

I.M.S.
TRAINING CENTERS

www.imsg.com

AFISORAMA

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟ, Η ΕΣΤΙΕΣ ΤΟΥ ΣΧΕΜΟΥ
ΤΟΥ FRANCHISING & Η ΔΙΑΒΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΣ
ΑΠΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΠΟΦΙΛΙΑ

ΑΡΙΘΜΟΣ
ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ 6963

Α.Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ, Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ
ΤΟΥ FRANCHISING ΚΑΙ Η ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΠΟΨΗ

Εισηγητής: Εμμανουήλ Ξεργιάς
Σπουδαστές: Ζάγκλα Μαρία
Καυκοπούλου Καλλιόπη

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η παρούσα σελίδα της εργασίας μας αφιερώνεται εξαιρετικά σε αυτούς που μας βοήθησαν για την περάτωση της πτυχιακής μας εργασίας, ως ελάχιστη ένδειξη ευγνωμοσύνης. Θα ήταν εξαιρετικά δύσκολο και επίπονο να ολοκληρώσουμε την μελέτη μας δίχως τη βοήθεια και την συμβολή αυτών των ανθρώπων, οι οποίοι χωρίς κανένα προσωπικό τους όφελος, αφιέρωσαν πολύτιμο χρόνο τους για να μας καθοδηγήσουν.

Πρώτιστα θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τον εισηγητή μας κύριο **Εμμανουήλ Ξεργιά** για την σημαντική βοήθεια που μας παρείχε στην διεξαγωγή της πτυχιακής μας εργασίας. Επιπροσθέτως θα θέλαμε να τον ευχαριστήσουμε που ποτέ δεν αρκέστηκε στον τυπικό ρόλο του καθηγητή αλλά υπήρξε για εμάς στενός φίλος και καθοδηγητής.

Επίσης νιώθουμε την ανάγκη να ευχαριστήσουμε τους:

Αριστείδη Μηλιώνη Κων/νο Μελισσαρόπουλο

Καθηγητές του τμήματος της Λογιστικής των Α.Τ.Ε.Ι Μεσολογγίου και Α.Τ.Ε.Ι. Πατρών αντίστοιχα, για την όλη τους βοήθεια που απλόχερα μας παρείχαν και που χωρίς τη βοήθειά τους η συγγραφή της πτυχιακής μας εργασίας θα ήταν δύσκολη.

- Τέλος θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τις οικογένειές μας για την όλη στήριξη που μας παρείχαν.

Πίνακας Περιεχομένων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
ΟΡΙΣΜΟΙ	2
<i>FRANCHISING ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ</i>	<i>4</i>
<i>ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ FRANCHISING</i>	<i>6</i>
<i>ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ FRANCHISING</i>	<i>8</i>
<i>ΕΙΔΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ FRANCHISING</i>	<i>9</i>
<i>ΕΙΔΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ FRANCHISING</i>	<i>10</i>
<i>ΕΦΑΡΜΟΖΟΜΕΝΕΣ ΜΟΡΦΕΣ FRANCHISING</i>	<i>12</i>
<i>ΕΦΑΡΜΟΖΟΜΕΝΕΣ ΜΟΡΦΕΣ FRANCHISING</i>	<i>16</i>
<i>FRANCHISING ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ</i>	<i>18</i>
<i>Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ FRANCHISING ΣΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ</i>	<i>20</i>
<i>Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ FRANCHISING ΣΤΟ ΔΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ</i>	<i>20</i>
<i>ΚΥΚΛΟΣ ΖΩΗΣΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ FRANCHISE</i>	<i>23</i>
<i>ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΜΟΡΦΗ FRANCHISE</i>	<i>25</i>
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ FRANCHISE: ΜΟΝΑΔΙΚΑ ΚΑΙ ΠΟΛΛΑΠΛΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ	26
ΛΟΓΟΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ FRANCHISING	27
<i>FRANCHISING ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ Η ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ</i>	<i>28</i>
<i>FRANCHISING ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ Η ΔΙΜΕΡΟΥΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ</i>	<i>28</i>
<i>FRANCHISING ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ Η «ΣΥΜΜΑΧΙΑΣ»</i>	<i>29</i>
<i>FRANCHISING ΙΣΟΤΙΜΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ</i>	<i>30</i>
<i>ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ FRANCHISOR</i>	<i>30</i>
ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ	31
<i>ΑΛΛΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΉΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟ FRANCHISE</i>	<i>31</i>
<i>Η ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΝΟΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ FRANCHISE</i>	<i>33</i>
<i>ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ</i>	<i>36</i>
<i>Η ΑΠΗΧΗΣΗ ΤΟΥ FRANCHISING</i>	<i>36</i>
<i>ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΒΗΜΑΤΑ</i>	<i>37</i>
<i>ΠΩΛΗΣΗ ΕΝΟΣ FRANCHISE</i>	<i>37</i>
<i>FRANCHISING ΚΑΙ ΜΙΣΘΩΣΗ ΠΡΟΣΟΔΟΦΟΡΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ</i>	<i>40</i>
<i>ΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ FRANCHISING</i>	<i>44</i>
<i>ΟΙ ΚΥΡΙΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ</i>	<i>47</i>
<i>ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ FRANCHISE</i>	<i>54</i>
<i>ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ FRANCHISE ΤΗΣ ΕΛΛΑΣΟΣ</i>	<i>60</i>
<i>ΑΝΩΜΑΛΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΕΝΟΧΗΣ</i>	<i>76</i>
<i>Η ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΗ ΝΟΜΙΚΗ ΦΥΣΗ - ΜΙΚΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ</i>	<i>74</i>
<i>Εργατική Νομοθεσία</i>	<i>87</i>
<i>Ελευθερία Κίνησης Κεφαλαίων - Δασμοί</i>	<i>88</i>
<i>Προστασία του Καταναλωτή</i>	<i>89</i>

Εταιρικές Μορφές στην Ελλάδα	90
Εμπειρία και Δικαστηριακή Αντιμετώπιση	96
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ	100
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3	

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία έχει συγγραφεί στα πλαίσια της ολοκλήρωσης της ακαδημαϊκής μας εκπαίδευσης στο Α.Τ.Ε.Ι. Πατρών (σχολή διοίκησης και οικονομίας Τμήμα Λογιστικής).

Η σύνταξη της ήταν πρόκληση για εμάς τους τόσο «νέους επιστήμονες». Μέχρι να φτάσουμε στην ολοκλήρωση της αισθανθήκαμε σαν δύο εξερευνητές που ανακαλύπτουν νέους κόσμους. Το γεγονός πως το franchiseαποτελεί μια σχετικά νέα επιχειρηματική πρακτική για τα ελληνικά δεδομένα κατέστησε το έργο πιο δύσκολο τεχνικά αλλά του έδωσε την γοητεία της πρώτης μας ερευνητικής προσπάθειας.

Το σημαντικότερο γεγονός είναι πως δεν αναλώθηκε η όλη μας προσπάθεια στα φτωχά και στενά γεωγραφικά πλαίσια που μας ορίζει το Α.Τ.Ε.Ι. Διότι ποτέ δεν αντιμετωπίσαμε την εργασία μας ως το « αναγκαίο κακό» για την λήψη του πτυχίου μας.

Δραστηριοποιηθήκαμε, αναλάβαμε πρωτοβουλίες, μελετήσαμε και μοχθήσαμε κάτω από άριστες συνθήκες συνεργασίας, για το καλύτερο αισθητικό και ακαδημαϊκό αποτέλεσμα. Ευχή μας είναι η όλη μας προσπάθεια να αποτελέσει κάποτε βοήθημα προς κάθε ενδιαφερόμενο μελετητή.

Κλείνοντας θα θέλαμε να ζητήσουμε συγνώμη από κάθε πιθανό αναγνώστη για λάθη και παραλείψεις που ίσως εντοπίσει και που οφείλονται στην μικρή πρακτική μας εμπειρία πάνω στο αντικείμενο αλλά και στην ελάχιστη βιβλιογραφία που υπάρχει.

Πάτρα, Μάρτιος 2006

Ζάγκλα Μαρία

Καυκοπούλου Καλλιόπη

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο όρος *franchising* σηματοδοτεί το ανώτατο στάδιο της μέχρι τώρα εξέλιξης των συστημάτων κάθετης ενοποίησης στη διανομή με την ευρύτερη έννοια του όρου. Αποτελεί συγκερασμό στοιχείων που προέρχονται από τα παραδοσιακά συστήματα διανομής προϊόντων, την παροχή υπηρεσιών και το δίκαιο της βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας. Αυτή η λειτουργική σύνθεση προέκυψε από τις ανάγκες της σύγχρονης δυναμικής οικονομίας η οποία, μέσα από την αέναη αναζήτηση νέων μεθόδων επέκτασης και διεύσδυσης, κατόρθωσε να αφομοίωση δημιουργικά όλα τα παραπάνω στοιχεία στην κατεύθυνση μιας όχι απλά εμπορικής αλλά οργανωτικής συνεργασίας που περιλαμβάνει τη διανομή προϊόντων, την παροχή υπηρεσιών και την παραχώρηση άδειας εκμετάλλευσης άυλων αγαθών. Η εξέλιξη αυτή ήρθε ως φυσική συνέπεια της βιομηχανοποίησης της παροχής υπηρεσιών και της εμπορευματοποίησης των άυλων αγαθών που εντάσσονται στην ευρύτερη έννοια της διανοητικής ιδιοκτησίας και βρήκε το επιστέγασμα της στο *franchising*.

Το φαινόμενο αυτό θέτει το νομικό μπροστά σε δυσεπίλυτα προβλήματα. Τα παραδοσιακά σχήματα νομικής προσέγγισης των οικονομικών φαινομένων που χαρακτηρίζονται από την επιδίωξη χάραξης σαφών διαχωριστικών γραμμών και καθορισμού πλαισίων πριν από την σε βάθος ανάλυση τους, επιδίωξη θεμιτή και επιβαλλόμενη από άποψη επιστημονικής μεθοδολογίας και συστηματικής ένταξης σε ορισμένους οικείους στον ερμηνευτή και στον εφαρμοστή του δίκαιου τύπους, δεν επαρκούν το καθένα μόνο του, να προσδώσουν τις προσήκουσες λύσεις στα προβλήματα που θέτουν παρόμοια φαινόμενα. Αυτό τσχύει τόσο για την αντιμετώπιση των συμβάσεων *franchising* από άποψη κοινού ιδιωτικού δικαίου

όσο και για την αντιμετώπιση τους από άποψη κανόνων ελεύθερου ανταγωνισμού.

Ορισμοί

Ως **franchise** νοείται το σύνολο δικαιωμάτων βιομηχανικής η πνευματικής ιδιοκτησίας που αφορούν εμπορικά σήματα και επωνυμίες διακριτικά γνωρίσματα καταστημάτων (πινακίδες), πρότυπα χρήσεως, σχέδια, δικαιώματα αντιγραφής, τεχνογνωσίες -ή διπλώματα ευρεσιτεχνίας προς εκμετάλλευση για την μεταπώληση προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών σε τελικούς χρήστες.

Ως **συμφωνία franchise** νοείται η συμφωνία εκείνη μεταξύ δυο επιχειρήσεων, κατά την οποία η μια επιχείρηση, η δικαιοπάροχος, παραχωρεί στην άλλη την δικαιοδόχο, έναντι άμεσου ή έμμεσου οικονομικού ανταλλάγματος το δικαίωμα εκμετάλλευσης του franchise με σκοπό την εμπορία συγκεκριμένων τύπων προϊόντων ή και υπηρεσιών.

Ως **τεχνογνωσία** νοείται το σύνολο των μη κατοχυρωμένων με ευρεσιτεχνία πρακτικών πληροφοριών που προκύπτουν από την εμπειρία και από δοκιμές του δικαιοπαρόχου και οι οποίες είναι εμπιστευτικές ουσιαστικής σημασίας και προσδιορισμένες.

Το κοινό στοιχείο που προκύπτει από αυτούς τους ορισμούς είναι ότι πρόκειται για διαρκή σύμβαση ανάμεσα σε ανεξάρτητα μέρη, τον δικαιοπάροχο ο οποίος είναι ο κάτοχος του franchise και τον δικαιοδόχο στον οποίο χορηγείται η άδεια εκμετάλλευσης του franchise, με σκοπό την εμπορία προϊόντων ή και υπηρεσιών. Πρέπει όμως να σημειωθεί ότι στους παραπάνω ορισμούς δεν φιλοδοξεί να

καλύψουν όλες τις δυνατές μορφές συμφωνιών franchising αλλά μόνον εκείνες που παρουσιάζουν αρκετά στοιχεία ομοιογένειας ώστε να μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ομαδικής απαλλαγής.

Το franchising είναι ένα σύστημα μάρκετινγκ που περιλαμβάνει μια νόμιμη συμφωνία δύο πλευρών κατά την οποία στην μία πλευρά παραχωρείται το προνόμιο να διεξάγει εμπορικές συναλλαγές ως αιτομικός ιδιοκτήτης με την προϋπόθεση ότι θα λειτουργεί βάσει των μεθόδων και των όρων που καθορίζει η άλλη πλευρά.—Η νόμιμη αυτή συμφωνία είναι γνωστή ως σύμβαση franchise.

Για παράδειγμα ένας μελλοντικός franchisee μπορεί να θέλει να έχει το δικαίωμα να χρησιμοποιεί ένα ευρέως αναγνωρισμένο προϊόν ή επωνυμία. Ο όρος που συνήθως χρησιμοποιείται για να περιγράψει αυτή την σχέση ονομάζεται franchising του προϊόντος ή της επωνυμίας. Η μεταφορά με franchising αναφέρεται στην λειτουργία ενός franchise λιανικής πώλησης εντός των φυσικών εγκαταστάσεων ενός καταστήματος που θα το φιλοξενήσει παράδειγμα αυτής της περίπτωσης θα μπορούσε να αποτελέσει ένα franchise μπισκότων τα οποία θα πωλούνται μέσα σε μια διέξοδο Arby's fast-food ή σε ένα franchise τηλεφώνων αυτοκινήτου μέσα σε ένα κατάστημα εμπορίας αυτοκινήτων. Αυτή η μορφή franchise ωφελεί και τις δύο πλευρές. Το κατάστημα που θα το φιλοξενήσει μπορεί να προσθέσει μια νέα σειρά προϊόντων και ο franchisee αποκτά μια εγκατάσταση κοντά στους πελάτες.

FRANCHISING ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ

Ο εμπορικός αντιπρόσωπος :

To franchising μοιάζει με την σύμβαση εμπορικής αντιπροσωπείας, επειδή και στις δυο περιπτώσεις υπάρχει οργανωμένο δίκτυο διανομής με σκοπό την αποτελεσματικότερη προώθηση ορισμένων προϊόντων στην αγορά. Εντούτοις, ο εμπορικός αντιπρόσωπος συμβάλλεται στο όνομα και για λογαριασμό του επιχειρηματία τον οποίο αντιπροσωπεύει. Αντίθετα, ο λήπτης franchising συμβάλλεται με τους τρίτους πάντα στο δικό του όνομα, για δικό του λογαριασμό και δικό του κίνδυνο.

Ο εξουσιοδοτημένος εμπορικός αντιπρόσωπος:

Όταν πρόκειται για τον λεγόμενο εξουσιοδοτημένο εμπορικό αντιπρόσωπο, ο οποίος είναι εξουσιοδοτημένος να πωλεί τα προϊόντα του αντιπροσωπευόμενου στο όνομα του και για δικό του λογαριασμό, τότε είναι δύσκολη η διάκριση του Franchising από την εμπορική αντιπροσωπεία. Η διάφορα μεταξύ των δυο μορφών διεπιχειρησιακής συνεργασίας είναι ποσοτική και θεμελιώνεται στο γεγονός, ότι η ένταξη και η ενσωμάτωση του εξουσιοδοτημένου εμπόρου σε ένα ορισμένο σύστημα διανομής είναι κατά κανόνα πιο χαλαρή από αυτή του λήπτη franchising. Η ομοιότητα που παρουσιάζουν οι συμβάσεις franchising του εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου και οι συμβάσεις αποκλειστικής διανομής μεταξύ τους φαίνεται και σε αποφάσεις της ελληνικής νομολογίας, όπου κρίθηκαν

περιπτώσεις συμβάσεων, οι οποίες είχαν την δομή και τους όρους που χαρακτηρίζουν κάποιες μορφές συμβάσεων.

Franchising υπαγωγής και franchising ισοτιμίας

Η αντίληψη αυτή οδήγησε πρόσφατα στην δημιουργία της έννοιας του λεγόμενου franchising υπαγωγής, το οποίο διακρίνεται από το λεγόμενο franchising ισοτιμίας. Η διάκριση αυτή ανεξάρτητα από την, ορθότητα της, φαίνεται ότι αναφέρεται κυρίως στην διαμόρφωση της ίδιας της ενοχικής σχέσης του franchising στην συγκεκριμένη περίπτωση ως συνεργασίας, η οποία είτε προσλαμβάνει την μορφή αστικής εταιρίας είτε έχει ταν χαρακτήρα συνεργασίας μεταξύ ανεξαρτήτων επιχειρήσεων.

Εφαρμογή των διατάξεων για την εμπορική αντιπροσωπεία

Η ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του αστικού κώδικα είναι δυνατή οπωσδήποτε στις περιπτώσεις συμβάσεων franchising υπαγωγής αν και απηχούν προβληματικές. Οι διατάξεις αυτές απασχολούν διεθνώς την θεωρία και την νομολογία και που γίνονται δεκτές σε άλλες χώρες. Αυτό θα γίνει στον βαθμό που οι διατάξεις δεν προσκρούουνε στις διατερότητες της σύμβασης franchising.

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ FRANCHISING

Ένα franchise μπορεί να προσφέρει στον επιχειρηματία τα εξής πλεονεκτήματα. Πρώτον την επίσημη εκπαίδευση. Δεύτερον την οικονομική ενίσχυση και τρίτον οφέλη στο marketing και στην διαχείριση . Ο οργανωτικός συγκεντρωτισμός συμβάλλει καταρχήν σε μια ιδανική κατανομή εργασίας μεταξύ του δότη και του λήπτη. Ο κάθε λήπτης απαλλάσσεται σε σημαντικό βαθμό από την ενασχόληση με οργανωτικά προβλήματα έτσι ώστε να μπορεί να αφοσιωθεί στην αύξηση και στην προώθηση των πωλήσεων . Η κατανομή εργασίας συμβάλλει στην εξοικονόμηση δαπανών για όλα τα μέρη που μετέχουν στην συνεργασία . Από την πλευρά του δότη το franchising επιτυγχάνει την εξάπλωση των προϊόντων με λιγότερες δαπάνες από αυτές που θα απαιτούνταν. Η εξοικονόμηση δαπανών επιτυγχάνει την επέκταση της δότριας επιχειρησης και βελτιώνει την ανταγωνιστική της θέση στην αγορά. Φυσικά όλα αυτά παρακινούν πολλά άτομα να εξετάσουν την συμφωνία franchise.

c

Tα Οφέλη για τον Franchisee

• To Franchising προσφέρει στους επιχειρηματίες-managers την ευκαιρία να αποκτήσουν και να διαχειρίζονται με μειωμένο κίνδυνο μια επιχείρηση με δοκιμασμένο σύστημα λειτουργίας, το δικαίωμα να χρησιμοποιούν ένα αναγνωρισμένο εμπορικό σήμα και πολύτιμη τεχνογνωσία.

• O Franchisee έχει την ιδιοκτησία και τη διαχείριση του καταστήματος σαν ανεξάρτητη επιχειρηματική μονάδα, η λειτουργία της οποίας διέπεται από τους όρους που καθορίζονται στη σύμβαση δικαιόχρησης. O Franchisee εισφέρει το κεφάλαιο που εξασφαλίζει την τοποθεσία, την

κατασκευή ή τη διαμόρφωση και τον εξοπλισμό του καταστήματος. Ο Franchisor προμηθεύει προϊόντα, αναπτύσσει υπηρεσίες και εφοδιάζει τον Franchisee με την τεχνογνωσία, τα πρότυπα λειτουργίας, αρχική εκπαίδευση και συνεχή υποστήριξη.

• Το Franchising βασίζεται στην αρχή ότι ο Franchisee ακολουθεί ένα δοκιμασμένο πρότυπο λειτουργίας το οποίο έχει αναπτύξει ο Franchisor, ώστε οι Franchisees δεν έχουν την ελευθερία να αποφασίσουν μονομερώς για θέματα που ενδέχεται να επηρεάσουν την επιχείρηση ή την εικόνα και τη φήμη του Franchisor και των υπόλοιπων καταστημάτων του δικτύου.

• Ο Franchisee απολαμβάνει το δικαίωμα εκμετάλλευσης του εμπορικού σήματος (σημάτων), του ονόματος, του λογότυπου και κάθε άλλης μορφής εμπορικού συμβόλου του Franchisor και επωφελείται από την εταιρική φήμη και την καλή εικόνα του Franchisor.

• Η επιχειρηματική δραστηριότητα, η τεχνογνωσία, η εκπαίδευση αλλά και τα πρότυπα λειτουργίας του Franchisor είναι στη διάθεση του Franchisee όπως αποτυπώνονται στο εγχειρίδιο λειτουργίας και δανείζονται στον Franchisee καθ' όλη την ισχύ της σύμβασης δικαιόχρησης. Ο Franchisor κοινοποιεί στον Franchisee εμπορικά μυστικά, εμπειρία και τεχνογνωσία τα οποία βοηθούν στην αποφυγή των προβλημάτων που σχετίζονται με το ξεκίνημα μιας νέας επιχείρησης. Σύμφωνα με διεθνείς μελέτες στο χώρο του λιανεμπορίου, το ποσοστό θνησιμότητας των επιχειρήσεων Franchise είναι περίπου στο 20% του αντίστοιχου για ανεξάρτητες επιχειρήσεις.

• Το κόστος διαφήμισης και προώθησης της μονάδας Franchise αλλά και των άλλων λειτουργικών εξόδων περιορίζεται λόγω των οικονομιών κλίμακας που επιτυγχάνει ο Franchisor με την επέκταση του δικτύου.

• O Franchisee απολάμβανει της συνεχούς υποστήριξης και καθοδήγησης του Franchisor και αποκτά πρόσβαση σε τεχνολογικές καινοτομίες και εξελίξεις.

• O Franchisee επωφελείται από τις γνώσεις, τις εμπειρίες και τις γνωριμίες που απορρέουν από το τοπικό δίκτυο και τη διεθνή παρουσία που αναπτύσσει ο Franchisor.

MEIONEKTHMATA TOY FRANCHISING

Έχουμε εξετάσει τη θετική πλευρά του franchising πρέπει όμως να εξετάσουμε και την αρνητική πλευρά του franchising και ειδικότερα τα τρία μειονεκτήματα του franchising που διακατέχουν την μορφή των εμπορικών συναλλαγών. Αυτά είναι: Πρώτον το κόστος του franchise, δεύτερον οι περιορισμοί στην ανάπτυξη που μπορούν να συνοδεύσουν μια σύμβαση franchise και τρίτον η απώλεια της απόλυτης ανεξάρτησίας από την πλευρά του franchisee. Το franchising όμως παρουσιάζει και κινδύνους τόσο για τον δότη όσο και τον λήπτη. Η επιλογή από τον δότη των μελών του συστήματος αποτελεί μια δύσκολη και χρονοβόρα διαδικασία, αφού η επιτυχής επιλογή του λήπτη είναι καθοριστική για την επιτυχία και στην ανάπτυξη της συνεργασίας στην βάση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης και της υψηλής παραγωγικότητας. Εξάλλου με το franchising ο δότης επιτυγχάνει μεν την ταχεία εξάπλωση του με μικρές σχετικά δαπάνες. Στο πλεονέκτημα όμως αυτό όμως αντιστοιχεί το μειονέκτημα ότι η συμμετοχή του στα κέρδη από τις πωλήσεις είναι σημαντικά μικρότερη από ότι θα ήταν αν είχε προτιμηθεί η ίδρυση υποκαταστημάτων. Από την πλευρά του λήπτη υπογραμμίζουμε σαν μειονέκτημα το γεγονός ότι η επαγγελματική και εμπορική του επιτυχία εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από την ορθότητα και τη

επιτυχία της επιχειρηματικής πολιτικής που ασκεί ο δότης. Οι τυχόν ατυχείς ή λανθασμένες αποφάσεις στο κέντρο του συστήματος μπορεί να έχουν αρνητικές επιδράσεις σε όλα τα μέλη, που συμμετέχουν σε μια συνεργασία franchising. Πάντως σε σχέση με τα πλεονεκτήματα αυτά τα μειονεκτήματα δεν έχουν ιδιαίτερη βαρύτητα.

Η επιλογή του franchising εις βάρος άλλων εναλλακτικών μεθόδων για να ξεκινήσει κάποιος τη δική του επιχείρηση βασίζεται στο άθροισμα των υπέρ και των κατά αφού ληφθούν υπ' όψη οι προσωπικοί στόχοι και οι φιλοδοξίες του επιχειρηματία. Προφανώς, το franchising δε θα μπορούσε να αποτελέσει επιλογή όλων των μελλοντικών επιχειρηματιών, καθώς κάθε κριτήριο έχει διαφορετική βαρύτητα για κάθε άτομο ξεχωριστά, παρόλο που πολλοί άνθρωποι το θεωρούν ως την καλύτερη μορφή εμπορικών συναλλαγών.

ΕΙΔΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ FRANCHISING

Υπάρχουν τρία είδη ή επίπεδα συστημάτων franchising που προσφέρουν ευκαιρίες στους επιχειρηματίες. Στο σύστημα A ο παραγωγός χορηγεί ένα franchise σε έναν χονδρέμπορο. Αυτό το σύστημα χρησιμοποιείται συχνά στην βιομηχανία αναψυκτικών. Η Dr. Pepper και η Coca-Cola αποτελούν παραδείγματα των franchisors του συστήματος A. Στο δεύτερο επίπεδο που ορίζεται ως σύστημα B ο franchisor είναι ο χονδρέμπορος. Αυτό το σύστημα επικρατεί στα σούπερ μάρκετς και στα καταστήματα με προϊόντα γενικής φύσεως. Η Ben Franklin αποτελεί παράδειγμα του franchisor του συστήματος B. Το τρίτο είδος το σύστημα Γ είναι αυτό που χρησιμοποιείται περισσότερο. Σε αυτό το σύστημα ο παραγωγός είναι ο franchisor και ο έμπορος λιανικής πώλησης ο franchisee. Τα καταστήματα εμπορίας αυτοκινήτων

και τα βενζινάδικα αποτελούν αρχέτυπα αυτού του συστήματος.

Τα συστήματα franchising μπορούν να έχουν πολλές μορφές όπως:

1. κατασκευαστή με κατασκευαστή
2. κατασκευαστή με χονδρέμπορο
3. κατασκευαστή με λιανοπωλητή
4. χονδρέμπορο με χονδρέμπορο
5. χονδρέμπορο-με-λιανοπωλητή
6. λιανοπωλητή με λιανοπωλητή
7. χορηγό υπηρεσιών με χορηγό υπηρεσιών

ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

ΔΙΚΑΙΟΠΑΡΟΧΟΥ – ΔΙΚΑΙΟΔΟΧΟΥ

Στην Ελλάδα τόσο ο Έλληνας δικαιοπάροχος όσο και ο δικαιοδόχος μπορούν να χρησιμοποιήσουν οποιαδήποτε μορφή εταιρίας. Προτιμότερη όμως εταιρική μορφή είναι η ανώνυμη εταιρία. Στην περίπτωση όπου κάποιος έλληνας επιθυμεί να αναπτύξει τις δραστηριότητες του εκτός ελληνικής επικράτειας τότε ισχύουν οι ακόλουθες μορφές ανάπτυξης:

ΑΜΕΣΟ FRANCHISING:

Είναι η περίπτωση όπου ο δικαιοπάροχος δίνει σε κάθε δικαιοδόχο να λειτουργήσει σύμφωνα με το σύστημα franchise του δικαιοπάροχου από μια συγκεκριμένη μονάδα εκμετάλλευσης που βρίσκεται σε συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ:

Είναι η περίπτωση όπου ο δικαιοπάροχος κάνει είδη franchising στην χώρα ανάπτυξής του και αποφασίζει να λειτουργήσει εκεί ένα υποκατάστημα για την καλύτερη εξυπηρέτηση των δικαιοδόχων.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΘΥΓΑΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ:

Είναι η περίπτωση όπου ο αλλοδαπός δικαιοπάροχος κάνει είδη άμεσο franchising και αποφασίζει να λειτουργήσει εκεί μια θυγατρική εταιρία για την καλύτερη εξυπηρέτηση των δικαιοδόχων του.

ΔΟΜΗ ΒΑΣΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΔΟΧΟΥ:

Είναι η περίπτωση όπου ο δικαιοπάροχος δίνει την δυνατότητα σε ένα βασικό δικαιοδόχο μέσα στην χώρα να την εκμεταλλευτεί στο σύνολο ή μερικά. Δεν αποκλείεται η πιθανότητα παράλληλης δημιουργίας μιας ή περισσοτέρων μονάδων στην χώρα ανάπτυξης.

ΚΟΙΝΗ ΕΤΑΙΡΙΑ:

Είναι η εταιρία όπου ο δικαιοπάροχος συμβάλλεται σε έναν εντόπιο συνέταιρο δημιουργώντας μια κοινή εταιρία με χωριστή σύμβαση.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ:

Ο δικαιοπάροχος δίνει την δυνατότητα σε έναν δικαιοδόχο να εκμεταλλευτεί μια ή περισσότερες γεωγραφικές περιοχές μέσα στην χώρα.

ΕΦΑΡΜΟΖΟΜΕΝΕΣ ΜΟΡΦΕΣ FRANCHISING

FRANCHISING ΔΙΑΝΟΜΗΣ

Ο δικαιοδόχος πωλεί λιανικά σε τελικούς καταναλωτές προϊόντα που φέρουν τα διακριτικά γνωρίσματα του δικαιοπάροχου. Τα προϊόντα δεν είναι απαραίτητο να φέρουν το σήμα του. Παραδείγματα franchise διανομής είναι οι αλυσίδες παγωτού καφέ, ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συσκευών και λοιπά.

FRANCHISING ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Ο δικαιοδόχος παρέχει υπηρεσίες χρησιμοποιώντας το διακριτικό γνώρισμα, το σήμα, εμπορική επωνυμία ακολουθώντας τις προδιαγραφές και τα στάνταρ του δικαιοπάροχου. Παραδείγματα αυτής της μορφής αποτελούν οι αλυσίδες ξενοδοχείων, οι εταιρίες ενοικιάσεων αυτοκινήτων και λοιπά.

FRANCHISING ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Στην περίπτωση αυτή ο δικαιοπάροχος εκμεταλλεύεται την τεχνογνωσία καθώς και το σήμα που του παρέχεται. Δηλαδή ο δικαιοπάροχος δίνει την άδεια στον δικαιοδόχο να παράγει προϊόντα και στην συνέχεια να τα πουλάει χρησιμοποιώντας το σήμα του. Παραδείγματος χάριν οι εταιρίες εμφιάλωσης και πώλησης μη αλκοολούχων ποτών.

MIKTO FRANCHISING

Είναι η ύπαρξη μορφών franchising που συνδυάζουν όλους τους παραπάνω τύπους. Παραδείγματος χάριν πώλησης καλλυντικών, πώληση προσωπικών υπολογιστών, διδασκαλία ξένων γλωσσών.

FRANCHISING ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ

To franchising μετατροπής προκύπτει με έναν από τους δύο παρακάτω τρόπους:

A. O Franchisor πουλάει ένα ιδιόκτητο κατάστημα και δημιουργείται νέα μονάδα από προϋπάρχον κατάστημα. Συχνά οι επιχειρήσεις δημιουργούν καταστήματα σε περιοχές κλειδιά μιας συγκεκριμένης αγοράς προκειμένου να μετρήσουν την ποιότητα και την απήχηση της επιχειρηματικής ιδέας.

B. O franchisor εντοπίζει έναν υποψήφιο Franchisee ο οποίος διατηρεί ανεξάρτητη επιχείρηση σε παρεμφερές αντικείμενο και τα δυο μέλη συμφωνούν την ένταξη στο σύστημα του franchisor χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι τα φαρμακεία, τα καταστήματα οπτικών, τα κτηνιατρεία και γενικά όλες οι επιχειρήσεις υγείας.

FRANCHISING ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ 'Η ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Ο δικαιοπάροχος αναλαμβάνει την υποχρέωση, στη βάση μιας μεθόδου μάρκετινγκ που έχει αναπτυχθεί από τον ίδιο και που αφορά την πώληση εμπορευμάτων και υπηρεσιών να εξόπλιση την επιχείρηση του δικαιοπαρόχου και να της παρέχει συνεχή υποστήριξη. Ο δικαιοδόχος αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλλει τα συμφωνημένα χρηματικά ποσά και ειδικότερα τα δικαιώματα που συνίστανται σε ποσοστά επί των εισπράξεων του και ενδεχόμενα ένα δικαίωμα εισόδου στο σύστημα. Ο δικαιοδόχος δεν έχει υποχρέωση διαφύλαξης των συμφερόντων του δικαιοπαρόχου κατά την προώθηση των πωλήσεων. Η σύμβαση franchising συντονισμού ή ανταλλακτικού χαρακτήρα δεν περιέχει επομένως στοιχεία της σύμβασης διεξαγωγής ή επιμέλειας υπόθεσης. Είναι σύμβαση συνεργασίας κατά την πώληση αλλά όχι σύμβαση διαμεσολάβησης κατά την πώληση με γνώμονα την διαφύλαξη των συμφερόντων του δικαιοπαρόχου. Συμπληρώνοντας στον ορισμό την προσθήκη του στοιχείου της διαρκούς παραχώρησης τεχνογνωσίας. Η βασική διάφορα προς το franchising συνίσταται στην έλλειψη δικαιώματος του δικαιοπαρόχου για παροχή οδηγιών.

FRANCHISING ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ 'Η ΔΙΜΕΡΟΥΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Σε αυτόν το τύπο franchising ο δικαιοπάροχος και ο δικαιοδόχος αναλαμβάνουν την αμοιβαία υποχρέωση να προωθήσουν ένα κοινό σκοπό που συνίσταται στην κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο οργάνωσης των πωλήσεων του συστήματος μέσω της επιχείρησης του δικαιοδόχου και βάση μιας κοινής μεθόδου μάρκετινγκ. Δημιουργείται μια διμελής

εταιρεία με την άτυπη μορφή μιας αφανούς ή εσωτερικής εταιρίας. Τα μέτρα του δικαιοπαρόχου για την ένταξη της επιχείρησης του δικαιοδόχου στο σύστημα και για την υποστήριξη και ενίσχυση της καθώς επίσης η προώθηση των πωλήσεων από το δικαιοδόχο βάσει της μεθόδου μάρκετινγκ του συστήματος συνιστούν τις αντίστοιχες εισφορές για την επιδίωξη του κοινού σκοπού. Ο τύπος αυτός σύμβασης franchising αποτελεί έναν σχετικά νέο τύπο franchising και δεν έχει αποκτήσει ακόμα μεγάλη πρακτική σημασία. Από τον ορισμό της σύμβασης franchising συνασπισμού συνάγεται ότι το αντίστοιχο σύστημα franchising συνασπισμού αποτελεί ένα σύνδεσμο παράλληλων κοινοτήτων.

FRANCHISING -ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ

'Η «ΣΥΜΜΑΧΙΑΣ»

Σε αυτόν τον τύπο υπάρχει παράλληλα προς το σύνολο των επιμέρους διμερών συμβάσεων franchising συντονισμού η ανταλλακτικού χαρακτήρα ανάμεσα στο δικαιοπάροχο και τους επιμέρους δικαιοδόχους μια πολυμερής σύμβαση ανάμεσα σε όλους τους συμμετέχοντες στο σύστημα , στα πλαίσια της οποίας αναλαμβάνουν αμοιβαίες υποχρεώσεις για την επιδίωξη του κοινού σκοπού που συνίστανται στην κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο οργάνωση των πωλήσεων του συστήματος. Κατά κανόνα ο δικαιοπάροχος και οι δικαιοδόχοι συνεργάζονται στα πλαίσια θεσμοθετημένων οργάνων λήψης αποφάσεων σχετικά με την διαχείριση του συστήματος και την παραπέρα ανάπτυξη της κοινής συνεργασίας. Το σύνολο όλων συμμετεχόντων στο σύστημα αποτελεί, στην βάση της πολυμερούς σύμβασης, μια εσωτερική αστική εταιρία.

FRANCHISING ΙΣΟΤΙΜΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο τύπος αυτός franchising χαρακτηρίζεται όσον αφορά την εσωτερική σχέση των συμμετοχόντων, από μια συνεταιρική-συμμετοχική συνεργασία μεταξύ δικαιοπαρόχου και δικαιοδόχου πάνω στη βάση της ισοτιμίας. Δεν υπάρχει η κυριαρχία του δικαιοπαρόχου κατά την προώθηση και την παραπέρα ανάπτυξη της μεθόδου μάρκετινγκ αλλά και την επιλογή των κατευθύνσεων δραστηριοποίησης του συστήματος. Στην θέση των μονομερών οδηγιών και εντολών του δικαιοπαρόχου προς το δικαιοδόχο, που χαρακτηρίζει το franchising υπαγωγής υπεισέρχεται η αλληλοκατανόηση, η εναρμόνιση των ενεργειών και η συμμετοχή του δικαιοδόχου στη λήψη των αποφάσεων που αφορούν τον καθορισμό των στόχων του συστήματος.

ΕΦΑΡΜΟΖΟΜΕΝΕΣ ΜΟΡΦΕΣ FRANCHISING

FRANCHISING ΔΙΑΝΟΜΗΣ:

Ο δικαιοδόχος πωλεί λιανικά σε τελικούς καταναλωτές προϊόντα που φέρουν τα διακριτικά γνωρίσματα του δικαιοπάροχου. Τα προϊόντα αυτά δεν είναι απαραίτητο να φέρουν το σήμα του. Παραδείγματα franchise διανομής είναι οι αλυσίδες παγωτού καφέ, ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συσκευών και λοιπά.

FRANCHISING ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Ο δικαιοδόχος παρέχει υπηρεσίες χρησιμοποιώντας το διακριτικό γνώρισμα, το σήμα, εμπορική επωνυμία ακολουθώντας τις προδιαγραφές και τα στάνταρ του δικαιοπαρόχου. Παραδείγματα αυτής της μορφής αποτελούν οι αλυσίδες ξενοδοχείων, οι εταιρίες ενοικιάσεων αυτοκινήτων και λοιπά.

FRANCHISING ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Στην περίπτωση αυτή ο δικαιοπάροχος εκμεταλλεύεται την τεχνογνωσία καθώς και το σήμα που του παρέχεται. Δηλαδή ο δικαιοπάροχος δίνει την άδεια στον δικαιοδόχο να παράγει προϊόντα και στην συνέχεια να τα πουλάει χρησιμοποιώντας το σήμα του. Παραδείγματος χάριν οι εταιρίες εμφιάλωσης και πώλησης μη αλκοολούχων ποτών.

ΜΕΙΚΤΟ FRANCHISING

Είναι η ύπαρξη μορφών franchising που συνδυάζουν δύο ή περισσότερα διαφορετικά στοιχεία. Παραδείγματος χάρη πώλησης καλλυντικών, πώληση προσωπικών υπολογιστών, διδασκαλία ξένων γλωσσών.

FRANCHISING KAI EMPORIKH

ANTIPROSOPHEIA

Ο εμπορικός αντιπρόσωπος

To franchising μοιάζει με την σύμβαση εμπορικής αντιπροσωπείας, επειδή και στις δυο περιπτώσεις υπάρχει οργανωμένο δίκτυο διανομής με σκοπό την αποτελεσματικότερη προώθηση ορισμένων προϊόντων στην αγορά. Εντούτοις, ο εμπορικός αντιπρόσωπος συμβάλλεται στο όνομα και για λογαριασμό του επιχειρηματία του οποίο αντιπροσωπεύει. Αντίθετα, ο λήπτης franchising συμβάλλεται με τους τρίτους πάντα στο δικό του όνομα, για δικό του λογαριασμό και δικό του κίνδυνο.

Ο εξουσιοδοτημένος εμπορικός αντιπρόσωπος

Όταν πρόκειται για τον λεγόμενο εξουσιοδοτημένο εμπορικό αντιπρόσωπο, ο οποίος είναι εξουσιοδοτημένος να πωλεί τα προϊόντα του αντιπροσωπευόμενου στο όνομα του και για δικό του λογαριασμό, τότε είναι δύσκολη η διάκριση του Franchising από την εμπορική αντιπροσωπεία. Η διάφορα μεταξύ των δυο μορφών διεπιχειρησιακής συνεργασίας είναι ποσοτική και θεμελιώνεται στο γεγονός, ότι η ένταξη και η ενσωμάτωση του εξουσιοδοτημένου εμπόρου σε ένα ορισμένο σύστημα διανομής είναι κατά κανόνα πιο χαλαρή από αυτή του λήπτη franchising. Η ομοιότητα που παρουσιάζουν οι συμβάσεις franchising του εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου και οι συμβάσεις αποκλειστικής διανομής μεταξύ τους φαίνεται και σε αποφάσεις της ελληνικής νομολογίας, όπου κρίθηκαν

περιπτώσεις συμβάσεων, οι οποίες είχαν την δομή και τους όρους που χαρακτηρίζουν κάποιες μορφές συμβάσεων.

Franchising υπαγωγής και franchising ισοτιμίας

Η αντίληψη αυτή οδήγησε πρόσφατα στην δημιουργία της έννοιας του λεγόμενου franchising υπαγωγής, το οποίο διακρίνεται από το λεγόμενο franchising ισοτιμίας. Η διάκριση αυτή ανεξάρτητα από την, ορθότητα της, φαίνεται ότι αναφέρεται κυρίως στην διαμόρφωση της ίδιας της ενοχικής σχέσης του franchising στην συγκεκριμένη περίπτωση ως συνεργασίας, η οποία είτε προσλαμβάνει την μορφή αστικής εταιρίας είτε έχει τον χαρακτήρα συνεργασίας μεταξύ ανεξαρτήτων επιχειρήσεων.

Εφαρμογή των διατάξεων για την εμπορική αντιπροσωπεία

Η ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του αστικού κώδικα είναι δυνατή οπωσδήποτε στις περιπτώσεις συμβάσεων franchising υπαγωγής αν και απηχούν προβληματικές. Οι διατάξεις αυτές απασχολούν διεθνώς την θεωρία και την νομολογία και που γίνονται δεκτές σε άλλες χώρες. Αυτό θα γίνει στον βαθμό που οι διατάξεις δεν προσκρούουν σε ιδιαιτερότητες της σύμβασης franchising.

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ FRANCHISING ΣΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Το franchising μπορεί να θεωρηθεί ως ένας φυσικός σύμμαχος της κοινής αγοράς στο μέτρο που επιτρέπει σε μία ακόμα και μεσαίου μεγέθους επιχείρηση, που έχει αναπτύξει και καθιερώσει μια επιτυχημένη μέθοδο επιχειρηματικής δραστηριότητας σε ένα κράτος μέλος να διαδώσει την συνταγή της επιτυχίας της σε ολόκληρη την κοινή αγορά με μικρή σχετικά επένδυση και να επωφεληθεί από την εκμετάλλευση της συμβάλλοντας έτσι στην αύξηση του διακοινοτικού εμπορίου, στην αλληλοδιείσδυση των οικονομιών και στην ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς.

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ FRANCHISING ΣΤΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Παρά τους φαινομενικά υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, το franchising στην ελληνική αγορά παραμένει ακόμα σε χαμηλά επίπεδα. Ο βαθμός διείσδυσης του franchising στο λιανεμπόριο υπολογίζεται στο 2%. Το ποσοστό αυτό προκύπτει από το συνολικά αριθμό καταστημάτων προς τον συνολικό αριθμό επιχειρήσεων του λιανεμπορίου. Τα στατιστικά στοιχεία του συνολικού πληθυσμού προέρχονται από την τελευταία απογραφή της εθνικής στατιστικής υπηρεσίας. Ο αριθμός των καταστημάτων των franchising καλύπτει το 50,8% εκτιμάται όμως ότι ο πραγματικός βαθμός διείσδυσης είναι μεγαλύτερος. Σε αυτή την βάση ο υψηλότερος βαθμός διείσδυσης του franchising παρατηρείται στα καταστήματα τροφίμων (5%). Σε όλες τις άλλες κατηγορίες ο βαθμός διείσδυσης είναι 2%.

ΔΙΕΙΣΔΥΣΗ ΤΟΥ FRANCHISING ΑΝΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ	ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ
Εστίαση	435	22567
Καταστήματα τροφίμων	295	5848
Ένδυση & Υπόδηση	263	19737
Οικιακός εξ/σμος Υπηρεσίες	256	13539
Άλλα καταστήματα λιανικής	505	21194
Προσωπική φροντίδα & αναψυχή	64	9682
<u>Λοιπές Υπηρεσίες</u>	38	2195
Μερικό σύνολο	1856	94762
Εκπαίδευση	86	
Σύνολο	1942	

Πηγή: ICAP, 2002

ΕΝΕΡΓΟΙ FRANCHISORS ΑΝΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Ο συνολικός αριθμός των ενεργών franchisor στην Ελλάδα εκτιμάται μεταξύ 180 και 200. Με βάση τα στοιχεία της παρούσας έρευνας διαπιστώνεται ότι ο αριθμός των franchisor παρουσίασε διαχρονική αύξηση την περίοδο 1995-1998. Η τάση αυτή αναμένεται να συνεχιστεί και στο προσεχές μέλλον με την είσοδο νέων εταιριών στο χώρο, εγχώριων και ξένων σχεδόν σε εβδομαδιαία βάση.

ΕΝΕΡΓΟΙ FRANCHISOR ANA ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	1995	1996	1997	1998
<i>Εστίαση</i>	11	14	18	20
<i>Καταστήματα τροφίμων</i>	11	13	13	16
<i>Ένδυση & Υπόδηση</i>	10	10	12	13
<i>Οικιακός εξοπλισμός</i>	4	5	6	6
<i>Άλλα καταστήματα λιανικής</i>	11	13	20	21
<i>Προσωπική φροντίδα & αναψυχή</i>	2	3	5	
<i>Λοιπές Υπηρεσίες</i>	2	4	5	
<i>Εκπαίδευση</i>	3	4	5	
Σύνολο	54	66	84	

Πηγή: ICAP, 2002

ΚΥΚΛΟΣ ΖΩΗΣ

ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ FRANCHISE

Επειδή το Franchise γνώρισε περίοδο άνθισης μετά το 1991 η πλειοψηφία των Franchisees που είναι ενταγμένοι στα δίκτυα των επιχειρήσεων που καλύπτει η έρευνα δραστηριοποιείται για διάστημα μικρότερο των 5 ετών.
Αναλυτικά:

Το 76,8 % των αποκτηθέντων δηλώνει ότι οι franchisees που εντάσσονται στο δίκτυο τους δραστηριοποιούνται για διάστημα μικρότερο των 5 ετών. Μόλις το 8,4 % δηλώνει ότι οι Franchisees που εντάσσονται στο δίκτυο τους δραστηριοποιούνται για διάστημα μεγαλύτερο των 5 ετών.

ΚΕΡΔΟΦΟΡΙΑ ΤΩΝ FRANCHISEES

Ένα σημαντικό αλλά και αυξανόμενο ποσοστό των καταστημάτων franchise ήταν κερδοφόρα κατά την τελευταία τριετία. Επισημαίνεται ότι ένα σημαντικό ποσοστό των franchisors δήλωσε ότι δεν γνωρίζει εάν τα καταστήματα franchise των δικτύων τους είναι κερδοφόρα ειδικά στις περιπτώσεις που οι franchisees εμπορεύονται και άλλα προϊόντα.

ΚΕΡΔΟΦΟΡΙΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ FRANCHISE

	1995	1996	1997
<i>Κερδοφόρα κατ. Franchise</i>	422	569	837
<i>Σύνολο καταστ. Franchise</i>	640	859	1243
<i>Ποσοστό</i>	65,9%	66,2%	67,3%

Πηγή: ICAP, 2002

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΜΟΡΦΗ FRANCHISE

Η πλέον δημοφιλής νομική μορφή που συνιστάται στους υποψηφίους franchisees είναι η Ο.Ε. και με σειρά προτίμοτης ακολουθούν η ΕΠΕ και η ατομική επιχείρηση. Το 51,6 % συστήνει μια και συγκεκριμένη νομική μορφή ενώ το 24 % προτείνει δύο και συγκεκριμένες νομικές μορφές. Οι υπόλοιποι δεν προτείνουν συγκεκριμένη νομική μορφή αλλά αποδέχονται την επιλογή του franchisee. Οι franchisors που προτείνουν «άλλοι» νομικής μορφής συστήνουν την τήρηση βιβλίων τρίτης κατηγορίας.

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΜΟΡΦΗ ΗΝΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ						
Δραστηριότητα	Α.Ε.	ΕΠΕ	Ο.Ε.	Ε.Ε.	ΑΤΟΜΙΚΗ	ΆΛΛΗ
Εστίαση	40%	40%	25%	0	10%	0
Καταστήματα Τροφίμων	12,50%	6,30%	31,30%	12,50%	50%	6,30%
Ένδυση και Υπόδηση	23,10%	30,80%	46,20%	15,40%	23,10%	0
Οικιακός Εξοπλισμός	16,70%	33,30%	16,70%	0	16,70%	0
Άλλα κατ/τα λιανικής	19%	23,80%	52,40%	14,30%	33,30%	4,80%
Πρα. Φροντ.& αναψυχή	40%	60%	60%	0	20%	0
Λοιπές Υπηρεσίες	40%	0	0	0	60%	0
Εκπαίδευση	0	55,60%	44,40%	0	11,10%	0
Σύνολο αποκριθέντων	23,20%	29,50%	36,80%	7,40%	27,40%	2,10%

ΕΥΕΛΙΞΙΑ ΣΤΗΝ ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΜΟΡΦΗ			
Δραστηριότητα	ΜΙΑ	ΔΥΟ	ΟΠ/ΤΕ
Εστίαση	65%	25%	10%
Καταστήματα τροφίμων	56,30%	12,50%	12,50%
Ένδυση και Υπόδηση	46,10%	30,80%	7,70%
Οικιακός Εξοπλισμός	16,70%	33,30%	50%
Άλλα κατ/τα λιανικής	47,60%	28,60%	14,30%
Πρα. Φροντ.& αναψυχή	40%	40%	0
Λοιπές Υπηρεσίες	60%	20%	20%
Εκπαίδευση	55,50%	11,10%	22,20%
Σύνολο αποκριθέντων	51,60%	24,20%	14,70%

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ FRANCHISE: ΜΟΝΑΔΙΚΑ ΚΑΙ ΠΟΛΛΑΠΛΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Σε αυτήν την ενότητα ζητήθηκε από τους αποκρινόμενους να προσδιορίσουν τους τύπους συμφωνιών. Καθώς οι περιπτώσεις ποικίλουν τα ποσοστά δεν αθροίζουν 100%. Το 65,3% δήλωσε ότι εφαρμόζει μοναδικό σύστημα καταστημάτων σε αντίθεση με 15,7% που εφαρμόζει το πολλαπλό σύστημα καταστημάτων. Δεδομένου ότι το 56,1 % εφαρμόζει τον τύπο πολλαπλών καταστημάτων προκύπτει το συμπέρασμα ότι η πλειοψηφία δεν έχει αξιοποιήσει ακόμη την εκμετάλλευση αυτού του δικαιώματος.

ΤΥΠΟΙ ΣΥΜΦΩΝΙΩΝ & ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ	
Μοναδικό κατάστημα	65,30%
Πολλαπλά καταστήματα	51,60%
Master franchise	9,50%
Άλλου τύπου	3,20%

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ	
Με αποκλειστικότητα περιοχής	48,40%
Χωρίς αποκλειστικότητα περιοχής	3,20%
Σύνολο	51,60%

ΛΟΓΟΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ FRANCHISING

To Franchising σαν μέθοδος ανάπτυξης έχει συγκεκριμένα πλεονεκτήματα. Παρακάτω επισημαίνονται οι παράγοντες που θεωρούνται ως οι πλέον σημαντικοί για την εφαρμογή του franchising. Αυτοί οι λόγοι είναι: 1) Δοκιμασμένο σύστημα, 2) Αυξανόμενη ζήτηση, 3) Ευρεία αναγνωρισιμότητα, 4) Αποκλειστικότητα διανομής, 5) Περιορισμοί κεφαλαίων, 6) Άλλοι λόγοι.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΔΟΚΙΜΑΣΜΕΝΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	ΑΥΞΑΝΟΜΕΝΗ ΖΗΤΗΣΗ	ΕΥΡΕΙΑ ΑΝΑΓΝΩΡ.	ΑΠΟΚΛΗΤΗΤΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ	ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	ΆΛΛΟΙ ΛΟΓΟΙ
Εστίαση	75%	65%	50%	50%	25%	0
Κατασ. Τροφίμων	43,80%	68,80%	69%	62,50%	37,50%	0
Ένδυση & Υπόδ.	69,20%	53,80%	76,90%	46,20%	15,40%	15,40%
Οικιακός Εξοπλ.	50%	83,30%	33,30%	66,70%	0	16,70%
Άλλα κατ/τα λιαν.	52,40%	52,40%	57,10%	71,40%	19,10%	0
Προς. Φροντ.& αναψυχή	60%	80%	80%	40%	20%	40%
Λοιπές Υπηρεσίες	100%	40%	60%	80%	20%	40%
Εκπαίδευση	77,80%	66,70%	77,80%	33,30%	22,20%	0
Σύνολο αποκριθέντων	63,20%	62,11%	62,10%	56,80%	22,10%	7,40%

FRANCHISING ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ Η ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Ο δικαιοπάροχος αναλαμβάνει την υποχρέωση, στην βάση μιας μεθόδου μάρκετινγκ που έχει αναπτυχθεί από τον ίδιο και που αφορά την πώληση εμπορευμάτων και υπηρεσιών να εξοπλίσει την επιχείρηση του δικαιοπαρόχου και να της παρέχει συνεχή υποστήριξη. Ο δικαιοδόχος αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλλει τα συμφωνημένα χρηματικά ποσά και ειδικότερα τα δικαιώματα που συνίστανται σε ποσοστά επί των εισπράξεων του και ενδεχομένως ένα δικαίωμα εισόδου στο σύστημα. Ο δικαιοδόχος δεν έχει υποχρέωση διαφύλαξης των συμφερόντων του δικαιοπαρόχου κατά την προώθηση των πωλήσεων. Η σύμβαση franchising συντονισμού ή ανταλλακτικού χαρακτήρα δεν περιέχει επομένως στοιχεία της σύμβασης διεξαγωγής ή επιμέλειας υπόθεσης. Είναι σύμβαση συνεργασίας κατά την πώληση αλλά όχι σύμβαση διαμεσολάβησης κατά την πώληση με γνώμονα την διαφύλαξη των συμφερόντων του δικαιοπαρόχου. Συμπληρώνονται στον ορισμό την προσθήκη του στοιχείου της διαρκούς παραχώρησης τεχνογνωσίας. Η βασική διάφορα προς το franchising συνίσταται στην έλλειψη δικαιώματος του δικαιοπαρόχου για παροχή οδηγιών.

FRANCHISING ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ Η ΔΙΜΕΡΟΥΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Σε αυτόν το τύπο franchising ο δικαιοπάροχος και ο δικαιοδόχος αναλαμβάνουν την αμοιβαία υποχρέωση...να προωθήσουν ένα κοινό σκοπό που συνίσταται στην κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο οργάνωσης των πωλήσεων του συστήματος μέσω της επιχείρησης του δικαιοδόχου και βάση μιας κοινής μεθόδου μάρκετινγκ. Δημιουργείται μια διμελής εταιρεία με την άτυπη

μορφή μιας αφανούς ή εσωτερικής εταιρίας. Τα μέτρα του δικαιοπαρόχου για την ένταξη της επιχείρησης του δικαιοδόχου στο σύστημα και για την υποστήριξη και ενίσχυση της καθώς επίσης η προώθηση των πωλήσεων από το δικαιοδόχο βάση της μεθόδου μάρκετινγκ του συστήματος συνιστούν τις αντίστοιχες εισφορές για την επιδίωξη του κοινού σκοπού. Ο τύπος αυτός σύμβασης franchising αποτελεί έναν σχετικά νέο τύπο franchising και δεν έχει αποκτήσει ακόμα μεγάλη πρακτική σημασία. Από τον ορισμό της σύμβασης franchising συναπισμού συνάγεται ότι το αντίστοιχο σύστημα franchising συναπισμού αποτελεί ένα σύνδεσμο παράλληλων κοινοτήτων.

FRANCHISING ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ Η «ΣΥΜΜΑΧΙΑΣ»

Σε αυτόν τον τύπο υπάρχει παράλληλα προς το σύνολο των επιμέρους διμερών συμβάσεων franchising συντονισμού ή ανταλλακτικού χαρακτήρα ανάμεσα στο δικαιοπάροχο και τους επιμέρους δικαιοδόχους μια πολυμερής σύμβαση ανάμεσα σε όλους τους συμμετέχοντες στο σύστημα, στα πλαίσια της οποίας αναλαμβάνουν αμοιβαίες υποχρεώσεις για την επιδίωξη του κοινού σκοπού που συνίστανται στην κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο οργάνωση των πωλήσεων του συστήματος. Κατά κανόνα ο δικαιοπάροχος και οι δικαιοδόχοι συνεργάζονται στα πλαίσια θεσμοθετημένων οργάνων λήψης αποφάσεων σχετικά με την διαχείριση του συστήματος και την παραπέρα ανάπτυξη της κοινής συνεργασίας. Το σύνολο όλων των συμμετεχόντων στο σύστημα αποτελεί, στην βάση της πολυμερούς σύμβασης, μια εσωτερική αστική εταιρία.

FRANCHISING ΙΣΟΤΙΜΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο τύπος αυτός franchising χαρακτηρίζεται όσον αφορά την εσωτερική σχέση των συμμετοχόντων, από μια συνεταιρική-συμμετοχική συνεργασία μεταξύ δικαιοπαρόχου και δικαιοδόχου πάνω στη βάση της ισοτιμίας. Δεν υπάρχει η κυριαρχία του δικαιοπαρόχου κατά την προώθηση και την παραπέρα ανάπτυξη της μεθόδου μάρκετινγκ αλλά και την επιλογή των κατευθύνσεων δραστηριοποίησης του συστήματος. Στην θέση των μονομερών οδηγιών και εντολών του δικαιοπαρόχου προς το δικαιοδόχο, που χαρακτηρίζει το franchising υπαγωγής υπεισέρχεται η αλληλοκατανόηση, η εναρμόνιση των ενεργειών και η συμμετοχή του δικαιοδόχου στη λήψη των αποφάσεων που αφορούν τον καθορισμό των στόχων του συστήματος.

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ FRANCHISOR

A. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η εκπαίδευση αποτελεί μέρος των υπηρεσιών που δεσμεύεται να παρέχει ο franchisor. εκπαίδευση εξασφαλίζει τις απαραίτητες γνώσεις ώστε να ανταποκριθεί στις προσδοκίες του franchisor και να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που του προσφέρει το σύστημα franchise.

B. ΑΝΕΥΡΕΣΗ ΧΩΡΩΝ

Η επιλογή του τόπου εγκατάστασης ενός καταστήματος είναι καθοριστικής σημασίας για την εμπορική επιτυχία. Το 91,6% υποστηρίζει την ανεύρεση κατάλληλης τοποθεσίας για το κατάστημα. Επίσης συμμετέχουν στην διαμόρφωση του καταστήματος, προκειμένου να επιτύχουν ομοιόμορφη εμφάνιση.

Γ. ΕΡΓΧΕΙΡΙΔΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Το εγχειρίδιο λειτουργίας αποτυπώνει όλες τις λεπτομέρειες που αφορούν την λειτουργία του καταστήματος.

Δ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

Το 86,3% υποστηρίζει στην κατάρτιση του επιχειρηματικού σχεδίου. Το επιχειρηματικό σχέδιο χρησιμοποιείται σαν πρότυπο οικονομικού και ποιοτικού προγραμματισμού.

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ

Η διεθνής επέκταση του franchising είναι φυσικό επακόλουθο της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας.

Το Franchising συντελεί στην αποτελεσματικότερη λειτουργία του ιδιωτικού τομέα. Στις ΗΠΑ οι πωλήσεις franchise ανέρχονται σε ένα τρις διολάρια ενώ ο θεσμός απασχολεί 8.000.000. εργαζομένων. Σε ολόκληρη την Ευρώπη υπήρχαν 3.149 franchisors και 144.561 franchisee ενώ οι πωλήσεις έφτασαν 83 δις δολάρια. Οι πωλήσεις αντιστοιχούν στο 5% έως 8% των λιανικών πωλήσεων.

ΑΛΛΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟ FRANCHISE

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

Τα εμπορικά σήματα στην Ελλάδα διέπονται από τον νόμο 2239/1994. Η καταχώρηση εμπορικού σήματος προϋποθέτει απόφαση των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων η οποία δημοσιεύεται στην

εφημερίδα της κυβερνήσεως. Η προστασία του εμπορικού σήματος
ισχύει για 10 χρόνια και μπορεί να παραταθεί εφόσον ο
ιδιοκτήτης υποβάλλει αίτηση παράτασης.

ΔΙΠΛΩΜΑ ΕΥΡΕΣΙΤΕΧΝΙΑΣ

Οι ευρεσιτεχνίες διέπονται από τον νόμο 1733/1987. Τα
διπλώματα ευρεσιτεχνίας χορηγούνται για περίοδο 20 ετών από
την ημερομηνία υποβολής της αίτησης. Όσον αφορά τις μετατροπές
ή βελτιώσεις ευρεσιτεχνίας ο κάτοχος δικαιούται να υποβάλλει
συμπληρωματική αίτηση.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ Η ΠΑΓΙΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Εταιρίες της αλλοδαπής έχουν την δυνατότητα του
υποκαταστήματος. Π/Ε στην Ελλάδα είναι η υποβολή μιας σειράς
εγγράφων στο υπουργείο εμπορίου. Κατόπιν πρέπει να γίνει
έναρξη ΦΠΑ.

ΠΑΓΙΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Η Π/Ε είναι όμοια με το υποκατάστημα, η διαφορά είναι ότι ενώ
το υποκατάστημα δραστηριοποιείται στο σύνολο της μητρικής
εταιρίας, η Π/Ε συστήνεται προκειμένου να εκπληρώσει τις
υποχρεώσεις που απορρέουν από συγκεκριμένο συμβατικό έργο.

Η ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΝΟΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ FRANCHISE

Κάθε δημιουργία απαιτεί την εφαρμογή ενός καλοστημένου σχεδίου δράσης με προσεκτικά βήματα και ενέργειες. Δεν θα πρέπει να ξεχνάμε ότι οι επιχειρηματίες που διέπρεψαν τις προηγούμενες δεκαετίες ανύψωσαν το λεγόμενο «copycat» (αντιγραφή - απομίμηση - συστήματα μαζιμούδες) σε επιστήμη. Η κεντρική ιδέα που βρισκόταν πίσω από αυτήν ήτην μεθοδολογία και πρακτική βασιζόταν στην απλοϊκή αρχή του γιατί να ρισκάρω. Επειδή θέλουμε να ακριβολογούμε θα πρέπει να παραδεχτούμε ότι καταβαλλόταν μεγάλη προσπάθεια ώστε να επιτευχθεί η διαφοροποίηση του 1% άντε 1,5% από το πρωτότυπο σύστημα με την αλλαγή ονόματος - σήματος. Δεν είναι εποχή για λάθη για αυτό και εμείς πραγματοποιήσαμε μια έρευνα εις βάθος για όσους επιθυμούν να ρισκάρουν. Όπως σε κάθε σύστημα έτσι και εδώ θα πρέπει να ξεχωρίσουμε τις διάφορες φάσεις εργασιών:

1. Προετοιμασία της υποψήφιας δικαιοπαρόχου εταιρίας
2. Σχεδιασμός του συστήματος
3. Γνωστοποίηση - μάρκετινγκ
4. Ανάπτυξη δικτύου
5. Υποστήριξη δικτύου
6. Εξαφάνιση δικτύου

Μικρές διαφοροποιήσεις παρατηρούνται ανάλογα με τον κλάδο όπως επίσης και με το franchise παροχής υπηρεσιών. Ο στόχος μας είναι να δώσουμε τις κατευθυντήριες οδηγίες που μπορούν να υιοθετηθούν από εταιρίες που μέχρι σήμερα επένδυαν στη σωστή προετοιμασία, σχεδιασμό, οργάνωση. Ας δούμε λοιπόν τις φάσεις αναλυτικά:

ΦΑΣΗ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ: Επιλέξτε τα concept που μοιάζουν περισσότερο με τη δική σας δραστηριότητα. Κάντε μια έρευνα αγοράς και τέλος καθορίστε το concept.

Αν καταφέρετε να τα αποσπάσετε από την πρώτη ή δεύτερη συνάντηση η αποστολή χαρακτηρίζετε ως απόλυτα επιτυχής.

ΦΑΣΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ: Εδώ απαιτείται όλη σας η ικανότητα για να επισημάνεται τα στοιχεία εκείνα όπου αποτελούν τσχυρά στοιχεία για τα ανταγωνιστικά concept. Θα χρειαστεί βέβαια καλά κάποια λογοτεχνική παρέμβαση για μην φανεί ότι έχετε υιοθετήσει κάθε λέξη. Θα πρέπει να βάλετε την προσωπική σας πινελιά για μην δημιουργηθεί πρόβλημα στο νέο σας concept. Ελάχιστος κόπος, κόστος με αυτό που θα μας ζητούσαν οι εταιρείες franchise.

ΦΑΣΗ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ: Εδώ ο χρυσός κανόνας είναι να αποφύγετε τις διαφημιστικές εταιρείες διότι κανένας άλλος δεν γνωρίζει τις ανάγκες τις αγοράς σας.

ΦΑΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ: Οι ενδεδειγμένες τακτικές είναι:

1. (δωρεάν) ανάπτυξη σε ένα περιοδικό franchise
2. ενημέρωση φίλων γνωστών και λοιπά
3. πίεση πιθανών καταστημάτων να ανεβάσουν την πινακίδα σας
4. εμφάνιση αγγελίας στην χρυσή ευκαιρία (δωρεάν)
5. Εγγραφή σε όλες τις λίστες του franchising (δωρεάν)

Εναλλακτικά, αναθέστε στις εταιρείες συμβούλων την εξεύρεση πελατών.

Τι θα πρέπει να αποφύγετε:

1. την συμμετοχή σας σε εκθέσεις franchise κοστίζουν και μπορεί να εκτεθείτε

2. την συνεργασία με εταιρείες συμβούλων franchise
3. τις καταχωρήσεις σε έγκυρες οικονομικές εφημερίδες (αυτές τις διαβάζουν μόνο σοβαροί επενδυτές που δεν αποτελούν την αγορά - στόχο)

ΦΑΣΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ: Η ουσιαστική υποστήριξη σημαίνει διαφήμιση. Εκμεταλλευτείτε το άγχος των νέων δικαιοδόχων και βάλτε τους να επενδύσουν σε διαφήμιση στην τοπική τους αγορά (Ετσι — κερδίζεται και εσείς). Ενημερώστε τα συνεργαζόμενα περιοδικά franchise για τα νέα μέλη του δικτύου σας αυτά θα σας προβάλλουν. ΟΙ franchises θα προβληθούν και εσείς θα έχετε καλύψει την υποχρέωση για πανελλαδική προβολή.

ΦΑΣΗ ΕΞΑΦΑΝΙΣΗΣ: Εδώ δεν έχουμε δυστυχώς καμία απολύτως εμπειρία έχουμε δει απλός να εξαφανίζονται ορισμένα δίκτυα. Ακολουθώντας αυτούς τους βασικούς κανόνες του οργανωμένου copycat δεν υπάρχει περίπτωση να μην επιτύχετε τους στόχους σας. Εάν τώρα πάλι κάτι δεν σας «κάθισε καλά» τότε ίσως να ανήκετε σε αυτούς τους συντηρητικούς δικαιοπαρόχους που θέλουν να τα κάνουν όλα τέλεια να αισθάνονται την επιτυχία σε κάθε τους βήμα και να είναι υπερήφανοι για το συνεχώς αναπτυσσόμενο δίκτυο τους

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- 1).** Μια μεγάλη διάρκεια της συμβατικής συνεργασίας έτσι ώστε να υπάρχει ο απαραίτητος χρόνος ωρίμανσης του συστήματος και των μελών του και ειδικότερα στην διαρκή εξέλιξη και προσαρμογή της τεχνογνωσίας που βρίσκεται στη βάση του στις συνθήκες της αγοράς και την απόκτηση της απαραίτητης εμπειρίας από τα μέλη του συστήματος.
- 2).** Τη διενέργεια μακροπρόθεσμων σημαντικών επενδύσεων τόσο από το δικαιοπάροχο όσο και το δικαιοδόχο για να επιτευχθεί η κάλυψη των επιμέρους αγορών και να μπορέσουν να αποκομίσουν τους καρπούς αυτής της προσπάθειας.

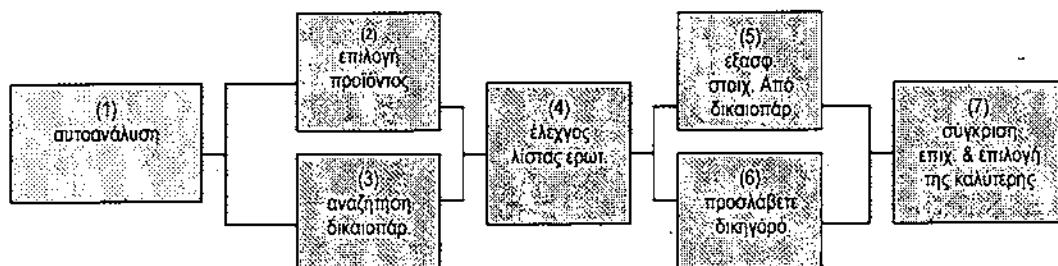
Η ΑΠΗΧΗΣΗ ΤΟΥ FRANCHISING

Οι δικαιοδόχοι ουσιαστικά αγοράζουν μια έτοιμη επιχείρηση αποφεύγοντας την διαδικασία να δημιουργήσουν μια επιχείρησης από την αρχή. Αντίθετα η επιχείρηση του δικαιοδόχου δημιουργείται από την μια μέρα στην άλλη και συχνά μοιάζει με τις αλυσίδες franchising. Σε ανταπόδοση της επένδυσής τους οι δικαιοδόχοι εξασφαλίζουν επαγγελματική βοήθεια. Μια τέτοια βοήθεια μπορεί να καλύπτει μια ή περισσότερες ανάγκες όπως π.χ. σχεδίαση καταστήματος, νομικές υπηρεσίες, χρηματοδότηση. Έτσι λοιπόν το franchising ανθεί διότι συνδυάζει την υπόσχεση της προσωπικής ιδιοκτησίας με τις διαχειριστικές ικανότητες μιας μεγάλης επιχείρησης. Οι επιχειρήσεις franchising ωφελούν όχι

μόνο τον δικαιούχο αλλά και τον δικαιοπάροχο και επιτρέπουν στον δικαιοπάροχο να αναπτυχθεί χρησιμοποιώντας τα χρήματα των δικαιούχων όπως π.χ. η Mc Donald's. Πέρα από την δυνατότητα γρήγορης οικονομικής επέκτασης το franchising επιτρέπει και την γεωγραφική επέκταση όπου υπό άλλες συνθήκες δεν θα μπορούσε να είναι εφικτό.

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΒΗΜΑΤΑ

Πριν αγοράσουν μια άδεια πώλησης προϊόντος οι επιχειρηματίες πρέπει να βεβαίωθούν ότι είναι και η σωστή επιλογή. Παρακάτω περιγράφεται η διαδικασία που πρέπει να ακολουθήσουν:

ΠΩΛΗΣΗ ΕΝΟΣ FRANCHISE

Γιατί θα πρέπει ένας επιχειρηματίας να θέλει να γίνει franchisor;

Στο ερώτημα αυτό μπορούμε να απαντήσουμε προσδιορίζοντας τα τρία παρακάτω οφέλη: πρώτον μειωμένες απαιτήσεις κεφαλαίου, δεύτερον αυξημένα κίνητρα διαχείρισης και τρίτον ταχύτητα επέκτασης.

ΜΕΙΩΜΕΝΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

To franchising επιτρέπει να επεκταθούμε χωρίς να μειώσουμε το κεφάλαιο μας. Στην ουσία η εταιρεία που ασχολείται με το franchising δανείζεται κεφάλαιο από τον franchisee για ανάπτυξη του δικτύου και ως εκ τούτου έχει λιγότερες απαιτήσεις από μια αλυσίδα καταστημάτων.

ΑΥΓΗΜΕΝΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Οι franchisees ως ανεξάρτητοι επιχειρηματίες έχουν μεγαλύτερα κίνητρα ανάπτυξης από τους έμμισθους υπαλλήλους λόγο του κίνητρου του κέρδους.

TAXYTHTA ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ

To franchising δίνει την ευκαιρία σε μια επιχείρηση να εισαχθεί σε πολλές αγορές και με πολύ γρήγορο ρυθμό απ' ότι εάν λειτουργούσε εκτός της σύμβασης franchise.

Επίσης υπάρχουν διάφορα μειονεκτήματα από την πλευρά του franchisor: πρώτον μείωση του ελέγχου, δεύτερον διαμερισμός των κερδών και τρίτον αύξηση της ενίσχυσης στη λειτουργία.

ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Το δικαίωμα του επιχειρηματία να ελέγχει μετώνεται κατά την σύμβαση του franchise όπου αυτό είναι και το σημαντικότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι επιχειρηματίες.

ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΚΕΡΔΩΝ

Μόνο—ένα μέρος των κερδών—από την λειτουργία με σύμβαση franchise ανήκουν στον επιχειρηματία.

ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Γενικά υπάρχουν μεγαλύτερες δαπάνες για την επίβλεψη με σύμβαση franchise σε σχέση με τις υπάρχουσες επιχειρήσεις όπου έχουν κεντρική διοίκηση.

Αναμφίβολα το Franchise παρέχει την δυνατότητα σε πολύ κόσμο να μπει στον κόσμο των επιχειρήσεων ως εκ τούτου το franchising συνεισφέρει στην ανάπτυξη πολλών επιτυχημένων μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

FRANCHISING ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΡΓΟΥ

Η υποχρέωση του δοτή να εντάξει τον λήπτη σε ένα ορισμένο σύστημα franchising αναφέρεται στην επίτευξη ενός οικονομικού αποτελέσματος, το οποίο θα μπορούσε να θεωρηθεί ως έργο. Εντούτοις είναι αμφίβολο, αν είναι δυνατή και σκόπιμη η απομόνωση του αποτελέσματος αυτού από τις άλλες υποχρεώσεις που

δημιουργούνται στο πλαίσιο τουfranchising , και ιδίως από την υποχρέωση του δότη για συνεχή παροχή συμβουλών , γνώσεων και γενικά υποστηρίξεις στον αντισυμβαλλόμενο του. Η υποχρέωση αυτή αν και θεωρείται άγνωστη στο δίκαιο της σύμβασης έργου , απορρέει άμεσα από τον διαρκή συνεργασιακό χαρακτήρα του franchising. Ακριβώς αυτά τα τελευταία στοιχεία καθιστούν εντελώς ακατάλληλη την εφαρμογή στο δίκαιο του franchising.

FRANCHISING ΚΑΙ ΜΙΣΘΩΣΗ ΠΡΟΣΟΔΟΦΟΡΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

Η παραχώρηση στον λήπτη δικαιώματος χρήσης και εκμετάλλευσης του πακέτου franchising προσδίδει στην εν λόγω σύμβαση τον χαρακτήρα μίσθωσης προσοδοφόρου αντικειμένου. Επειδή η εκμετάλλευση προσοδοφόρων δικαιωμάτων με την ευρεία έννοια , όπως είναι τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας και η τεχνογνωσία, έχει καθοριστική σημασία στη σύμβαση του franchising , φαίνεται δυνατή η μερική τουλάχιστον εφαρμογή στο franchising των διατάξεων που διέπουν την μίσθωση προσοδοφόρου αντικειμένου. Εντούτοις είναι φανερό ότι κατά τον αστικό κώδικα μίσθωση Δε αρκεί για να καλύψει όλο το φάσμα των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που δημιουργείται στο πλαίσιο του franchising , το οποίο στο σύνολο του είναι σύστημα διανομής προϊόντων μέθοδος μάρκετινγκ και όχι απλώς μεταφορά τεχνογνωσίας ή παραχώρηση δικαιωμάτων χρήσης και εκμετάλλευσης. Η ίδια σύμβαση-πλαίσιο του franchising επιφορτίζει τον δότη με την υποχρέωση να παρέχει στον λήπτη διαρκή υποστήριξη. Η υποχρέωση αυτή είναι συνάμα και δικαίωμα του δότη , το οποίο απορρέει από το άμεσο ενδιαφέρον του για την λειτουργία των καταστημάτων όλων των ληπτών σύμφωνα με τις προδιαγραφές ενός συγκεκριμένου συστήματος franchising. Στο franchising ο κανόνας είναι ότι η

δραστηριότητα του λήπτη αποτελεί κατά κάποιο τρόπο υποσύνολο του εύρους της δραστηριότητας του δότη . Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την διεύρυνση και την ένταση του συνεργασιακού στοιχείου στο franchising.

FRANCHISING ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Η συνεχής παροχή υποστήριξης στον λήπτη με την μορφή οχι της πληροφόρησης, εκπαίδευσης, τεχνολογικής ένημέρωσης προσδίδει στο franchising τον χαρακτήρα σύμβασης παροχής υπηρεσιών .Αυτό εκφράζεται και στον ενεργό συμβουλευτικό ρόλο του δότη , ο οποίος στο πλαίσιο παροχής υποστήριξης καλείται πολλές φορές να επιστρατεύσει τις γνώσεις και την πείρα του για την επίλυση νέων ή ειδικών προβλημάτων, που ανακύπτουν κάθε φορά κατά την διάρκεια της σύμβασης. Στο μέτρο αυτό ο ρόλος του δότη είναι ανάλογος με αυτόν του οικονομικού συμβούλου μιας επιχείρησης. Το στοιχείο της παροχής υπηρεσιών έχει καθοριστική σημασία στην σύμβαση του franchising. Με την ανάληψη συμβουλευτικού ή αλλού έργου παροχής τεχνικών και οργανωτικών υπηρεσιών ο δοτής επιδιώκει την εξυπηρέτηση και των δικών του συμφερόντων. Για αυτόν τον λόγο δεν αποκλείεται αυτές οι υπηρεσίες να παίρνουν μορφή παροχής οδηγιών εποπτείας και έλεγχου της συμπεριφοράς του λήπτη. Όσο πιο έντονη και στενή είναι η ενσωμάτωση του λήπτη στο σύστημα τόσο μεγαλύτερη βαρύτητα αποκτά και το έννομο συμφέρον του δότη για την παροχή οδηγιών και την άσκηση έλεγχου. Άρα η παροχή συμβουλών, υποστήριξης και άλλων υπηρεσιών από τον δότη στον λήπτη μόνο μερικώς μπορεί να συγκριθεί με την έννομη θέση εκείνου, που παρέχει υπηρεσίες βάσει σύμβασης παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών.

FRANCHISING ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Το δικαίωμα του δότη να παρέχει οδηγίες και να ασκεί έλεγχο είναι ένα επιπρόσθετο στοιχείο που σχετικοποιεί τον ανταλλακτικό χαρακτήρα της σύμβασης franchising. Όταν η επιχείρηση του λήπτη δεν αποτελεί εταιρεία αλλά διευθύνεται από τον ίδιο ατομικά ως έμπορο-επιχειρηματία, μπορεί η δέσμευση του στις επιχειρηματικές οδηγίες του δότη και η σχεδόν υπό μορφή υποκαταστήματος λειτουργία της επιχείρησης του να προσδίδουν στο παραπάνω δικαίωμα του δότη τον χαρακτήρα διευθυντικού δικαιώματος, παρόμοιο με αυτό που έχει ο εργοδότης στους υπαλλήλους του. Κρίσιμη δεν μπορεί να είναι άλλωστε ούτε μόνη η διαπίστωση της σχέσης εξάρτησης που υπάρχει πράγματι στο franchising. Διότι κάθε μορφή επιχειρηματικής συνεργασίας εμπεριέχει στην έννοια της λίγο ή πολύ και τέτοιες προσωπικές και οικονομικές εξαρτήσεις και δεσμεύσεις. Κρίσιμος είναι ο βαθμός εξάρτησης και κυρίως ο βαθμός της προσωπικής εξάρτησης. Ενδείξεις αυτού αποτελούν η επιχειρηματική πρωτοβουλία του λήπτη που αποσκοπεί στην αύξηση του προσωπικού του κέρδους. Αν λείπει από την σύμβαση franchising η δυνατότητα λήψης αποφάσεων σχετικών με την λειτουργία της επιχείρησης, θα πρόκειται για καταδυναστευτική σύμβαση, και συνεπώς άκυρη λόγω αντίθεσης της στα χρηστά ήθη.

FRANCHISING ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΝΤΟΛΗΣ

Το ελεγκτικό και καθοδηγητικό δικαίωμα του δότη προσδίδει αναμφίβολα στην σύμβαση franchising τον χαρακτήρα εντολής. Ο δότης αναλαμβάνει, καθοδηγητικό και ελεγκτικό ρόλο αποκλειστικά και μόνο προς όφελος και για προστασία των δικών του συμφερόντων, χωρίς να γεννιέται ζήτημα αμοιβής για την

δραστηριότητα του αυτή. Ο λήπτης δέχεται τον καθοδηγητικό αυτό ρόλο του δοτή, ως πιο έμπειρου επιχειρηματία, και για την εξυπηρέτηση των δικών του οικονομικών συμφερόντων, που εν πολλοίς συμπίπτουν με αυτά της κεφαλής του συστήματος .Πάντως και η αντίθετη άποψη που δέχεται την ύπαρξη εν προκειμένῳ σύμβασης έμμισθης εντολής προσπαθεί να μετριάσει τον κίνδυνο καταστρατήγησης του δικαίου άλλων έμμισθων συμβάσεων με την σαφή νομική οριοθέτηση της σύμβασης franchising.

TO FRANCHISING ΩΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΣΥΜΒΑΣΗ

Η σύμβαση franchising είναι ανεπίδεκτη υπαγωγής σε έναν μόνο συμβατικό τύπο του ενοχικού δικαίου. Πρόκειται για ανώνυμη σύμβαση ή για μεικτή , μη ρυθμισμένη στον νόμο σύμβαση, η οποία περιέχει κυρίως στοιχεία μίσθωσης προσοδοφόρου δικαιώματος , σύμβασης παροχής υπηρεσιών και σύμβασης εντολής. Επειδή τα μετέχοντα στο franchising μέρη συμβάλλονται ως αυτόνομες και ανεξάρτητες οικονομικές οντότητες , από τις οποίες η καθεμία ενεργεί για δικό της λογαριασμό και κίνδυνο , το στοιχείο της εντολής στο franchising περιορίζεται μόνο στο συμφέρον στο δικαιώμα του δοτή να παρέχει οδηγίες στον λήπτη και να ελέγχει την μάσηση της εμπορικής του δραστηριότητας. Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι ο λήπτης στο πλαίσιο της εμπορικής δράσης διεξάγει τις υποθέσεις του δότη σύμφωνα με τον αστικό κώδικα. Σε διαφορετική περίπτωση έπρεπε να γίνει δεκτό , ότι μεταξύ δότη και λήπτη ιδρύεται σχέση αντιπροσωπείας, όμως δεν συμβιβάζεται το βασικό γνώρισμα του franchising, που είναι η διαφύλαξη της πλήρους νομικής και οικονομικής αυτονομίας του λήπτη. Η συγγένεια του franchising με την εντολή δεν επηρεάζει τον χαρακτήρα του ως ανταλλακτικής σύμβασης . Τα στοιχεία που

επικρατούν στο franchising ως ανταλλακτική σύμβαση είναι αφενός τον αστικό κώδικα μίσθωση και αφετέρου η παροχή υπηρεσιών. Στον συμβουλευτικό ρόλο, που αναλαμβάνει ο δότης για την προάσπιση και εξυπηρέτηση και των δικών του οικονομικών συμφερόντων, βρίσκεται την έκφραση του κυρίως το συνεργασιακό στοιχείο του franchising.

ΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ

ΣΥΜΒΑΣΗΣ FRANCHISING

Σύμβαση - πλαίσιο

Όπως προκύπτει από την οικονομική λειτουργία του franchising ως σχέσης διαρκούς συνεργασίας, η σύμβαση franchising φέρει τον χαρακτήρα σύμβασης-πλαισίου. Οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων δεν πρέπει να συγχέονται με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις επιμέρους συμβάσεις, οι οποίες συνάπτονται με σκοπό την πραγμάτωση της συνεργασίας franchising σε επιμέρους τομείς. Από τις εκτελεστικές συμβάσεις πρέπει να διακρίνονται οι λεγόμενες συμπληρωματικές ή συνοδευτικές συμβάσεις, οι οποίες για λόγου σκοπιμότητας συνάπτονται από τα μέρη ξεχωριστά από την ως σύμβαση franchising περιγραφόμενη συμφωνία.

Περιεχόμενο τέτοιων συμβάσεων αποτελούν συνήθως συμφωνίες χρηματοδοτικής μίσθωσης μηχανημάτων, μίσθωσης επαγγελματικής κατοικίας, χρηματοδότησης.

TO FRANCHISING ΩΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΣΥΜΒΑΣΗ

Η σύμβαση franchising είναι ανεπίδεκτη υπαγωγής σε έναν μόνο συμβατικό τύπο του ενοχικού δικαίου. Πρόκειται για ανώνυμη σύμβαση ή για μεικτή, μη ρυθμισμένη στον νόμο σύμβαση, η οποία περιέχει κυρίως στοιχεία μίσθωσης προσοδοφόρου δικαιώματος, σύμβασης παροχής υπηρεσιών και σύμβασης εντολής. Επειδή τα μετέχοντα στο Franchising μέρη συμβάλλονται ως αυτόνομες και ανεξάρτητες οικονομικές τοντότητες, από τις οποίες η καθεμία ενεργεί για δικό της λογαριασμό και κίνδυνο, το στοιχείο της εντολής στο Franchising περιορίζεται μόνο στο συμφέρον στο δικαίωμα του δότη να παρέχει οδηγίες στον λήπτη και να ελέγχει την άσκηση της εμπορικής του δραστηριότητας. Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι ο λήπτης στο πλαίσιο της εμπορικής δράσης διεξάγει τις υποθέσεις του δότη σύμφωνα με τον αστικό κώδικα. Σε διαφορετική περίπτωση έπρεπε να γίνει δεκτό, ότι μεταξύ δότη και λήπτη ιδρύεται σχέση αντιπροσωπείας, όμως δεν συμβιβάζεται το βασικό γνώρισμα του franchising, που είναι η διαφύλαξη της πλήρους νομικής και οικονομικής αυτονομίας του λήπτη. Η συγγένεια του franchising με την εντολή δεν επηρεάζει τον χαρακτήρα του ως ανταλλακτικής σύμβασης. Τα στοιχεία που επικρατούν στο franchising ως ανταλλακτική σύμβαση είναι αφενός τον αστικό κώδικα μίσθωση και αφετέρου η παροχή υπηρεσιών. Στον συμβουλευτικό ρόλο, που αναλαμβάνει ο δότης για την προάσπιση και εξυπηρέτηση και των δικών του οικονομικών συμφερόντων, βρίσκει την έκφραση του κυρίως το συνεργασιακό στοιχείο του franchising.

Η ΣΥΜΒΑΣΗ FRANCHISING

Θεωρητικά μια συμφωνία θα μπορούσε να συναφθεί και προφορικά. Στο μέτρο όμως που παρόμοιες συμβάσεις περιλαμβάνουν περιορισμούς του ανταγωνισμού καθίσταται αναγκαία η γραπτή διαμόρφωση των σχετικών συμβάσεων προκειμένου οι τελευταίες να ελεγχθούν από τις αρμόδιες αρχές ανταγωνισμού. Ειδικότερα οι συμβάσεις franchising μεταφοράς τεχνολογίας και προβλέπουν την καταβολή δικαιωμάτων επιβάλλεται η γραπτή κατάρτιση της σύμβασης για να υποβληθεί στον Οργανισμό Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας και καταχωρείται στο μητρώο μεταφοράς τεχνολογίας. Επίσης η γραπτή κατάρτιση της σύμβασης επιβάλλεται και για λόγους που ανάγονται στην ανάγκη δικαστικού έλεγχου ορισμένων ρητρών βάσει των διατάξεων περί απαγόρευσης κατάχρησης δικαιώματος.

Η ΣΥΝΗΘΗΣ ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ FRANCHISING

Η σύμβαση franchising αποτελείται συνήθως από τέσσερα μέρη **1)** Προοίμιο **2)** υποχρεώσεις δικαιοπαρόχου **3)** υποχρεώσεις δικαιοδόχου **4)** λοιπές διατάξεις.

- 1.** Στο **προοίμιο** καθορίζονται ο σκοπός και το πλαίσιο της συνεργασίας, υπογραμμίζεται η ανεξαρτησία των συμβαλλόμενων μερών και στην συνεχεία περιγράφεται το περιεχόμενο του 'πακέτου' που αποτελεί το franchise.
- 2.** Στο μέρος 'υποχρεώσεις του δικαιοπαρόχου' περιγράφεται λεπτομερέστερα η παραχώρηση και ο τρόπος χρήσης του παραχωρούμενου πακέτου franchise, περιλαμβάνει επίσης

διατάξεις που αναφέρονται στην παραχώρηση εδαφικής προστασίας.

- 3.** Στο κεφάλαιο 'υποχρεώσεις του δικαιοδόχου' καθορίζει την πληρωμή των χρηματικών ποσών στον δικαιοπαρόχο ως δικαίωμα εισόδου στο δίκτυο, ως δικαιώματα παραχώρησης του franchise ανάλογα με τον κύκλο εργασιών που πραγματοποιεί, είτε για την συμμετοχή σε διάφορα έξοδα, η απαγόρευση ανταγωνισμού, η αποκλειστική προμήθεια.
- 4.** Στο μέρος 'λοιπές διατάξεις' περιλαμβάνονται ρυθμίσεις που αναφέρονται στην διάρκεια της σύμβασης, την παράταση της, την καταγγελία την εκκαθάριση μετά την λήξη της σύμβασης την διαιτησία, το εφαρμοστέο δίκαιο.

ΟΙ ΚΥΡΙΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ

Οι κύριες υποχρεώσεις του δότη

- 1.** Την παραχώρηση στον λήπτη της χρήσης και εκμετάλλευσης του πακέτου franchising του οποίου το περιεχόμενο προσδιορίζεται επακριβώς στο κύριο μέρος της σύμβασης.
- 2.** Την ένταξη του λήπτη στο σύστημα με την παροχή σε αυτόν κυρίως της απαιτούμενης τεχνικής και οργανωτικής υποδομής και της ανάλογης εκπαίδευσης του.

3. Τον εφοδιασμό του με πρώτες ύλες με ημιέτοιμα ή έτοιμα εμπορεύματα ίδιως όταν τα εμπορεύματα παράγονται από τον ίδιο τον δότη.

5. Την συνεχή υποστήριξη του λήπτη όσο θα διαρκεί η σύμβαση. Περιλαμβάνει οργανωτικές τεχνικές χρηματοδοτικές συμβουλές.

6. Τον προσδιορισμό της γεωγραφικής περιοχής, στην οποία ο λήπτης θα διενεργεί τις πωλήσεις με το δικό του όνομα και για λογαριασμό του.

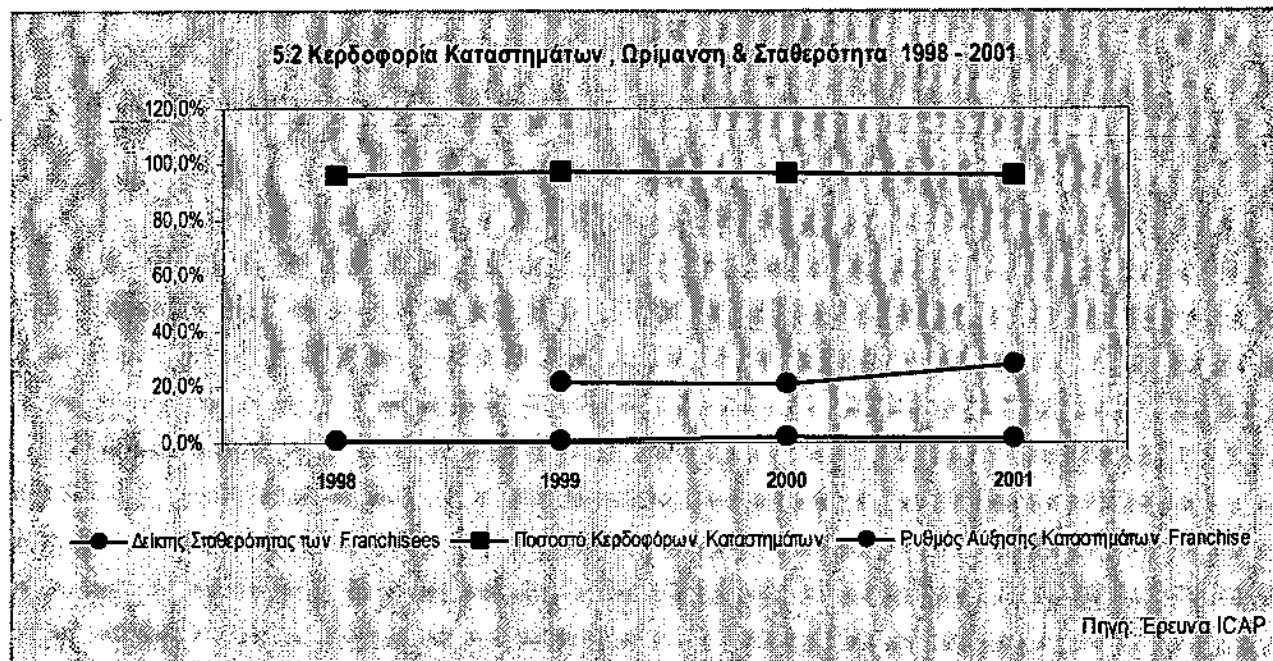
Οι κύριες υποχρεώσεις του λήπτη

1. Την καταβολή ενός εφάπαξ ποσού για την πάραχώρηση από μέρους του δότη της χρήσης και εκμετάλλευσης τεχνογνωσίας και των άλλων δικαιωμάτων.

2. Την παροδική καταβολή στον δότη ορισμένου ποσοστού από τις εισπράξεις των πωλήσεων μετά την αφαίρεση των φορών.

3. Την ενεργό προώθηση των πωλήσεων με την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση της προσωπικής εργασίας και των άλλων μέσων που διαθέτει ο λήπτης.

4. Την συμμόρφωση στις οργανωτικές αρχές του συστήματος και τις δίωσις των σεβασμό της αρχής ομοιομορφίας.

FRANCHISING 5 ΑΣΤΕΡΩΝ

Σχεδόν κάθε επιχείρηση που λειτουργεί με δίκτυο διανομής έχει μετατραπεί σε δίκτυο Franchise.

Για παράδειγμα: Μπορεί κάποιος να γεννηθεί σε κλινική franchise να αγοράζει όλα τα προϊόντα που χρησιμοποιεί μια ζωή από επιχειρήσεις franchise να αναλάβει τη κηδεία του γραφείο τελετών franchise και τελικά να ταφεί σε νεκροταφείο

franchise!!! Για να δημιουργηθεί ένα επιτυχημένο δίκτυο πρέπει να υπάρχουν κάποια στοιχεία κλειδιά. Αυτά που ονομάζουμε 5 αστέρων:

1. Image και σύστημα
2. Αποδεδειγμένο μοντέλο
3. Εύκολα αντιγράψιμο
4. Επικερδής
5. Κουλτούρα του franchising

5.15. ΤΑ ΜΕΓΕΘΗ ΤΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ: Μέσος Όρος Πώλησεων Καταστημάτων (€)				
	(α) Καταστήματα Franchise			
Δραστηριότητα	1998	1999	2000	2001
Εστιαση	301.101	293.144	218.502	255.599
Καταστήματα Τροφίμων-Ποτών	70.521	70.900	67.339	84.482
Ενδυση & Υπόδηση	349.719	376.131	301.855	337.155
Οικιακός Εξοπλισμός - Υπηρεσίες	361.511	362.142	342.271	379.014
Άλλα Καταστήματα Λιανικής	352.164	174.615	130.692	116.957
Προσωπική Φροντίδα & Αναψυχή	322.551	379.195	357.204	140.866
Εκπαίδευση	129.616	130.105	101.899	99.669
Σύνολο	203.859	217.908	200.190	197.697
	(β) Καταστήματα Ετοιμάκα			
Δραστηριότητα	1998	1999	2000	2001
Εστιαση	433.521	538.777	628.516	688.118
Καταστήματα Τροφίμων-Ποτών	139.888	110.418	96.954	137.093
Ενδυση & Υπόδηση	538.029	418.595	540.758	714.391
Οικιακός Εξοπλισμός - Υπηρεσίες	545.659	492.443	467.037	726.968
Άλλα Καταστήματα Λιανικής	355.099	424.358	605.807	859.868
Προσωπική Φροντίδα & Αναψυχή	146.735	53.803	114.453	199.560
Εκπαίδευση	132.062	143.067	148.993	196.851
Σύνολο	377.925	349.754	376.344	534.116

Πηγή: Έρευνα ICAP

IMAGE

Η ξεκάθαρη εταιρική εικόνα συνθέτει τη πνευματική ιδιοκτησία. Η επωνυμία και το σήμα πρέπει να έχει καταχωρηθεί στο franchisor.

ΑΠΟΔΕΔΕΙΓΜΕΝΟ ΜΟΝΤΕΛΟ

Η λειτουργία του πιλοτικού καταστήματος αποδεικνύει ότι το concept λειτουργεί σωστά. Ακόμη και αν έχετε λειτουργήσει επαιρικά πρέπει να γνωρίζετε ότι τα πράγματα αλλάζουν όταν κάνετε franchise.

ΕΥΚΟΛΑ ΑΝΤΙΓΡΑΨΙΜΟ

Εάν υπάρχει περιορισμένος αριθμός σημείων και κτιρίων για τη δική σας επιχείρηση τότε δε θα είναι εύκολο να αναπαραχθεί το μοντέλο σε επαρκή αριθμό καταστημάτων.

ΕΠΙΚΕΡΔΗΣ

Είναι απαραίτητο το να στήσετε τη δομή σωστά. Αν η μία πλευρά ή η άλλη βλέπει μόνο ότι η άλλη κερδίζει χρήματα ή καμία πλευρά δε κερδίζει αρκετά τότε η σχέση θα τερματιστεί. Η επιχείρηση πρέπει να δημιουργεί κέρδη για τον franchisee ώστε να μπορεί να ζήσει άνετα και να κάνει απόσβεση του κεφαλαίου που επένδυσε.

Η ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΤΟΥ FRANCHISING

Τίποτα από τα παραπάνω δε θα λειτουργήσει αν δε δημιουργηθεί μία σωστή σχέση που να βασίζεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη, τον σεβασμό και την υποστήριξη.

ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΧΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟΥ ΤΙΤΛΟΥ

Η αδεια εκμετάλλευσης του διακριτικού τίτλου του δικαιοπαρόχου κατά την ορθότερη γνώμη είναι ελεύθερα αμεταβίβαστος και δεν δημιουργεί προβλήματα που απτονται της προστασίας της προσωπικότητας όπως η επωνυμία.

Η ΣΥΜΒΑΣΗ FRANCHISING ΩΣ ΣΥΜΒΑΣΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Η σύμβαση franchising αποτελεί κατά κανόνα και σύμβαση μεταφοράς τεχνολογίας σύμφωνα με τον αστικό κώδικα στο μέτρο που το πακέτο franchise, του οποίου παραχωρείται η εκμετάλλευση περιέχει ένα ή περισσότερα από τα παρακάτω στοιχεία : διπλώματα ευρεσιτεχνίας, πιστοποιητικά υποδειγμάτων χρησιμότητας, τεχνικές κατασκευαστικές οδηγίες, σχέδια ή υπηρεσίες, υπηρεσίες οργάνωσης και διοίκησης, εξειδικευμένες τεχνικές υπηρεσίες, υπηρεσίες παρακολούθησης και έλεγχου, διαγράμματα, υποδειγμάτα, οδηγίες, αναλογίες, συνθήκες, διαδικασίες, προδιαγραφές και τρόπος παραγωγής προϊόντων, καθοδήγηση και κατάρτιση προσωπικού παροχή τεχνικής βοήθειας.

FRANCHISING ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Στο διεθνή χώρο οι τράπεζες διαπίστωσαν νωρίς τα πλεονεκτήματα στη χρηματοδότηση των δικτύων franchising. Στην Αγγλία πρώτη η National Westminster Bank τον Ιούνιο του 1981 δημιούργησε ένα ιδιαίτερο τμήμα για την χρηματοδότηση των δικτύων franchising και ακολούθησαν η Midland Bank και λοιπά.

Στο διεθνή πάντα χώρο οι διάφορες τράπεζες έχουν επινοήσει μεθόδους για την κάλυψη των αναγκών των δικτύων στα διάφορα τραπεζικά προϊόντα. Συγκεκριμένα οι τράπεζες προχώρησαν στην δημιουργία ιδιαίτερων τμημάτων franchising στα οποία προϊστανται ένας διευθυντής και στελεχώνονται με εξειδικευμένο προσωπικό. Η λύση αυτή θεωρήθηκε αποτελεσματικότερη από την εναλλακτική αποκεντρωτική αντιμετώπιση, δηλαδή την επιμόρφωση ορισμένων στελεχών των διάφορων υποκαταστημάτων και το χειρισμό των θεμάτων συνεργασίας με μονάδες franchising σε επίπεδο καταστήματος.

FRANCHISING KAI XΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ

Η θετική γενικά πορεία των διεθνών χρηματιστηριακών αγορών είχε πολύ ευνοϊκές επιπτώσεις για τα δίκτυα franchising τα τελευταία χρόνια. Οι τιμές των μετοχών των εισηγμένων στα χρηματιστήρια μεγάλων διεθνών δικτύων franchising δεν παρουσιάζουν μεγάλες διακυμάνσεις ακόμη και σε περιόδους οικονομικών δυσχερειών. Μακρόπρόθεσμα οι μετοχές των εταιριών franchising απολαμβάνουν της απόλυτης εμπιστοσύνης τόσο των μικροεπενδυτών όσο και των χρηματιστηριακών και επενδυτικών εταιριών. Με βάση τις υπάρχουσες προβλέψεις οι τιμές των μετοχών των δικτύων franchising θα ακολουθήσουν διεθνώς ανοδική πορεία τα επόμενα χρόνια λόγο της προβλεπόμενης αύξησης του μεριδίου τους. Στην Ελλάδα όπου το Franchising βρίσκεται σε συνεχή ανοδό πρέπει να αναμένεται η είσοδος αρκετών εταιριών με αυτήν την μέθοδο στο χρηματιστήριο.

FRANCHISING KAI INTERNET

Η διαρκώς αυξανόμενη σπουδαιότητα του κυβερνοχώρου ως μέσου άσκησης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων έχει επιφέρει την αντίστοιχη αύξηση της χρήσης του internet ως μέσο πραγματοποίησης πωλήσεων από τα δίκτυα Franchising.

Το γεγονός αυτό ώθησε την επιτροπή ομοσπονδιακού εμπορίου των ΗΠΑ να αντιμετωπίσει το ενδεχόμενο της αντικατάστασης του όρου «πρώτη προσωπική συνάντηση» ο οποίος χρησιμοποιείται στον κανόνα της επιτροπής για το franchise για να σηματοδοτήσει την υποχρέωση του δότη να παραδώσει στον λήπτη αντίγραφο της τυποποιημένης προσφοράς με τον όρο «πρώτης ουσιαστικής συζήτησης».

Ορισμένοι δότες διαθέτουν τον δικό τους χώρο στο internet όπου καταχωρούν στις δικές τους σελίδες αλλά επιπλέον παρέχουν και ανάλογες υπηρεσίες στους λήπτες δικτύων τους βοηθώντας να δημιουργήσουν τις δικές τους ηλεκτρονικές σελίδες.

Η ορθή λοιπόν και νόμιμη χρήση του Internet από τα δίκτυα franchising παρουσιάζει σημαντικότατα πλεονεκτήματα σε μια εποχή όπου αυτό χρησιμοποιείται σε μεγάλο βαθμό για την άσκηση εμπορικών δραστηριοτήτων.

ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ FRANCHISE

ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΔΟΧΟΥ

Όταν ο δικαιοδόχος είναι νομικό πρόσωπο τότε οποιαδήποτε αλλαγή στο πρόσωπο του κυρίου των μετοχών είναι αδιάφορη λόγο της αυτοτέλειας του νομικού προσώπου. Στη σχέση μεταξύ δικαιοπαρόχου και δικαιοδόχου είναι πιθανών να προκύψουν περιορισμοί στην ελευθερία διάθεσης. Σε περίπτωση εκ του νόμου

διαδοχής του ιδιοκτήτου της εταιρίας πρέπει να θεωρηθεί ως νόμιμη εκτός εάν ορίζεται κάτι αλλο στην σύμβαση. Πιο συγκεκριμένα αν από την σύμβαση προκύπτει ότι για την αποτελεσματική λειτουργία του πακέτου απαιτούνται ιδιαίτερες ικανότητες ή ιδιότητες τις οποίες δεν διαθέτουν οι διάδοχοι του τότε δημιουργείται το δικαίωμα καταγγελίας της σύμβασης.

METABIBASEH TOY PAKETOY FRANCHISE

Ο δικαιοδόχος δεν είναι ο κυρίαρχος του πακέτου απλούστατα του παρέχεται το ενοχικό δικαίωμα χρήσης για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα υπό κάποιες προϋποθέσεις. Η μεταβίβαση του πακέτου μπορεί να γίνει μόνο με την συνένωση του με τον δικαιοπάροχο. Η μεταβίβαση του πακέτου Franchise από τον δικαιοδόχο προς τρίτο χωρίς έγκριση του δικαιοπάροχου δεν είναι νόμιμη και γεννά δικαίωμα καταγγελίας της σύμβασης με κάθε άλλη έννομη συνέπεια.

METABIBASEH MEROUΣ TOY PAKETOY

Η μεταβίβαση αυτή αποκλείεται από την φύση της σύμβασης franchising και του σκοπού που επιδιώκεται τόσο από τον δικαιοπάροχο όσο και από τον δικαιοδόχο.

ΛΥΣΗ TOY FRANCHISING ME KATAΓΓΕΛΙΑ

Προκειμένου για σύμβαση franchising ορισμένου χρόνου, η λύση της επέρχεται είτε με την πάρελευση του συμφώνηθέντος χρόνου είτε με την καταγγελία της από τον συμβαλλόμενο, στο πρόσωπο του οποίου θεμελιώνεται δικαίωμα καταγγελίας για σπουδαίο λόγο. Σπουδαίο λόγο, που δικαιολογεί την έκτακτη καταγγελία του

franchising ορισμένου ή αορίστου χρόνου, αποτελεί αρχικά την υπαίτια παράβαση συμβατικών υποχρεώσεων από το ένα μέρος. Άλλα και ανυπαίτιοι λόγοι μπορούν να θεμελιώνουν δικαιώματα έκτακτης καταγγελίας, εφόσον η συνέχιση της σύμβασης αντίκειται προφανώς στα εύλογα και δικαιολογημένα συμφέροντα της μιας πλευράς. Οι συμβάσεις franchising αόριστου χρόνου μπορούν να λυθούν τόσο με έκτακτη όσο και με τακτική καταγγελία. Η άσκηση του δικαιώματος για τακτική καταγγελία πρέπει να υπόκειται σε περιορισμούς λόγω του ότι οι επενδύσεις και οι οικονομικές δεσμεύσεις που απορρέουν από την συνεργασία franchising έχουν συνήθως μακροχρόνιο χαρακτήρα. Προς αποφυγή υπερβολικής δέσμευσης της οικονομικής και προσωπικής ελευθερίας των συμβαλλόμενων, πρέπει να ελέγχεται και το κύρος της ρήτρας που προβλέπει την ανώτατη διάρκεια της σύμβασης, πριν από την οποία αποκλείεται τακτική καταγγελία.

Κατώτατη διάρκεια

Οι συμβάσεις franchising προϋποθέτουν μια σχετικά μεγάλη διάρκεια ζωής, έτσι ώστε να δοθεί η ευκαιρία στους συμβαλλόμενους να αποσβέσουν τις επενδύσεις τους αλλά και να αποκτήσουν την απαραίτητη πείρα στην αγορά. Η προστασία του λήπτη από μια πρόωρη λύση της σύμβασης είναι και από τον προσθετό λόγο δικαιοπολιτικά επιβεβλημένη ότι όχι σπάνια, διεθνώς, η καταγγελία της σύμβασης από τον δότη δεν οφείλεται στην αποτυχημένη δήθεν διαμεσολαβητική δραστηριότητα του λήπτη αλλά αντίθετα στην βλέψη του δότη να εκμεταλλευτεί την ως τώρα επιτυχημένη επιχειρηματική συμπεριφορά του αντισυμβαλλόμενου του, αφού λύσει την μεταξύ τους σύμβαση να δραστηριοποιηθεί ο ίδιος στην εν λόγω αγορά επιτυχάνοντας μεγαλύτερο κέρδος. Στην σύμβαση αορίστου χρόνου το ζήτημα περιορίζεται στην άκαρη άσκηση του δικαιώματος καταγγελίας.

Ανώτατη διάρκεια:

Ο καθορισμός πολύ μεγάλου χρόνου διάρκειας της σύμβασης, με αποτέλεσμα την αδυναμία άσκησης του δικαιώματος τακτικής καταγγελίας πριν από την πάροδο του χρόνου αυτού συνιστά σοβαρό περιορισμό της οικονομικής ελευθέριας των συμβαλλομένων που μπορεί υπό προϋποθέσεις να προσκρούει στα χρηστά ήθη. Η καθοριζόμενη ανώτατη επιτρεπτή διάρκεια πρέπει να συμπίπτει ή εν πάσῃ περίπτωση να συγκλίνει με αυτήν που κρίνεται επιτρεπτή με βάση τις αρχές αστικού δίκαιου.

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΛΥΣΗΣ ΤΟΥ FRANCHISING ΜΕ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ

Στην λύση σύμβασης franchising με καταγγελία ανακύπτουν δυο μεγάλα προβλήματα αφού με την έλλειψη της κατάλληλης νομοθετικής ρύθμισης, προσκρούει σε εμπόδια. Το πρώτο αφορά τα κριτήρια που θα καθορίσουν την προθεσμία της καταγγελίας στην περίπτωση της τακτικής καταγγελίας. Το δεύτερο πρόβλημα αφορά τις έννομες συνέπειες της λύσης του franchising με καταγγελία.

Προθεσμία καταγγελίας

Αν και στις συμβάσεις franchising περιέχονται οι ρυθμίσεις σχετικά με την προθεσμία τακτικής καταγγελίας. Αν όμως σε αυτό το ζήτημα υπάρχει ένα κενό τότε ο προσδιορισμός των διατάξεων που θα καλύψουν το κενό θα γίνει με βάση αυτά που αναπτύχθηκαν για τη νομική φύση της σύμβασης franchising. Επειδή η καταβολή της αντιπαροχής του λήπτη γίνεται κατά κανόνα σε ετήσια βάση, για τον καθορισμό της προθεσμίας της τακτικής καταγγελίας. Εδώ εισάγεται κατά βάση τρίμηνη καθαρή προθεσμία καταγγελίας. Η προθεσμία αυτή αρχίζει να τρέχει όχι από την ημέρα καταγγελίας αλλά από την πρώτη μέρα του πρώτου ή του τέταρτου ή του έβδομου ή του δέκατου μήνα του χρόνου.

Οι έννομες συνέπειες της καταγγελίας

Οι έννομες συνέπειες που απορρέουν από την λύση του franchising διαφοροποιούνται ανάλογα με τους λόγους, οι οποίοι θεμελιώνουν το δικαίωμα της καταγγελίας. Αν πρόκειται για περίπτωση τακτικής καταγγελίας ή έκτακτης για ανυπαίτιο λόγο, τότε το αντικείμενο των εκατέρωθεν υποχρεώσεων των συμβαλλόμενων μετά την λύση της ενοχικής σχέσης συνίσταται κυρίως στην "απόδοση" της χρήσης των δικαιωμάτων και των άλλων αφελειών, που κατά την διάρκεια της σύμβασης είχαν παραχωρηθεί από τον έναν αντισυμβαλλόμενο στον άλλον για χρήση και εκμετάλλευση. Αντίθετα, η προβολή αξιώσεων αποζημίωσης δεν είναι δυνατή. Τέτοιες αξιώσεις μπορούμε να δούμε μόνο στην περίπτωση της έκτακτης καταγγελίας, που οφείλεται στην αντισυμβατική συμπεριφορά του καταγγελλόμενου μέρους. Άρα με βάση τον λόγο της καταγγελίας μπορούν από την σύμβαση franchising να απορρέουν αφενός αξιώσεις αποζημίωσης. Όσον αφορά τις απαιτήσεις απόδοσης παρατηρούμε τα εξής. Με την λήξη της σύμβασης ο δότης έχει αξιώση κατά του λήπτη για απόδοση κάθε είδους εγγράφων τα οποία είχαν θέσει στην διάθεση του λήπτη για την άσκηση της δραστηριότητας του. Ο λήπτης έχει ακόμα υποχρέωση παράλειψης της παραπέρα χρήσης και εκμετάλλευσης σημάτων τίτλων και άλλων δικαιωμάτων που είχαν παραχωρηθεί κατά την διάρκεια της σύμβασης. Όσον αφορά τα προϊόντα κυρίως συμβάσεων προμήθειας ο δότης υποχρεούται να παραδώσει τα εμπορεύματα ακόμα και μετά την λύση της σύμβασης.

Η ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΤΟΥ ΛΗΠΤΗ ΜΕΤΑ ΤΗ ΛΥΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Ιδιαίτερα προβλήματα δημιουργούνται από την εύλογη απαίτηση του λήπτη να αποζημιωθεί για την πελατεία και γενικά την φήμη του καταστήματος στο μέτρο που αυτό οφείλεται στην προσωπική του εργασία της οποίας οι καρποί μετά την λύση της σύμβασης περιέρχονται στον δότη. Στο μέτρο που η ωφελεία της περιούσιας του δότη με την μορφή υπεράξιας οφείλεται στην εργασία του λήπτη. Όταν στο μέλλον τεθεί σε τσχύ ο ήδη σχεδιασμένος νέος εμπορικός κώδικας, η θεμελίωση της αξιωσης αποζημίωσης του λήπτη για την λεγόμενη υπεραξία θα είναι ίσως δυνατή με ανάλογη εφαρμογή στο franchising. Η διάταξη θεμελιώνει αξιωση αποζημίωσης, εάν και εφόσον κατά την διάρκεια της σύμβασης εμπορικής αντιπροσωπείας ο εμπορικός αντιπρόσωπος έφερε νέους πελάτες στον εντολέα ή προήγαγε σημαντικά τις υποθέσεις με τους υπάρχοντες πελάτες και ο εντολέας διατηρεί ουσιαστικά οφέλη που προκύπτουν από τις υποθέσεις με τους πελάτες αυτούς.

Στο franchising διανομής προϊόντων μπορεί να επιχειρηθεί η συναγωγή κριτηρίων λόγω της συγγένειας του προς την σύμβαση εμπορικής αντιπροσωπείας. Ετσι θα πρέπει να ληφθεί ως βάση υπολογισμού της αξιωσης αποζημίωσης ο ετήσιος μέσος όρος κερδών του λήπτη κατά την τελευταία πενταετία ή κατά το τυχόν μικρότερο διάστημα της συνεργασίας του με τον δοτή ή τον υποδειχθέντα προμηθευτή μείον το συμφωνημένο πόσο που κατέβαλε ο λήπτης περιοδικά στον δοτή. Τα κέρδη αυτά πλησιάζουν εννοιολογικά προς την αμοιβή του εμπορικού αντιπρόσωπου.

Στην αντίθετη πλευρά βλέπουμε το franchising υπηρεσιών που δεν πρόκειται για αγορά και μεταπώληση αγαθών, και επομένως δεν είναι αρχικά δυνατή η αναλογία ως προς την αμοιβή του εμπορικού αντιπρόσωπου. Η αποζημίωση εδώ θα είναι εύλογη και θα

υπολογιστεί στην βάση της εκτίμησης της ωφέλιμης για τον δοτή μετενέργειας της δραστηριότητας του λήπτη, της πελατείας που έφερε στο σύστημα, της φήμης που δημιουργήσει.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ FRANCHISE ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ο Σύνδεσμος Franchise της Ελλάδος δημιουργήθηκε μέσα από μια προσπάθεια που ξεκίνησε το 1996, με την πρωτοβουλία κάποιων ανθρώπων οι οποίοι βλέποντας την δυνατότητα ανάπτυξης του θεσμού, θεώρησαν ότι χρειαζόταν ένα σώμα το οποίο εξέφραζε κοινές απόψεις και ταυτόχρονα θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως ένας μοχλός για την παραπέρα ανάπτυξη του franchising στην Ελλάδα.

Τα αρχικά 21 μέλη του συνδέσμου προέρχονται από διάφορους κλάδους της οικονομικής δραστηριότητας όπως τράπεζες, είδη ρουχισμού, είδη οικιακής χρήσης, εστίαση και τουρισμός.

Σήμερα ο σύνδεσμος ήδη αριθμεί 50 μέλη και καλύπτει έναν ευρύτατο χώρο οικονομικής δραστηριότητας με τακτικά του μέλη διακεκριμένες εταιρείες του χώρου και επίσης πολλά συνεργαζόμενα μέλη ως επιστημονικούς συνεργάτες.

Στόχος του συνδέσμου αποτελεί η διάδοση του θεσμού του franchising στην Ελληνική οικονομία με υγιή κριτήρια και συνεχή αύξηση της εμπιστοσύνης του κοινού και των επενδυτών σε αυτόν.

Στη διεθνή εμπορική δραστηριότητα εμφανίσθηκε εδώ και πολλά χρόνια μια νέα μέθοδος προσφοράς προϊόντων κι υπηρεσιών σε όλες τις χώρες εμφανίζεται με τον όρο franchise που δεν έχει μετάφραση σε καμιά χώρα. Στη Ελλάδα επιχειρήθηκε από την νομική επιστήμη τα τελευταία χρόνια ο όρος αυτός να αποδοθεί με τον ελληνικό όρο δικαιόχρηση που είναι περιοριστικός αφού χαρακτηρίζει μόνο την χρήση ενός δικαιώματος από κάποιον χρήστη και όχι παράλληλα την ύπαρξη του δικαιώματος χρήσης του, την

εμπορικότητας της συνδυασμένης πράξης παροχής και αποδοχής του δικαιώματος χρήσης, την επιχείρηση που θα κάνει ίδια χρήση του παρεχόμενου δικαιώματος.

Τόσο η διεθνής βιβλιογραφία όσο και η ευρωπαϊκή επιτροπή στον κανονισμό της περί ομαδικής απαλλαγής των συμβάσεων franchising επέβαλλε σε όλους τους εθνικούς συνδέσμους franchising των κρατών μελών της ευρωπαϊκής ένωσης, όρισαν την χρήση του franchising ως εξής:

Είναι ένα σύστημα εμπορίας προϊόντων ή υπηρεσιών ή τεχνολογίας που βασίζεται σε μια στενή και συνεχή συνεργασία ανάμεσα σε νομικά και οικονομικά ανεξάρτητες επιχειρήσεις, τον δικαιοπάροχο και τους ατομικούς δικαιοδόχους του το δικαίωμα και επιβάλλει την υποχρέωση να λειτουργήσουν μια επιχείρηση σύμφωνα με την θεσμική μορφή του δικαιοπαρόχου. Το δικαίωμα δίνει την δυνατότητα αλλά και υποχρεώνει τον ατομικό δικαιοδόχο αντί ενός άμεσου ή έμμεσου οικονομικού ανταλλάγματος να χρησιμοποιήσει την επωνυμία ή και το σήμα προϊόντος ή και το σήμα υπηρεσίας ή και την τεχνογνωσία, τις επιχειρηματικές και τεχνικές μεθόδους, το σύστημα διαδικασιών και άλλα δικαιώματα βιομηχανικής ή και πνευματικής ιδιοκτησίας του δικαιοπαρόχου μαζί με την παράλληλη συνεχή παροχή εμπορικής και τεχνικής υποστήριξης, μέσα στο πλαίσιο και την χρονική διάρκεια μιας γραπτής σύμβασης franchising που γίνεται ανάμεσα σε συμβαλλόμενους για αυτόν τον σκοπό.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του σωματείου είναι:

1. Η υποστήριξη με κάθε πρόσφορο τρόπο της ανάπτυξης του franchising στην Ελλάδα και η επεξεργασία η υιοθέτηση και δημοσιοποίηση των αρχών και της ορθής πρακτικής του franchising.
2. Να προβάλλει, προστατεύει, προωθεί και διευρύνει τα συμφέροντα των δικαιοπαρόχων και των κυρίως δικαιοδόχων.
3. Να συμβάλλει στην ομαλή επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ των συντελεστών της αγοράς franchising .
4. Να υιοθετήσει τον κώδικα δεοντολογίας της ευρωπαϊκής ομοσπονδίας franchise με όσες προσθήκες θεωρεί αναγκαίες και να προβάλλει, επιβάλλει κι εξασφαλίζει την συμμόρφωση των μελών τις επιταγές του.
5. Να επεξεργάζεται και γενικά να ασχολείται με κάθε ερώτημα, θέμα και πρόβλημα με το franchise
6. Να προβάλλει και ενισχύει την εμπιστοσύνη του καταναλωτικού κοινού στα συστήματα franchise τείνουν τα μέλη του σωματείου.
7. Να πληροφορεί και να εκπαιδεύει σε σχέση με το franchising και με όλα τα θέματα που το αφορούν.
8. Να επιδιώκει και εξασφαλίζει την κοινή δράση από πλευράς των δικαιοπαρόχων στα πλαίσια της προώθησης των κοινών τους συμφερόντων.
9. Να προβάλλει και προωθεί επιχειρηματικές πρακτικές και δραστηριότητες που είναι πιθανό να αυξάνουν την αποτελεσματικότητα και την οικονομία της - άσκησης επιχειρησης μέσω του franchising.

ΠΟΡΟΙ

1. Πόροι του σωματίου είναι τα δικαιώματα εγγραφής των μελών, οι ετήσιες συνδρομές των μελών και οι έκτακτες εισφορές που κάθε φορά αποφασίζονται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, οι δωρεές και οι παροχές μελών ή τρίτων που επιτρέπονται από το νόμο τα έσοδα από τις δραστηριότητες του, κάθε κρατική κοινοτική αρωγή, κάθε έσοδο από επιχορήγηση, και τα εισοδήματα από διαχείριση της περιουσίας του σωματείου.
2. Τα εισοδήματα κι η περιουσία του σωματίου διατίθεται μόνο για την προώθηση κι εκτέλεση των σκοπών του. Απαγορεύεται να διατίθονται στα μέλη με την μορφή μερίσματος, χαριστικής καταβολής ή μισθού για παροχή υπηρεσιών από θέση μέλους οργάνου.

ΜΕΛΗ

Τα μέλη του σωματείου διακρίνονται σε τακτικά, επίτιμα και συνδεδεμένα. Μέλη του σωματείου μπορούν να εγγραφούν νομικά και φυσικά πρόσωπα και δη ενήλικες. Διαγράφονται από μέλη του σωματείου όσοι : **A)** υπέβαλαν σχετική αίτηση **B)** παραβαίνουν τους όρους του καταστατικού, παρεμβάλλουν στην εκτέλεση των αποφάσεων του διοικητικού συμβουλίου ή της γενικής συνέλευσης, όσων η διαγωγή είναι ασυμβίβαστη με την ιδιότητα του μέλους, όσοι χάνουν την ιδιότητα του δικαιοπαρόχου ή του δικαιοδόχου ή πτωχεύουν .

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ

1. Όλα τα μέλη είναι ίσα μεταξύ τους κι έχουν τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις προς το σωματείο
2. Τα μέλη οφείλουν να εκπληρώνουν τις οικονομικές υποχρεώσεις τους προς το σωματείο όπως αυτές ορίζονται.
3. Τα μέλη έχουν δικαίωμα να εκλέγουν και να εκλέγονται στα δργανά του σωματείου.
4. Τα τακτικά και επίτιμα μέλη θα έχουν δικαίωμα μιας ψήφου.
5. Δικαίωμα να μετέχουν στη γενική συνέλευση του σωματείου έχουν μόνο τα μέλη που έχουν εκπληρώσει τις οικονομικές τους υποχρεώσεις.
6. Τα μέλη υποχρεούνται να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στο σωματείο οπότε αυτό τις χρειάζεται να παρίστανται τακτικά στις συγκαλούμενες γενικές συνελεύσεις και συγκεντρώσεις του σωματείου.
7. Τα τακτικά και επίτιμα μέλη του έχουν δικαίωμα να πληροφορούνται το περιεχόμενο των τηρουμένων βιβλίων.
8. Επιτρέπεται η αντιπροσώπευση μέλους από άλλο μέλος στις γενικές συνελεύσεις και τις εκλογικές διαδικασίες του σωματείου.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΝΤΑΞΗΣ

- Δικαιοπαροχοί - franchisors (τακτικά μέλη)
- Δικαιοδόχοι - franchisees (συνδεδεμένα μέλη)
- Σύμβουλοι - επιχειρήσεων (συνδεδεμένα μέλη)
- Δικηγόροι - (συνδεδεμένα μέλη)
- Άλλοι - επιχειρηματίες , φοιτητές κλπ.

Τα κριτήρια εισδοχής των δικαιοπαρόχων είναι τα εξής:

1. Ενημερωτικός φάκελος του δικαιοπαρόχου
2. Οικονομικά στοιχεία δικαιοπαρόχου
3. Σε περιπτώσεις Master Franchisee, χρειάζεται να αποσταλεί επιστολή επιβεβαίωσης
4. Ενημέρωση του συνδέσμου
5. Υπαρξη ενός τουλάχιστον καταστήματος ή εταιρείας πιλότου του δικαιοπαρόχου στην Ελλάδα
6. Μη ύπαρξη πτώχευσης σε οποιαδήποτε χώρα, κατά την αίτηση του δικαιοπαρόχου
7. Πλήρης και άνευ όρων αποδοχή του κώδικα δεοντολογίας του συνδέσμου
8. Υπεύθυνη δήλωση του διευθύνοντος σύμβουλου σε σχέση με την κατοχύρωση και χρήση του εμπορικού σήματος για το οποίο γίνεται η αίτηση.

ΔΙΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ

Το σωματείο, εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία, διαλύεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης που συγκαλείται ειδικά για τον σκοπό αυτό και βρίσκεται σε απαρτία όταν παρευρίσκονται τα τρία τέταρτα των οικονομικά τακτοποιημένων και εχόντων δικαίωμα ψήφου μελών, η δε απόφαση για διάλυση λαμβάνεται πάντοτε με πλειοψηφία των τριών τετάρτων των παρόντων εχόντων δικαίωμα ψήφου.

Η ίδια γενική συνέλευση που αποφασίζει τη διάλυση του σωματείου, εκλέγει τους εκκαθαριστές από όλα τα οικονομικά τακτοποιημένα τακτικά και επίτιμα μέλη ο αριθμός των οποίων ορίζεται σε κι αποφασίζει συγκεκριμένα για την τύχη της εναπομένουσας μετά το πέρας της εκκαθάρισης περιουσίας του σωματείου. Σε καμία περίπτωση η περιουσία αυτή δεν διανέμεται μεταξύ των μελών.

NOMIKH PLEYRA TOY FRANCHISING

Το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβάσεις franchising

Σύμφωνα με την ορθότερη άποψη, τα μέρη της σύμβασης μπορούν να υποβληθούν έγκυρα σε οποιοδήποτε δίκαιο επιθυμούν έστιν και αν αυτό δεν συνδέεται καθόλου με την -διεθνή πάντωσ- σχέση. Η υποβολή των μερών μπορεί να είναι ρητή ή σιωπηρή όχι όμως υποθετική. Η σιωπηρή υποβολή σε ορισμένο δίκαιο μπορεί να προκύπτει από περιστατικά όπως αναφορά στις διατάξεις ορισμένου δικαίου, αναφορά σε συναλλακτικά ήθη ή σε δρους συναλλαγών που ισχύουν στα πλαίσια ορισμένου δικαίου, παραπομπή σε άλλη σύμβαση για την οποία έχει συμφωνηθεί η εφαρμογή ορισμένου δικαίου, τυποποιημένη σύμβαση της οποίας οι έντυποι όροι είναι προσαρμοσμένοι σε ένα ορισμένο δίκαιο, καθορισμός του ίδιου τόπου εκπλήρωσης και για τα δυο μέρη, καθορισμός του ίδιου αρμόδιου δικαστηρίου, καθορισμός διαιτητικού δικαστηρίου ορισμένης χώρας, «εκκαθάριση» προηγούμενων συμβάσεων βάσει ενός ορισμένου δικαίου, συμπεριφορά των μερών κατά την δίκη.

TO FRANCHISING ΥΠΑΓΩΓΗΣ

To franchising υπαγωγής χαρακτηρίζεται και ως Franchising που αφορά την διαμεσολάβηση κατά την πώληση η ως franchising διαφύλαξης συμφερόντων του δικαιοπαρόχου, οι σχετικές συμβάσεις θεμελιώνουν μεταξύ δικαιοπαρόχου και δικαιοδόχου μια σχέση διαμεσολάβησης κατά την πώληση που χαρακτηρίζεται από στοιχεία της σύμβασης εργασίας η έργου με αντικείμενο την επιμέλεια υποθέσεων. Στην περίπτωση που το franchising αφορά διανομή προϊόντων πρόκειται για μια παραπέρα εξέλιξη των

συστημάτων διανομής μέσω εξουσιοδοτημένων εμπόρων. Στην περίπτωση που το franchising αφορά παροχή παροχή υπηρεσιών.

ΚΥΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ FRANCHISING ΥΠΑΓΩΓΗΣ

1). Η σύμβαση franchising υπαγωγής ως σύμβαση διαμεσολάβησης κατά την πώληση

Ο σκοπός της δημιουργίας του συστήματος franchising υπαγωγής ως μορφής κάθετης συνεργασίας με αντικείμενο την πώληση του προϊόντος του συστήματος είναι η σε διαρκή βάση ένταξη της επιχείρησης του δικαιοδόχου στην συγκεντρωτικά διοικούμενη οργάνωση πωλήσεων του δικαιοπαρόχου.

2). Η σύμβαση franchising υπαγωγής ως διαρκής σύμβαση

1. Φύση της διαρκούς ενοχικής σχέσης και αρχές που τη διέπουν. Η εκτέλεση της σύμβασης franchising δεν εξαντλείται σε συγκεκριμένες μεμονωμένες παροχές αλλά απαιτεί μια διαρκή προσπάθεια για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα προκειμένου να επιτευχθεί ο σκοπός της συνεργασίας.

2. Σχέση εμπιστοσύνης και υποχρέωση πίστης στα πλαίσια της σύμβασης franchising υπαγωγής. Η σύμβαση franchising κυριαρχείται σε μεγάλο βαθμό από το προσωπικό στοιχείο. Παρόλο που η σύμβαση συνάπτεται τυπικά ανάμεσα σε επιχειρήσεις, η νομική μορφή των οποίων μπορεί να ποικίλλει αποφασιστική σημασία για την επιτυχία του συστήματος έχει, εκτός από την καλή οργάνωση της επιχείρησης του δικαιοπαρόχου, η

προσωπικότητα, η υπευθυνότητα, οι ικανότητες και η προσωπική δραστηριοποίηση του δικαιοδόχου.

3. Ειδικότερες εκφάνσεις. Η υποχρέωση πίστης ως ειδικότερη έκφραση της αρχής της καλής πίστης μπορεί να προσδιορίζει και την άσκηση των δικαιωμάτων που επηρεάζουν το περιεχόμενο της σύμβασης. Από την υποχρέωση πίστης απορρέει επίσης και η ειδικότερη υποχρέωση παράλειψης πράξεων ανταγωνισμού. Άντιθετα αμφισβητείται αν από την υποχρέωση πίστης απορρέει υποχρέωση των αντισυμβαλλόμενων να τροποποιήσουν την σύμβαση λόγω απρόοπτης μεταβολής των συνθηκών.

4. Μετενέργεια. Στα πλαίσια της σύμβασης franchising ως διαρκούς σύμβασης που ανακύπτει σε μεγαλύτερο βαθμό από ότι στις άλλες συμβάσεις το ζήτημα της μετενέργειας και ιδιαίτερα το θέμα της μετενέργειας της υποχρέωσης πίστεως του δικαιοπαρόχου από την οποία απορρέει η ειδικότερη υποχρέωση του για ανάληψη των μη πωληθέντων εμπορευμάτων, μηχανών και εγκαταστάσεων που βρίσκονται στην κατοχή του δικαιοδόχου κατά την λήξη της σύμβασης.

Σύμβαση franchising υπαγωγής

ως σύμβαση -πλαίσιο

Η σύμβαση franchising ρυθμίζει μόνο τα βασικά δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμβαλλομένων. Η σύμβαση franchising αποτελεί σύμβαση πλαίσιο η σύμβαση σχεδιασμού που συνάπτεται κατά την έναρξη της εμπορικής συνεργασίας και θεμελιώνει κυρίως την υποχρέωση των μερών για εναρμόνιση και συντονισμό της μελλοντικής συμπεριφοράς τους.

Σύμβαση franchising υπαγωγής ως σύμβαση ριψοκίνδυνου χαρακτήρα

Ο τύπος της σύμβασης franchising υπαγωγής εμφανίζει ριψοκίνδυνο χαρακτήρα ο κίνδυνος έγκειται στο ότι δεν υπάρχει, ούτε κατά την στιγμή της σύναψης της ούτε και αργότερα απόλυτη ασφάλεια για το κατά πόσο η παραχωρούμενη μέθοδος μάρκετινγκ και ιδιαίτερα η τεχνογνωσία που περιέχεται σε αυτό είναι ουσιαστικής σημασίας με την έννοια ότι μπορεί να δώσει στο δικαιοδόχο ένα ανταγωνιστικό ιδίως με την βελτίωση των επιδόσεων της επιχείρησης του.

Νομική φύση σύμβασης franchising υπαγωγής με βάση τις κύριες υποχρεώσεις των μερών

1. Οι κύριες υποχρεώσεις του δικαιοδόχου. Υποχρέωση προώθησης των πωλήσεων του προϊόντος του συστήματος. Η σύμβαση franchising ως σύμβαση διαμεσολάβησης κατά την πώληση αλλά και από την ίδια την οικονομική αποστολή ενός τέτοιου συστήματος προκύπτει ότι η πρώτη κύρια υποχρέωση του δικαιοδόχου είναι να προωθήσει τις πωλήσεις του προϊόντος του συστήματος σύμφωνα με την μέθοδο μάρκετινγκ του δικαιοπαρόχου εξυπηρετώντας και προστατεύοντας τα συμφέροντα του δικαιοπαρόχου. Υποχρέωση καταβολής δικαιωμάτων στο δικαιοπάροχο. Η δεύτερη κύρια υποχρέωση του δικαιοδόχου είναι η καταβολή δικαιωμάτων στο δικαιοπάροχο τόσο με την μορφή εφάπαξ καταβολής δικαιωμάτων εισόδου στο σύστημα όσο και με την μορφή ποσοστών επί του κύκλου εργασιών σε περιοδική βάση μετά την αφαίρεση των φορών.

2. Οι κύριες υποχρεώσεις του δικαιοπαρόχου. Υποχρέωση ένταξης της επιχείρησης του δικαιοδόχου στο σύστημα. Η γενική αυτή υποχρέωση συγκεκριμένοποιείται σε μια σειρά από μέτρα και παροχές στις οποίες πρέπει να προβεί ο δικαιοπάροχος μέχρι την ημέρα που ο δικαιοδόχος θα ανοίξει το κατάστημα του και θα αρχίσει να συναλλάσσεται με το κοινό ως μέλος του συστήματος. Υποχρέωση παροχής άδειας εκμετάλλευσης του πακέτου franchise. Η παραχώρηση της άδειας εκμετάλλευσης του πακέτου franchise ως κύρια υποχρέωση του δικαιοπαρόχου αποτελεί μόνιμο στοιχείο της σύμβασης franchising υπαγωγής στοιχείο που αποτελεί την κύρια ειδοποιό διαφορά των συστημάτων franchising από τα άλλα συστήματα διανομής. Υποχρέωση υποστήριξης και ενίσχυσης της επιχείρησης του δικαιοδόχου. Η υποχρέωση αυτή συγκεκριμένοποιείται επίσης σε μια σειρά επιμέρους υποχρεώσεων του δικαιοπαρόχου, που αφορούν το στάδιο μετά την ένταξη του στο σύστημα.

Στοιχεία συμβατικών τύπων ενοχικού δικαίου στη σύμβαση Franchising υπαγωγής

1. Στοιχεία που προέρχονται από τις συμβάσεις μίσθωσης εργασίας ή έργου και αφορούν διεξαγωγή ή επιμέλεια υποθέσεων. Κατά την ορθότερη άποψη, που θεωρεί ως κριτήριο για την τυπολογική διάκριση των διαφορών μορφών franchising την δομή συμφερόντων των συμβαλλόμενων, το κύριο χαρακτηριστικό του franchising υπαγωγής που το διακρίνει από τους υπόλοιπους συμβατικούς τύπους franchising.
2. Στοιχεία που προέρχονται από την σύμβαση παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών. Τα στοιχεία αυτά συνίστανται κυρίως στις υποχρεώσεις του δικαιοπαρόχου για ένταξη της επιχείρησης του δικαιοδόχου στο σύστημα και για την συνεχή υποστήριξη του τελευταίου

ιδιαίτερα με την παροχή συμβουλών, την γενικότερη φροντίδα και επιμέλεια για την είσοδο και την εγκατάσταση του ως μέλους του δικτύου, την καθοδήγηση του, την κοινοποίηση σε αυτόν της τεχνογνωσίας.

3. Στοιχεία που προέρχονται από την σύμβαση εξαρτημένης εργασίας. Το ζήτημα της ύπαρξης τέτοιων στοιχείων στη σύμβαση franchising υπαγωγής ανακύπτει στις περιπτώσεις που η επιχείρηση του δικαιοδόχου δεν έχει μεν τυπικά την ιδιότητα του ανεξάρτητου εμπόρου, η θέση του όμως δεν διαφέρει ουσιαστικά προς τα έξω από αυτή του υπαλλήλου που διευθύνει μια θυγατρική επιχείρηση.

4. Στοιχεία που προέρχονται από τις συμβάσεις παραχώρησης άδειας εκμετάλλευσης ή χρήσης. Απαραίτητο συστατικό στοιχείο της σύμβασης franchising αποτελεί η παραχώρηση άδειας εκμετάλλευσης δικαιωμάτων βιομηχανικής ή πνευματικής ιδιοκτησίας και τεχνογνωσίας στα οποία μπορεί να περιλαμβάνονται εμπορικά σήματα ή επωνυμίες, διακριτικά γνωρίσματα καταστημάτων, πρότυπα χρήσεως, σχέδια, δικαιώματα αντιγραφής ή διπλώματα ευρεσιτεχνίας.

5. Στοιχεία που προέρχονται από τη σύμβαση πώλησης. Το θέμα της ανεύρεσης τέτοιων στοιχείων στην σύμβαση franchising ανακύπτει κυρίως του γεγονότος ότι η λειτουργία ενός συστήματος franchising χαρακτηρίζεται από την προμήθεια εμπορευμάτων και εξοπλισμού.

6. Στοιχεία που προέρχονται από τις συμβάσεις μίσθωσης πράγματος και προσοδοφόρου δικαιώματος. Το ζήτημα της ύπαρξης τέτοιων στοιχείων στην σύμβαση franchising ανακύπτει από το γεγονός ότι στο franchising υπαγωγής ο δικαιοπάροχος παραχωρεί στο δικαιοδόχο, στα πλαίσια των γενικών υποχρεώσεων του προς αυτόν μέσω του πακέτου franchise, έναν αριθμό αγαθών.

7. Στοιχεία που προέρχονται από την εταιρική σύμβαση. Ορισμένες διατάξεις του κεφαλαίου περί εταιρείας του αστικού κώδικα που

ρυθμίζουν θέματα που αναφέρονται κυρίως στην καταγγελία στις υποχρεώσεις του διαχειριστή εταίρου, στα δικαιώματα του μη διαχειριστή εταίρου για έλεγχο της πορείας των εταιρικών υποθέσεων και για εξέταση των βιβλίων και εγγράφων.

8. Στοιχεία που προέρχονται από άλλους συμβατικούς τύπους του ενοχικού δικαίου. Στοιχεία άλλων συμβατικών τύπων του ενοχικού δικαίου είναι δυνατό, χωρίς όμως να είναι απαραίτητο, να περιέχονται στο πακέτο franchise, ανάλογα με το είδος των επιμέρους μέτρων που παίρνει ο δικαιοπάροχος για την υποστήριξη και ενίσχυση της.

Η λειτουργία του ανταλλακτικού στοιχείου στο Franchising υπαγωγής

Η σύμβαση franchising έχει χαρακτηρίσιμα αμφοτεροβαρούς σύμβασης με την έννοια ότι στις κύριες υποχρεώσεις του δικαιοπάροχου για ένταξη της επιχείρησης του δικαιοδόχου στο σύστημα, για παραχώρηση προς εκμετάλλευση του πακέτου franchise και για παροχή διαρκούς τεχνικής και εμπορικής υποστηρίξεις αντιστοιχούν οι υποχρεώσεις του δικαιοδόχου για προώθηση των πωλήσεων και πληρωμή των δικαιωμάτων.

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΜΕΣΩΝ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΜΕΝΩΝ ΕΜΠΟΡΩΝ ΑΠΟ ΤΟ FRANCHISING ΥΠΑΓΩΓΗΣ

- 1.Η ένταξη στο σύστημα είναι πιο χαλαρή.
- 2.Δεν υπάρχει προχωρημένος βαθμός οργάνωσης που να καλύπτει όλες τις λεπτομέρειες.

3. Δεν υπάρχει ενταία μέθοδος μάρκετινγκ που να επιβάλλεται σε όλα τα μέλη του συστήματος και που να υπόκειται σε συνεχή επεξεργασία και ανανέωση.

4. Δεν υπάρχει ο αυστηρός έλεγχος και το δικαίωμα παροχής οδηγιών που να διασφαλίζει την αυστηρή εφαρμογή της μεθόδου μάρκετινγκ από τα μέλη του δικτύου.

5. Δεν υπάρχει η συνεχής παροχή εμπορικής ή άλλης τεχνογνωσίας και συμβουλών από τον φορέα του συστήματος.

6. Δεν μπορεί να αφορά αποκλειστικά την παροχή υπηρεσιών, ενώ ένα σύστημα franchising μπορεί να αφορά την πώληση εμπορευμάτων και υπηρεσιών.

7. Δεν υπάρχει το στοιχείο της καταβολής δικαιωμάτων κατά την είσοδο στο σύστημα καθώς και ποσοστών επί του κύκλου εργασιών ως δικαιωμάτων λεπτομερειακά ρυθμίσεων στην σχετική σύμβαση.

Οσον αφορά την σχέση της σύμβασης franchising προς τις άλλες εμπορικές συμβάσεις η βασική και καθοριστική διαφορά συνιστάται στον επιχειρηματικό κίνδυνο ο οποίος παραμένει κατά κανόνα τον κατασκευαστή ή κεντρικό διανομέα με εξαίρεση, ενδεχόμενα την λεγόμενη εγγυητική ρήτρα. Το κριτήριο αυτό είναι αποφασιστικής σημασίας τόσο για το ζήτημα της ευθύνης, όσο και για την ενδεχόμενη εφαρμογή στην σύμβαση των κανόνων ανταγωνισμού που απαγορεύουν τις συμπράξεις. Επίσης να τονίσουμε και την βασική ομοιότητα που βρίσκεται στο ότι βάσει της σύμβασης ο ένας αντισυμβαλλόμενος είτε κατασκευαστής είτε κεντρικός διανομέας ή δικαιοπάροχος του franchising αναθέτει στον άλλον αντισυμβαλλόμενο εξουσιοδοτημένο έμπορο ή δικαιοδόχο, ο οποίος είναι επίσης ανεξάρτητος έμπορος να πωλεί τα προϊόντα ή και υπηρεσίες στο δικό του όνομα και για δικό του λογαριασμόφέρνοντας ο ίδιος τον σχετικό επιχειρηματικό κίνδυνο. Υπάρχει επίσης κάποιος αριθμός

ένταξης επιχείρησης του εξουσιοδοτημένου εμπόρου στο σύστημα διανομής.

Η ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΗ ΝΟΜΙΚΗ ΦΥΣΗ -

ΜΙΚΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ

Η σύμβαση franchising υπαγωγής αποτελεί μικτής σύμβασης που μπορεί να χαρακτηριστεί σύμβαση συνδυασμού περισσοτέρων συμβατικών τύπων. Πρόκειται για μια ενιαία από νομική και οικονομική αποψη σύμβαση που παρόλο που περιλαμβάνει στοιχεία περισσοτέρων συμβατικών τύπων επιδεκτική διαχωρισμού σε επιμέρους συμβάσεις η καθεμιά αποτελεί μια ολοκληρωμένη ρύθμιση που να περιέχει την δική της οικονομική λογική. Τα διάφορα συνδεδεμένα επιμέρους στοιχεία δεν είναι πάντα τα ίδια σε όλες τις συμβάσεις franchising υπαγωγής.

Μόνο τριών τύπων τα στοιχεία απαντώνται σταθερά σε κάθε σύμβαση franchising υπαγωγής είναι τα εξής τρία.

1. Τα προερχόμενα από την σύμβαση επιμέλειας υποθέσεων όσον αφορά τις υποχρεώσεις του δικαιοδόχου για προώθηση των πωλήσεων με γνώμονατο συμφέρον του δικαιοπαρόχου.
2. Τα προερχόμενα από την σύμβαση παροχής ανεξαρτήτων υπηρεσιών όσον αφορά τις υποχρεώσεις του δικαιοπαρόχου για ένταξη της επιχείρησης του δικαιοδόχου στο σύστημα και για υποστήριξη και ενίσχυση τους.
3. Τα προερχόμενα από την σύμβαση παροχής άδειας εκμετάλλευσης με την ευρεία έννοια περιλαμβάνειοπωσδήποτε τεχνογνωσία, επωνυμία, σήμα και ενιαία εμφάνιση χώρων και μεταφορικών μέσων.

ΣΥΜΒΑΣΗ FRANCHISING ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Από πλευράς ελληνικού δικαίου ανταγωνισμού οι συμβάσεις franchising έχουν ακόμα περιορισμένη σημασία. Οι συμβάσεις franchising ελέγχονται περαιτέρω και στο πλαίσιο του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού. Αυτό βέβαια υπό την προϋπόθεση ότι οι συμφωνίες αυτές μπορούν να επηρεάσουν το ενδοκοινοτικό εμπόριο. Αυτή η προϋπόθεση θα συντρέχει κατά τεκμήριο ως δυνατότητα στις συμβάσεις μεταξύ επιχειρήσεων από διαφορετικά κράτη μέλη, χωρίς να αποκλείεται και σε συμβάσεις μεταξύ επιχειρήσεων του ίδιου κοινοτικού κράτους, ιδίως αν αυτές αποτελούν την βάση δικτύου που εκτείνεται πέρα από τα σύνορα του συγκεκριμένου κράτους μέλους. Μοναδική περίπτωση που ασχολήθηκαν οι αρμόδιες αρχές ήταν εκείνη η συμφωνία της ΠΗΓΗ ΕΠΕ. Στην τυποποιημένη αυτή σύμβαση η ΠΗΓΗ ΕΠΕ συμβαλλόταν με το κατάστημα ΠΗΓΗ, όμως δεν περιγράφονταν μεν ως σύμβαση franchising στο κείμενο της αυτό ωστόσο πρόεκυπτε από την ανάλυση των δρων της. Η επιτροπή ανταγωνισμού έκρινε, ότι ορισμένοι δροι της σύμβασης περιόριζαν τον ανταγωνισμό και ήταν άκυροι. Συγκεκριμένα η επιτροπή ανταγωνισμού θεώρησε ορθά κάποιους δρους αντίθετους με τις διατάξεις της: Τον καθορισμό γεωγραφικής παροχής ακτίνας χιλίων μέτρων στην οποία η ΠΗΓΗ αναλαμβάνε την υποχρέωση να μην παραχωρήσει κατάστημα σε άλλον αντιπρόσωπο και την υποχρέωση του καταστήματος να ασκεί την εμπορία αποκλειστικά από τον προμηθευτή που τις υπέδειξε η ΠΗΓΗ ΕΠΕ, ακόμα και αν βρίσκεται άλλού στην αγορά πιο συμφέροντες δρους, καθώς και την υποχρέωση να μην πωλεί είδη που δεν προβλέπει η σύμβαση.

Επίσης τον αποκλειστικό καθορισμό των τιμών του δικτύου από την ΠΗΓΗ ΕΠΕ. Προβληματική και κατακριτέα ως σύμπτωμα

καταχρηστικής εκμετάλλευσης της σχέσης οικονομικής εξάρτησης θεωρήθηκε η δυνατότητα καταγγελίας της σύμβασης από την ΠΗΓΗ ΕΠΕ με τους συγκεκριμένους όρους. Οι συμβάσεις franchising ελέγχονται περαιτέρω και στο πλαίσιο του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού.

ΑΝΟΜΑΛΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΕΝΟΧΗΣ

Η ανώμαλη εξέλιξη της σύμβασης franchising ως διαρκούς ένοχης οδηγεί κατά κανόνα στην θεμελίωση δικαιώματος καταγγελία υπέρ του ενός των συμβαλλομένων. Δεν αποκλείεται όμως να γεννιέται και ζήτημα εφαρμογής των γενικών διατάξεων για την αδυναμία ή την υπερημερία της παροχής του οφειλέτη, αν υπάρχει αθέτηση κύριας μεν συμβατικής υποχρέωσης, χωρίς όμως να συντρέχει οπωσδήποτε διαταραχή της ενοχής του συνόλου. Σε μια τέτοια περίπτωση είναι δυνατή η εφαρμογή των γενικών διατάξεων, αφού όμως ληφθούν υπόψη ορισμένοι περιορισμοί. Αρχικά θα πρέπει να γίνει διάκριση ανάλογα με το αν η εκπλήρωση της παροχής αναφέρεται στον χρόνο πριν ή μετά την έναρξη εκτέλεσης της σύμβασης. Στην πρώτη περίπτωση δεν φαίνεται να υπάρχουν εμπόδια για την εφαρμογή του αστικού κώδικα αν ο δανειστής δεν απαιτεί την εκτέλεση της σύμβασης. Αν όμως η μη εκπλήρωση της παροχής αναφέρεται στον χρόνο μετά την έναρξη εκτέλεσης της σύμβασης τότε ο αστικός κώδικας είναι δυνατόν να εφαρμοστούν μόνο αν η οφειλόμενη παροχή είναι τέτοιας φύσης, ώστε να μπορεί να θεωρηθεί ως αντικείμενο αυτοτελούς υποχρέωσης, της οποίας η μη εκπλήρωση δεν επηρεάζει την παραπέρα λειτουργία και την υπόσταση της ενοχικής σχέσης ως συνόλου. Η εφαρμογή του αστικού κώδικα προϋποθέτει ακόμα ότι η αντισυμβατική συμπεριφορά του

οφειλέτη αναφέρεται στην παράβαση κύριας υποχρέωσης. Δεδομένου ότι η κύρια υποχρέωση του δότη Franchising ορίστηκε γενικά ως υποχρέωση ένταξης του λήπτη στο σύστημα και διαρκούς υποστήριξης του αντισυμβαλλόμενου του. Για παράδειγμα αν ο δότης καθυστερεί, παρά τις συμβατικά ανειλημμένες υποχρεώσεις του, την παράδοση του απαιτούμενου εξοπλισμού για το κατάστημα που έχει ήδη αρχίσεινα λειτουργεί, ή την έναρξη της απαιτούμενης εκπαίδευσής του προσληφθέντος προσωπικού, θα πρέπει να αναγνωριστεί η δυνατότητα στον λήπτη να επικαλεσθεί την εφαρμογή του αστικού κώδικα. Εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του αστικού κώδικα ο δανειστής μπορεί να ασκήσει κατά κανόνα μόνο το δικαίωμα αποζημίωσης, όχι όμως και το δικαίωμα υπαναχώρησης, έστω και αν η άσκηση του δικαιώματος αυτού αναφέρεται σε μια μεμονωμένη παροχή. Και αυτό διότι, λόγω της φύσης της σύμβασης franchising η μεμονωμένη παροχή που δεν εκπληρώνεται, θα εξακολουθεί συνήθως να αποτελεί και στο μέλλον την προϋπόθεση για την ομαλή λειτουργία της ενοχικής σχέσης. Έτσι, αν ο λήπτης υπαναχωρήσει από την αξιώση του για την παροχή κατάλληλου επαγγελματικού χώρου, για το είδος και τον τρόπο εξοπλισμού του καταστήματος, για την παροχή των απαιτούμενων πληροφοριών και γνώσεων σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία του καταστήματος, τότε δεν θα είναι πια δυνατή η εκτέλεση της σύμβασης σύμφωνα με τα συμφέροντα και τις συμφωνίες των μερών. Η υπαναχώρηση άρα που αναφέρεται σε μια μεμονωμένη παροχή, έχει ως αποτέλεσμα την υπαναχώρηση από όλη την σύμβαση και είναι δυνατή μόνο με καταγγελία. Άλλωστε σε διαρκείς συμβάσεις, όπως είναι η σύμβαση Franchising, οι οποίες εισήλθαν ήδη στο στάδιο της εκτέλεσης, η άσκηση του δικαιώματος υπαναχώρησης από το σύνολο της σύμβασης με την αναδρομική της λειτουργία προς απόδοση των ληφθέντων δεν είναι οικονομικά σκόπιμη ούτε και ανταποκρίνεται στην βούληση των μερών. Διαταραχές

αναφερόμενες σε μεμονωμένες παροχές της ενοχικής σχέσης είναι επίσης νοητές με την μορφή πραγματικών ή νομικών ελαττωμάτων των πραγμάτων ή των δικαιωμάτων, τα οποία, σε εκτέλεση της σύμβασης franchising, παραχωρούνται προς χρήση στον λήπτη. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να γίνει δεκτή η αναλογική εφαρμογή των σχετικών διατάξεων, που ισχύουν στην μίσθωση πράγματος ή προσδοφόρου αντικειμένου. Τέλος, σε αντίθεση με τους περιορισμούς που ισχύουν για την εφαρμογή του αστικού κώδικα στην σύμβαση franchising, η εφαρμογή των διατάξεων αυτών δεν πρόκειται γιατην ανώμαλη εξέλιξη της ενοχής στις ειδικότερες συμβάσεις, οι οποίες συνάπτονται σε εκτέλεση της σύμβασης franchising. Για παράδειγμα αν ο δότης καθυστερεί την παράδοση μιας ορισμένης ποσότητας εμπορευμάτων, τότε ο λήπτης μπορεί να ασκήσει όλα τα κατά τον αστικό κώδικα δικαιώματα ως προς την καθυστερούμενη αυτή ποσότητα.

Η ΛΥΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

FRANCHISING ΥΠΑΓΩΓΗΣ

Η σύμβαση franchising υπαγωγής θεμελιώνει διαρκή ενοχική σχέση. Συνέπεια αυτής της σύμβασης είναι η έντονη παρουσία του προσωπικού στοιχείου και η συνακόλουθη σχέση εμπιστοσύνης και υποχρέωση πίστης. Η λύση της σύμβασης franchising υπαγωγής είναι ένα ζήτημα πολύπλοκο και πολύπτυχο. Τα κυριότερα επιμέρους προβλήματα αφορούν:

1. Τη λύση λόγω θανάτου, απαγόρευσης, πτώχευσης, ή διάλυση της επιχείρησης.
2. Την επιτρεπτή ανώτατη διάρκεια και την απαραίτητη ελάχιστη διάρκεια της σύμβασης.
3. Την τακτική καταγγελία σε συνάρτηση με το άκαιρο της ασκησης του δικαιώματος και τις προσήκουσες προθεσμίες.

4. Την μη ανανέωση των συμβάσεων ορισμένου χρόνου.
5. Την έκτακτη καταγγελία σε συνδυασμό με το σπουδαίο λόγο.
6. Τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών από και μετά τη λύση.

ΕΙΔΗ ΛΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ FRANCHISING

1.Λύση της σύμβασης franchising υπαγωγής λόγω θανάτου απαγόρευσης πτώχευσης ή διάλυσης της επιχείρησης. Το έντονο στοιχείο, που διέπει την σύμβαση franchising υπαγωγής ως σύμβαση επιμέλειας υποθέσεων . Όσον αφορά το θάνατο και την απαγόρευση, ζήτημα λύσης γεννιέται κυρίως όταν τα περιστατικά αυτά επέλθουν στο πρόσωπο του δικαιοδόχου. Αντίθετα στην πτώχευση ή διάλυση της επιχείρησης του δικαιοπαρόχου ή του δικαιοδόχου γίνεται δεκτό ότι οδηγούν σε αυτόματη λύση της σύμβασης

2.Λύση της σύμβασης franchising υπαγωγής με πάροδο του χρόνου ή με καταγγελία. Η σημασία του ζητήματος της επιτρεπτής ανώτατης διάρκειας της σύμβασης ορισμένου χρόνου έγκειται στο ότι πριν από την πάροδο του χρόνου αυτού δεν είναι δυνατή η καταγγελία της σύμβασης παρά μόνο για σπουδαίο λόγο.

3.Τακτική καταγγελία. Η τακτική καταγγελία της σύμβασης franchising είναι διαπλαστικό δικαίωμα που ασκείται με δήλωση βουλήσεως που απευθύνεται στον αντισυμβαλλόμενο και κατά συνέπεια δεν έχει νομική ενέργεια παρά μόνο αφότου περιέλθει σε αυτόν. Δεν υποβάλλεται σε τύπο εκτός αν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά, άρα η μη τήρηση του τύπου συνεπάγεται, σε περίπτωση αμφιβολίας, ακυρότητα της καταγγελίας. Ως απευθυντέα δικαιοπλαστική δήλωση βουλήσεως πρέπει να είναι σαφής και μονοσήμαντη ώστε να γίνεται αμέσως αντιληπτός ο σκοπός της, δεν απαιτείται όμως να αναφέρει και το λόγο της.

4. Ειδικά η μη ανανέωση της σύμβασης Franchising υπαγωγής ορισμένου χρόνου. Το ζήτημα της ανανέωσης ή όχι της σύμβασης franchising υπαγωγής μπαίνει για εκείνες τις συμβάσεις που συνάπτονται για ορισμένο χρόνο, με την πάροδο του οποίου η σύμβαση λύνεται αυτόματα.

5. Η έκτακτη καταγγελία. Η σύμβαση franchising υπαγωγής, ως σύμβαση που θεμελιώνει διαρκήνοχη σχέση είναι δυνατό να καταγγελθεί οποτεδήποτε για σπουδαίο λόγο και χωρίς τήρηση προθεσμίας.

6. Άλλες δυνατότητες λύσης της σύμβασης franchising υπαγωγής είναι οι εξής υπαναχώρηση, ακυρώσιμα της σύμβασης, λύση της σύμβασης λόγω απρόοπτης μεταβολής των συνθηκών και η λύση με συμφωνία των μερών.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΛΥΣΗΣ ΤΗΣ

ΣΥΜΒΑΣΗΣ FRANCHISING ΥΠΑΓΩΓΗΣ

1. Σε περίπτωση λύσης της σύμβασης franchising υπαγωγής ο δικαιοδόχος χάνει τα πλεονεκτήματα από την ενίσχυση του good-will του συστήματος που έχει ευνοϊκή αντανακλαστική επίδραση στις πωλήσεις του. Ειδικότερα από την δημιουργία πελατείας που παραμένει στο σύστημα, και επωφελείται από αυτή μόνο ο δικαιοπάροχος.

2. Παραλαβή των αποθεμάτων του δικαιοδόχου από το δικαιοπάροχο. Η μετενέργεια της υποχρέωσης πίστης υποχρεώνει το δικαιοπάροχο να συμπράξει με το δικαιοδόχο στην εκκαθάριση της σύμβασης και στην αποτροπή ζημιών του τελευταίου. Η υποχρέωση του δικαιοπάροχου να παραλάβει έναντι καταβολής της πραγματικής αξίας τους, τα αποθέματα εμπορευμάτων και ανταλλακτικών του δικαιοδόχου.

3. Επιστροφή άλλων αντικειμένων. Προκύπτει υποχρέωση του δικαιοδόχου να αποδώσει στο δικαιοπάροχο, μετά τη λύση της σύμβασης, όλα όσα έλαβε από αυτόν για την εκτέλεση της σύμβασης.
4. Εκκρεμείς υποθέσεις. Εάν οι παραγγελίες του δικαιοδόχου προς το δικαιοπάροχο δεν έχουν ακόμα εκτελεστεί από τον τελευταίο κατά το χρονικό σημείο λύσης της σύμβασης μπορεί ο δικαιοδόχος να απαιτήσει από το δικαιοπάροχο εκτέλεση των παραγγελιών ή αν είναι υποχρεωμένος να παραλάβει τα εμπορεύματα που έχει παραγγείλει.

Η ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΠΙΣΤΗΣ ΣΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ FRANCHISING

Στην επιτυχία του franchising σημαντικό ρόλο παίζει η προσωπικότητα των συμβαλλόμενων, η προσωπική τους συμβολή και δραστηριοποίηση. Η υποχρέωση πίστης μπορεί να πλησιάσει από νομική αποψη εκείνη που γίνεται δεκτό ότι χαρακτηρίζει τις εταιρικές σχέσεις με έντονο προσωπικό χαρακτήρα. Αυτή η ορθή παρατήρηση δεν βοήθα στην υποστήριξη της θέσης ότι το franchising υπαγωγής ως μεικτή σύμβαση, στην οποία εμπεριέχονται και στοιχεία της σύμβασης εταιρείας. Αυτό διότι από την σχέση μεταξύ λήπτη και δότη λείπει η ένωση των συμφερόντων σε μια κοινότητα προς επιδίωξη του εταιρικού σκοπού. Η αυξημένη υποχρέωση πίστης δεν βαρύνει πάντως τους αντισυμβαλλόμενους αφορά κυρίως τον λήπτη και την διαμεσολαβητική του υπηρεσία. Από πλευράς λήπτη η υποχρέωση να προγραμματίζει και να πραγματοποιεί την διαμεσολαβητική του υπηρεσία προς τον σκοπό της προώθησης των συμφερόντων του

δότη, αλλά και να ακολουθεί τις οδηγίες και εντολές του τελευταίου ακόμα και εις βάρος των δικών του συμφερόντων προς αύξηση του κέρδους. Από πλευράς δικαιοπαρόχου ή δότη, η υποχρέωση πίστης εξειδικεύεται κυρίως στην υποχρέωση του να εντάξει την επιχείρηση του λήπτη στο σύστημα και να την υποστηρίξει συνυπολογίζοντας και λαμβάνοντας υπόψη στον προγραμματισμό του συστήματος και τα συμφέροντα του αντισυμβαλλόμενου του ο οποίος είναι εξαρτημένος από αυτόν. Χρονικά η υποχρέωση πίστης δεν περιορίζεται στον χρόνο συνεργασίας που προβλέπει η σύμβαση καλύπτει αντιθέτως τόσο την προσυμβατική όσο και την μετασυμβατική περίοδο.

Franchising και Φορολογία Εταιριών

Το Υπουργείο Οικονομικών μέ το άρθρο 14 του Ν. 2459/97 - όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε μεταγενέστερα με το Ν. 2579/98 - και την ερμηνευτική εγκύκλιο ΠΟΔ 1142 έδωσε για πρώτη φορά συγκεκριμένες οδηγίες σχετικά με την φορολογική και λογιστική αντιμετώπιση των συμβάσεων Franchising. Τα φορολογικά και λογιστικά ζητήματα που απορρέουν από τη σύμβαση Franchising αφορούν εξίσου και τα δύο μέρη της σύμβασης: το Δικαιοπάροχο (Franchisor) και το Δικαιοδόχο (Franchisee). Ειδικότερα:

ι) Φορολογική αντιμετώπιση της σύμβασης Franchising από την πλευρά του Δικαιοπάροχου

Διακρίνονται οι εξής υποπεριπτώσεις: η περίπτωση που ο δικαιοπάροχος είναι αλλοδαπό νομικό πρόσωπο που δεν έχει μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα και η περίπτωση που ο δικαιοπάροχος είναι ημεδαπό νομικό πρόσωπο ή αλλοδαπό με μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα.

Στην περίπτωση που ο δικαιοπάροχος είναι αλλοδαπό νομικό πρόσωπο χωρίς μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα, θα εξεταστεί

πρώτα αν έχει την έδρα της επαγγελματικής του δραστηριότητας σε χώρα με την οποία η Ελλάδα έχει υπογράψει σύμβαση αποφυγής διπλής φορολογίας και θα εφαρμοσθούν οι διατάξεις της συγκεκριμένης σύμβασης σχετικά με την παρακράτηση ή όχι του φόρου. Στην αντίθετη περίπτωση, ο δικαιοδόχος που καταβάλει τα δικαιώματα πρέπει να παρακρατήσει φόρο σε ποσοστό 20% επί του ακαθαρίστου ποσού τους, με τον οποίο θα εξαντληθεί η φορολογική υποχρέωση του αλλοδαπού νομικού προσώπου για τα εισοδήματά του στην Ελλάδα. Για το φόρο αυτό υπόχρεος για την παρακράτηση και απόδοσή του είναι ο δικαιοδόχος δηλ. η Ελληνική επιχείρηση, η οποία θα υποστεί και τις κυρώσεις για την ανακριβή, εκπρόθεσμη ή και μη απόδοσή του.

Στην περίπτωση που ο δικαιοπάροχος είναι ημεδαπό νομικό πρόσωπο ή αλλοδαπό με μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα, τότε διακρίνουμε δύο υποπεριπτώσεις:

α) Το δικαίωμα χρήσης να μεταβιβάζεται μέσω πώλησής του. Η περίπτωση αυτή έμπιπτει στις διατάξεις της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 13 του Ν. 2238/94 (Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος) που προβλέπουν συντελεστή αυτοτελούς φορολόγησης 30% για κάθε κέρδος ή ωφέλεια που προέρχεται από την εκχώρηση ή μεταβίβαση αυτοτελώς κάθε δικαιώματος το οποίο είναι συναφές με την άσκηση της επιχείρησης ή του επαγγέλματος, όπως του δικαιώματος της μίσθωσης ή υπομίσθωσης ή του προνομίου ή του διπλώματος ευρεσιτεχνίας και άλλων παρόμοιων δικαιωμάτων. Αυτό συμβαίνει έστω και αν η πώληση του δικαιώματος χρήσης γίνεται κατά σύστημα, αφού ο δικαιοπάροχος αποκτά άμεσα κάποιο υπερτίμημα χωρίς να έχει αντίστοιχο εύλογο κόστος (εξαιρουμένων φυσικά των εξόδων μεταβίβασης π.χ. συμβολαιογραφικά, δικηγορικά κλπ.). Το υπερτίμημα αυτό αποτελεί κέρδος του δικαιοπαρόχου και καταχωρείται στην ομάδα 76 του Ενιαίου Γενικού Λογιστικού Σχεδίου (ΕΓΛΣ). Ο δικαιούχος του κέρδους ή της ωφέλειας που προκύπτει από την εφαρμογή της παραπάνω παραγράφου,

επιβαρύνεται με τον οικείο φόρο και καταβάλλει αυτόν εφάπαξ με την υποβολή δήλωσής στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. της περιφέρειας όπου βρίσκεται η έδρα της επιχείρησης της οποίας μεταβιβάζεται ή εκχωρείται το περιουσιακό στοιχείο, πριν από την με οποιοδήποτε τρόπο μεταβιβαση ή εκχώρηση του οικείου περιουσιακού στοιχείου.

β) Το δικαιώμα χρήσης παρέχεται έναντι περιοδικών καταβολών (μίσθωση). Εδώ εξετάζονται πάλι δύο υποεριπτώσεις, ανάλογα με το αν ο δικαιοπάροχος πραγματοποιεί ή όχι δαπάνες για την προστασία του μισθωμένου δικαιώματος. Ειδικότερα:

(β-1) Παρέχεται η χρήση (μίσθωση) του σήματος και δημιουργείται έσοδο για τον δικαιοπάροχο χωρίς αυτός να πραγματοποιεί καμιά δαπάνη για την απόκτησή του. Το έσοδο αυτό αποτελεί έσοδο από εκμετάλλευση δικαιωμάτων και εμπίπτει στην περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 2238/94, αφού θεωρείται ότι αλλάζει μόνο ο τρόπος καταβολής του τιμήματος, το οποίο καταβάλλεται πλέον περιοδικά και όχι ολόκληρο με την υπογραφή της σύμβασης δικαιοχρησής. Το έσοδο αυτό, σύμφωνα με την ΠΟΔ 1142/97, καταχωρείται στο λογαριασμό 75.09 του ΕΓΑΣ («Ενοίκια ασώματων ακινητοποιήσεων»). Περαιτέρω, όπως ρητά αναφέρεται στην ΠΟΔ 1162, σε περίπτωση που παρέχεται η χρήση του σήματος έναντι περιοδικών καταβολών και δημιουργείται έσοδο για τον δότη-δικαιοπάροχο, χωρίς αυτός να πραγματοποιεί κάποια δαπάνη για την απόκτησή του, το σχετικό έσοδο υπόκειται κανονικά σε φορολογία κατά τα οριζόμενα από τις διατάξεις της περίπτωσης β' της παρ. 1 του άρθρου 13 του Ν. 2238/1994.

(β-2) Η μίσθωση του σήματος και η απόκτηση του εσόδου συνοδεύεται από την πραγματοποίηση αντίστοιχων δαπανών σε καθημερινή και μόνιμη βάση από την πλευρά του δικαιοπαρόχου, οι οποίες απορρέουν από το συμφέρον του και υποχρέωσή του για την προστασία του κύρους, της φήμης και της ποιότητας του μισθωμένου σήματος. Χαρακτηριστικό παράδειγμα τέτοιων δαπανών μπορεί να είναι π.χ. η δημιουργία ειδικού τμήματος που

επιβλέπει την τήρηση των όρων της σύμβασης Franchising από την πλευρά των δικαιοδόχων, η συνεχής υποστήριξη των δικαιοδόχων μέσω διαφήμισης, παροχής τεχνογνωσίας, οργανωτικών προτύπων, νέων προϊόντων κλπ. Τα παραπάνω έσοδα καταχωρούνται στον λογαριασμό 73 του ΕΓΑΣ («Πωλήσεις Υπηρεσιών») και η δραστηριότητα αυτή αποτελεί κανονική εκμετάλλευση, το αποτέλεσμα της οποίας διαμορφώνεται χωριστά στην ομάδα 9 του ΕΓΑΣ, όταν υπάρχει η υποχρέωση τήρησής της.

ii) Φορολογική αντιμετώπιση της σύμβασης Franchising από την πλευρά του Δικαιοδόχου

Τα φορολογικά ζητήματα που σχετίζονται με την σύμβαση Franchising, εξεταζόμενα από την πλευρά του δικαιοδόχου, αφορούν αφενός την αρχική καταβολή από τον δικαιοδόχο προς τον δικαιοπάροχο ή Δικαίωμα Εισόδου (Entry Fee) και αφετέρου τις Περιοδικές Παροχές (Royalties).

Το δικαίωμα εισόδου, είναι το αρχικό τίμημα που καταβάλλεται ο δικαιοδόχος για την ένταξή του στο δίκτυο και από φορολογικής και λογιστικής πλευράς ανήκει στην κατηγορία των ασώματων ακινητοποιήσεων (ή άÜλων πάγιων στοιχείων). Το δικαίωμα εισόδου καταχωρείται στα βιβλία του δικαιοπαρόχου, κατά το χρόνο απόκτησής του, στο κόστος κτήσεως. Στο κόστος κτήσεως ανήκουν όλες οι δαπάνες (π.χ. έξοδα δικηγόρων) που σχετίζονται με την αγορά του άÜλου στοιχείου.

Η φορολογική έκπτωση των ποσών που καταβάλλονται από το δικαιοδόχο σαν δικαίωμα εισόδου πραγματοποιείται μέσω της ετήσιας απόσβεσής τους. Από τις υπάρχουσες φορολογικές νομοθετικές διατάξεις δεν προβλέπεται συγκεκριμένος συντελεστής ετήσιας απόσβεσης και εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 4γ του άρθρου 43 του ν. 2190/1920. Πάντως, η απόσβεση πρέπει να έχει ολοκληρωθεί μέχρι τη λήξη του χρόνου της παρεχόμενης από το νόμο προστασίας, σε περιπτώσεις που η προστασία αυτή έχει περιορισμένη διάρκεια. Το δικαίωμα εισόδου πρέπει να έχει

αποσβεσθεί σε τόσες χρήσεις όση είναι και η διάρκεια της σύμβασης. Αυτό σημαίνει ότι ο δικαιοδόχος θα μεταφέρει κάθε χρόνο στη χρέωση των αποτελεσμάτων του και θα εκπίπτει φορολογικά ποσό ίσο με το πρόσωπο της διαιρεσης του δικαιώματος εισόδου με τον αριθμό των ετών που ο δικαιοπάροχος του παραχωρεί, με τη σύμβαση *franchising*, το δικαιώμα.

Όσον αφορά τις περιοδικές καταβολές του δικαιοδόχου προς τον δικαιοπάροχο (*royalties*), βάσει των διατάξεων του άρθρου 14 του ν. 2459/97 και της ΠΟΔ 1142/97, τα δικαιώματα και αποζημιώσεις που καταβάλλονται από εμπορικές επιχειρήσεις και αφορούν σήματα, μεθόδους εμπορίας ή διανομής, καθώς και από μικτές επιχειρήσεις κατά το μέρος που αφορούν τον εμπορικό κλάδο, εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα αυτών μόνο μετά από έγκριση αρμόδιας επιτροπής του Υπουργείου Οικονομικών. Η διάταξη αυτή αφορά μόνο εμπορικές επιχειρήσεις που καταβάλλουν δικαιώματα σε άλλες, των οποίων τα προΐόντα εμπορεύονται. Η ΠΟΔ 1142 ορίζει ωστόσο ότι στην περίπτωση που ο δικαιοπάροχος είναι ταυτόχρονα και προμηθευτής των πωλούμενων από τον δικαιοδόχο εμπορευμάτων, τότε δεν μπορεί να εκπέσει φορολογικά καμία δαπάνη για τη χρήση των δικαιωμάτων, αφού η προώθηση των πωλήσεων του μισθωτή ωφελεί έστω και έμμεσα τον εκμισθωτή. Με τον νέο φορολογικό νόμο 2874/2000 ορίζεται ότι για την έκπτωση των ποσών των δικαιωμάτων ή αποζημιώσεων αρκεί η πίστωση αυτών στο όνομα του δικαιούχου, η οποία μπορεί να γίνει μέχρι την προθεσμία κλεισίματος του ισολογισμού της χρήσης στην οποία αναφέρονται. Όταν ο δικαιούχος είναι αλλοδαπό φυσικό ή νομικό πρόσωπο απαιτείται να έχει αποδοθεί στο Δημόσιο ο φόρος που ορίζεται από την παρ. 3 του άρθρου 13 του ΝΔ 2238/94 ή της οικείας διμερούς σύμβασης αποφυγής της διπλής φορολογίας.

iii) Φόρος Προστιθέμενης Αξίας

Η παραχώρηση του δικαιώματος χρήσης των εμπορικών σημάτων αποτελεί παροχή υπηρεσίας η οποία υπόκειται σε συντελεστή ΦΠΑ

18%, δεδομένου ότι η υπηρεσία αυτή δεν εμπεριέχεται στον πίνακα αγαθών και υπηρεσιών για τα οποία, σύμφωνα με την 6η Οδηγία ΕΟΚ (77/388/ΕΟΚ, όπως ισχύει), τα κράτη-μέλη μπορούν να εφαρμόσουν μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ. Συνεπώς ο δικαιοπάροχος, για την πώληση ή παραχώρηση του δικαιώματος, είναι υποχρεωμένος να εκδίδει τιμολόγιο παροχής υπηρεσιών με ΦΠΑ 18%, το οποίο στη συνέχεια αποδίδει με την δήλωσή του στο Δημόσιο και ο δικαιοδόχος από την πλευρά του το συμψηφίζει με τον φόρο των εκροών του.

Ιδιαίτερο ζήτημα σχετικά με το ΦΠΑ, αποτελεί η περίπτωση κατά την οποία ο δικαιοπάροχος είναι αλλοδαπό νομικό πρόσωπο και ο δικαιοδόχος ημεδαπό νομικό πρόσωπο. Στην περίπτωση αυτή, για να είναι αρμόδιο το Ελληνικό Δημόσιο για την επιβολή και είσπραξη του ΦΠΑ, πρέπει η παροχή της υπηρεσίας να γίνεται από πρόσωπο που έχει στην Ελλάδα την επαγγέλματική του εγκατάσταση και την έδρα της οικονομικής του δραστηριότητας.

Εργατική Νομοθεσία

Η Εργατική Νομοθεσία στην Ελλάδα βασίζεται στο Σύνταγμα του 1975, σε διεθνείς συμβάσεις εργασίας, σε Κοινοτικές Οδηγίες, στον Αστικό Κώδικα, σε σχετικούς με εργασιακά θέματα νόμους και διατάγματα καθώς και στις συλλογικές συμβάσεις εργασίας. Η σχέση εργασίας που δημιουργείται μπορεί να είναι είτε εξαρτημένη είτε ανεξάρτητη. Η εργατική νομοθεσία ρυθμίζει όλα τα σχετικά με τα εργατικά θέματα, όπως: τον τρόπο σύναψης της σύμβασης εργασίας, τα χρονικά δρια απασχόλησης, θέματα σχετικά με τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας, τη διαιτησία, τις άδειες, τις αργίες, τις αμοιβές, τη διαδικασία απολύσεως, τις αποζημιώσεις κλπ. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η εργατική νομοθεσία προβλέπει όλα τα σχετικά με την είσοδο, παραμονή και

απασχόληση των αλλοδαπών στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα, για τους μεν κατοίκους των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ισχύει από 1/1/1988 το καθεστώς της ελεύθερης διακίνησης, εγκατάστασης και εργασίας στην ελληνική επικράτεια. Για τους προερχόμενους εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης ισχύει ειδικό καθεστώς λήψης άδειας εργασίας και παραμονής, όπως προβλέπει ο Ν. 2910/2001, όπως αυτός τροποποιήθηκε με το Ν. 3013/2002.

Ελευθερία Κίνησης Κεφαλαίων – Δασμοί

Σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα 96/1993, η κίνηση κεφαλαίων μεταξύ Ελλάδας και Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει απελευθερωθεί από τις 23/03/1993 και πλέον δεν υπάρχουν περιορισμοί. Επίσης, με την υπ' αριθμ. 1060811/489511/0016/ΠΟΔ.1167/16.6.95 απόφαση, καταργήθηκε η υποχρέωση προσκόμισης φορολογικής ενημερότητας για τη μεταφορά συναλλαγμάτος πάνω από 10.000 ECU, εφόσον πρόκειται για εμπορικές συναλλαγές μεταξύ χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για τις περιπτώσεις μη εμπορικών συναλλαγών η υποχρέωση αυτή ισχύει όπως καθιερώθηκε με το ΠΔ 96/1993. Για την κίνηση των κεφαλαίων έχουν εκδοθεί διάφορες πράξεις του διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδας οι οποίες ρυθμίζουν τις σχετικές διαδικασίες που κρίνονται αναγκαίες κυρίως για στατιστικούς σκοπούς.

Σχετικά με το δασμολογικό καθεστώς, έχουν εφαρμογή τόσο ο Εθνικός όσο και ο Κοινοτικός Τελωνειακός Κώδικας. Ο Εθνικός Τελωνειακός Κώδικας βασίζεται στο Ν. 1165/1918, όπως αντικαταστάθηκε με το Ν. 2960/2001 (νέος Εθνικός Τελωνειακός Κώδικας) και εφαρμόζεται μόνο σε ότι αφορά τις κυρώσεις που προβλέπονται για τις περιπτώσεις λαθρεμπορίας. Ο Κοινοτικός Τελωνειακός Κώδικας βασίζεται στη Σύμβαση της Ρώμης και στον Κανονισμό 2913/92 της ΕΟΚ, ο οποίος ρυθμίζει όλες τις σχετικές διαδικασίες για την επιβολή των προβλεπόμενων δασμών στις

συναλλαγές των χωρών-μελών με τρίτες χώρες. Οι διαδικασίες αυτές στηρίζονται στις δασμολογικές κλάσεις που προβλέπονται στο κοινό δασμολόγιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και που είναι ενταίο για όλες τις χώρες-μέλη. Είναι προφανές ότι στις συναλλαγές μεταξύ των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν επιβάλλονται δασμοί.

Προστασία του Καταναλωτή

Στα πλαίσια των συμβάσεων Franchise γεννάται το ζήτημα της προστασίας του καταναλωτή σχετικά με τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη τρίτων-καταναλωτών οι οποίοι συναλλάσσονται με τον εκάστοτε δικαιοδόχο, αγνοώντας την ιδιότητά του ως ανεξάρτητου επιχειρηματία, νομίζοντας ότι το κατάστημά του αποτελεί υποκατάστημα της γνωστής σε αυτούς αλυσίδας καταστημάτων. Βασικό γνώρισμα του Franchising είναι ότι κάθε επιχειρηματική μονάδα-τμήμα του δικτύου εμφανίζεται προς τα έξω με την ίδια εμπορική επωνυμία, τα ίδια προϊόντα, τα οποία φέρουν το ίδιο σήμα, ομοιόμορφα διαμορφωμένους χώρους εξυπηρέτησης πελατών κλπ., έτσι ώστε να δίνεται η εντύπωση προς τα έξω μιας επιχειρηματικής ενότητας. Εύλογα λοιπόν δημιουργείται το πρόβλημα με ποιόν τελικά συμβάλλεται ο καταναλωτής. Έχουν υπάρξει περιπτώσεις όπου ένα πρόσωπο δεσμεύεται δικαιοπρακτικά βάσει της αρχής της προστασίας της εμπιστοσύνης των καλόπιστων τρίτων και η οποία ονομάζεται «φαινόμενη αντιπροσώπευση ή πληρεξουσιότητα». Θεμέλιο της προστασίας του τρίτου συναλλασσόμενου και της αντίστοιχης δέσμευσης του αντιπροσωπεύομενου αποτελούν οι διατάξεις AK221, 224, 426 και επιβοηθητικά η 281. Αν με τις ενέργειές τους ο Franchisor και ο Franchisee σκόπιμα δημιουργούν στο καταναλωτικό κοινό εσφαλμένη εντύπωση για το ιδιοκτησιακό καθεστώς της επιχείρησης του λήπτη

(επειδή γνωρίζουν ότι η φήμη της επιχείρησης του δότη αποτελεί πόλο έλξης πελατών), τότε πρέπει ο καταναλωτής να προστατευθεί. Τούτο επιτυγχάνεται με την κατασκευή της «φαινόμενης αντιπροσώπευσης». Με τον τρόπο αυτό αντισυμβαλλόμενος του καταναλωτή είναι ο δικαιοπάροχος και όχι ο δικαιοδόχος έτσι ώστε ο καταναλωτής να δύναται να στραφεί κατά του πρώτου.

Όσον αφορά την ευθύνη για ελαττωματικά προϊόντα είναι εφαρμοστέα τα άρθρα 6 και επόμενα του Ν. 2251/1994 περί «Προστασίας των Καταναλωτών», νόμος εναρμονισμένος με την Κοινοτική Οδηγία 84/450/EOK, σε συνδυασμό με την Υ.Α. Φ1-503/1996 περί «Γενικής Ασφάλειας των Προϊόντων» που αποτελεί εναρμόνιση με την Οδηγία του Συμβουλίου 92/59/EOK της 29.06.1992. Σε κάθε περίπτωση, τόσο ο δικαιοπάροχος όσο και ο δικαιοδόχος/ διανομέας/ προμηθευτής, ενίστε δε μόνον αυτός, ευθύνονται απέναντι στους τρίτους καταναλωτές.

Εταιρικές Μορφές στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα, τόσο ο Έλληνας δικαιοπάροχος όσο και ο Έλληνας δικαιοδόχος μπορούν να χρησιμοποιήσουν οποιαδήποτε εταιρική μορφή επιθυμούν. Επίσης, δεν υπάρχουν περιορισμοί για το είδος της επιχείρησης που μπορεί να συσταθεί στην Ελλάδα. Κατ' εξαίρεση για ορισμένες δραστηριότητες όπως τράπεζες, ασφαλιστικοί οργανισμοί, μέσα μαζικής ενημέρωσης, εταιρίες επενδύσεων, εταιρίες leasing και factoring, αλλά και χρηματιστηριακές εταιρίες, πρέπει να εξασφαλισθούν επιπρόσθετα άδειες λειτουργίας και να πληρούνται ορισμένα τυπικά κριτήρια προκειμένου να ασκήσουν τη δραστηριότητά τους.

Οι κυριότερες εταιρικές μορφές που απαντώνται είναι:

- Ανώνυμη Εταιρία («ΑΕ»)
- Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης («ΕΠΕ»)
- Ομόρρυθμη Εταιρία («ΟΕ»)
- Υποκατάστημα ή Παγία Εγκατάσταση Εταιρίας της Αλλοδαπής
- Υπεράκτιες Εταιρίες

Η φορολόγηση για κάθε παραπάνω μορφή έχει ως εξής:

- Ανώνυμη Εταιρία: τα κέρδη φορολογούνται στην πηγή με συντελεστή 37,5%
- Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης: τα κέρδη φορολογούνται στην πηγή με συντελεστή 35%
- Ομόρρυθμη Εταιρία: οι εταίροι φορολογούνται στα κέρδη που τους αναλογούν σαν μέρος του ατομικού εισοδήματός τους (μέγιστη φορολογική κλίμακα 25%).

(α) Ανώνυμη Εταιρία («ΑΕ»)

Σύμφωνα με το Νόμο 2190/1920 που διέπει τη σχετική μορφή, μια ανώνυμη εταιρία μπορεί να συσταθεί από δύο ή περισσότερα πρόσωπα φυσικά ή νομικά, Έλληνες ή αλλοδαπούς. Για την ίδρυση απαιτείται συμβολαιογραφική πράξη καθώς και άδεια και έγκριση του καταστατικού από την τοπική νομαρχιακή διοίκηση στην περιφέρεια όπου η εταιρία διατηρεί την έδρα της. Το ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο είναι (€58.694) και καταβάλλεται πλήρως, είτε σε μετρητά είτε σαν εισφορά σε είδος, κατά την ίδρυση.

Πλην ελαχίστων εξαιρέσεων, δεν επιτρέπεται η αγορά ιδίων μετοχών από την εταιρία. Οι μετοχές διακρίνονται στις ακόλουθες κατηγορίες:

- Ονομαστικές ή Ανώνυμες, και
- Κοινές ή Προνομιούχες
- Οι προνομιούχες μετοχές ενδέχεται να είναι άνευ ή μετά ψήφου

Ανώνυμες Μετοχές. Η μεταβίβαση ανωνύμων μετοχών επιτελείται με την παράδοση των τίτλων και συμβολαιογραφική πράξη ή ιδιωτικό συμφωνητικό επικυρωμένο από την αρμόδια εφορία.

Ονομαστικές Μετοχές. Η μεταβίβαση ονομαστικών μετοχών επιτελείται με συμβολαιογραφική πράξη ή ιδιωτικό συμφωνητικό επικυρωμένο από την αρμόδια εφορία. Απαιτείται η καταχώριση της μεταβίβασης στο βιβλίο μετόχων της εταιρίας που φέρει τη σχετική ημερομηνία και την υπογραφή του μεταβιβάζοντος και του λήπτη ή των αντίκλητων αυτών. Στην περίπτωση μεταβίβασης είτε εκδίδονται νέοι τίτλοι ή οι παλαιοί τίτλοι επικυρώνονται από την εταιρία με τα στοιχεία της μεταβίβασης.

Προνομιούχες Μετοχές. Οι προνομιούχες μετοχές δικαιούνται μερίσματος πριν από τη διανομή μερίσματος προς τους κατόχους κοινών (ανωνύμων) μετοχών αλλά και επιστροφής κεφαλαίου σε περίπτωση που η εταιρία τεθεί σε εκκαθάριση. Σε περίπτωση που οι προνομιούχες μετοχές είναι άνευ ψήφου, είναι δυνατό να γίνει πρόβλεψη στο καταστατικό της εταιρίας ώστε οι μετοχές να δικαιούνται τόκων σε περίπτωση που δεν διανέμεται μέρισμα.

Ειδικές Περιπτώσεις. Σε ειδικές κατηγορίες ανωνύμων εταιριών όπως τράπεζες, ασφαλιστικοί οργανισμοί, δημόσιες επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας και εταιρίες αστικών ακινήτων, οι μετοχές πρέπει να είναι ονομαστικές. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση ανωνύμων εταιριών που έχουν ακίνητη περιουσία της οποίας η αναπόσβεστη αξία υπερβαίνει το 60% των ιδίων κεφαλαίων (μετοχικό κεφάλαιο και αποθεματικά).

Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων αποφασίζει για όλα τα εταιρικά θέματα. Η Τακτική Γενική Συνέλευση συγκαλείται μια φορά το χρόνο μέσα σε διάστημα που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες από τη λήξη της χρήσης. Εκτακτες Γενικές Συνελεύσεις συγκαλούνται σε περίπτωση σημαντικών θεμάτων που χρήζουν της έγκρισης της Γενικής Συνέλευσης. Η Γενική Συνέλευση διορίζει το Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο πρέπει να περιλαμβάνει

τουλάχιστον τρία μέλη. Το Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο είναι υπεύθυνο προς τη Γενική Συνέλευση για την ορθή διαχείριση της εταιρίας, χειρίζεται τα επιμέρους θέματα της εταιρίας, εφαρμόζει τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και υποβάλλει προς έγκριση τις οικονομικές καταστάσεις στην Τακτική Γενική Συνέλευση. Για να εγκριθούν από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων οι οικονομικές καταστάσεις της εταιρίας, ελέγχονται από δύο τουλάχιστον ελεγκτές. Στην περίπτωση που ο κύκλος εργασιών της εταιρίας υπερβαίνει το ποσό των €2.934.703, οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να ελεγχθούν από ορκωτούς λογιστές-ελεγκτές. Ο ισολογισμός και τα αποτελέσματα χρήσεως καθώς και το πιστοποιητικό του ελεγκτή πρέπει να δημοσιευθούν στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και στον οικονομικό και ημερήσιο τύπο τουλάχιστον 20 ημέρες πριν από τη σύγκλιση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης.

(β) Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης («ΕΠΕ»)

Η Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης δημιουργήθηκε για να καλυφθεί το κενό μεταξύ Ανωνύμου Εταιρίας και προσωπικής επιχείρησης. Οι Εταιρίες Περιορισμένης Ευθύνης διέπονται από μια σειρά νομοθετικών ρυθμίσεων. Η διαφορά μεταξύ Εταιρίας Περιορισμένης Ευθύνης και Ανωνύμου Εταιρίας συνίσταται στον προσωπικό χαρακτήρα της εταιρικής οργάνωσης και λειτουργίας, ενώ το ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο κατά τη σύσταση είναι σημαντικά χαμηλότερο €17.608. Η σύσταση πραγματοποιείται με συμβολαιογραφική πράξη στην οποία ενσωματώνεται το Καταστατικό της Εταιρίας.

«Μέλη» της Εταιρίας Περιορισμένης Ευθύνης ενδέχεται να είναι ένα («Προσωπική ΕΠΕ»), δύο ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, Έλληνες ή αλλοδαποί και ευθύνονται για τις υποχρεώσεις της εταιρίας στο βαθμό του εταιρικού τους μεριδίου. Τα εταιρικά μερίδια μεταβιβάζονται μόνο με συμβολαιογραφική πράξη. Δεν

επιτρέπεται η αγορά ιδίων μεριδίων από την Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης.

Η Συνέλευση των Μελών είναι το ανώτατο όργανο που αποφασίζει για όλα τα εταιρικά θέματα και συνέρχεται τουλάχιστον μια φορά το χρόνο. Η συνέλευση διορίζεται έναν ή περισσότερους «Διαχειριστές», που ενδέχεται να είναι Μέλη ή τρίτοι, προκειμένου να εφαρμόσουν τις αποφάσεις της Συνέλευσης των Μελών και να ρυθμίζουν τα εταιρικά θέματα. Οι υποχρεώσεις όσον αφορά τη δημοσίευση οικονομικών καταστάσεων είναι όπως στις Ανώνυμες Εταιρίες.

(γ) Ομόρρυθμη Εταιρία («ΟΕ»)

Οι ομόρρυθμες εταιρίες διακρίνονται σε απεριορίστου ευθύνης όπου όλοι οι εταίροι ευθύνονται με το σύνολο της προσωπικής τους περιουσίας και σε περιορισμένης ευθύνης όπου μαζί με τους απεριορίστου ευθύνης εταίρους υπάρχουν και εταίροι των οποίων η ευθύνη περιορίζεται στο βαθμό της συμμετοχής τους (μερίδιο).

Η σύσταση ομόρρυθμης εταιρίας πραγματοποιείται είτε με ιδιωτικό συμφωνητικό ή με δημόσιο έγγραφο. Η πράξη της σύστασης περιέχει το Καταστατικό της εταιρίας το οποίο πρέπει να δημοσιευθεί με την καταχώριση των απαιτούμενων αποσπασμάτων στο Βιβλίο Εταιριών του Πρωτοδικείου της περιφέρειας όπου η εταιρία έχει την έδρα της. Κάθε εταίρος δεσμεύεται με το αναλογούν εταιρικό μερίδιο το οποίο δεν είναι μεταβιβάσιμο. Δεν υφίσταται περιορισμός όσον αφορά το ελάχιστο απαιτούμενο εταιρικό κεφάλαιο, αλλά οι περισσότερες ομόρρυθμες εταιρίες στην Ελλάδα έχουν πολύ μικρό κεφάλαιο.

(δ) Υποκατάστημα ή Πάγια Εγκατάσταση Εταιρίας της Αλλοδαπής

Εταιρίες της αλλοδαπής έχουν τη δυνατότητα να λειτουργούν στην Ελλάδα μέσω υποκαταστήματος ή «Πάγιας Εγκατάστασης» («Π/Ε») με την προϋπόθεση της υποβολής μιας σειράς εγγράφων στο Υπουργείο Εμπορίου (Διοικητική Αρχή του Υπουργείου Ανάπτυξης) ή

στην τοπική νομαρχιακή αυτοδιοίκηση. Κατόπιν πρέπει να γίνει έναρξη φορολογικού μητρώου (ΦΠΑ) πριν ξεκινήσει η δραστηριότητα στην Ελλάδα. Εκτός της περίπτωσης υποκαταστημάτων τα οποία ρυθμίζονται από διάφορα νομοθετήματα, δεν υφίσταται ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο.

(ε) Παγία Εγκατάσταση

Η «Π/Ε» είναι όμοια με το υποκατάστημα. Η διαφορά συνίσταται στο ότι, ενώ το υποκατάστημα έχει τη δυνατότητα να δραστηριοποιείται στο σύνολο του αντικειμένου της μητρικής εταιρίας, η «Π/Ε» συστήνεται προκειμένου η αλλοδαπή εταιρία να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από συγκεκριμένο συμβατικό έργο. Η «Π/Ε» λύεται με το πέρας του έργου ή τη λήξη της σύμβασης. Η «Π/Ε» δεν αποτελεί χωριστό νομικό πρόσωπο, παρά προέκταση της κύριας εταιρίας στην Ελλάδα. Η σύσταση της «Π/Ε» δεν προϋποθέτει έγκριση από τις διοικητικές αρχές. Η «Π/Ε» πρέπει να ανοίξει φορολογικό μητρώο (ΦΠΑ) και να θεωρήσει βιβλία και στοιχεία στην αρμόδια εφορία.

(στ) Υπεράκτιες Εταιρίες

Οι υπεράκτιες εταιρίες στην Ελλάδα διέπονται από το Νόμο 89/1967, όπως τροποποιήθηκε με το Νόμο 378/1968. Εμπορικές και βιομηχανικές εταιρίες της αλλοδαπής που λειτουργούν νόμιμα στη χώρα της έδρας τους και των οποίων το αντικείμενο δραστηριότητας είναι αποκλειστικά εκτός των Ελληνικών συνόρων, επιτρέπεται να συστήσουν υπεράκτια εταιρία, εφόσον εξασφαλίσουν ειδική άδεια την οποία παρέχει το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας με απόφασή του. Η σχετική αίτηση υποβάλλεται στο Τμήμα Εξιού Κεφαλαίου του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

Εμπειρία και Δικαστηριακή Αντιμετώπιση

Οι συμβάσεις Franchising απασχόλησαν και απασχολούν διεθνώς την επιστήμη και τη νομολογία και από πλευράς δικαίου του ανταγωνισμού. Απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή στην κατάρτιση των σχετικών συμβάσεων, ώστε να μην υπάρξει κίνδυνος διατάραξης της συνεργασίας από λόγους που άπτονται της εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού. Οι συμβάσεις Franchising που συνομολογούνται μεταξύ δικαιοπαρόχου και δικαιοδόχου θα πρέπει να καταρτίζονται με τέτοιο τρόπο, ώστε αφενός μεν να ανταποκρίνονται στα συμφέροντα των συμβαλλόμενων, αφετέρου δε να λειτουργούν εντός των νομίμων πλαισίων. Από πλευράς Ελληνικού δικαίου ανταγωνισμού οι συμβάσεις Franchising έχουν ακόμα περιορισμένη σημασία.

Με βάση το άρθρο 1 παρ. 1 του Ν. 703/1977 απαγορεύονται όλες οι συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, οι αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και η οιασδήποτε μορφής εναρμονισμένη πρακτική επιχειρήσεων που έχουν σαν αντικείμενο ή αποτέλεσμα την παρακάλυψη, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού, ενώ με βάση την παρ. 3 του ίδιου άρθρου τέτοιες συμφωνίες, αποφάσεις και εναρμονισμένες πρακτικές ή κατηγορίες αυτών μπορούν να κριθούν ισχυρές εφόσον πληρούν αθροιστικά τις εξής προϋποθέσεις:

1. Συμβάλλουν, με εύλογη συμμετοχή των καταναλωτών στην προκύπτουσα ωφέλεια, στη βελτίωση της παραγωγής ή της διανομής των προϊόντων ή στην προώθηση της τεχνικής ή οικονομικής προόδου.
2. Δεν επιβάλλουν στις οικείες επιχειρήσεις περιορισμούς, πέραν των απολύτως αναγκαίων για την πραγματοποίηση των παραπάνω σκοπών και

3. Δεν παρέχουν στις επιχειρήσεις αυτές τη δυνατότητα κατάργησης του ανταγωνισμού σε σημαντικό τμήμα της οικείας αγοράς.

Σε τρεις περιπτώσεις κατά τις οποίες ασχολήθηκαν οι αρμόδιες Ελληνικές αρχές (Επιτροπή Ανταγωνισμού και Υπουργός Εμπορίου) με τέτοια συμφωνία, η Επιτροπή Ανταγωνισμού, εξετάζοντας τις συμβάσεις *Franchising* έκρινε ότι, ορισμένοι όροι των συμβάσεων περιόριζαν τον ανταγωνισμό και ήταν συνεπώς άκυροι, ως αντίθετοι προς το άρθρο 1 παρ. 1 του Ν. 703/1977. Συγκεκριμένα, ως όρους αντίθετους προς την εν λόγω διάταξη θεώρησε ορθά η Επιτροπή Ανταγωνισμού:

- Τον καθορισμό γεωγραφικής περιοχής ακτίνας 1000 μέτρων στην οποία ο δικαιοπάροχος αναλάμβανε την υποχρέωση να μην παραχωρήσει κατάστημα σε άλλον αντιπρόσωπο και την υποχρέωση του καταστήματος (δικαιοδόχου) να ασκεί την εμπορία αποκλειστικά στο χώρο που έχει επιλέξει.
- Την υποχρέωση του καταστήματος (δικαιοδόχου) να προμηθεύεται αποκλειστικά από τον πρόμηθευτή που του υπέδειξε ο δικαιοπάροχος, ακόμα και αν βρίσκεται αλλού στην αγορά πιο συμφέροντες όρους, καθώς και την υποχρέωση να μην πωλεί είδη που δεν προβλέπει η σύμβαση. Επίσης, τον αποκλειστικό καθορισμό των τιμών του δικτύου από τον δικαιοπάροχο.
- Τη ρήτρα περί απαγορεύσεως σε συζύγους και συγγενικά πρόσωπα να ασκούν ανταγωνιστική δραστηριότητα. Εναπόκειται στο δικαιοπάροχο να κρίνει τη σκοπιμότητα του να αντικαταστήσει την τελευταία αυτή ρήτρα με άλλη, σύμφωνα με την οποία θα απαγορεύεται στο δικαιοδόχο την άσκηση ανταγωνιστικής δραστηριότητας είτε αμέσως είτε εμμέσως μέσω παρένθετων προσώπων.

- Επίσης, η ενιαία τιμή που στην πράξη έχει επιβληθεί σαν αποτέλεσμα της εναρμονισμένης πρακτικής που στηρίζεται στις τιμές που υποδεικνύει ως ενδεικτικές ο δικαιοπάροχος, δεν μπορεί να τύχει του ευεργετήματος της εξαιρέσεως του άρθρου 1 παρά. 3 του Ν. 703/77. Τούτο, διότι η ενιαία τιμή καταργεί πλήρως τον ανταγωνισμό εντός του δικτύου Franchising, χωρίς να είναι απολύτως αναγκαία για την πραγματοποίηση του σκοπού της Συμβάσεως, δηλ. την ομαλή και επιτυχή λειτουργία του δικτύου. Το ίδιο ισχύει και για το δικαίωμα του δικαιοπαρόχου να καθορίζει τα ανώτατα όρια τιμών λιανικής πώλησης σε περιόδους διαφημιστικών εκστρατειών.
- Τη ρήτρα η οποία αναφέρεται στην υποχρέωση έγκρισης από το δικαιοπάροχο των αυτοτελών διαφημιστικών μηνυμάτων του δικαιοδόχου. Με τη διατύπωση αυτή η ρήτρα ουσιαστικά ανατρέπει το δικαίωμα στο δικαιοδόχο να προβαίνει σε αυτοτελείς διαφημίσεις, αφού ο έλεγχος μπορεί να υπερβαίνει τον έλεγχο της φύσης της διαφήμισης, που αποσκοπεί στη θεμιτή διασφάλιση της ποιότητάς της και να καταλαμβάνει ακόμη και το ίδιο το περιεχόμενο της διαφήμισης, περιορίζοντας έτσι την ελευθερία του δικαιοδόχου.
- Η απαγόρευση στο δικαιοδόχο να ανταγωνίζεται το δικαιοπάροχο επί δύο (2) έτη μετά τη λύση της συνεργασίας του περιόριζε στη συγκεκριμένη περίπτωση υπερβολικά τον ανταγωνισμό, ενώ αντίθετα το ένα (1) έτος κρίνεται ως εύλογος χρόνος.
- Τη ρήτρα, η οποία αναφέρεται στην υποχρέωση του δικαιοδόχου να προμηθεύεται τα προϊόντα που αφορά η σύμβαση μόνο από τους προμηθευτές που υποδεικνύει ο δικαιοπάροχος. Η ρήτρα αυτή, στο βαθμό που τα προϊόντα

αυτά διατίθενται πέραν από τους προμηθευτές που υποδεικνύει ο δικαιοπάροχος και μέσω άλλου δικτύου εξουσιοδοτημένων διανομέων μη ελεγχόμενων από αυτόν, περιορίζει τον ανταγωνισμό και δεν μπορεί να θεωρηθεί ισχυρός.

Το Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών με την υπ' αριθμ. 13118/1995 απόφασή του έκρινε ότι η σύμβαση παράλειψης ανταγωνισμού για μακρύ χρονικό διάστημα ή χωρίς κανένα τοπικό περιορισμό, συνιστά υπέρμετρη δέσμευση της οικονομικής ελευθερίας. Οι ρήτρες επιβολής καθορισμένων και όχι απλώς ενδεικτικών τιμών απαγορεύονται. Η ακυρότητα συμφωνίας ή απόφασης κατά το άρθρο 1 Ν. 703/77 λαμβάνεται αυτεπαγγέλτως υπόψη από το δικαστήριο. Άκυρη είναι και η υποχρέωση συν-διαφήμισης και συμμετοχής στο διαφημιστικό υλικό κόστος με έξιδα των δικαιοδόχων, καθώς και η υποχρέωση τήρησής από αυτούς—μητρώου—πελατών,— διότι με τις συμφωνίες αυτές περιορίζεται ο ελεύθερος ανταγωνισμός.

Οι συμφωνίες Franchising παρουσιάζουν ενδιαφέρον από άποψη κανόνων ανταγωνισμού, τόσο αυτών που απαγορεύουν τις συμπράξεις (άρθρο 85 παρ. 1 Συνθ. ΕΟΚ, άρθρο 1 παρ. 1 Ν. 703/77), όσο και αυτών που απαγορεύουν την καταχρηστική εκμετάλλευση της σχέσης οικονομικής εξάρτησης (άρθρο 2α Ν. 703/77). Αν μάλιστα η επιχείρηση του δικαιοπάροχου κατέχει δεσπόζουσα θέση στη σχετική αγορά, τότε υπόκειται και σε έλεγχο καταχρηστικής εκμετάλλευσης δεσπόζουσας θέσης (άρθρο 76 Συνθ. ΕΟΚ, άρθρο 2 παρ. 1 Ν. 703/77).

Πληροφορίες σχετικά με τις δικαστικές αποφάσεις που αφορούν το Franchising στην Ελλάδα αναφέρονται στη διεύθυνση <http://www.franchiselaw.gr>

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Αν λειτουργεί σωστά, το franchising είναι ένας εξαίσιος τρόπος για να κτίσει κανείς μια επιχείρηση στην οποία όλοι βγαίνουν κερδισμένοι, ο franchisor, οι franchisees και μέσα από την προσωπική δέσμευση των franchisees για επιτυχία στα τοπικά παραρτήματα της περιοχής τους και οι τελικοί καταναλωτές, οι πελάτες τους.

1. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΝΑ ΜΕΤΑΤΡΕΨΩ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΜΟΥ ΣΕ FRANCHISE;

Όλο και περισσότεροι επιχειρηματίες εξετάζουν τα οφέλη του franchising όταν σχεδιάζουν τη μελλοντική ανάπτυξη της επιχείρησής τους. Μία επιχείρηση μπορεί να πάρει την απόφαση να γίνει franchisor μόνο εφόσον υπάρχει γνώση και σωστή πληροφόρηση. Αν είστε έτοιμοι γι' αυτήν τη θεμελιώδη αλλαγή θα εξετάσουμε πρώτα τους μηχανισμούς και έπειτα τις επιπτώσεις.

ΜΥΘΟΙ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΟ FRANCHISE

Η γρήγορη ανάπτυξη του franchising δημιούργησε αρκετούς μύθους. Ένας από τους πιο δημοφιλής είναι η υπόσχεση της άμεσης επιτυχίας, τα σενάρια γρήγορου πλουτισμού. Εύκολα θύματα θεωρούνται οι γυναίκες και οι άνδρες χαμηλού εισοδήματος, οι συνταξιούχοι που αναζητούν μια δεύτερη πράξη ζωής. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το άρθρο που δημοσιεύτηκε στους Times της Νέας Υόρκης. Ένα στέλεχος του ραδιοφωνικού σταθμού ο Τζιν Σουάνζι αποφάσισε να πάρει πρόωρη σύνταξη για να ανοίξει δική επιχείρηση. Εντυπωσιασμένος από την mail boxes ETC., μια αλυσίδα καταστημάτων για την παραλαβή, μεταφορά και παράδοση δεμάτων ο κ. Σουάνζι και η σύζυγός του αποφάσισαν να δράσουν. Αγόρασαν προνόμια για δύο υπηρεσίες αποστολής δεμάτων σε προάστιο της Βιρτζίνια. Σήμερα ο κ. Σουάνζι εξακολουθεί να χρωστάει \$ 250.000 χωρίς να έχει πάρει έστω μια δεκάρα μισθού από τα \$ 300.000 που είχε επενδύσει. Ο κ. Σουάνζι σήμερα 63

ετών λέει «τίναξα τα χρήματα της συνταξιοδότησής μου στον αέρα και τώρα είμαι παγιδευμένος». Το ζευγάρι μαζί με άλλους 29 δικαιούχους έχει υποβάλλει μήνυση απάτης και ανακριβών δηλώσεων εναντίων της mail boxes Etc. Η εταιρεία που απορρίπτει έντονα τις κατηγορίες έχει υποβάλλει και εκείνη μήνυση εναντίων των Σουάνζι.

Ο ΜΥΘΟΣ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ

Ένας άλλος μύθος λέει ότι οι δικαιοδόχοι είναι ανεξάρτητοι επιχειρηματίες. Σε γενικές γραμμές οι δικαιοδόχοι δεν είναι ελεύθεροι να διευθύνουν όπως θέλουν την επιχείρηση τους. Συχνά δεσμεύονται από τις πολιτικές τα πρότυπα και τις διαδικασίες της σύμβασης. Για την ακρίβεια συχνά αναζητούν άτομα που να μπορούν να καταλάβουν τα συστήματά τους χωρίς να θέλουν να τα βελτιώσουν. Σύμφωνα με έναν δικαιοδόχο «ο ιδεώδης δικαιοδόχος μοιάζει με λοχία, ένας κρίκος ανάμεσα στο στρατηγό που δίνει εντολές και τον στρατιώτη που απλά τις εφαρμόζει». Πολλοί άνθρωποι που θέλουν να ανοίξουν δική τους επιχείρηση για να ξεφύγουν από τις εντολές τρίτων μερικές φορές νομίζουν ότι η απάντηση είναι η εξασφάλιση προνομίων για αυτό και απογοητεύονται.

2. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 4078/88 του Συμβουλίου της 19ης Δεκεμβρίου 1988 για το άνοιγμα και τον τρόπο διαχείρισης κοινωνικής δασμολογικής ποσόστωσης για τα κομμένα νωπά άνθη και μπουμπούκια ανθέων, καταγωγής Ισραήλ (1988/89)

Επίσημη Εφημερίδα αριθ. L 359 της 28/12/1988 σ. 0008 - 0010

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΟΚ) αριθ . 4078/88 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 19ης Δεκεμβρίου 1988 για το άνοιγμα και τον τρόπο διαχείρισης κοινωνικής δασμολογικής ποσόστωσης για τα κομμένα νωπά άνθη και μπουμπούκια ανθέων, καταγωγής Ισραήλ (1988/89)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη : τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 113, την πρόταση της Επιτροπής, Εκτιμώντας : ότι το πρόσθετο πρωτόκολλο της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και του Κράτους του Ισραήλ (1) προβλέπει στο άρθρο 2 ότι τα κομμένα νωπά άνθη και μπουμπούκια ανθέων, που υπάγονται στους κωδικούς της συνδυασμένης ονοματολογίας του άρθρου 1 και κατάγονται από τη χώρα αυτή, υπόκεινται κατά την εισαγωγή στην Κοινότητα σε μειωμένους δασμούς μέσα στα όρια της ετήσιας δασμολογικής ποσόστωσης 17 000 τόνων - ότι, μέσα στα όρια αυτά, οι επιβαλλόμενοι δασμοί καταργούνται προοδευτικά κατά τη διάρκεια των ιδίων περιόδων και σύμφωνα με τους ίδιους ρυθμούς με εκείνους που προβλέπονται στα

άρθρα 75 και 243 της πράξης προσχώρησης της Ισπανίας και της Πορτογαλίας - ότι, για την περίοδο από 1ης Δεκεμβρίου 1988 έως 31 Οκτωβρίου 1989, οι ποσοστιωτικοί δασμοί ανέρχονται στο 62,5 % των δασμών βάσης από 1ης έως 31 Δεκεμβρίου 1988, και στο 50 % των δασμών βάσης από 1ης Ιανουαρίου έως 31 Οκτωβρίου 1989 - ότι, μέσα στα όρια αυτής της δασμολογικής ποσόστωσης, το Βασίλειο της Ισπανίας και η Πορτογαλική Δημοκρατία εφαρμόζουν δασμούς που υπολογίζονται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ . 4162/87 του Συμβουλίου της 21ης Δεκεμβρίου 1987 για τον καθορισμό τούς καθεστώτος που εφαρμόζεται στις συναλλαγές της Ισπανίας και της Πορτογαλίας με το Ισραήλ και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ . 449/86 και (ΕΟΚ) 2573/87 (2)- ότι πρέπει, συνεπώς, να ανοιχθεί η εν λόγω δασμολογική ποσόστωση, για την περίοδο από 1ης Δεκεμβρίου 1988 έως 31 Οκτωβρίου 1989, για μια ποσότητα η οποία, βάσει της ρήτρας "pro rata temporis" που περιλαμβάνεται στο εν λόγω πρωτόκολλο, ανέρχεται για την περίοδο αυτή σε 15 583 τόνους - ότι τα τριαντάφυλλα με μεγάλο και μικρό άνθος και τα μονοανθή και πολύανθη γαρίφαλα γίνονται δεκτά στην ποσόστωση αυτή μόνον υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζει ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ . 4088/87 του Συμβουλίου της 21ης Δεκεμβρίου 1987 για τον καθορισμό των όρων εφαρμογής των προτιμοτικών δασμών κατά την εισαγωγή ορισμένων προϊόντων ανθοκομίας καταγωγής Κύπρου, Ισραήλ και Ιορδανίας (3) και ότι τα δασμολογικά πλεονεκτήματα εφαρμόζονται μόνο για τις εισαγωγές για τις οποίες έχουν τηρηθεί ορισμένοι όροι ως προς τις τιμές - ότι, εξάλλου, το Ισραήλ δεσμεύθηκε να τηρήσει την παραδοσιακή κατανομή των εμπορικών ρευμάτων ανάμεσα στα τριαντάφυλλα και τα γαρίφαλα - ότι πρέπει να εξασφαλιστεί, ιδίως, η υπό ίσους όρους και συνεχής πρόσβαση όλων των εισαγωγέων της Κοινότητας στην εν λόγω ποσόστωση και η αδιάλειπτη εφαρμογή

του συντελεστή που προβλέπεται για την ποσόστωση αυτή σε όλες τις εισαγωγές των εν λόγω προϊόντων, σε όλα τα κράτη μέλη, και μέχρι την εξάντληση της ποσόστωσης - ότι πρέπει να μην προβλεφθεί κατανομή μεταξύ των κρατών μελών, με την επιφάλαξη της ανάληψης από την ποσόστωση των ποσοτήτων που αντιστοιχούν στις ανάγκες τους, με τους όρους και τη διαδικασία που θα καθοριστούν - ότι αυτός ο τρόπος διαχείρισης απαιτεί στενή συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής, η οποία πρέπει να έχει ιδίως δυνατότητα να παρακολουθεί το βαθμό εξάντλησης της ποσόστωσης και να ενημερώνει σχετικά τα κράτη μέλη - ότι, επειδή το Βασίλειο του Βελγίου, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών και το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου έχουν συνενωθεί και εκπροσωπούνται από την οικονομική ένωση Μπενελούξ, κάθε ενέργεια σχετική με τη διαχείριση των μεριδίων που έχουν αναληφθεί από αυτή την οικονομική ένωση μπορεί να διεξάγεται από ένα από τα μέλη της, ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ : Άρθρο 1 1'. Κατά τη διάρκεια της περιόδου από 1ης Δεκεμβρίου 1988 έως 31 Οκτωβρίου 1989, οι δασμοί που εφαρμόζονται κατά την εισαγωγή στην Κοινότητα των προϊόντων που περιγράφονται κατωτέρω, καταγγής Ισραήλ, αναστέλλονται στο επίπεδο και μέσα στα όρια της ακόλουθης κοινοτικής ποσόστωσης : Αύξων αριθμός Κωδικός ΣΟ Περιγραφή εμπορευμάτων Χώρα καταγγής Ύψος της ποσόστωσης σε τόνους Δασμός ποσόστωσης (%) 09.1306 0603 10 51 0603 10 53 0603 10 55 0603 10 61 0603 10 65 0603 10 69 0603 10 11 0603 10 13 0603 10 15 0603 10 21 0603 10 25 0603 10 29 Ανθη και μπουμπούκια ανθέων, κομμένα για ανθοδέσμες ή διακοσμήσεις, νωπά, αποξηραμένα, λευκασμένα, βαμμένα, διαβρεγμένα ή αλλιώς παρασκευασμένα : Νωπά : Από 1 Νοεμβρίου έως 31 Μαΐου Από 1 Ιουνίου έως 31 Οκτωβρίου Ισραήλ 15 583 10,6 Από 1 έως 31 Δεκεμβρίου 8,5 Από 1 Ιουνίου έως 31 Μαΐου 12 Από 1 Ιουνίου έως 31 Οκτωβρίου Μέσα στα όρια αυτής της

δασμολογικής ποσόστωσης, η Ισπανία και η Πορτογαλία εφαρμόζουν δασμούς που υπολογίζονται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ . 4162/87 . 2 . Η χορήγηση του ευεργετήματος της δασμολογικής ποσόστωσης που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 μπορεί να διακοπεί για τα τριαντάφυλλα με μεγάλο και μικρό άνθος και τα μονοανθή και πολύανθη γαρίφαλα, εάν διαπιστώθει σε κοινοτικό επίπεδο ότι δεν έχουν τηρηθεί οι τιμολογιακές προϋποθέσεις που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ . 4088/87 . Στις περιπτώσεις αυτές η Επιτροπή αναφέρει με κανονισμό την είσπραξη των δασμών που τισχύουν για τα εν λόγω προϊόντα και, ενδεχομένως, επαναφέρει σε εφαρμογή τον παρόντα κανονισμό στις ημερομηνίες και για τα προϊόντα και τις περιόδους που αναφέρονται στο εν λόγω κανονισμούς .

Άρθρο 2 Η Επιτροπή διαχειρίζεται τη δασμολογική ποσόστωση που αναφέρεται στο άρθρο 1 και μπορεί να λαμβάνει κάθε χρήσιμο διοικητικό μέτρο για να εξασφαλίσει την αποτελεσματική διαχείρισή της .

Άρθρο 3 Εάν ένας εισαγωγέας υποβάλλει σε ένα κράτος μέλος διασάφηση θέσης σε ελεύθερη κυκλοφορία στην οποία περιλαμβάνεται αίτηση χορήγησης τού ευεργετήματος του προτιμησιακού καθεστώτος για ένα προϊόν που καλύπτεται από τον παρόντα κανονισμό και εάν αυτή η διασάφηση γίνεται δεκτή από τις τελωνειακές αρχές, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, με κοινοποίηση στην Επιτροπή, αντλεί από την ποσόστωση ποσότητα που αντιστοιχεί στις ανάγκες αυτές . Οι αιτήσεις για ανάληψη με την ένδειξη τής ημερομηνίας αποδοχής της εν λόγω διασάφησης πρέπει να διαβιβάζονται, χωρίς καθυστέρηση, στην Επιτροπή . Το δικαίωμα των αναλήψεων παρέχεται από την Επιτροπή σε συνάρτηση με την ημερομηνία αποδοχής των διασαφήσεων θέσης σε ελεύθερη κυκλοφορία από τις τελωνειακές

αρχές του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, στο μέτρο που το διαθέσιμο υπόλοιπο το επιτρέπει . Εάν ένα κράτος μέλος δεν χρησιμοποιήσει τις ποσότητες που άντλησε, τις επιστρέφει, μόλις τούτο καταστεί δυνατόν, στην ποσόστωση . Εάν οι αιτούμενες ποσότητες είναι μεγαλύτερες από το διαθέσιμο υπόλοιπο της ποσόστωσης, η απονομή γίνεται ανάλογα με τις αιτήσεις . Η Επιτροπή ενημερώνει τα κράτη μέλη κατά τον ίδιο τρόπο .

Άρθρο 4 1 . Τα κράτη μέλη θεσπίζουν κάθε χρήσιμη διάταξη ώστε το άνοιγμα των μεριδίων τα οποία αναλαμβάνουν κατ' εφαρμογή του άρθρου 3, να καθιστούν δυνατό τον συνεχή καταλογισμό στα συσσωρευμένα τους μερίδια της κοινοτικής ποσόστωσης . 2 . Τα κράτη μέλη εγγυώνται στους εισαγωγείς του εν λόγω προϊόντος την ελεύθερη πρόσβαση στην ποσόστωση, εφόσον το διαθέσιμο υπόλοιπο της ποσόστωσης το επιτρέπει .

3 . Τα κράτη μέλη προβαίνουν στον καταλογισμό των εισαγωγών των εν λόγω προϊόντων στο μερίδιό τους, με το ρυθμό που τα προϊόντα παρουσιάζονται στο τελωνείο υπό την κάλυψη διασαφήσεων θέσης σε ελεύθερη κυκλοφορία .4 , Ο βαθμός εξάντλησης της ποσόστωσης διαπιστώνεται βάσει των εισαγωγών που καταλογίζονται σύμφωνα με τους όρους της παραγράφου 3 .

Άρθρο 5 Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή, μετά από αίτησή της, για τις εισαγωγές των εν λόγω προϊόντων που πραγματικά καταλογίστηκαν στην ποσόστωση .

Άρθρο 6 Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή συνεργάζονται στενά για να εξασφαλίσουν την τήρηση του παρόντος κανονισμού .

Άρθρο 7 Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Εφαρμόζεται από την 1η Δεκεμβρίου 1988 .

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος . Βρυξέλλες, 19

Δεκεμβρίου 1988 . Για το Συμβούλιο Ο Πρόεδρος Θ . ΠΑΓΚΑΛΟΣ (1) ΕΕ αριθ . L 327 της 30 . 11 . 1988, σ . 36 . (2) ΕΕ αριθ . L 396 της 31 . 12 . 1987, σ . 1 . (3) ΕΕ αριθ . L 382 της 31 . 12 . 1987, σ . 22 . 1142/Δ. 1142/24.04.1997 Κοινοποίηση των διατάξεων του Ν.2459/1997, οι οποίες αναφέρονται στη φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων, την έκπτωση δαπανών από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων κ.λπ. Κοινοποίηση των διατάξεων του Ν.2459/1997, οι οποίες αναφέρονται στη φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων, την έκπτωση δαπανών από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων κ.λπ.

1047166/10364/B0012/ΠΟΔ.1142/24.4.1997

1. Σας κοινοποιούμε τις διατάξεις των άρθρων 13, 14 και 15 του Ν.2459/1997 "Κατάργηση φορολογικών απαλλαγών και άλλες διατάξεις" (ΦΕΚ 17 Α').
2. Για κάθε ένα από τα πιο πάνω άρθρα σας παρέχουμε τις ακόλουθες ερμηνευτικές δηγίες με σκοπό την ορθή και ομοιόμορφη εφαρμογή τους.

Άρθρο 13

Φορολογία νομικών προσώπων και πλοίων

1. Με τις διατάξεις της παραγρ. 1 του άρθρου αυτού αντικαταστάθηκε η περίπτωση της παραγρ. 1 του άρθρου 103 του Ν.2238/1994, με την οποία, ως γνωστόν, ορίζονται τα νομικά πρόσωπα τα οποία απαλλάσσονται της φορολογίας εισοδήματος (υποκειμενικές απαλλαγές).

Με βάση τις νέες διατάξεις, η απαλλαγή των αποκλειστικά αμιγών δημοτικών και κοινοτικών επιχειρήσεων από το φόρο εισοδήματος, η οποία προεβλέπετο από τις αντικατασταθείσες διατάξεις, περιορίζεται πλέον μόνο στις αποκλειστικά αμιγείς δημοτικές και κοινοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης, αποχέτευσης και διαχείρισης

απορριμμάτων. Κατά συνέπεια, οι λοιπές αμιγείς δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις, που έχουν ως αντικείμενο εργασιών διαφορετικό από εκείνο τηςύδρευσης, αποχέτευσης, διαχείρισης απορριμμάτων, όπως για παράδειγμα την εκτέλεση τεχνικών έργων, έργων οδοποιίας, την εκμετάλλευση αστικών συγκοινωνιών, παραλίων, ανταλλακτηρίων συναλλάγματος, τη διεξαγωγή καλλιτεχνικών παραστάσεων (προβολή κινηματογραφικών ταινιών, θεατρικές παραστάσεις, συναυλίες) κ.λπ., θα φορολογούνται στο μέλλον για τα κέρδη που αποκτούν με συντελεστή 35%, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 109 του Ν.2238/1994. Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή, σύμφωνα με την περίπτ. α' του άρθρου 40 του Ν.2459/1997, για τα εισοδήματα τα οποία αποκτούν οι αμιγείς δημοτικές επιχειρήσεις από 1.1.1996 και μετά και επομένως τα κέρδη οικονομικού έτους 1997 (Διαχειριστική χρήση 1.1. - 31.12.1996) που θα δηλώσουν μέχρι 15.5.1997, θα υπαχθούν σε φορολογία με 35%. Μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία υποχρεούνται, σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 107 του Ν.2238/1994, να υποβάλουν τις δηλώσεις τους όλες οι δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις, ανεξάρτητα από την κατηγορία των βιβλίων Κ.Β.Σ. που τηρούν. Διευκρινίζεται ότι, οι διατάξεις του άρθρου 33 του Ν.2238/1994, που προβλέπουντον προσδιορισμό ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος στις από εμπορικές επιχειρήσεις (αντικειμενικά κριτήρια), δεν έχουν εφαρμογή για τον προσδιορισμό του καθαρού κέρδους των δημοτικών και κοινοτικών επιχειρήσεων, καθόσον στις διατάξεις αυτές δεν αναφέρεται ότι τα αντικειμενικά κριτήρια έχουν εφαρμογή κατηγορίας διαλαμβανόμενες επιχειρήσεις και περαιτέρω, στις διατάξεις του άρθρου 105 του Ν.2238/1994, σχετικά με τον προσδιορισμό του καθαρού εισοδήματος νομιμικών προσώπων, δεν γίνεται καμία παραπομπή στις διατάξεις του άρθρου 33 του ίδιου νόμου. 2. Περαιτέρω, σας γνωρίζουμε ότι, για λόγους

προσαρμογής προς τα ανωτέρω και δεδομένου ότι με τις διατάξεις του άρθρου 225 του Ν.1065/1980, περί δημοτικού και κοινοτικού κώδικα, προεβλέπετο απαλλαγή όλων γενικά των αμιγών δημοτικών ή κοινοτικών επιχειρήσεων από το φόρο εισοδήματος, με τις διατάξεις του προτελευταίου εδαφίου του άρθρου 1 του Ν.2459/1997 ορίστηκε ότι η συγκεκριμένη απαλλαγή αφορά μόνο τις αμιγείς δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις που ασχολούνται με την ύδρευση, την αποχέτευση και με τη διαχείριση απορριμμάτων.

Τέλος, σας γνωρίζουμε ότι με την περίπτ. 19 του άρθρου 1 του Ν.2459/1997 καταργήθηκαν οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 43, των παρ. 2 και 3 του άρθρου 44, του τρίτου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 45 και της παρ. 6 του άρθρου 46 του Ν.1416/1984, βάσει των οποίων απαλλάσσοντο του φόρου εισοδήματος δημοτικές και κοινοτικές επιχειρήσεις ορισμένων μορφών. Οι επιχειρήσεις αυτές και οι αντίστοιχες απαλλαγές ήσαν οι εξής:α. Οι δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις επιχειρήσεις συνεταιριστικού χαρακτήρα. Οι επιχειρήσεις αυτές απολάμβαναν των απαλλαγών που είχαν οι συνεταιρισμοί γενικά και επιπλέον, για τα πέντε πρώτα χρόνια της λειτουργίας τους απαλλάσσοντο απότο φόρο εισοδήματος (άρθρο 43 παρ. 2). β. Οι ανώνυμες εταιρίες με συνεταιρισμούς που συνιστούν οι Ο.Τ.Α. (Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης) και τοπικές ενώσεις δήμων και κοινοτήτων. Οι εταιρίες αυτές απαλλάσσοντο της φορολογίας εισοδήματος κατά τα πέντε πρώτα χρόνια της λειτουργίας τους (άρθρο 44 παρ. 2). Επίσης, καταργήθηκε η απαλλαγή από το φόρο

εισοδήματος (άρθρο 44 παρ. 3) του μέρους των κερδών των διαλαμβανομένων στην περίπτωση αυτή εταιριών, που διαθέτουν (διανέμουν) στους Ο.Τ.Α., στις τοπικές ενώσεις δήμων και κοινοτήτων και τους εργαζομένους. γ. Οι δημοτικές εταιρίες λαϊκής βάσης, οι οποίες απαλλάσσοντο του φόρου εισοδήματος για την πρώτη διετία της λειτουργίας τους (άρθρο 45, παρ. 3 εδάφιο

τρίτο).δ. Οι ανώνυμες εταιρίες που συνιστώνται μόνο από φορείς της τοπικής αυδιοίκησης και στις οποίες μπορούν να συμμετάσχουν και φορείς του δημοσίου τομέα με κοινέςμετοχές που αντιπροσωπεύουν, αθροιστικά, μέχρι το 20% του κεφαλαίου.Οι εταιρίες αυτές απαλλάσσοντο του φόρου εισοδήματος για την πρώτη πενταετίας λειτουργίας τους.Η κατάργηση της απαλλαγής από τοφόρο εισοδήματος των ανωτέρω επιχειρήσεων,έχει εφαρμογή για τα εισοδήματα που προκύπτουν από τισολογισμούς που κλείνουντην 31η Δεκεμβρίου 1996 και μετά.2. Οπως είναι γνωστό, με βάση τιςδιατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 107 τουΝ.2238/1994, όταν η Γ.Σ. των μετόχων ανώνυμης εταιρίας δεν συνέλθει μέσα σε ένα εξάμηνο από τη λήξη της διαχεριστικής χρήσης να εγκρίνει την πρόταση του Δ.Σ.περί διανομής κερδών, στα οποία συμπεριλαμβάνονται και εισοδήματα απαλλασσόμενατης φορολογίας ή κέρδη προσδιορισθέντα ή φορολογηθέντα κατά ειδικό τρόπο, η ανώνυμη εταιρία υποχρεούται να υποβάλει τροποποιητική (η αρχική έχει υποβληθεί με βάση την πρόταση του Δ.Σ.) δήλωση φορολογίας εισοδήματος εντός τριάντα (30)ημερών από τη λήξη του εξαμήνου. Στη συνέχεια, αν μέχρι τη λήξη της διανυόμενης διαχειριστικής χρήσης, η Γ.Σ. των μετόχων συνέλθει και εγκρίνει ολικά ή μερικά την πρόταση του Δ.Σ. περί διανομής των κερδών της προηγούμενης χρήσης, η ανώνυμη εταιρία υποχρεούται να υποβάλει, μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τοχρόνο της λήψης της σχετικής απόφασης, συμπληρωματική δήλωση, εφαρμοζομένων των διατάξεων παρ. 2 και 3 του άρθρου 106 του Ν.2238/1994. Δηλαδή, στα φορολογητέα κέρδη του νομικού προσώπου προστίθεται το μέρος των αφορολογήτων εσόδων εισοδημάτων φορολογηθέντων κατά ειδικό τρόπο, που διανέμεται, φορολογούμενο στοόνομα του νομικού προσώπου μετά την αναγωγή του σε μικτό ποσόμε την προσθήκη του αναλογούντος σε αυτό φόρου. Ο οφειλόμενος με βάση τη συμπληρωματική δήλωση φόρος καταβάλλεται εφάπαξ με την υποβολή της εμπρόθεσμης δήλωσης.Ηδη, με την παράγραφο 2 του άρθρου 13

του Ν.2459/1997 προστέθηκε στην παράγραφο4 του άρθρου 107 του Ν.2238/1994 και νούριο εδάφιο, σύμφωνα με το οποίο τα πιο πάνω αναφερθέντα σχετικά με την υποβολή συμπληρωματικής δήλωσης και την εφάπαξ καταβολή του προκύπτοντος φόρου έχουν εφαρμογή και σε περίπτωση περαιτέρω διανομής κερδών του ίδιου οικονομικού έτους, εφόσον η διανομή λαμβάνει χώρα μέχρι το χρόνο λήξης της τρέχουσας διαχειριστικής χρήσης. Επομένως, αν η Γ.Σ. (τακτική ή έκτακτη) των μετόχων ανώνυμης εταιρίας αποφασίσει τη διανομή κερδών (μερισμάτων αμοιβών μελών Δ.Σ.) από τα κέρδη της διαρεύσασας διαχειριστικής χρήσης, στα οποία συμπεριλαμβάνονται και εισοδήματα απαλλασσόμενα της φορολογίας ή κέρδη προσδιορισθέντα ή φορολογηθέντα κατά ειδικό τρόπο και με την προϋπόθεση ότι η σχετική απόφαση περί διανομής λαμβάνεται μέχρι τη λήξη της χρήσης η οποία ακολουθεί αυτή από την οποία διανέμονται τα κέρδη, θα έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου 106 του Ν.2238/1994, δηλαδή το διανεμόμενο ποσό προέρχεται από τα φορολογούμενα και τα αφορολόγητα ή φορολογηθέντα κατ' ειδικό τρόπο κέρδη.

3. Με την παράγραφο 3 του άρθρου αυτού προστέθηκε στο άρθρο 107 του Ν.2238/1994 και νούρια παράγραφος 5, σύμφωνα με την οποία δια αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο εφαρμόζονται και στα κέρδη που διανέμουν οι εταιρίες περιορισμένης ευθύνης, καθώς και οι συνεταιρισμοί. Παράλληλα, η υφιστάμενη παράγραφος 5 του άρθρου 107 αναριθμήθηκε σε 6.4. Με την παράγραφο 4 του άρθρου αυτού αντικαταστάθηκε η περίπτωση α' της παραγρ. 1 του άρθρου 109 του Ν.2238/1994, με την οποία ορίζονται τα νομικά πρόσωπα των οποίων τα κέρδη φορολογούνται με συντελεστή 40%. Με τις νέες διατάξεις φορολογούνται, πόπος... και με τις προϊσχύσασες, με συντελεστή 40% τα κέρδη των ημεδαπών ανωνύμων εταιριών, των οποίων οι μετοχές κατά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου είναι ανώνυμες ΜΗ εισηγμένες στο χρηματιστήριο, καθώς επίσης και τα κέρδη των αλλοδαπών επιχειρήσεων και οργανισμών

που αποβλέπουν στην απόκτηση οικονομικών ωφελημάτων στη χώραμας, όπως για παράδειγμα των εγκατεστημένων με τις διατάξεις του άρθρου 50 του Κ.Ν. 2190/1920 υποκαταστημάτων αλλοδαπών Α.Ε.Επιπλέον, με τον πιο πάνω συντελεστή θαφορολογούνται όλοι οι ημεδαπέστραπεζες, ανεξάρτητα αν οι μετοχές τους είναι εισηγμένες ή όχι στοχρηματιστήριο, καθώς και τα υποκαταστήματα των αλλοδαπών τραπεζών που είναι εγκατεστημένα ή θα εγκατασταθούν στη χώρα μας, ενώ με βάση τις προϊσχύσασες διατάξεις οι ελληνικές τράπεζες εφορολογούντο με συντελεστή 35% και τα υποκαταστήματα των αλλοδαπών τραπεζών με συντελεστή 40%. Τέλος, με συντελεστή 40% θα φορολογούνται, κατά ρητή διατύπωση του νόμου και τα πιστωτικά ιδρύματα

που λειτουργούν με τη μορφή αμιγούς συνεταιρισμού του Ν. 1667/1986. Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή, σύμφωνα με την περίπτ. γ' του άρθρου 40 του Ν. 2459/1997, για τα κέρδη που προκύπτουν από τσολογισμούς που κλείνουν με 31 Δεκεμβρίου 1996 και μετά, δηλαδή από τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος των πιο πάνω νομικών προσώπων οικονομικού έτους 1997 και επομένων.

5. Με την παράγραφο 5 του άρθρου αυτού προστέθηκε και νούριοεδάφιο (δεύτερο) στην παράγραφο 1 του άρθρου 111 του Ν. 2238/1994, σύμφωνα με το οποίο, η προκαταβολή φόρου εισοδήματος που θα βεβαιώνεται στο εξής, ειδικά για τις τραπεζικές ημεδαπές ανώνυμες εταιρίες και τα υποκαταστήματα αλλοδαπών τραπεζών που λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα, θα ανέρχεται σε ποσοστό 60% (έναντι του γενικά ισχύοντος 50%) του φόρου που αναλογεί στα εισοδήματα της διαχειριστικής περιόδου που έληξε. Διευκρινίζεται ότι η προκαταβολή φόρου εισοδήματος για τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν με τη μορφή αμιγούς συνεταιρισμού του Ν. 1667/1986 θα εξακολουθήσει να υπολογίζεται με ποσοστό 50%, έστω και αν το αντικείμενο εργασιών τους δεν διαφέρει από εκείνο των τραπεζών, καθόσον τα νομικά αυτά πρόσωπα δεν αναφέρονται ρητά στις διατάξεις της παρ.

5 του άρθρου αυτού. Το αυξημένο ποσό προκαταβολής ισχύει, σύμφωνα με την περίπτ. γ' του άρθρου 40του Ν.2459/1997, για τα κέρδη των τραπεζών που προκύπτουν από ισολογισμούς που κλείνουν αυτές με 31 Δεκεμβρίου 1996 και μετά. 6. Με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου αυτού αντικαταστάθηκε το άρθρο 117του Ν.2238/1994, το οποίο αποτελούσε επανάληψη των μεταβατικών διατάξεων του άρθρου 42 του Ν.2065/1992 και με το οποίο ορίζοντο οι φορολογικές υποχρεώσεις, κατά τη διανομή ή κεφαλαιοποίηση αποθεματικών που προέρχονται από κέρδη παρελθουσών, πριν από την έναρξη ισχύος του Ν.2065/1992, χρήσεων, τα οποίας ιχαν υπαχθεί σε φορολογία στο όνομα του νομικού προσώπου. Τακεφαλαιοποιούμενα διανεμόμενα αυτά κέρδη, αν προήρχοντο από ισολογισμούς διαχειριστικών χρήσεων που έληγαν την 31 Δεκεμβρίου 1991 και μέχρι και την 29.6.1992, εφορολογούντο μετους συντελεστές μερισμάτων, ανάλογα με το είδος των μετοχών, οι οποίοι ισχυανπριν από την έναρξη ισχύος των διατάξεων του Ν.2065/1992, αφού προηγουμένως ανάγοντο σε μικτό ποσό με την προσθήκη του αναλογούντος σε αυτά φόρου και από το προκύπτον ποσό φόρου αφαιρείτο αυτός που είχε καταβληθεί από το νομικό πρόσωπο. Σε περίπτωση κατά την οποία, τα φορολογηθέντα διανεμόμενα ή κεφαλαιοποιούμενα κέρδη προήρχοντο από ισολογισμούς χρήσεων που είχαν λήξει πριν από την 31 Δεκεμβρίου 1991, οφείλετο φόρος 3% επί του μικτού ποσού των κερδών που κεφαλαιοποιούντο ή διανέμοντο. Ήδη, με τις νέες διατάξεις του άρθρου 117 του Ν.2238/1994 και για λόγους απλοποίησης της διαδικασίας της φορολογίας των διανεμομένων ή κεφαλαιοποιουμένων κερδών που έχουν ήδη φορολογηθεί στο όνομα της ανώνυμης εταιρίας ή του συνεταιρισμού και έχουν προκύψει από ισολογισμούς μέχρι και τις 29.6.1992, καθιερώνεται η επιβολή φόρου 5%. Ο φόρος αυτός, κατά ρητή διατύπωση του νόμου, θα υπολογίζεται στο ποσό που πράγματι διανέμεται ή κεφαλαιοποιείται, σε αντίθεση με το παρελθόν, που

ηταναπαραίτητη προηγουμένως η αναγωγή των κερδών σε μικτό ποσόμε την προσθήκη τουαναλογούντος σε αυτό φόρου εισοδήματος.

Ο φόρος εισοδήματος που είχε καταβληθεί κατά το χρόνο πουπροέκυψαν τακεφαλαιοποιούμενα ή διανεμόμενα κέρδη, ούτε συμψηφίζεται, ούτε επιστρέφεται.Λόγω του ενιαίου πιο πάνω τρόπου φορολογίας των φορολογημένων κερδών που διανέμονται ή κεφαλαιοποιούνται, ανεξάρτητα από το χρόνο που προέκυψαν (μέχρι 29.6.1992), γίνεται δεκτό με την παρούσα ότι δεν είναι υποχρεωτική η

κεφαλαιοποίηση ή διανομή αυτών κατά τη χρονολογική σειρά πουπροέκυψαν. Απλά, στη σχετική απόφαση της γενικής συνέλευσης των μετόχων πρέπει να μνημονεύεται

το ύψος του φορολογημένου αποθεματικού που θα διανεμηθεί ή κεφαλαιοποιηθεί κατά κέρδη της χρήσης από την οποία είχε σχηματισθεί.

Ο οφειλόμενος φόρος θα αποδίδεται με δήλωση στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., μέσα σε έναμήνα από το χρόνο λήψης της σχετικής απόφασης από τη γενική συνέλευση και θα καταβάλλεται εφάπαξ με την υποβολή της εμπρόθεσμης δήλωσης. Μέχρι να εκτυπωθείτο νέο έντυπο, οι επιχειρήσεις θα χρησιμοποιούν το ήδη υφιστάμενο (Φ.01.018).

Ο πιο πάνω φόρος βαρύνει την επιχείρηση (Α.Ε. ή συνεταιρισμοί) και δεν εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδά της, προκειμένου για τον προσδιορισμό των φορολογητέων κερδών της, ούτε συμψηφίζεται με το φόρο εισοδήματος της. Με την καταβολή του φόρου αυτού εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση για τα διανεμόμενα ή κεφαλαιοποιούμενα κέρδη τόσο του νομικού προσώπου, όσο και των δικαιούχων μετόχων ή μελών του συνεταιρισμού.

Τέλος, με βάση το τελευταίο εδάφιο του άρθρου αυτού, οι διατάξεις των άρθρων 113 και 116 του Ν.2238/1994, περί ευθύνης διοικούντων τα νομικά πρόσωπα και διοικητικών και ποινικών

κυρώσεων και του Ν.4125/1960 θα έχουν ανάλογη εφαρμογήκατι στο φόρο που οφείλεται με βάση όσα αναφέρθηκαν πιο πάνω.

Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή, σύμφωνα με την παραγρ. 7 του άρθρου 13 του Ν.2459/1997 για κέρδη των οποίων η διανομή ή κεφαλαιοποίηση εγκρίνεται απόγενικές συνελεύσεις που γίνονται από τη δημοσίευση του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δηλαδή από 18 Φεβρουαρίου 1997 και μετά.

7. Με την παράγραφο 8 του άρθρου αυτού αντικαταστάθηκε η περίπτωση κη' της παρ.1 του άρθρου 2 του Ν.1892/1990, με την οποία παρέχεται η δυνατότητα στις εμπορικές επιχειρήσεις να ενεργούν αφορολόγητες εκπτώσεις από τα κέρδη τους γιατίς πραγματοποιούμενες από αυτές επενδύσεις του άρθρου 1 του ίδιου νόμου. Με τις νέες διατάξεις επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

α. Το δικαίωμα σχηματισμού αφορολογήτων εκπτώσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 12-14 του Ν.1892/1990, περιορίζεται πλέον μόνο σε διεισδύσεις εμπορικές επιχειρήσεις ασχολούνται με την αγορά και πώληση αγαθών. Κατά συνέπεια, οι επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών, οι ασφαλιστικές κ.λπ. εμπορικές επιχειρήσεις δεν έχουν το πιο πάνω δικαίωμα. β. Οι αφορολόγητες εκπτώσεις θα διενεργούνται μόνο από τα καθαρά κέρδη της περιοχής που πραγματοποιείται η παραγωγική επένδυση και τα οποία προέρχονται από δραστηριότητες που υπάγονται στο Ν.1892/1990, ενώ προηγουμένως υπολογίζοντο, σύμφωνα με την περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 13 του ίδιου νόμου, στα συνολικά αδιανέμητα καθαρά κέρδη που προέρχονται από τις δραστηριότητες του νόμου αυτού και ανεξάρτητα της περιοχής που ασκούνται οι δραστηριότητες αυτές. Ετσι, εμπορική επιχείρηση, με αντικείμενο εργασιών την αγορά και πώληση εμπορευμάτων, που είναι εγκατεστημένη στην Αθήνα (Α' περιοχή) και έχουσα υποκατάστημα στη Λαμία (Β' περιοχή), εάν πραγματοποιήσει παραγωγική επένδυση του άρθρου 1 του Ν.1892/1990 (π.χ. κατασκευή ή επέκταση κτιριακών εγκαταστάσεων επαγγελματικής στέγης, αποθηκευτικών χώρων και

λοιπών βοηθητικών εγκαταστάσεων, αγορά και νούριων μεταφορικών μέσων διακίνησης εμπορευμάτων κ.τ.λ.) στην περιοχή Β', ως βάση υπολογισμού των καθαρών κερδών, επί των οποίων θαυμολογισθούν οι αφορολόγητες εκπτώσεις, δεν θα ληφθεί το σύνολο των καθαρών κερδών της επιχείρησης από τη δραστηριότητα της επιχείρησης (Αθήνας και Λαμίας), αλλά τομέρος των καθαρών κερδών που προέρχονται από τη δραστηριότητα της επιχείρησης στην περιοχή Β' που πραγματοποιήθηκε η παραγωγική επένδυση.

Διευκρινίζεται ότι τη δυνατότητα σχηματισμού αφορολογήτων εκπτώσεων από τακέρδη τους με τις προϋποθέσεις που αναφέρθηκαν πιο πάνω, έχουν οι εμπορικές επιχειρήσεις με αντικείμενο εργασιών την αγορά και πώληση αγαθών που πραγματοποιούν παραγωγικές επενδύσεις εκτός της Α' περιοχής, ήτοι στις περιοχές Β', Γ', Δ' και Θράκη. Επί μικτών εμπορικών επιχειρήσεων (πώληση εμπορευμάτων - παροχή υπηρεσιών), που πραγματοποιούν παραγωγικές επενδύσεις στις λοιπές περιοχές, εκτός της Α' περιοχής, οι αφορολόγητες εκπτώσεις υπολογίζονται επί των καθαρών κερδών που αναλογούν στην εμπορία και που προέρχονται από την περιοχή που πραγματοποιείται η παραγωγική επένδυση.

Σύμφωνα με την παράγραφο 9 του άρθρου 13 του Ν.2459/1997, τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή για επενδύσεις του άρθρου 1 του Ν.1892/1990, που πραγματοποιούν οι εμπορικές επιχειρήσεις από την 1 Ιανουαρίου 1996 και μετά. Συνεπώς, εμπορικές επιχειρήσεις με αντικείμενο εργασιών εκτός της εμπορίας εμπορευμάτων, δεν μπορούν τις παραγωγικές επενδύσεις που πραγματοποιούν από 1.1.1996 και μετά να τις υπαγάγουν στις αφορολόγητες εκπτώσεις του άρθρου 12 του Ν.1892/1990.

Σε περίπτωση, όμως, που οι επιχειρήσεις αυτές πραγματοποίησαν παραγωγικές επενδύσεις μέχρι 31.12.1995 και υφίσταται το έτος 1996 ακάλυπτη αξία των επενδύσεων αυτών, για τις οποίες δεν υπήρχε δυνατότητα διενέργειας αφορολόγητων εκπτώσεων (λόγω μη ύπαρξης ή ύψους κερδών), οι επιχειρήσεις δικαιούνται για την

ακάλυπτη αξία των επενδύσεων αυτών να πραγματοποιήσουν αφορολόγητες εκπτώσεις από τα κέρδη της χρήσης 1996 και μετά και τα οποία θα προέρχονται από την περιοχή που πραγματοποιήθηκε η επένδυση, μέχρι να καλυφθούν οι πραγματοποιηθείσες αυτές παραγωγικές επενδύσεις. Διευκρινίζεται ότι, σε περίπτωση που οι ως άνω επιχειρήσεις άρχισαν την πραγματοποίηση παραγωγικών επενδύσεων (π.χ. κατασκευή επαγγελματικής στέγης) και οι οποίες δεν ολοκληρώθηκαν μέχρι 31.12.1995, δικαιούνται σχηματισμού αφορολογήτων εκπτώσεων για τις δαπάνες επενδύσεων που πραγματοποίησαν μέχρι 31.12.1995, ενώ αντίθετα για τις δαπάνες που πραγματοποιούν από 1.1.1996 και μετά για την ολοκλήρωση της επένδυσης δεν δικαιούνται να διενεργήσουν αφορολόγητες εκπτώσεις για τις δαπάνες αυτές. Οσον αφορά στις εμπορικές επιχειρήσεις με αντικείμενο εργασιών την αγορά και πώληση εμπορευμάτων, ο υπολογισμός των αφορολογήτων εκπτώσεων της χρήσης 1996 και μετά, θα γίνεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από την παράγραφο 8 του άρθρου 13 του Ν.2459/1997, δηλαδή επί των κερδών που προέρχονται από την περιοχή που πραγματοποιείται η παραγωγική επένδυση, ανεξάρτητα αν οι αφορολόγητες εκπτώσεις διενεργούνται επί ακάλυπτης αξίας πραγματοποιηθείσων παραγωγικών επενδύσεων σε 8. Με τις διατάξεις της παραγράφου 10 του άρθρου αυτού αναπροσαρμόσθηκαν οι συντελεστές φόρου της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του Ν.27/1975, που επιβάλλεται στα πλοία Β' κατηγορίας, τα οποία είναι νηολογημένα με ελληνική σημαία.

Επειδή από την καθιέρωση του φόρου αυτού, το έτος 1951, δεν έχει γίνει καμία απολύτως αναπροσαρμογή, αυτή κρίθηκε αναγκαία και επιβεβλημένη. Ετσι, ο φόρος στα πλοία αυτά υπολογίζεται ετησίως κατά κόρον ολικής χωρητικότητας (GROSS) με βάση τη νέα κλίμακα που προβλέπει η διάταξη της παραγράφου 10 του άρθρου 13 του Ν.2459/1997. Επίσης, με τις διατάξεις της παραγράφου 11 του άρθρου 13 του ίδιου νόμου, τροποποιήθηκαν οι διατάξεις του

δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 17 του Ν.27/1975 και ο οφειλόμενος φόρος για πλοία ολικής χωρητικότητας μέχρι και 20 κόρων αμελείται και δεν ενεργείται βεβαίωση του φόρου αυτού. Από τις διατάξεις αυτές (αμέλεια φόρου) εξαιρούνται τα πλοία που υπάγονται στοΝ.438/1976 για τα οποία, ως γνωστόν, πενταπλασιάζεται ή δεκαπλασιάζεται, κατά περίπτωση, ο φόρος που προβλέπεται για τα πλοία Β' κατηγορίας του Ν.27/1975. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης β' του άρθρου 40 τουΝ.2459/1997, η εφαρμογή των παραπάνω διατάξεων των παραγράφων 10 και 11 τουάρθρου 13 του νόμου αυτού αναφέρεται στα εισοδήματα που αποκτώνται από 1.1.1997 και μετά.9. Με την παράγραφο 12 του άρθρου αυτού αντικαταστάθηκε το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης β' της παραγρ. 4 του άρθρου 109 του Ν.2238/1994, βάσει του οποίου από το συνολικό ποσό φόρου εισοδήματος που προέκυπτε για τις τραπεζικές και ασφαλιστικές ανώνυμες εταιρίες εκπιπτόταν ολόκληρο το ποσό του φόρου που είχε παρακρατηθεί για τα εισοδήματα των νομικών αυτών προσώπων, τα οποία είχαν φορολογηθεί στη διαρεύσασα χρήση κατά ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης (εισοδήματα από πράξεις REPOS κ.λπ.). Με βάση τις νέες διατάξεις, από το συνολικό ποσό φόρου εισοδήματος των ανωτέρω νομικών προσώπων αφαιρείται το ποσό του φόρου που προεισπράχθηκε ή παρακρατήθηκε για τα εισοδήματα τα φορολογηθέντα κατά ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης και το οποίο (ποσό φόρου) αναλογεί στο χρονικό διάστημα κατά το οποίο η τράπεζα ή η ασφαλιστική εταιρία είχε στην κυριότητά της τους τίτλους από τους οποίους είχαν προκύψει τα πιο πάνω εισοδήματα. Επί των νέων αυτών διατάξεων παρέχονται, για την ομοιόμορφη εφαρμογή τους, οι ακόλουθες διευκρινίσεις:- Για την εξεύρεση του οφειλόμενου φόρου εισοδήματος της τραπεζικής και ασφαλιστικής εταιρίας, θα αφαιρείται ολόκληρο το ποσό του φόρου που έχει παρακρατηθεί για

τα εισοδήματα των νομικών αυτών προσώπων, τα οποία έχουν φορολογηθεί στη διαρεύσασα διαχειριστική χρήση κατά ειδικό τρόπο με εξάντλησητης φορολογικής υποχρέωσης (εισοδήματα από πράξεις REPOS, τόκοι προθεσμιακών καταθέσεων ασφαλιστικών κ.τ.λ.), όπως ακριβώς ίσχυε και πριν την έναρξη εφαρμογής της διάταξης της παρ. 12 του άρθρου 13 του Ν.2459/1997.- Εξαιρετικά για τα εισοδήματα από τόκους εντόκων γραμματίων του ΟΕΔ, ομολόγωντου Ε.Δ. και γενικά από τίτλους που έχουν εφαρμογή οιδιατάξεις του άρθρου 11του Ν.2459/1997, για την εξεύρεση του οφειλόμενου φόρου εισοδήματος της τραπεζικής και ασφαλιστικής εταιρίας, δεν θα αφαιρείται ολόκληρο το ποσό τουφόρου που παρακρατήθηκε ή προεισπράχθηκε για τα ως άνω φορολογηθέντα κατά ειδικό τρόπο εισοδήματα, αλλά το ποσό του φόρου που αναλογεί στα εισοδήματα που παράγουν οι ως άνω τίτλοι επενδύσεων για το χρονικό διάστημα που ήταν στοχαρτοφυλάκιο κυριότητας των εταιριών αυτών.- Τα έσοδα των τραπεζών και ασφαλιστικών εταιριών από ΕΓΕΔ και ΟΕΔ, για τα οποία θα συμψηφισθεί ο προεισπραχθείς ή παρακρατηθείς φόρος, υπολογίζονται με βάση το επιτόκιο έκδοσης των τίτλων και το χρονικό διάστημα κατοχής αυτών.

Δύνανται να θεωρηθούν ως έσοδα για τα οποία θα συμψηφισθεί φόρος τα πραγματικά, με την προϋπόθεση ότι αυτά δεν είναι μεγαλύτερα από τα έσοδα όπως υπολογίζονται πιο πάνω με το επιτόκιο και το χρόνο κατοχής.

Στις περιπτώσεις όπου προκύπτει διαφορά πέραν του επιτοκίου έκδοσης (πώληση αγορά), θα αποτελεί μεν το ποσό αυτό μέρος της συνολικής απόδοσης των τίτλων (έσοδα από τόκους), πλην όμως δεν θα συμψηφίζεται ουδείς φόρος γι' αυτό το ποσό, καθόσον η διαφορά αυτή δεν είναι αντικείμενο της αυτοτελούς φορολογίας που επιβλήθηκε με το άρθρο 11 του Ν.2459/1997.

- Περαιτέρω, επειδή στα ΕΓΕΔ ο φόρος προεισπράττεται από το Δημόσιο κατά τηνέκδοσή τους, ο συμψηφισμός του φόρου 7,5%

δύναται να γίνει στην ίδια χρήση για το μέρος του δεδουλευμένου εσόδου, υπολογιζόμενο με βάση το επιτόκιο έκδοσηςεπί το χρονικό διάστημα για το οποίο προκύπτουν οι δεδουλευμένοι τόκοι.

Παράδειγμα.

Περίπτωση που τα έντοκα γραμμάτια παρέμειναν στην κατοχή των πιο πάνωταιριών καθόλη τη διάρκειά τους. Τότε, θα συμψηφίζεται ο αναλογών σε κάθε

χρήση φόρος με την ετήσια δήλωση φορολογίας εισοδήματος του νομικού προσώπου. Εστω ότι η Τράπεζα "Α" αγοράζει την 1.2.1997 έντοκα γραμμάτια του Δημοσίου

ετήσιας διάρκειας, ονομαστικής αξίας 100.000.000 δρχ., σε τιμή διάθεσης 88.000.000 δρχ. και κατέβαλε επιπρόσθετα φόρο 900.000 δρχ. (12.000.000 X 7,5%).

Με βάση τα ανωτέρω δεδομένα, η Τράπεζα κάτα τη χρήση 1997 θα εμφανίσει σταέσοδά της τους δεδουλευμένους τόκους το ΕΓΕΔ δρχ. 11.000.000 (12.000.000 X

11/12) και με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος οικονομικού έτους 1998 θα εκπέσει από τον προκύπτοντα φόρο του Ν.Π., το φόρο που αναλογεί στους τόκους του χρονικού διαστήματος 1.2.1997 - 31.12.1997, ήτοι το ποσό 825.000 δρχ.

(11.000.000 X 7,5%). Κατά τη χρήση 1998 θα εγγράψει στα έσοδά της τόκουςεντόκων γραμματίων 1.000.000 δρχ. (12.000.000 X 1/12) και με τη δήλωσηφορολογίας εισοδήματος οικονομικού έτους 1999 θα εκπέσει το φόρο που αναλογεί στους τόκους αυτούς 75.000 δρχ. (1.000.000 X 7,5%).

β. Περίπτωση που τα έντοκα γραμμάτια πωλούνται πριν από τη λήξη τους. Τότε θα συμψηφίζεται με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος ο αναλογών μόνο φόρος στα έσοδα που απέφεραν οι συγκεκριμένοι

τίτλοι. Για το σκοπό αυτό, θα θεωρείται ότιαπό το εισόδημα που απέφερε ή θα αποφέρει σε κάθε αντισυμβαλλόμενο ο τίτλος, έχει παρακρατηθεί ο αναλογούν φόρος 7,5%, ο οποίος προεισπράχθηκε κατά τηνέκδοση των εντόκων γραμματίων. Για το λόγο αυτό, θα πρέπει να γίνεται εκατέρωθεν διαχωρισμός του τιμήματος της συναλλαγής και να υπολογίζεται ο φόρος που αναλογεί στα έσοδα που θα αποφέρει ο τίτλος σε κάθε ένα από τα συμβαλλόμενα

μέρη. Εστω ότι η Τράπεζα πούλησε τα πιο πάνω έντοκα γραμμάτια στις 30.11.1997 σεασφαλιστική εταιρία, εισπράττοντας συνολικά το ποσό των 96.300.000 δρχ. Με βάση το παράδειγμα, οι πιο πάνω τίτλοι θα αποφέρουν εισόδημα στην ασφαλιστική εταιρία, για το οποίο έχει προεισπράχθεί φόρος 7,5%, 2.000.000 δρχ. ($12.000.000 \times 2/12$) και στο οποίο αναλογεί φόρος προς συμψηφισμό 150.000 δρχ. ($2.000.000 \times 7,5\%$).

Με τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος των ετών 1997 και 1998 θα προβεί σεσυμψηφισμό του ποσού του φόρου των 150.000 δρχ. που αναλογεί στα εισοδήματα αυτά. Για το υπόλοιπο μέρος του εσόδου που απέκτησε, δεν συμψηφίζεται ο φόρος, καθόσον για το ποσό αυτό δεν προεισπράχθηκε φόρος.

Αντίθετα, η Τράπεζα "Α" (πωλητής), επειδή έχει στην κυριότητά της το ΕΓΕΔ από 1.2.1997 μέχρι 30.11.1997, δηλαδή 10 μήνες, το δεδουλευμένο έσοδό της ανέρχεται στο ποσό των 10.000.000 δρχ. ($12.000.000 \times 10/12$) και κατά συνέπεια δύναται να συμψηφίσει με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος του έτους 1997 το ποσό του φρούτων 750.000 δρχ. ($10.000.000 \times 7,5\%$).

- Όσον αφορά στα ΟΕΔ και Zero Coupon, επειδή σε αυτά ο φόρος θα παρακρατηθεί κατά τη λήξη των τοκομεριδίων (τίτλων), για το μέρος του εσόδου (επιτόκιο επίχρονικό διάστημα κατοχής) που προκύπτει σε προγενέστερη χρήση (π.χ. στη χρήση έκδοσης), ο αναλογούν φόρος θα κρατείται σε λογαριασμό απαίτησης και θα συμψηφίζεται κατά το χρόνο λήξης των

τοκομεριδίων ή τίτλο Zero Coupon, δηλαδή στον ίδιο χρόνο που θα παρακρατηθεί από το Δημόσιο. Τα ανωτέρω ισχύουν και γιατο φόρο των τόκων εντόκων γραμματίων σιωπηρώς ανανεωθέντων μετά την 1.1.1997.

- Τέλος, στις περιπτώσεις αγοράς ή πώλησης σώματος ομολόγου σε χαμηλότερη ανώτερη τιμή από την ονομαστική του, η διαφορά η οποία προκύπτει χαρακτηρίζεται ανάλογα χρεωστικός ή πιστωτικός τόκος (ως μέρος της συνολικής απόδοσης) και όχι κέρδος ή ζημία από αγορά ή πώληση χρεογράφων.

Επί της διαφοράς αυτής (χρεωστικός ή πιστωτικός τόκος) σαφώς και δεν θα συμψηφίζεται φόρος 7,5%, καθόσον το μέρος αυτό του εσόδου δεν αποτελεί αντικείμενο αυτότελους φορολογίας με συντελεστή 7,5% της διατάξης του άρθρου 11 του Ν.2459/1997.10. Με την παράγραφο 13 του άρθρου αυτού παρατάθηκε μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2000 η προθεσμία μέχρι την οποία μπορούν οι επιχειρήσεις να μετατραπούν ή να συγχωνευθούν σε μεγάλες οικονομικές μονάδες με τις διατάξεις του Ν.Δ.1297/1972.

11. Με την παράγραφο 14 του άρθρου αυτού ορίζεται ότι, οι διατάξεις του άρθρου 10 του Ν.Δ.1297/1972 εφαρμόζονται ανάλογα, αφότου ίσχυσαν, στις αφορολόγητες εκπτώσεις αναπτυξιακών νόμων που ενεργήθηκαν ή ενεργούνται από τις επιχειρήσεις που μετατρέπονται ή συγχωνεύονται. Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι, οι αφορολόγητες εκπτώσεις του Ν.1892/1990 (οι οποίες δεν μνημονεύονται στο άρθρο 10 του Ν.Δ.1297/1972), που είχαν σχηματισθεί από μετατραπείσες ή συγχωνεύσεις με τις διατάξεις του Ν.Δ.1297/1972 επιχειρήσεις, δεν φορολογούνται εφόσον έχουν μεταφερθεί σε ειδικούς λογαριασμούς των εταιριών που προέκυψαν από τη μετατροπή ή συγχώνευση, όπως άλλωστε προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 10 του Ν.Δ.1297/1972 γιατίς αφορολόγητες εκπτώσεις των λοιπών αναπτυξιακών νόμων (Ν.1262/1982, Ν.1116/1981 κ.λπ.). Κατά ρητή διατύπωση του νόμου, τα ανωτέρω ισχύουν και γιατίς αφορολόγητες εκπτώσεις του

N.1892/1990 ή οποιουδήποτε άλλου μελλοντικού αναπτυξιακού νόμου, που θα έχουν σχηματίσει επιχειρήσεις, οι οποίες στη συνέχεια θα μετατραπούν ή θα συγχωνευθούν με τις διατάξεις του N.Δ.1297/1972 σεμεγάλες οικονομικές μονάδες. Με τον τρόπο αυτό, αποφεύγονται και τροποποιήσεις του άρθρου 10 του N.Δ.1297/1972 κάθε φορά που θεσμοθετείται η ενέργεια αφορολογήτων εκπτώσεων με βάση κάποιο νέο αναπτυξιακό νόμο.

Επίσης, με βάση τις νέες διατάξεις, η νέα εταιρία που προέκυψε ή θα προκύψει στο μέλλον από μετατροπή ή συγχώνευση άλλων επιχειρήσεων με τις διατάξεις του N.Δ.1297/1972, δικαιούται να σχηματίζει αφορολόγητες εκπτώσεις του N.1892/1990 ή όποιου άλλου νόμου ισχύσει στο μέλλον, για την ακάλυπτη αξία των επενδύσεων που πραγματοποιήθηκαν από τις μετασχηματισθείσες επιχειρήσεις.

12. Με τις διατάξεις της παραγράφου 15, σε συνδυασμό με τις διατάξεις της παραγράφου 16 του άρθρου αυτού, παρέχεται η δυνατότητα στις επιχειρήσεις του άρθρου 2 του N.1892/1990, με εξαίρεση τις εμπορικές, να σχηματίζουν και από τα αδιανέμητα κέρδη των χρήσεων 1996, 1997 και 1998 (οικονομικά έτη 1997, 1998 και 1999) ειδικό αφορολόγητο αποθεματικό επενδύσεων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 22 του N.1828/1989 και την παρ. 1 του άρθρου 20 του N.1892/1990. Το αποθεματικό αυτό θα το χρησιμοποιήσουν για την πραγματοποίηση νέων παραγωγικών επενδύσεων του άρθρου 1 του N.1892/1990, οι οποίες πρέπει να αρχίσουν μέσα στα έτη 1997, 1998 και 1999, αντίστοιχα και να ολοκληρωθούν εντός τριετίας από το χρόνο σχηματισμού του αποθεματικού.

Κατά ρητή διατύπωση του νόμου, τα πιο πάνω αφορολόγητα αποθεματικά επενδύσεων που θα σχηματίσουν οι επιχειρήσεις από τα κέρδη των χρήσεων 1996, 1997 και 1998, δεν μπορεί για την κάλυψη αυτών να χρησιμοποιηθεί ακάλυπτη αξία επενδύσεων τις οποίες πραγματοποίησε η επιχείρηση για να καλύψει

ειδικόφορολόγητο αποθεματικό επενδύσεων προγενέστερης χρήσης. Σημειώνεται ότι, το δικαίωμα αυτό είχε δοθεί με την 1028579/ΠΟΔ.1062/1989 ερμηνευτική εγκύκλιο τουάρθρου 22 του Ν.1828/1989. Τώρα, όμως, η δυνατότητα αυτής αποκλείεται από τον ίδιο το νόμο, ο οποίος επιβάλλει τον πιο πάνω περιορισμό, με σκοπό τηδημιουργία καινούριων επενδύσεων. Εισι, το αφορολόγητο αποθεματικό επενδύσεωνπου θα σχηματίσει η επιχείρηση από τα κέρδη της χρήσης 1996, έχει υποχρέωση νατο καλύψει με νέες επενδύσεις που θα αρχίσουν από την 1.1.1997 και μετά και θα ολοκληρωθούν εντός τριετίας από το χρόνο του σχηματισμού του αποθεματικού.

Κατά τα λοιπά, ισχύουν οι οδηγίες που έχουν δοθεί με τις 1028579/ΠΟΔ.1062/1989,

1039272/ΠΟΔ.1094/1991, 1061410/ΠΟΔ.1/1992,

1045732/ΠΟΔ.1120/1993,

1014398/ΠΟΔ.1163/1996 εγκυκλίους μας.

13. Με την παράγραφο 16 του άρθρου αυτού ορίζεται ρητά ότι δεν έχουν τηδυνατότητα σχηματισμού αφορολογήτου αποθεματικού επενδύσεων οι εμπορικέςεπιχειρήσεις, καθόσον το δικαίωμα αυτό έληξε τη χρήση 1993. Έχουν, όμως, τη δυνατότητα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από το άρθρο 21 του Ν.1892/1990, οιεμπορικές επιχειρήσεις που πραγματοποιούν επενδύσεις στο μεταποιητικό τομέα, να σχηματίσουν αφορολόγητο αποθεματικό επενδύσεων από τα κέρδη των χρήσεων 1996,1997 και 1998.

14. Με την παράγραφο 17 του άρθρου αυτού προστέθηκε καινούριο εδάφιο μετά τοδεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 20 του Ν.1892/1990.

Με τις νέες αυτές διατάξεις παρέχεται η δυνατότητα στις επιχειρήσεις τωνπεριπτώσεων α', γ' και ι' της παρ. 1 του άρθρου 2 του Ν.1892/1990, δηλαδή στις βιομηχανικές, βιοτεχνικές, χειροτεχνικές, μεταλλευτικές, λατομικές καιπαραγωγής βιομάζας από φυτά, που χρησιμοποιείται ως πρώτη ύλη για την παραγωγή

ενέργειας, που είναι εγκατεστημένες ή εγκαθίστανται στη βιομηχανική Περιοχή Θεσσαλονίκης και στην Επαρχία Θεσσαλονίκης του Νομού Θεσσαλονίκης, να σχηματίζουν ειδικό αφορολόγητο αποθεματικό επενδύσεων του άρθρου 22 τουΝ.1828/1989, με βάση τα ποσοστά που προβλέπονται για τις εκτός της Α' περιοχές, δηλαδή με 40% ή 50% κατά περίπτωση, ενώ, με βάση τις προϊσχύσασες διατάξεις, προεβλέπετο ο σχηματισμός του αποθεματικού με βάση τα ποσοστά (30%, 40%) της Α'περιοχής (1016501/ΠΟΔ.1032/1996 διαταγή μας).

15. Με την παράγραφο 18 του άρθρου αυτού προστέθηκε στην παράγραφο 1 του άρθρου 20 καινούριο εδάφιο, με το οποίο προσδιορίζονται τα αδιανέμητα κέρδη τωντεχνικών εταιριών που τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας, επί των οποίων αυτές πρέπεινα υπολογίζουν το προβλεπόμενο από τις διατάξεις του άρθρου 22 του N.1828/1989 ειδικό αφορολόγητο αποθεματικό επενδύσεων.

Με βάση, λοιπόν, τις νέες αυτές διατάξεις, ως αδιανέμητα κέρδη πρέπει ναλαμβάνεται το υπόλοιπο των τεκμαρτών τους κερδών (που προσδιορίζονται από την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 34 του N.2238/1994), το οποίο απομένει μετά την αφαίρεση από αυτά του τακτικού αποθεματικού και των διανεμομένων ή αναλαμβανομένων κερδών, κατά το μέρος που προέρχονται από τα τεκμαρτά κέρδη.

Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή όταν τα πραγματικά, βάσει τισολογισμού, καθαρά κέρδη είναι μεγαλύτερα από τα τεκμαρτά. Στην αντίθετη περίπτωση, δηλαδή όταν τατεκμαρτά κέρδη είναι μεγαλύτερα από τα βάσει τισολογισμού, ως αδιανέμητα κέρδη θα λαμβάνονται το υπόλοιπο των τεκμαρτών κερδών που προκύπτει μετά την αφαίρεση από αυτά του τακτικού αποθεματικού και των διανεμομένων ή αναλαμβανομένων κερδών.

16. Με την παράγραφο 19 του άρθρου αυτού προστέθηκε στην περίπτ. γ' της παραγρ. 1 του άρθρου 109 του N.2238/1994 καινούριο εδάφιο, σύμφωνα με το οποίο τα

εισοδήματα που αποκτούν από εκμίσθωση οικοδομών και γαιών οι Ιεροί Ναοί, οι Ιερές Μητροπόλεις, οι Ιερές Μονές, η Αποστολική Διακονία, ο Πανάγιος Τάφος, η Ιερά Μονή Σινά και Πάτμου, τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα, που νόμιμα έχουν συσταθεί ή συνιστώνται και τα οποία επιδιώκουν αποδεδειγμένα κοινωφελείς σκοπούς, καθώς και τα ημεδαπά κοινωφελή ιδρύματα, φορολογούνται πλέον με συντελεστή 10%. Για την εφαρμογή της διατάξης αυτής ισχύουν οι οδηγίες που έχουν δοθεί με την 1026536/10164/ΠΟΔ.1079/4.3.1997 ερμηνευτική μας εγκύκλιο.

Άρθρο 14

Δαπάνες επιχειρήσεων και ελεύθερων επαγγελμάτων

1. Με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού προστέθηκαν δύο καινούρια εδάφια στην υποπερ. γγ' της περίπτ. α' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Ν.2238/1994.

Με βάση τις νέες αυτές διατάξεις, το συνολικό ποσό των δωρεών που δικαιούται επιχείρηση να εκπέσει από τα ακαθάριστα έσοδά της, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των καθαρών κερδών, που προκύπτουν πριν από την αφαίρεση των δωρεώναυτών από τα ακαθάριστα έσοδα.

Επειδή στις νέες αυτές διατάξεις δεν τίθεται κανένας περιορισμός ως προς τον δωρεοδόχο, αλλά και το είδος της δωρεάς προκύπτει ότι, στον περιορισμό τουύψους των αναγνωριζομένων προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα δωρεών καταλαμβάνονται τόσο οι δωρεές σε χρήμα, όσο και οι δωρεές ακινήτων προς το Δημόσιο, δήμους κ.λπ., καθώς και οι δωρεές ασθενοφόρων κ.λπ. προς νοσηλευτικά ιδρύματα, όπως οι δωρεές αυτές αναφέρονται περιοριστικά στις διατάξεις της υποπερ. γγ' της περίπτ. α'' της παρ. 1 του άρθρου 31 του Ν.2238/1994.

Αντίθετα, στον πιο πάνω περιορισμό δεν υπάγονται οι χορηγίες σε χρήμα των επιχειρήσεων προς τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που επιδιώκουν πολιτιστικούς σκοπούς, καθόσον στις πιο πάνω

προστεθείσες διατάξεις δεν αναφέρονται οι χορηγίες και περαιτέρω γι' αυτές ισχύει ήδη ο περιορισμός του ποσού στον 15% των κερδών του ισολογισμού που αναφέρεται στις διατάξεις της υποπερ. γγ' της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 31 του Ν.2238/1994.

Διευκρινίζεται ότι ως καθαρά κέρδη για την εφαρμογή των νέων διατάξεων θα λαμβάνονται τα κέρδη που προκύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 45 του Κ.Ν.2190/1920.

Με βάση την περίπτ. δ' του άρθρου 40 του Ν.2459/1997, ο περιορισμός αυτός των εκπιπτόμενων δωρεών ισχύει, για όσες δωρεές πραγματοποιούνται από 1.1.1996 και μετά.

Περαιτέρω, με τις διατάξεις του άλλου εδαφίου που προστέθηκε στην υποπερ. γγ' της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 31 του Ν.2238/1994, ορίζεται ότι οι διατάξεις των δύο τελευταίων εδαφίων της περίπτ. στ' της παρ. 1 του άρθρου 8 του ίδιουνόμου εφαρμόζονται ανάλογα. Κατά συνέπεια, όταν το άθροισμα των χρηματικών ποσών που διαθέτει μία επιχείρηση για δωρεές ή χορηγίες προς συγκεκριμένο δωρεοδόχο (από τους αναφερόμενους στις διατάξεις της υποπερ. γγ' της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 31 του Ν.2238/1994), υπερβαίνει το ποσό των 100.000 δρχ.,

μέσα στην ίδια διαχειριστική χρήση, τότε η επιχείρηση είναι υποχρεωμένη να παρακρατεί φόρο με συντελεστή 20% στο επιπλέον των 100.000 δρχ. ποσό.

Επομένως, αν για παράδειγμα μία επιχείρηση θέλει να δωρήσει σε κάποιο Δήμο 180.000 δρχ. είναι υποχρεωμένη να παρακρατήσει φόρο 20% στο ποσό των 80.000 δρχ. (180.000 - 100.000), δηλαδή ποσό φόρου 16.000 δρχ. (80.000 X 20%), αποδώσει αυτόν στο Δημόσιο και το υπόλοιπο ποσό, δηλαδή 164.000 δρχ. (180.000 - 16.000), θα δώσει στο Δήμο. Αν το ποσό της δωρεάς είναι μικρότερο των 100.000 δρχ., η επιχείρηση δεν θα προβεί σε καμία παρακράτηση φόρου. Όταν όμως στη συνέχεια, η επιχείρηση, μέσα στην ίδια χρήση κάνει μία δωρεά στον ίδιο δωρεοδόχο και το συνολικό ποσό των δωρεών αυτών υπερβαίνει τις 100.000 δρχ., η

επιχείρηση είναι υποχρεωμένη να παρακρατήσει φόρο 20% στο επιπλέον των 100.000δρχ. ποσό.

Παράδειγμα:

Αι δωρεά 80.000 δρχ.

Βη δωρεά 100.000 δρχ.

Κατά τη δεύτερη δωρεά η επιχείρηση θα λάβει υπόψη της και την αρχική δωρεά των 80.000 δρχ.

Κατά συνέπεια, θα παρακρατήσει φόρο 20% στο ποσό των 80.000 δρχ. (180.000 -100.000 αφορολόγητα), δηλαδή ποσό 16.000 δρχ., όπως και στο προηγούμενο παράδειγμα και στο δωρεοδόχο θα καταβάλει το ποσό των 84.000 δρχ. Αθροιστικά, ο δωρεοδόχος εισέπραξε το ποσό των 164.000 δρχ. (80.000 + 84.000), όπως και στο προηγούμενο παράδειγμα.

Ο παρακρατούμενος, σύμφωνα με τα πιο πάνω, φόρος αποδίδεται σε οποιαδήποτε δημόσια οικονομική υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.) μέχρι τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης από την επιχείρηση και με τη δήλωση αυτή συνυποβάλλεται υποχρεωτικά το πρωτότυπο του παραστατικού καταβολής του φόρου.

Σε περίπτωση μη παρακρατήσεως και αποδόσεως του πιο πάνω φόρου μέχρι τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης από την επιχείρηση, το ποσό της δωρεάς ήτις χορηγίας δεν αναγνωρίζεται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα αυτής.

Ο παρακρατούμενος, σύμφωνα με τα πιο πάνω, φόρος από τις δωρεές και χορηγίες, κατά ρητή διατύπωση του νόμου, δεν συμψηφίζεται με το φόρο που ενδεχόμενα προκύπτει σε βάρος του δωρεοδόχου, ούτε επιστρέφεται.

Επισημαίνεται ότι, ο φόρος αυτός δεν αφαιρείται από το φόρο εισοδήματος της δωρήτριας επιχείρησης ελλείψει σχετικής διατάξεως.

Η υποχρέωση για παρακράτηση φόρου ισχύει για τις δωρεές και χορηγίες που κάνουν οι επιχειρήσεις από τη δημοσίευση του Ν.2459/1997, δηλαδή από 18.2.1997 και μετά.

Παράδειγμα: Η επιχείρηση "Α" θέλει να κάνει δωρεά στο Δήμο Νικαίας χρηματικού ποσού δρχ. 5.000.000.

Από το ποσό αυτό οφείλει να παρακρατήσει φόρο 980.000 δρχ. και να τον αποδώσει στο Δημόσιο $(5.000.000 - 100.000 = 4.900.000 \times 20\% = 980.000)$.

Κατά το χρόνο της καταβολής του ποσού αυτού στο Δήμο, η εμφάνιση στα βιβλία της δωρεάς αυτής θα έχει ως εξής:

64.06 Δωρεές - Επιχορηγήσεις	5.000.000
64.06-10 Δωρεές σε Δήμους	
(εις) 54 Υποχρεώσεις από φόρους - τέλη	980.000
54.09 Λοιποί φόροι - τέλη	
54.09 Φόρος επί δωρεών 20%	
38.00 Ταμείο	4.020.000

2. Με την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού αντικαταστάθηκε το δεύτερο εδάφιο της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 31 του Ν.2238/1994. Με τις νέες διατάξεις τροποποιήθηκαν τα ποσά των δαπανών συντήρησης, λειτουργίας, επισκευής, κυκλοφορίας και αποσβέσεων, των επιβατικών αυτοκινήτων Ι.Χ. που μπορούν οι επιχειρήσεις να εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδά τους, ανεξάρτητα αν τα αυτοκίνητα αυτά είναι δικά τους ή είναι μισθωμένα από τρίτους.

Τα νέα ποσοστά είναι τα εξής: Για αυτοκίνητα μέχρι 1.400 κ.ε. αναγνωρίζεται προς έκπτωση ποσοστό 60% των προαναφερθείσων δαπανών και για αυτοκίνητα μεγαλυτέρους των 1.400 κ.ε. κυβισμού, ποσοστό 25%. Στα πιο πάνω ποσά συμπεριλαμβάνονται κατά ρητή διατύπωση του νόμου και τα μισθώματα που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις στις επιχειρήσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης (εταιρίες).

leasing). Λόγω της γενικής διατύπωσης των διατάξεων, ο περιορισμός των μισθωμάτων στα πιο πάνω ποσοστά αφορά και τα επιβατικά αυτοκίνητα Ι.Χ. που μισθώνονται από αλλοδαπή εταιρία leasing. Επίσης, αφορά και τη μίσθωση αυτοκινήτων μικτής χρήσης, όπως για παράδειγμα station wagon, τα οποία βάσει των διατάξεων του άρθρου 2 του Ν.Δ.833/1971 θεωρούνται ως επιβατικά αυτοκίνητα. Αντίθετα, ο πιο πάνω περιορισμός των δαπανών αυτοκινήτων δεν αφορά τα μισθώματα επιβατικών αυτοκινήτων Ι.Χ. που καταβάλλονται σε λοιπές επιχειρήσεις ενοικίασης αυτοκινήτων, επειδή στο νόμο γίνεται ρητή αναφορά για μισθώματα που καταβάλλονται σε εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης και μόνο.

Επομένως, τα μισθώματα που καταβάλλονται σε επιχειρήσεις ενοικίασης αυτοκινήτων εκτός LEASING, για μισθώσεις επιβατικών αυτοκινήτων Ι.Χ., ανεξάρτητα του χρόνου μίσθωσης αυτών και με την προϋπόθεση ότι τα αυτοκίνητα αυτά χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες της επιχείρησης, αφαιρούνται από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων, όπως αυτό ίσχυε και πριν την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού. Αντίθετα, όμως, οι λοιπές δαπάνες επισκευής, συντήρησης, καύσιμα κ.τ.λ. που πραγματοποιούνται σε μισθωμένα αυτοκίνητα επιβατικά υπάγονται στον ανωτέρω περιορισμό των δαπανών (60% ή 25%, κατά περίπτωση). Κατά τα λοιπά, έχουν εφαρμογή όσα έχουν γίνει δεκτά με τις αριθ. 19/1978, 1018050/ΠΟΔ.1042/1993, 1122241/ΠΟΔ.1238/1994 ερμηνευτικές εγκυκλίους των νόμων 814/1978, 2065/1992 και 2414/1994, αντίστοιχα.

Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή, σύμφωνα με την περίπτωση γ' του άρθρου 40 του Ν.2459/1997, για τις δαπάνες επιβατικών αυτοκινήτων Ι.Χ., που αφορούν διαχειριστικές χρήσεις που κλείνουν με 31 Δεκεμβρίου 1996 και μετά.

3. Με την παραγράφο 3 του άρθρου αυτού αντικαταστάθηκε το τρίτο εδάφιο της περίπτ. θ' της παρ. 1 του άρθρου 31 του Ν.2238/1994. Με τις νέες διατάξεις

επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

α) Παρέχεται η δυνατότητα σε επιχειρήσεις οι οποίες πωλούν λιανικά με πίστωση ρισμένα διαρκή καταναλωτικά αγαθά, να υπολογίζουν πρόβλεψη για την απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων με ποσοστό 1%, αντί του γενικά τιχύοντας 0,5%, στην αξία οποία αναγράφεται στις αποδείξεις λιανικής πώλησης με πίστωση του τιμήματος.

Τα διαρκή καταναλωτικά αγαθά είναι όσα αναφέρονται περιοριστικά στους κωδικούς 501-503, 521-528 και 721-726 της έρευνας οικογενειακών προϋπολογισμών των ετών 1993-1994 της ΕΣΥΕ, δηλαδή τα ακόλουθα:

- 501 - Έπιπλα ξύλινα και μεταλλικά
- 502 - Φωτιστικά και είδη διακόσμησης
- 503 - Καλύμματα δαπέδου
- 521 - Ηλεκτρικές κουζίνες
- 522 - Πλυντήρια ρούχων, στεγνωτήρια, σιδερωτήρια
- 523 - Ψυγεία, καταψύκτες
- 524 - Πλυντήρια πιάτων
- 525 - Συσκευές θέρμανσης χώρου ή νερών
- 526 - Ηλεκτρικές σκούπες και παρκετέζες
- 527 - Ραπτομηχανές και πλεκτομηχανές
- 528 - Λοιπές Οικιακές Συσκευές
- 721 - Ραδιόφωνα, κασετόφωνα, στερεοφωνικά
- 722 - Τηλεοράσεις, βίντεο
- 723 - Ηλεκτρονικοί υπολογιστές
- 724 - Ηλεκτρονικά παιχνίδια, συσκευές τηλεφώνου κ.λπ.
- 725 - Φωτογραφικές και κινηματογραφικές μηχανές
- 726 - Μουσικά Όργανα

Προϋπόθεση εφαρμογής των ανωτέρω, κατά ρητή διατύπωση του νόμου, είναι η

αναγραφή στις εκδιδόμενες αποδείξεις λιανικής πώλησης με πίστωση, διακεκριμένα, του είδους, της ποσότητας και της αξίας των προσαναφερθέντων διαρκών καταναλωτικών αγαθών.

β) Μειώνεται από 50% σε 35% το ποσοστό του χρεωστικού υπολοίπου του λογαριασμού "Πελάτες" μέχρι του οποίου μπορεί να φθάσει το ποσό των πραγματοποιηθεισών προβλέψεων για απόσβεση των επισφαλών απαιτήσεών τους. Ειδικότερα, το ποσό της πρόβλεψης που σχηματίζεται στο τέλος της χρήσης συναθροιζόμενο με το ποσό που εμφανίζεται ήδη στο λογαριασμό 44.11 "Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις", λόγω σχηματισμού προβλέψεων σε προγενέστερες χρήσεις, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) του συνολικού χρεωστικού υπολοίπου του λογαριασμού "Πελάτες", όπως αυτό εμφανίζεται στην απογραφή τέλους χρήσης.

Κατά τα λοιπά, ισχύουν οι οδηγίες που έχουν δοθεί με την 1122241/ΠΟΔ.1238/1994 ερμηνευτική εγκύκλιο του Ν.2414/1994.

Τα ανωτέρω ισχύουν, σύμφωνα με την περίπτ. γ' του άρθρου 40 του Ν.2459/1997, για τον προσδιορισμό των κερδών των επιχειρήσεων που προκύπτουν απόισοδογισμούς που κλείνουν με 31 Δεκεμβρίου 1996 και μετά.

Επιπρόσθετα, σας επισημαίνουμε ότι σε περίπτωση που η επιχείρηση προβαίνει σε διαγραφή επισφαλών πελατών της με μείωση του ποσού της πρόβλεψης που εμφανίζεται στο λογαριασμό 44.11 "Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις", έχει υποχρέωση για τους πελάτες για τους οποίους δεν έχουν ασκηθεί ένδικα μέσα και κατά συνέπεια δεν αποδεικνύεται η επισφαλείς τους, εφόσον το ποσό της επισφαλούς απαίτησης υπερβαίνει τις 200.000 δρχ., θα πρέπει να γνωστοποιεί στον πελάτη της, που αυτό θα αποδεικνύεται με κάθε νόμιμο μέσο, ότι διέγραψε το ποσό της απαίτησής της, προκειμένου να καταστεί δυνατή η επαλήθευση από τα αρμόδιαφοροτεχνικά όργανα της διαγραφής της υποχρέωσης αυτής και από τα βιβλία του διαγραφέντος πελάτου.

Για τους ως άνω πελάτες που διαγράφει η επιχείρηση μέσα στη διάρκεια της διαχειριστικής χρήσης, έχει υποχρέωση να συντάσσει συγκεντρωτική κατάσταση των διαγραφομένων πελατών με πλήρη στοιχεία για τον καθένα. Συγκεκριμένα, θα καταχωρείται το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία, το επάγγελμα, η διεύθυνση, η Δ.Ο.Υ. του πελάτη, ο Α.Φ.Μ. αυτού, καθώς και το διαγραφέν ποσό. Η συγκεντρωτική αυτή κατάσταση θα υποβάλλεται στην αρμόδια για τη φορολογία της επιχείρησης Δ.Ο.Υ. σε τρία αντίγραφα μέχρι και την 25η Μαΐου κάθε χρόνου, σύμφωνα με τα οριζόμενα από το άρθρο 20 του Κ.Β.Σ.

4. Λόγω της αναφερομένης στην περίπτ. β' της προηγούμενης παραγράφου τροποποίησης, αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 4 του άρθρου αυτού και το προτελευταίο εδάφιο της περίπτ. θ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Ν.2238/1994. Ετσι λοιπόν, με βάση τις νέες διατάξεις, όταν σε μία διαχειριστική χρήση τοποσό των προβλέψεων που πραγματοποιήθηκαν και εμφανίζονται στο λογαριασμό 44.11 "Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις" είναι μεγαλύτερο του 35% (ενώ με τις αντικατασταθείσες διατάξεις ορίζετο 50%) του χρεωστικού υπολοίπου του λογαριασμού "Πελάτες", το ποσό της πρόβλεψης που πραγματοποιήθηκε μεταφέρεται κατά το υπερβάλλον μέρος αυτής στα αποτελέσματα χρήσεως της διαχειριστικής χρήσης και υπόκειται σε φορολογία.

Τα ανωτέρω τσχύνουν, σύμφωνα με την περίπτ. γ' του άρθρου 40 του Ν.2459/1997, για τον προσδιορισμό των κερδών που προκύπτουν από τισολογισμούς που κλείνουν με 31 Δεκεμβρίου 1996 και μετά. Περαιτέρω, όμως, με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 14 του κοινοποιούμενου νόμου, ορίζεται ότι κατά την πρώτη εφαρμογή των πιο πάνω, δηλαδή για τους τισολογισμούς που κλείνουν με 31 Δεκεμβρίου 1996 ή 30Ιουνίου 1997 (προκειμένου για επιχειρήσεις που κλείνουν τισολογισμό με 30Ιουνίου), το πέραν του 35% ποσό της πρόβλεψης θα κατανεμηθεί τισπόσα στην κλεισμένη διαχειριστική χρήση και στην επόμενη.

Παράδειγμα:

Έστω ότι η ανώνυμη εταιρία "Α" εμφανίζει την 31.12.1996 στα βιβλία της χρεωστικό υπόλοιπο του λογαριασμού 30 "Πελάτες", μετά την αφαίρεση των απαιτήσεων της προς το Δημόσιο, Δήμους κ.λπ. δρχ. 200 εκατ. και ότι τοπιστωτικό υπόλοιπο του λογαριασμού 44.11 "Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις", την ίδια ημερομηνία, πριν από τον υπολογισμό των προβλέψεων της χρήσης αυτής, ανερχόταν σε 120 εκατ. Η επιχείρηση αυτή:

- Δεν δικαιούται να υπολογίσει πρόβλεψη για επισφαλείς πελάτες για τη χρήση 1996, αφού η σχηματισθείσα και εμφανιζόμενη στα βιβλία της πρόβλεψη υπερβαίνει το 35% του χρεωστικού υπόλοιπου του λογαριασμού "Πελάτες", δηλαδή το ποσό των 70 εκατ. δρχ. (200 εκατ. X 35%).
- Υποχρεούται να μεταφέρει στα αποτελέσματα χρήσεως το πέραν του 35% χρεωστικού υπόλοιπου πελατών ποσό των πραγματοποιηθεισών προβλέψεων, δηλαδή το ποσό των 50 εκατ. δρχ. (120 - 70) και το οποίο φορολογείται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Ειδικά για τη χρήση 1996, το ποσό των 50 εκατ. δρχ. κατανέμεται ισόποσα και προστίθεται κατά το ήμισυ (25 εκατ. δρχ.) στα "Αποτελέσματα Χρήσεως" της κλεισμενης διαχειριστικής χρήσης 1996 και το υπόλοιπο 25 εκατ. δρχ. στην αμέσως επόμενη χρήση.

Εγγραφές:

44.11 Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις 50.000.000

(120.000.000 - 70.000.000)

(εις) 84.00	Έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις προηγούμενων χρήσεων 25.000.000
84.00.11	Από προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις
56.00	Έσοδα επομένων χρήσεων 25.000.000

απαιτήσεις

5. Με την παράγραφο 6 του άρθρου αυτού τροποποιήθηκαν οι διατάξεις της περίπτ. ι' της παρ. 1 του άρθρου 31 του Ν.2238/1994μ αναφορικά με την έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των αποζημιώσεων και δικαιωμάτων που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις, είτε σε αλλοδαπούς οργανισμούς και επιχειρήσεις, είτε σε ελληνικές επιχειρήσεις για τη χρηματόποιηση τεχνικής βιοήθειας, ευρεσιτεχνιών, σημάτων σχεδίων, μυστικών βιομηχανικών μεθόδων και τύπων, πνευματικής ιδιοκτησίας και άλλων συναφών δικαιωμάτων. Οι αποζημιώσεις και τα δικαιώματα αυτά εκπίπτοντο, σύμφωνα με τις προϊσχύουσες διατάξεις, χωρίς κανένα περιορισμό. Με βάση τις νέες διατάξεις για την έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων των πιο πάνω δικαιωμάτων και αποζημιώσεων, με εξαίρεση τα πνευματικά, συγγενικά και συναφή δικαιώματα που καταβάλλονται για λογαριασμό, θα έχουν εφαρμογή τα εξής:

1. Τα δικαιώματα και αποζημιώσεις που καταβάλλονται από εμπορικές επιχειρήσεις και αφορούν σήματα, μεθόδους εμπορίας ή και διανομής, καθώς και από μικτές επιχειρήσεις κατά το μέρος που αφορούν τον εμπορικό κλάδο, εκπίπτονται από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων αυτών μόνο μετά από έγκριση αρμόδιας επιτροπής που θα συσταθεί στο Υπουργείο Οικονομικών. Η διάταξη αυτή της περίπτωσης αα' της παραγράφου 6 του άρθρου αυτού, αφορά, όπως προκύπτει και από την εισηγητική έκθεσή της, τις εμπορικές επιχειρήσεις που καταβάλλουν δικαιώματα σε άλλες των οποίων τα προϊόντα εμπορεύονται, ακόμα και αν αυτές είναι τρίτες. Διαφορετικό είναι το θέμα, αν ο τρίτος βοήθησε τη συγκεκριμένη επιχείρηση στο σήματο των δραστηριοτήτων της. Στην περίπτωση αυτή πρόκειται για παροχή υπηρεσίας, η οποία κρίνεται, όσον αφορά το ύψος της και το αν πράγματι παρεσχέθη,

με τα ίδια κριτήρια που κρίνονται οι οποιεσδήποτε άλλες δαπάνες της επιχείρησης.

Περαιτέρω, η προβλεπόμενη έκπτωση των δικαιωμάτων αυτών από τα ακαθάριστα έσοδα, μετά από προηγούμενη έγκριση, όταν πρόκειται για εμπορικές επιχειρήσεις, κρίνεται δίκαιη και επιβεβλημένη, καθόσον δεν νοείται η καταβολή - πέραν του τιμήματος των προϊόντων - και δικαιωμάτων στην επιχείρηση από την οποία αγοράζονται, αφού το κόστος ανάπτυξης και βελτίωσης των προϊόντων λαμβάνεται υπόψη στον προσδιορισμό της τιμής πώλησης. Αν τα δικαιώματα αναφέρονται στο εμπορικό σήμα ή άλλο συναφές μέσο προώθησης των πωλήσεων, η ωφέλεια, για την προμηθεύσασα τα προϊόντα επιχείρηση, είναι μεν έμμεση, αλλά πρόδηλη.

Διευκρινίζεται ότι στα δικαιώματα της περίπτωσης αυτής δεν περιλαμβάνονται ταμισθώματα που καταβάλλονται για τη χρήση δικαιωμάτων (Franchising) από τον λήπτη - δικαιοδόχο (Franchisee) προς τον δότη - δικαιοπάροχο (Franchiser) των δικαιωμάτων. Προαπαιτούμενο για την έκπτωση από το λήπτη - δικαιούχο των ποσών που καταβάλλει στο δότη - δικαιοπάροχο είναι η προηγούμενη κατάθεση του συμφωνητικού δικαιοχρησης στις αρμόδιες Δ.Ο.Υ. του δότη - δικαιοπάροχου και του λήπτη - δικαιοδόχου.

Αν, όμως, ο δικαιοπάροχος είναι ταυτόχρονα και προμηθευτής των πωλούμενων από το δικαιοδόχο εμπορευμάτων, τότε δεν μπορεί να εκπεστεί φορολογικά καμιά δαπάνη για τη χρήση των παραπάνω δικαιωμάτων, αφού η προώθηση των πωλήσεων του μισθωτή φελεύ - έστω και έμμεσα - τον εκμισθωτή.

Οσον αφορά τα έσοδα του δότη - δικαιοπάροχου, διακρίνουμε δύο περιπτώσεις:

α. Το δικαιώμα χρήσης να μεταβιβάζεται μέσω πώλησής του.

Η περίπτωση αυτή εμπίπτει στις διατάξεις της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 13 του Ν.2238/1994, έστω και αν η πώληση του δικαιώματος χρήσης γίνεται κατάσύστημα, αφού ο δότης -

δικαιοπάροχος αποκτά άμεσα κάποιο υπερτίμημα, χωρίς να δημιουργείται σ' αυτόν αντίστοιχο εύλογο κόστος (πέραν φυσικά των εξόδων μεταβίβασης, όπως π.χ. συμβολαιογραφικά, δικηγορικά κ.τ.λ.).

Το τίμημα αυτό αποτελεί κέρδος και καταχωρείται στην ομάδα 76 του ΕΓΑΣ.

β. Το δικαίωμα χρήσης παρέχεται έναντι περιοδικών καταβολών (μισθώνεται):

Στην περίπτωση αυτή έχουμε δύο υποπεριπτώσεις:

β1. Παρέχεται η χρήση (υπάρχει μίσθωση) του σήματος και δημιουργείται έσοδο για τον δότη - δικαιοπάροχο, χωρίς αυτός να πραγματοποιεί κάποια δαπάνη για την απόκτησή του. Δηλαδή πρόκειται καθαρά για έσοδα από εκμετάλλευση δικαιωμάτων.

Το έσοδο αυτό εμπίπτει επίσης στις διατάξεις της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 13 του Ν.2238/1994, αφού θεωρείται ότι αλλάζει απλά ο τρόπος καταβολής του τιμήματος.

Το έσοδο αυτό καταχωρείται στο λογαριασμό 75.09 "Ενοίκια ασώματων ακινητοποιήσεων".

β2. Η απόκτηση του εσόδου από αντιπαροχή - αντιάλλαγμα (μίσθωμα) δικαιοχρησης συνοδεύεται από πραγματοποίηση αντίστοιχων δαπανών σε καθημερινή και μόνιμη βάση, ως απόρροια έννομου συμφέροντος του δότη - δικαιοπάροχου για την προστασία του κύρους, της φήμης και της ποιότητας του παρεχόμενου (μισθωμένου δικαιώματος).

Τα έσοδα της περίπτωσης αυτής καταχωρούνται στο λογαριασμό 73 του ΕΓΑΣ και δραστηριότητα αυτή αποτελεί κανονική εκμετάλλευση, το αποτέλεσμα της οποίας διαμορφώνεται χωριστά στην ομάδα 9 του ΕΓΑΣ, όταν βέβαια υπάρχει σχετική υποχρέωση τήρησής της.

Όταν το αντιάλλαγμα (μίσθωμα) δικαιοχρησης αφορά ενδοοικιακή συναλλαγή ισχύουν - έτοις κι αλλιώς - οι διατάξεις της περίπτωσης ββ' της παρ. 6 του άρθρου αυτού.

2. Περαιτέρω, με τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 14, προβλέπεται σεποιο βαθμό και με ποιες προϋποθέσεις αφαιρούνται, από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων, τα διάφορα δικαιώματα για τη χρησιμοποίηση τεχνικής βοήθειας, ευρεσιτεχνιών, σημάτων, σχεδίων και άλλων συναφών δικαιωμάτων, πουκαταβάλλονται από:

α. θυγατρικές επιχειρήσεις στις μητρικές τους, ανεξάρτητα αν αυτές βρίσκονται στην ημεδαπή ή αλλοδαπή,

β. υποκαταστήματα αλλοδαπών επιχειρήσεων, στο κεντρικό τους,

γ. επιχειρήσεις γενικά, όταν ο δικαιούχος είναι ημεδαπή ή αλλοδαπή επιχείρηση που ανήκει στον ίδιο όμιλο.

Για την εφαρμογή της διάταξης αυτής δύο επιχειρήσεις θεωρούνται ότι ανήκουν στον ίδιο όμιλο, εάν κάποια απ' αυτές συμμετέχει, όμεσα ή έμμεσα, στη διοίκηση, τον έλεγχο ή στο κεφάλαιο της άλλης ή αν τα ίδια πρόσωπα συμμετέχουν, όμεσα ή έμμεσα, στη διοίκηση, τον έλεγχο ή στο κεφάλαιο, αμφοτέρων των επιχειρήσεων. Ο ορισμός αυτός είναι απόλυτα σύμφωνος με την παρ. 1 του άρθρου 9 περί "Associated Companies", της πρότυπης συμφωνίας περί αποφυγής διπλής φορολογίας του ΟΟΣΑ.

Επίσης, σχέση μητρικής επιχείρησης προς θυγατρική υπάρχει στις περιπτώσεις οι οποίες απαριθμούνται από την περίπτωση α' της παραγράφου 5 του άρθρου 42ε' του Κ.Ν.2190/1920.

Στις ανωτέρω περιπτώσεις (α', β', γ') αναγνωρίζεται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα ποσοστό μέχρι το 4% των ακαθαρίστων εσόδων, τα οποία προκύπτουν από τη χρήση του συγκεκριμένου δικαιώματος και με την πρόσθετη προϋπόθεση ότι το εκπιπτόμενο αυτό ποσό δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο των 100.000.000 δρχ. ετησίως. Κατά συνέπεια, αν μία επιχείρηση καταβάλλει ένα εφάπαξ ποσό αποζημίωσης, μικρότερο των 100.000.000 δρχ. θα πρέπει να εξευρίσκεται το ποσοστό επί των ακαθαρίστων εσόδων (από τη χρήση του συγκεκριμένου δικαιώματος) που αντιπροσωπεύει και σε περίπτωση που θα προκύπτει ποσοστό

μεγαλύτερο του 4%, το εκπιπτόμενο από τα ακαθάριστα έσοδα ποσό πρέπει να μειώνεται ανάλογα.

Για την έκπτωση ποσών δικαιωμάτων πέραν των ως άνω ορίων απαιτείται προηγούμενη έγκριση από την Επιτροπή, η οποία θα συσταθεί για το λόγο αυτό στο Υπουργείο Οικονομικών. Κατά της απόφασης αυτής επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής από την καταβάλλουσα τα δικαιώματα ή την αποζημίωση επιχείρησης. Η άσκηση της προσφυγής γίνεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Δικονομίας, μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την επίδοση της απόφασης της Επιτροπής.

Στην επιτροπή αυτή Πρόεδρος θα είναι ένας Πρόεδρος του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών και μέλη της ο Γενικός Διευθυντής Ελέγχων του Υπουργείου Οικονομικών, ο Διευθυντής της Διεύθυνσης Φορολογίας Εισοδήματος, ένας ελεγκτής του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών και ένας εκπρόσωπος του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών.

Η Επιτροπή, προκειμένου να μορφώσει γνώμη και να αποφασίσει, μπορεί να ζητά αναλυτικά στοιχεία, δικαιολογητικά και όποιες σχετικές πληροφορίες θα κρίνεται, κατά περίπτωση, ως απαραίτητες. Διευκρινίζεται ότι τα ποσά των δικαιωμάτων κάτω του 4% και μέχρι του ποσού των 100.000.000 δρχ. θα γίνονται αυτόματα δεκτά κατά τον έλεγχο, αλλά θα υπόκεινται και αυτά σε έλεγχο από τα αρμόδια φοροτεχνικά όργανα, με βάση τις προϋποθέσεις και τα κριτήρια που λαμβάνει υπόψη η συνιστώμενη Επιτροπή προκειμένου να εκδόσει τις σχετικές αποφάσεις της.

Οσον αφορά τα δικαιώματα που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις που δεν είναι εμπορικές σε άλλες επιχειρήσεις με τις οποίες δεν υφίσταται καμία από τις ανάφερόμενες στα εδάφια α', β' και γ' σχέση, θα εκπίπτουν στο σύνολό τους χωρίς κανένα περιορισμό ως προς το ύψος τους, που προβλέπουν οι ως άνω διατάξεις.

Η αποδοχή προς έκπτωση, χωρίς προέγκριση (μέχρι κάποιου ποσοστού, που δεν μπορεί να υπερβαίνει κάποιο απόλυτο μέγεθος)

ή πέραν κάποιων ορίων, μετά από προέγκριση, κρίνεται σκόπιμη και δίκαιη για τις ανωτέρω περιπτώσεις, αφού η ωφέλεια καταλήγει και πάλι στο δικαιούχο - άμεσα ή σε άλλη επιχείρηση του ομίλου που ανήκει - μέσω των αυξημένων κερδών. Με τον ίδιο τρόπο επιτυγχάνεται διεύρυνση της φορολογικής βάσης της χώρας μας, αφού όλα τα πραγματικά κέρδη - άμεσα ή μέσω δικαιωμάτων - φορολογούνται στη χώρα που αποκτώνται.

3. Οπως προκύπτει σαφώς από τη σχετική διάταξη, από τους περιορισμούς αυτούς εξαιρούνται τα πνευματικά, συγγενικά και συναφή δικαιώματα - στην έννοια αυτή εντάσσονται και τα συγγραφικά δικαιώματα - που καταβάλλονται από εμπορικές ή βιομηχανικές επιχειρήσεις προς εταιρίες του ομίλου στον οποίο ανήκουν, με σκοπό την εν συνεχείᾳ καταβολή τους από αυτές προς τον τελικό δικαιούχο. Εννοείται ότι στην περίπτωση αυτή η επιχείρηση υποχρεούται να προσκομίζει - αν της ζητηθεί από τον ελεγκτή - κάθε αναγκαίο έγγραφο που να αποδεικνύει την είσπραξη και το ύψος του εισπραχθέντος ποσού από τον τελικό αποδέκτη της καταβολής.

Τέλος, με τις διατάξεις των δύο τελευταίων εδαφίων της παρ. 6 του άρθρου αυτού, προβλέπεται ότι για την έκπτωση των δικαιωμάτων και των αποζημιώσεων από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων, αρκεί η πίστωση του δικαιούχου με αυτά και η υποβολή των σχετικών δηλώσεων για την απόδοση του οφειλόμενου, με βάση το άρθρο 13 του Ν.2238/1994 φόρου εισοδήματος. Η πίστωση του δικαιούχου μπορεί να γίνεται μέχρι την προθεσμία διενέργειας των εγγραφών ισολογισμού από την καταβάλλουσα τα δικαιώματα επιχείρηση.

Τα ανωτέρω ισχύουν, σύμφωνα με την παρ. 16 του άρθρου αυτού, για δικαιώματα και αποζημιώσεις που αφορούν διαχειριστικές χρήσεις που λήγουν από την 31 Δεκεμβρίου 1997 και μετά.

6. Με τις διατάξεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου αυτού παρατάθηκε, για το χρονικό διάστημα από 1 Ιανουαρίου 1997 μέχρι

και 31 Δεκεμβρίου 1999, το δικαίωμα που είχαν οι αναφερόμενες στην παρ. 2 του άρθρου 31 του Ν.2238/1994 επιχειρήσεις να εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδά τους δαπάνες χωρίς δικαιολογητικά και παράλληλα τροποποιήθηκαν τα ποσοστά με τα οποία υπολογίζονται αυτές. Τα νέα αυτά ποσοστά έχουν ως εξής:

α) Για τις εξαγωγικές επιχειρήσεις, τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και τα κατασκηνωτικά κέντρα:

- Για ακαθάριστα έσοδα μέχρι 750 εκατ. ποσοστό 2%.
- Για ακαθάριστα έσοδα πάνω από 750 εκατ. και μέχρι 3 δισ. ποσοστό 1%.
- Για ακαθάριστα έσοδα άνω των 3 δισ. ποσοστό 0,5%.

β) Για τις επιχειρήσεις, που παρέχουν υπηρεσίες και εργασίες στην αλλοδαπή και αμείβονται σε συνάλλαγμα, που εισάγεται, για τις επιχειρήσεις έκδοσης δεκαπενθημέρων ή μηνιαίων πολιτικών, αθλητικών και οικονομικών εφημερίδων και περιοδικών, στα οποία δεν συμπεριλαμβάνονται τα πολιτικά, αθλητικά και οικονομικά περιοδικά, για τις επιχειρήσεις ραδιοφωνίας - τηλεόρασης και για τα γραφεία γενικού τουρισμού του Ν.393/1976:

- Για ακαθάριστα έσοδα μέχρι 3 δισ. ποσοστό 1%.
  - Για ακαθάριστα έσοδα άνω των 3 δισ. ποσοστό 0,5%.
- γ) Ειδικά για τις επιχειρήσεις έκδοσης ημερήσιων και εβδομαδιαίων πολιτικών, αθλητικών και οικονομικών εφημερίδων και περιοδικών, ποσοστό έκπτωσης 2%, ανεξάρτητα από το ύψος των ακαθαρίστων εσόδων.

δ) Για τις επιχειρήσεις εξαγωγής πετρελαιοειδών προϊόντων, με ποσοστό 0,50% στα ακαθάριστα έσοδα από εξαγωγές, ανεξάρτητα από το ύψος αυτών.

ε) Για τις μεταφορικές επιχειρήσεις διεθνών οδικών εμπορευματικών μεταφορών του Ν.383/1976, με ποσοστό 1%, ανεξάρτητα από το ύψος των εσόδων τους από την πιο

πάνω δραστηριότητα.

Τονίζεται ότι, τα πιο πάνω ποσοστά θα υπολογίζονται στα ακαθάριστα έσοδα που ορίζονται από τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 31 του Ν.2238/1994 και τα οποία πραγματοποιούνται από την 1η Ιανουαρίου 1997 μέχρι και την 31 Δεκεμβρίου 1999.

Επειδή, με βάση τις προϊσχύσασες διατάξεις, οι δαπάνες χωρίς δικαιολογητικά που πραγματοποιήθηκαν μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1996 υπολογίζοντο με διαφορετική κλίμακα, προκύπτει ότι οι επιχειρήσεις που θα κλείσουν τσολογισμό με 30 Ιουνίου 1997 δικαιούνται να υπολογίσουν τις δαπάνες άνευ δικαιολογητικών με βάση την καινούρια κλίμακα μόνο για τα πραγματοποιηθέντα, εντός του πρώτου εξαμήνου του έτους 1997, κατονομαζόμενα ακαθάριστα έσοδα, ενώ γι' αυτά που πραγματοποιήθηκαν μέσα στο β' εξάμηνο του έτους 1996 θα υπολογισθούν με βάση την προηγούμενη κλίμακα, εφαρμοζομένων αναλόγως των οδηγιών που δόθηκαν με την 1018050/189/ΠΟΔ.1042/1993 ερμηνευτική εγκύκλιο του Ν.2065/1992. Κατά τα λοιπά, εξακολουθούν να τσχύουν οι οδηγίες που έχουν δοθεί με τις αριθμ. 13/1975, 12/1983, 101850/ΠΟΔ.1042/1993 ερμηνευτικές εγκυκλίους των νόμων 12/1975, 1249/1982, 2065/1992.

7. Με τις διατάξεις της παραγράφου 9 του άρθρου αυτού μειώθηκε από πέντε τοις εκατό (5%) σε τρία τοις εκατό (3%) το ποσοστό δαπανών χωρίς δικαιολογητικά που προβλέπεται από τις διατάξεις των παρ. 4 και 5 του άρθρου 31 του Ν.2238/1994, που δικαιούνται να εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδά τους οι εξής επιχειρήσεις:
α) Οι εμπορικές, οι οποίες, σε συνεργασία με αλλοδαπούς οίκους, εξάγουν βιομηχανικά, βιοτεχνικά, χειροτεχνικά, γεωργικά, κτηνοτροφικά, οπωροκηπευτικά, μεταλλευτικά κ.λπ. προϊόντα, με ανταλλαγή αγαθών από το εξωτερικό, β) οι βιομηχανικές και βιοτεχνικές επιχειρήσεις, οι οποίες ενεργούν, για λογαριασμό των αλλοδαπών οίκων, βιομηχανοποίηση ή επεξεργασία πρώτων υλών

που εισάγονται από την αλλοδαπή και επανεξάγονται με τη μορφή έτοιμων ή ημιέτοιμων προϊόντων.

Το μειωμένο ποσοστό 3% εφαρμόζεται στα ακαθάριστα έσοδα που πραγματοποιούνται από τις πιο πάνω πράξεις από την 1η Ιανουαρίου 1997 και μετά.

8. Με την παράγραφο 10 του άρθρου αυτού αντικαταστάθηκε η παράγραφος 13 του άρθρου 31 του Ν.2238/1994, σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού από τις εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης (εταιρίες leasing) του Ν.1665/1986, των εκπιπτομένων από τα ακαθάριστα έσοδά τους δαπανών για την κάλυψη επισφαλών απαιτήσεών τους.

Με βάση, λοιπόν, τις νέες διατάξεις, οι εταιρίες leasing επιτρέπεται να εκπίπτουν, υπό μορφή πρόβλεψης, ποσοστό μέχρι δύο τοις εκατό (2%) επί του συνολικού ύψους μισθωμάτων, τα οποία προκύπτουν από τις συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης που έχουν συναφθεί μέσα στη συγκεκριμένη χρήση.

Το ποσό της πρόβλεψης που σχηματίζεται κάθε χρόνο συναθροιζόμενο με το ποσό της πρόβλεψης που διενεργήθηκε σε προηγούμενες χρήσεις και εμφανίζεται στα τηρούμενα βιβλία της, δεν μπορεί να υπερβεί το 25% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας leasing, όπως αυτό εμφανίζεται στην απογραφή τέλους χρήσης.

Οταν σε οποιαδήποτε χρήση το ύψος των σχηματισθεισών προβλέψεων που εμφανίζονται στα βιβλία υπερβεί το 25% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το υπερβάλλον ποσό αυτών θα μεταφέρεται στα Αποτελέσματα Χρήσεως.

Η σχηματιζόμενη, σύμφωνα με τα πιο πάνω, πρόβλεψη θα εμφανίζεται στο λογαριασμό "Προβλέψεις για απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων" και πέραν της πρόβλεψης αυτής κανένα άλλο ποσό δεν αναγνωρίζεται για έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των εταιριών χρηματοδοτικής μίσθωσης για απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων.

Ο νέος αυτός τρόπος υπολογισμού των προβλέψεων για απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων των εταιριών leasing ισχύει, σύμφωνα με την περ. γ' του άρθρου 40 του Ν.2459/1997, για τον προσδιορισμό των καθαρών κερδών ισολογισμών που κλείνουν με 31 Δεκεμβρίου 1996 και μετά.

9. Με την παράγραφο 11 του άρθρου αυτού αντικαταστάθηκε το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 49 του Ν.2238/1994, που αναφέρεται στις εκπιπτόμενες από τα ακαθάριστα έσοδα των ελεύθερων επαγγελματιών δαπάνες συντήρησης, λειτουργίας, επισκευής, κυκλοφορίας και αποσβέσεων των επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης που χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες των.

Οι δαπάνες αυτές εκπίπτουν κατά ποσοστό 25%, το οποίο δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο του 3% του δηλωθέντος ακαθάριστου εισοδήματος από υπηρεσίες ελευθερίων επαγγελματιών.

Με βάση τις νέες διατάξεις, στον πιο πιο πάνω περιορισμό περιλαμβάνονται ρητά πλέον και τα μισθώματα επιβατικών αυτοκινήτων Ι.Χ. που καταβάλλουν ελεύθεροι επαγγελματίες στις εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης, θέση την οποία είχε διατυπώσει διοικητικά η Διοίκηση με την 1135954/1812/ΠΟΔ.1343/29.10.1993 διαταγή μας.

Διευκρινίζεται ότι ο εν λόγω περιορισμός αφορά και τα μισθώματα που ενδεχόμενα καταβάλλει ο ελεύθερος επαγγελματίας σε αλλοδαπή εταιρία leasing.

10. Με την παράγραφο 12 του άρθρου αυτού αντικαταστάθηκε η παράγραφος 2 του άρθρου 100 του Ν.2238/1994.

Με τις νέες διατάξεις ορίζεται ο τρόπος υπολογισμού των γενικών εξόδων διαχείρισης, οργάνωσης και λειτουργίας, που πραγματοποιείται από την ευρισκόμενη στην αλλοδαπή επιχείρηση (έδρα) για λογαριασμό της μόνιμης εγκατάστασής της στην Ελλάδα (υποκατάστημα) και τα οποία εκπίπτονται από τα ακαθάριστα έσοδα της τελευταίας, προκειμένου για τον προσδιορισμό των

φορολογητέων κερδών της. Οπως είναι γνωστό, οι πιο πάνω δαπάνες δεν μπορούσαν, σύμφωνα με τις προϊσχύουσες διατάξεις, να είναι μεγαλύτερες του 2% των ακαθάριστων εσόδων που πραγματοποιούνται στην Ελλάδα από την αλλοδαπή επιχείρηση (μόνιμη εγκατάσταση). Τώρα, με βάση τις νέες διατάξεις, οι πιο πάνω δαπάνες δεν μπορούν να είναι μεγαλύτερες από το πέντε τοις εκατό (5%) των εξόδων διοικητικής λειτουργίας που πραγματοποιούνται στην Ελλάδα από τη μόνιμη εγκατάσταση, όπως αυτά εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις και συγκεκριμένα στο λογαριασμό "92.01".

Με τις ίδιες διατάξεις προβλέπεται η έκδοση αποφάσεων του Υπουργείου Οικονομικών, με τις οποίες θα καθορισθούν τα αναγκαία δικαιολογητικά, προκειμένου να αναγνωρισθούν οι πιο πάνω δαπάνες, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη λεπτομέρεια. Προς το σκοπό αυτό, έχει εκδοθεί η αρ. 1043228/10334/ΠΟΔ.1131/15.4.1997 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Ο νέος τρόπος υπολογισμού των προαναφερθεισών δαπανών που πραγματοποιεί η έδρα (μητρική εταιρία αλλοδαπής) και αφορούν τη μόνιμη εγκατάστασή της στη χώρα μας, ισχύει για τον προσδιορισμό των κερδών ισολογισμών που κλείνουν με 31 Δεκεμβρίου 1996 και μετά.

11. Με την παράγραφο 13 του άρθρου αυτού αντιμετωπίζονται οι ζημιές τις οποίες υπέστησαν οι ημεδαπές ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, οι οποίες τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ., από την πτώχευση μέσα στο έτος 1996 αλλοδαπών επιχειρήσεων (Τ.Ο.), οι οποίες είχαν στείλει μέσα στο ίδιο έτος πελάτες στις πιο πάνω ξενοδοχειακές επιχειρήσεις.

Συγκεκριμένα, οι απαιτήσεις των ξενοδοχειακών αυτών επιχειρήσεων, οι οποίες προκύπτουν από τιμολόγια που εκδόθηκαν μέσα στο έτος 1996 και προέρχονται από παροχή υπηρεσιών σε πελάτες των αλλοδαπών Τ.Ο., που επιώχευσαν μέσα στο ίδιο έτος, αποσβένονται ως επισφαλείς απαιτήσεις και αφαιρούνται από τα

ακαθάριστα έσοδα των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων. Η απόσβεση βαρύνει τοσόποσα την κλειόμενη διαχειριστική χρήση 1996 και τις επόμενες δύο, με την προϋπόθεση ότι και στις τρεις αυτές χρήσεις τηρούνται από την ξενοδοχειακή επιχείρηση επαρκή και ακριβή βιβλία Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ..

Κατά ρητή διατύπωση του νόμου, δεν θα υπόκειται σε απόσβεση ολόκληρο το ποσό των ως άνω απαιτήσεων, αλλά το υπόλοιπο ποσό που προκύπτει μετά την αφαίρεση από τις εν λόγω απαιτήσεις το ποσό των προβλέψεων που έχουν σχηματισθεί κατ' εφαρμογή των διατάξεων της περίπτ. θ' της παρ. 1 του άρθρου 31 του Ν.2238/1994 και εμφανίζονται στο λογαριασμό 44.11 "Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις" κατά τη λήξη της πρώτης από τις προαναφερθείσες τρεις χρήσεις.

Τέλος, με τις διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου αυτής προβλέπεται ότι αν οι διαλαμβανόμενες ξενοδοχειακές επιχειρήσεις εισπράξουν από την πτωχευτική περιουσία κάποιο ποσό έναντι των επισφαλών απαιτήσεών τους, αυτό αποτελεί ακαθάριστο έσοδο της χρήσης μέσα στο οποίο εισπράττεται και φορολογείται σύμφωνα με τις τις τις τις διατάξεις φορολογίας εισοδήματος.

12. Με την παράγραφο 14 του άρθρου αυτού αντικαταστάθηκε η υποπερίπτωση δδ' της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Ν.2238/1994, σχετικά με την έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων των ασφαλίστρων που καταβάλλουν για ομαδική ασφάλιση ζωής του εργατούπαλληλικού προσωπικού τους.

Οπως και με τις αντικατασταθείσες διατάξεις προβλέπονται ότι στην έννοια της ομαδικής ασφάλισης συμπεριλαμβάνεται και η χορήγηση εφάπαξ ποσού ή περιοδικά καταβαλλόμενης παροχής σε χρήμα, η οποία μπορεί να δοθεί μετά το χρόνο της συνταξιοδότησης, πρόωρης ή κανονικής, του προσωπικού. Επίσης, τα ασφαλιστρα μπορούν να καλύπτουν ιατρονοσοκομειακή περίθαλψη, θάνατο ή κινδύνους που επέρχονται από τυχαία γεγονότα.

Διευκρινίζεται ότι, σε περίπτωση κατά την οποία στο ομαδικό ασφαλιστήριο ζωής για το προσωπικό ανώνυμης εταιρίας συμπεριλαμβάνονται και μέλη του Δ.Σ. αυτής, τα ασφάλιστρα που αφορούν στα μέλη του Δ.Σ. δεν εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα, καθόσον τα μέλη του Δ.Σ. δεν περιλαμβάνονται στο εργατοϋπαλληλικό προσωπικό, αλλά θεωρούνται εντολοδόχοι της ανώνυμης εταιρίας (105.9903/1074/7.6.1994 έγγραφό μας).

Αντίθετα, όταν εργατοϋπάλληλοι που συμπεριλαμβάνονται σε ομαδικό ασφαλιστήριο, στη συνέχεια αποκτήσουν και την ιδιότητα του μέλους του Δ.Σ., τα ασφάλιστρα που αφορούν τα πρόσωπα αυτά θα εξακολουθήσουν να αναγνωρίζονται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα της ανώνυμης εταιρίας (1066625/10514/25.7.1994 έγγραφό μας).

Περαιτέρω, όμως, τίθενται από το νόμο περιορισμοί ως προς το ύψος των εκπιπτομένων πιο πάνω ασφαλίστρων. Συγκεκριμένα, τα εκπιπτόμενα αυτά ασφάλιστρα δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 5% των ετήσιων ακαθάριστων αμοιβών του εργαζόμενου ασφαλισμένου και ταυτόχρονα δεν μπορεί να είναι το εκπιπτόμενο αυτό ποσό ασφαλίστρων μεγαλύτερο των 150.000 δρχ. Είναι αυτονόητο, ότι τα υπερβάλλοντα ποσά ασφαλίστρων θα προστίθενται ως λογιστική διαφορά κατά την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος από την επιχείρηση και θα φορολογούνται.

Επί του θέματος αυτού εφιστάται η προσοχή των φοροτεχνικών οργάνων ότι κατά τον έλεγχο των επιχειρήσεων, όσον αφορά την έκπτωση των ασφαλίστρων ομαδικής ασφάλισης ζωής του προσωπικού, θα ερευνάται ιδιαίτερα αν υφίστανται οι ανωτέρω προϋποθέσεις έκπτωσης ασφαλίστρων για κάθε ασφαλιζόμενο εργαζόμενο χωριστά (μέχρι του 5% των ετήσιων ακαθάριστων αμοιβών του και ανώτερο ποσό ασφαλίστρων 150.000 δρχ.) με βάση τις ετήσιες ακαθάριστες αμοιβές του, που προκύπτουν από τις εκκαθαριστικές δηλώσεις φόρου μισθωτών υπηρεσιών και του ποσού των ασφαλίστρων που καταβάλλει η επιχείρηση για καθένα ασφαλιζόμενο εργαζόμενο,

όπως αυτό εμφανίζεται στο ομαδικό ασφαλιστήριο που έχει συναφθεί με την ασφαλιστική επιχείρηση.

Τέλος, η επελθούσα κατάργηση με την περ. 20 του άρθρου 1 του Ν.2459/1997, των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου 52 του Ν.Δ.400/1970, σύμφωνα με τις οποίες οι καταβαλλόμενες εισφορές εργοδοτών για ομαδικές ασφαλίσεις ζωής ή θανάτου ή κατά κινδύνων τυχαίων συμβεβηκότων των εργατούπαλλήλων που απασχολούνται σε αυτούς εθεωρούντο δαπάνες των αντίστοιχων επιχειρήσεων, ήταν αναγκαία, λόγω του περιορισμού των εκπιπτομένων ποσών ασφαλίσεων από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων, που θεσμοθετείται από τις διατάξεις της παραγράφου 12 του άρθρου 14 του κοινοποιούμενου νόμου.

13. Με την παράγραφο 15 του άρθρου αυτού προστέθηκε στην παράγραφο 1 του άρθρου 31 του Ν.2238/1994 καινούρια περίπτωση ιη', με την οποία καθιερώνεται η δυνατότητα έκπτωσης από τα ακαθάριστα έσοδα μιας επιχείρησης, η οποία ανήκει σε ένα όμιλο επιχειρήσεων, των εξόδων διοικητικής υποστήριξης, οργάνωσης, αναδιοργάνωσης και γενικά άλλων υπηρεσιών, που κατά περίπτωση παρέχουν σε άλλες επιχειρήσεις που ανήκουν στον ίδιο ημεδαπό ή αλλοδαπό όμιλο ή ακόμη και από τρίτες - μη ανήκουσες στον όμιλο - επιχειρήσεις για σκοπούς που σχετίζονται με τα γενικότερα συμφέροντα του ομίλου, με τις ακόλουθες προϋποθέσεις, οι οποίες πρέπει να συντρέχουν: α) Από την πραγματοποίηση των πιο πάνω δαπανών να ωφελείται η συγκεκριμένη επιχείρηση του ομίλου και β) οι διαλαμβανόμενες δαπάνες εκπίπτονται μέχρι του ποσού που αντιστοιχεί μέχρι το 5% των αντίστοιχων δαπανών που πραγματοποιεί η ίδια (η επιχείρηση του ομίλου) και το οποίο δεν μπορεί να υπερβεί τα 20.000.000 δρχ. Για έκπτωση ποσών μεγαλύτερων των ως άνω ορίων απαιτείται προέγκριση της προβλεπόμενης από τις διατάξεις της περίπτ. ι' της παρ. 1 του άρθρου 31 του Ν.2238/1994 Επιτροπής.

Ως επιχειρήσεις ανήκουσες στον ίδιο όμιλο θα πρέπει να ληφθούν και για τις ανάγκες της περίπτωσης αυτής οι επιχειρήσεις που αναφέρθηκαν πιο πάνω, για την εφαρμογή των διατάξεων της περίπτ. ι' της παρ. 1 του άρθρου 31 του Ν.2238/1994.

Με τη διάταξη αυτή επιδιώκεται ο περιορισμός των εκπεστέων - από τα έσοδα της επιχείρησης - δαπανών, στο μέτρο που αυτές δεν αφορούν και γενικά δεν αντιστοιχίζονται με δικά της έσοδα.

Η επίτευξη του στόχου αυτού - στη συγκεκριμένη περίπτωση - επιδιώκεται με τον αποκλεισμό της συμμετοχής των δαπανών εκείνων, που αφορούν ανάγκες και επιδιώξεις του μετόχου και γενικά του ομίλου που ανήκει η επιχείρηση, στη διαμόρφωση των φορολογικών αποτελεσμάτων της τελευταίας.

Η προέγκριση της Επιτροπής είναι μέτρο που στοχεύει στην ομοιόμορφη εφαρμογή της αρχής αυτής. Σημειώτεον ότι, μέχρι σήμερα, οι δαπάνες αυτού του είδους σε κάποιες περιπτώσεις απορρίπτονται κατά τον έλεγχο και σε κάποιες όχι, ενώ στην πλειονότητα των περιπτώσεων διέφευγαν του ελέγχου, είτε γιατί επιχείρηση δεν ελέγχονται, είτε γιατί αυτή έκλεινε τις εκκρεμείς υποθέσεις της στα πλαίσια κάποιας συνοπτικής διαδικασίας κλεισίματος των εκκρεμών φορολογικών υποθέσεων.

Τέλος, η διάταξη αυτή είναι απόλυτα εναρμονισμένη με τις Οδηγίες του ΟΟΣΑ, όπως αυτές εκφράζονται στην Εκθεση της Επιτροπής για τα Δημοσιονομικά Θέματα σχετικά με το "Transfer Pricing and Multinational Enterprises".

Δαπάνες αυτής της κατηγορίας είναι κυρίως οι αποκαλούμενες με τον αγγλικό όρο "Management Fees". Στις δαπάνες αυτές της επιχείρησης συνήθως - η απαρίθμηση είναι ενδεικτική - περιλαμβάνονται:

- δαπάνες παρακολούθησης της οικονομικής πορείας, της θέσης στην αγορά κ.τ.λ.,
- δαπάνες διενέργειας εσωτερικών ελέγχων και γενικά δαπάνες εποπτείας των

διαφόρων τμημάτων και λειτουργιών,

- δαπάνες οργάνωσης, κατασκευής ή προσαρμογής και λειτουργίας του κατάλληλου software, με σκοπό την καταγραφή, ανάλυση και γενικά παρακολούθηση των συναλλαγών,
- δαπάνες γενικής και ειδικής υποστήριξης σε έργα και λειτουργίες που δεν εξυπηρετούν την εκμετάλλευση της συγκεκριμένης επιχείρησης σαν αυτοτελούς μονάδας δραστηριότητας.

Είναι σημαντικό να παρατηρηθεί ότι οι δαπάνες αυτές:

- είναι δυνατόν να είναι κατά ένα μέρος ωφέλιμες και για την επιχείρηση αυτή καθευατή, οπότε κατά το ποσοστό αυτό θα αναγνωριστούν ως εκπεστέες από τα έσοδά της,
- να είναι μεν καθ' ολοκληρία και αποκλειστικά γι' αυτήν ωφέλιμες, αλλά να είναι υπερτιμολογημένες από τη μητρική ή κάποια άλλη εταιρία του ομίλου. Στην περίπτωση αυτή, αναγνωρίζονται μεν οι δαπάνες, αλλά μέχρι του ποσού που θα εστοίχιζαν αν ελαμβάνοντο από κάποια τρίτη επιχείρηση.

Τα διαδοχικά βήματα για αποδοχή της δαπάνης από τις φορολογικές αρχές είναι:

- να προσδιορισθεί το είδος της υπηρεσίας,
- να ερευνηθεί αν υπάρχει όφελος από τη συγκεκριμένη υπηρεσία για την επιχείρηση που τη δέχεται,
- να αποτιμηθεί το κόστος της, σε περίπτωση που η επιχείρηση που την παρείχε ανήκει στον ίδιο όμιλο.

Η επιχείρηση φέρει το βάρος της απόδειξης για:

- το αν η υπηρεσία πράγματι παρασχέθηκε,
- το μέγεθος του κόστους,
- το αν υπάρχει πραγματικό όφελος γι' αυτήν.

Ο ελεγκτής θα πρέπει να εξετάσει αν η παρασχεθείσα υπηρεσία χρησιμοποιήθηκε πραγματικά από την επιχείρηση που τη δέχθηκε.

Εμμεσα και απομακρυσμένα οφέλη δεν πρέπει να θεωρούνται ικανά για την αποδοχή της δαπάνης, π.χ. διαφημιστικές δαπάνες, σε

ξένα περιοδικά και τηλεοπτικά κανάλια, δαπάνες προβολής (αγώνες, φιλανθρωπικές εκδηλώσεις, βραβεία κ.τ.λ.).

Δαπάνες που γίνονται από τη μητρική για την παρακολούθηση, διεύθυνση και προστασία της επένδυσης (συμμετοχής) πρέπει να βαρύνουν αυτή και όχι τη θυγατρική της. Τέτοιες δαπάνες είναι π.χ. η μίσθωση γραμμών για on line σύνδεση με τη μητρική ή άλλη επιχείρηση του ομίλου, ταξίδια στελεχών της μητρικής ή γενικότερα του ομίλου, με σκοπό την παρακολούθηση θεμάτων που σχετίζονται με τα συμφέροντα αυτού, software και αμοιβές εργασίας για τη σύνταξη εκθέσεων (reports) προς την εποπτεύουσα εταιρία του ομίλου, μερισμοί δαπανών από εταιρίες του ομίλου προς τη θυγατρική κ.τ.λ.

Υπάρχουν υπηρεσίες που είναι πολύ δαπανηρό να γίνουν από κάποια μεμονωμένη επιχείρηση και γι' αυτό αποφασίζεται να γίνουν κεντρικά. Οι δαπάνες αυτές μπορούν να γίνουν δεκτές, αφού ληφθούν υπόψη τα προσδοκώμενα κέρδη για την ημεδαπή επιχείρηση από τη συγκεκριμένη δραστηριότητα.

Αντίθετα, δαπάνες που δημιουργούνται σε θυγατρική ή άλλη εταιρία του ομίλου και δεν τιμολογούνται προς την επιχείρηση που αφορούν, δεν μπορούν να εκπεστούν από τα έσοδά της και πρέπει να απορρίπτονται κατά τον έλεγχο. Τέτοιες δαπάνες είναι π.χ. ενοίκια, κοινόχρηστα, κοινές υπηρεσίες, τήρηση λογιστικών βιβλίων, χρήση εξοπλισμού κ.τ.λ.

Οσον αφορά στην αξία των υπηρεσιών που προσφέρονται στην επιχείρηση από άλλη εταιρία του ομίλου, ο υπολογισμός με βάση το κόστος θα ήταν μια αποδεκτή μέθοδος.

Διευκρινίζεται ότι τα κάτω του ορίου 5% και μέχρι 20 εκατ. δραχμές ποσά δεν γίνονται αυτόματα δεκτά κατά τον έλεγχο, αλλά υπόκεινται στην - με τα ίδια ως άνω κριτήρια - εξέταση.

Είναι αυτονόητο ότι οι αποφάσεις της Επιτροπής δεν εφαρμόζονται αυτόματα και αξιωματικά, αλλά οι εγκεκριμένες από αυτήν δαπάνες ελέγχονται όσον αφορά το είδος και το ύψος τους, καθώς και ως

προς τη συνδρομή των περιγραφόμενων στην εγκριτική απόφαση προϋποθέσεων.

Για την εφαρμογή των διατάξεων αυτών δεν έχει σημασία αν η παροχή της υπηρεσίας/υποστήριξης παρέχεται από κάποια εταιρία του ομίλου ή από κάποιον τρίτο (π.χ. η ελληνική θυγατρική δέχεται υπηρεσίες οργάνωσης ή άλλες συμβουλευτικές υπηρεσίες για θέματα που αφορούν και εξυπηρετούν γενικότερα ενδιαφέροντα του ομίλου). Το κρίσιμο και καθοριστικό κριτήριο είναι τίνος ανάγκες εξυπηρετεί η δαπάνη.

Οι διατάξεις της περίπτωσης αυτής έχουν εφαρμογή, σύμφωνα με την παρ. 16 του άρθρου 14 του Ν.2459/1997, για δαπάνες που αφορούν διαχειριστικές χρήσεις που λήγουν από την 31η Δεκεμβρίου 1997 και μετά.

Η προβλεπόμενη στο νόμο ημερομηνία έναρξης ισχύος της ανωτέρω διάταξης αφορά τη διαδικασία. Αυτό σημαίνει ότι, οι μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1996 λογισθείσες δαπάνες αυτής της κατηγορίας υπόκεινται εξ ολοκλήρου στην κρίση του ελεγκτή της αρμόδιας Δ.Ο.Υ.

Τέλος, διοικητικές λύσεις που έχουν εκδοθεί μέχρι σήμερα από την κεντρική υπηρεσία ή προϊστάμενους Δ.Ο.Υ. και αφορούν το φορολογικό χειρισμό τέτοιου είδους δαπανών, ανεξάρτητα από τον τρόπο, το λόγο δημιουργίας και μερισμού τους (μέθοδος pool κ.τ.λ.), παύουν να ισχύουν από 1ης Ιανουαρίου 1997. Για τον από της ημερομηνίας αυτής και στο εξής φορολογικό χειρισμό, απαιτείται να ακολουθηθεί η εισαγόμενη με την παρούσα διάταξη διαδικασία.

Άρθρο 15

Φορολογία υπεραξίας μετοχών

1. Με την παράγραφο 1 του άρθρου 15 αυτού αντικαταστάθηκαν οι διατάξεις της

περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του Ν.2238/1994. Σύμφωνα με τις νέες διατάξεις της ως άνω περίπτωσης, το κέρδος ή η ωφέλεια που προκύπτει από τη μεταβίβαση με αντάλλαγμα:

- α) ολόκληρης επιχείρησης μαζί με τα άυλα στοιχεία αυτής, όπως αέρας, επωνυμία, σήμα, προνόμια κ.τ.λ.,
- β) επαγγελματικής εγκατάστασης επιχείρησης, η οποία κατά τις διατάξεις του Κ.Β.Σ. (παράγραφος 1 άρθρου 9) θεωρείται ως υποκατάστημα, γ) μετοχών ημεδαπής ανώνυμης εταιρίας μη εισηγμένης στο Χρηματιστήριο Αθηνών (XAA),
- δ) εταιρικών μεριδών ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης ή αστικής εταιρίας,
- ε) εταιρικών μεριδών εταιρίας περιορισμένης ευθύνης,
- στ) ποσοστών συμμετοχής κοινωνίας αστικού δικαίου που ασκεί επιχείρηση ή επάγγελμα και
- ζ) ποσοστών συμμετοχής σε κοινοπραξία της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του Κ.Β.Σ., λογίζεται ως εισόδημα και φορολογείται αυτοτελώς με συντελεστή είκοσι τόις εκατό (20%), εξαντλουμένης κάθε υποχρέωσης, όσον αφορά το φόρο εισοδήματος γι' αυτό το εισόδημα, αυτού που το αποκτά.

Σύμφωνα με τις αντικατασταθείσες διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του Ν.2238/1994, το κέρδος ή η ωφέλεια η οποία προέκυπτε από τη μεταβίβαση με αντάλλαγμα είτε ολόκληρης επιχείρησης μαζί με τα άυλα στοιχεία αυτής, είτε εταιρικού μεριδίου, λογίζετο ως εισόδημα και φορολογείτο αυτοτελώς με τον παραπάνω συντελεστή, εξαντλουμένης κάθε υποχρέωσης αυτού που το αποκτούσε όσον αφορά το φόρο εισοδήματος. Περαιτέρω, η Διοίκηση είχε δεχθεί ότι, κατ' εφαρμογή των διατάξεων τουτων, με τον ίδιο τρόπο φορολογείτο και το κέρδος ή η ωφέλεια η οποία προέκυπτε από τη μεταβίβαση με αντάλλαγμα είτε υποκαταστήματος επιχείρησης, είτε ποσοστών συμμετοχής σε κοινοπραξία του Κ.Β.Σ. ή σε κοινωνία του αστικού δικαίου που ασκούσε επιχείρηση ή επάγγελμα.

Από τα προαναφερόμενα συνάγεται, επομένως, ότι η μόνη ουσιαστική μεταβολή, την οποία επέφεραν οι νέες διατάξεις της ως άνω περίπτωσης, σε σύγκριση με τις προϊσχύουσες διατάξεις της ίδιας περίπτωσης, είναι ότι θεωρείται πλέον εισόδημα και φορολογείται αυτοτελώς με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) και το κέρδος ή η ωφέλεια από τη μεταβίβαση μετοχών ημεδαπής ανώνυμης εταιρίας μη εισηγμένης στο ΧΑΑ, είτε αυτές είναι ονομαστικές, είτε ανώνυμες, ενώ προγενέστερα, με βάση τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 38 του Ν.2238/1994, όπως αυτές ίσχυαν πριν από την αντικατάσταση αυτού του άρθρου με την παράγραφο 2 του άρθρου 15 του κοινοποιούμενου νόμου, το εισόδημα τούτο απαλλάσσετο από το φόρο εισοδήματος.

Επί του θέματος αυτού και λαμβάνοντας υπόψη ότι οι διατάξεις που ίσχυαν μέχρι την έναρξη εφαρμογής του άρθρου 15 του Ν.2459/1997 προέβλεπαν απαλλαγή από το φόρο εισοδήματος της υπεραξίας που προέκυπτε από την πώληση μετοχών εισηγμένων ή όχι στο Χρηματιστήριο και με σκοπό την άρση των αμφισβητήσεων και διενέξεων που υφίστανται μεταξύ φορολογούσας αρχής και φορολογουμένων που έχουν προβεί σε μεταβιβάσεις μετοχών ανωνύμων εταιριών, παρέχονται, με σκοπό εμπέδωσης κλίματος εμπιστοσύνης των επενδυτών προς το κράτος και για λόγους χρηστής διοίκησης, οι ακόλουθες διευκρινίσεις για την ομοιόμορφη και καθολική αντιμετώπιση φορολογικώς του θέματος μεταβίβασης μετοχών ανωνύμων εταιριών:

- Για τις μεταβιβάσεις ολοκλήρου του πακέτου των μετοχών μιας ανώνυμης εταιρίας και μόνο στην περίπτωση που έγινε μεταβίβαση από όλους τους μετόχους της ανώνυμης εταιρίας όλων των μετοχών αυτής (του 100%) εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, ήτοι εντός μηνός από την πρώτη μεταβίβαση μετοχών της Α.Ε., θα έχουν εφαρμογή τα προβλεπόμενα από την παράγραφο 1 του άρθρου 13 του

N.2238/1994, ήτοι της αυτοτελούς φορολογίας με 20% της ωφέλειας ή του κέρδους που προκύπτει από τη μεταβίβαση των μετοχών της ανώνυμης εταιρίας.

Η ανωτέρω φορολόγηση της υπεραξίας από τη μεταβίβαση μετοχών κρίνεται επιβεβλημένη, καθόσον για το θέμα αυτό έχει εκδοθεί σχετική γνωμοδότηση του ΝΕΚ (αρ. 248/1994), που έγινε δεκτή κατά γνώμη της μειοψηφίας από τον Υπουργό Οικονομικών, καθώς και αποφάσεις διοικητικών δικαστηρίων (Πρωτοδικείου και Εφετείου), που δέχονται τη φορολόγηση της υπεραξίας που προέκυψε από τη μεταβίβαση ολόκληρου του πακέτου των μετοχών Α.Ε. Διοθέντος, όμως, ότι το θέμα αυτό της φορολόγησης ή όχι της υπεραξίας που προκύπτει από τη μεταβίβαση ολοκλήρου του πακέτου (100%) των μετοχών εκκρεμεί στη Δικαιοσύνη, οι αρμόδιες Δ.Ο.Υ., μέχρι της οριστικής επίλυσης του θέματος από το Συμβούλιο της Επικρατείας, θα αντιμετωπίζουν ανάλογες υποθέσεις μεταβίβασης μετοχών σύμφωνα με τα ανωτέρω αναφερόμενα.

- Σε κάθε άλλη περίπτωση μεταβίβασης μετοχών και ανεξάρτητα από τον αριθμό των μετοχών που μεταβιβάστηκαν για όσες πραγματοποιήθηκαν μέχρι και την έναρξη εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 15 του N.2459/1997, ήτοι μέχρι 17.2.1997, δεν θα επιβάλλεται φόρος επί της υπεραξίας που προέκυψε από τη μεταβίβαση των μετοχών της ανώνυμης εταιρίας.

2. Περαιτέρω, προβλέπεται ότι οι νέες διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του N.2238/1994, σύμφωνα με τη διάταξη της περίπτωσης ε' του άρθρου 40 του κοινοποιούμενου νόμου, ισχύουν από τη δημοσίευση αυτού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δηλαδή από την 18η Φεβρουαρίου 1997. Κατά συνέπεια, καταλαμβάνουν το κέρδος ή την ωφέλεια η οποία προκύπτει από μεταβίβάσεις των προαναφερόμενων περιουσιακών στοιχείων οι οποίες πραγματοποιούνται από την ημερομηνία αυτή και μετά.

3. Με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 15 του κοινοποιούμενου νόμου αντικαταστάθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 38 του Ν.2238/1994, το οποίο ορίζει τη φορολογική μεταχείριση του εισοδήματος (θετικού ή αρνητικού) που προκύπτει από την πώληση χρεογράφων ή από την αποτίμηση αυτών κατά τις διατάξεις του Κ.Β.Σ. Η αντικατάσταση των εν λόγω διατάξεων οφείλεται αποκλειστικά σε δύο λόγους.

Πρώτον, γιατί με τις νέες διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του Ν.2238/1994, όπως αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, το κέρδος ή η ωφέλεια η οποία προκύπτει από τη μεταβίβαση μετοχών ημεδαπής ανώνυμης εταιρίας μη εισηγμένης στο Χρηματιστήριο φορολογείται πλέον αυτοτελώς με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%), ενώ προγενέστερα απαλλάσσετο από το φόρο εισοδήματος, σύμφωνα με τις αντικατασταθείσες διατάξεις των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 38 του Ν.2238/1994. Δεύτερον, γιατί οι αντικατασταθείσες διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 38 του Ν.2238/1994 δεν προέβλεπαν συμψηφισμό της προκύπτουσας από την αποτίμηση μετοχών και ομολογιών ζημίας με τα αποθεματικά τα οποία έχουν προκύψει από την ανταλλαγή ή τη λήψη δωρεάν χρεογράφων, με βάση τις διατάξεις των άρθρων 20 - 27 του Ν.2065/1992 περί αναπροσαρμογής της αξίας ακινήτων. Επομένως, υπήρχε ανάγκη προσαρμογής των αντικατασταθεισών διατάξεων του άρθρου 38 του Ν.2238/1994 με τα ως άνω νέα δεδομένα. Κατά τα λοιπά, οι νέες διατάξεις του άρθρου 38 του Ν.2238/1994 αποτελούν επανάληψη των αντικατασταθεισών διατάξεων του άρθρου αυτού.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τις νέες διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 38 του Ν.2238/1994, τα κέρδη τα οποία προέρχονται από την πώληση μετοχών (ονομαστικών ή ανώνυμων) ημεδαπής ανώνυμης εταιρίας εισηγμένης στο Χρηματιστήριο, τα οποία προκύπτουν από βιβλία Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. και αποκτώνται από ατομικές επιχειρήσεις ή από υπόχρεους της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του

N.2238/1994 (Ο.Ε., Ε.Ε., αστικές εταιρίες κ.τ.λ.), απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος, υπό την προϋπόθεση ότι εμφανίζονται σε λογαριασμό ειδικού αποθεματικού, με σκοπό το συμψηφισμό τους με ζημίες, οι οποίες θα προκύψουν μελλοντικά από την πώληση μετοχών εισηγμένων ή όχι στο Χρηματιστήριο. Περαιτέρω, κατ' εφαρμογή των ίδιων ως άνω διατάξεων, αν σε κάποια διαχειριστική περίοδο προκύψει ζημία από την πώληση μετοχών, το ακάλυπτο μέρος αυτής της ζημίας ή όλη αυτή η ζημία, αναλόγως αν διενεργήθηκε ο κατά τα πιο πάνω συμψηφισμός ή δεν διενεργήθηκε λόγω μη ύπαρξης του λογαριασμού ειδικού αποθεματικού, δεν εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης, αλλά μεταφέρεται σε ειδικό λογαριασμό, με σκοπό να συμψηφισθεί μελλοντικά με κέρδη τα οποία θα προκύψουν από την πώληση μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο.

Επίσης, σύμφωνα πάντα με τις ίδιες ως άνω διατάξεις, τα έν λόγω κέρδη (από την πώληση ονομαστικών ή ανώνυμων μετοχών ημεδαπής ανώνυμης εταιρίας εισηγμένης στο ΧΑΑ), τα οποία εμφανίζονται στο λογαριασμό ειδικού αποθεματικού, αν αναληφθούν ή διανεμηθούν ή αν διαλυθεί η επιχείρηση φορολογούνται κατά το χρόνο της ανάληψης ή της διανομής τους ή κατά το χρόνο διάλυσης της επιχείρησης, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα οριζόμενα από τις ισχύουσες κατά τον ίδιο χρόνο διατάξεις. Κατά συνέπεια, εάν π.χ. το αρμόδιο όργανο ομόρρυθμης εταιρίας, η οποία δεν έχει λυθεί, αποφασίσει να διανείμει αυτά τα κέρδη στους εταίρους της και τα κέρδη αυτά μεταφερθούν από το λογαριασμό ειδικού αποθεματικού στο λογαριασμό 88 "Αποτελέσματα προς διάθεση", τα έν λόγω κέρδη προσαυξάνουν τα λοιπά φορολογητέα κέρδη της ομόρρυθμης εταιρίας της οικείας διαχειριστικής περιόδου αυτής. Επισημαίνεται, με σκοπό την αποφυγή δημιουργίας αμφιβολιών, ότι κατά την εκκαθάριση της σχετικής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος της ομόρρυθμης εταιρίας του παραδείγματος, τα ως άνω διανεμόμενα κέρδη λαμβάνονται υπόψη προκειμένου να υπολογισθεί

η επιχειρηματική αμοιβή δύσων εταίρων της ομόρρυθμης εταιρίας τη δικαιούνται. Σε περίπτωση, όμως, που η διανομή του ως άνω αφορολόγητου αποθεματικού γίνεται από τα νομικά πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 101 του Ν.2238/1994 (Α.Ε., Ε.Π.Ε. κ.λπ.), τότε για το διανεμόμενο αυτό ποσό του αποθεματικού έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 106 του Ν.2238/1994, ήτοι φορολογία αυτού αυτοτελώς στο όνομα του νόμιμου προσώπου μετά την αναγωγή του ποσού σε μικτό με την προσθήκη του αναλογούντος φόρου με τους συντελεστές που ισχύουν κατά το χρόνο της διανομής.

Τονίζεται ότι, σύμφωνα με τις νέες διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 38 του Ν.2238/1994, τα ίδια ως άνω κέρδη, δηλαδή αυτά που προέρχονται από την πώληση ονομαστικών ή ανώνυμων μετοχών ημεδαπής ανώνυμης εταιρίας εισηγμένης στο Χρηματιστήριο, τα οποία δεν υπάγονται στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, π.χ. αυτά που αποκτούνται από ιδιώτες, από ομόρρυθμες εταιρίες οι οποίες τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. κ.τ.λ., απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος, χωρίς να απαιτείται προς τούτο ουδεμία προϋπόθεση. Τέλος, σύμφωνα με τις νέες διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 38 του Ν.2238/1994, αν στα βιβλία της επιχείρησης υφίστανται λογαριασμοί στους οποίους εμφανίζονται αποθεματικά από χρεόγραφα, τα οποία αποθεματικά προέκυψαν είτε από την πώληση χρεογράφων σε τιμή ανώτερη της τιμής κτήσης, με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 10 του Α.Ν.148/1967, είτε από την πώληση μετοχών, με βάση τις διαχρονικά ισχύουσες διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 38 του Ν.2238/1994, είτε από την ανταλλαγή -ή τη δωρεάν λήψη μετοχών, με βάση τις διατάξεις οποιουδήποτε νόμου σχετικά με την αναπροσαρμογή της αξίας ακινήτων, τότε η ζημία, η οποία τυχόν προκύπτει κατά την απογραφή τέλους χρήσης από την κατά τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 28 του Κ.Β.Σ. αποτίμηση των μετοχών και

των ομολογιών που κατέχει η επιχείρηση, δεν εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης της σχετικής διαχειριστικής περιόδου της, αλλά μεταφέρεται σε χρέωση των ως άνω λογαριασμών. Περαιτέρω, αν στα βιβλία της επιχείρησης δεν υφίστανται οι ως άνω λογαριασμοί ή υφίστανται μεν, αλλά τα ποσά των παραπάνω αποθεματικών που εμφανίζονται σ' αυτούς τους λογαριασμούς υπολείπονται της εν λόγω ζημίας, τότε όλη η ζημία ή το ακάλυπτο τμήμα αυτής, κατά περίπτωση, επίσης δεν εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης της σχετικής διαχειριστικής περιόδου της, αλλά μεταφέρεται σε ειδικό λογαριασμό, με σκοπό το συμψηφισμό της με τα ίδια ως άνω αποθεματικά τα οποία θα προκύψουν μελλοντικά.

Για την ενημέρωσή σας, όσον αφορά τους ειδικούς λογαριασμούς στους οποίους πρέπει να εμφανίζεται το κέρδος ή η ζημία, ανάλογα την περίπτωση, από τη μεταβίβαση με αντάλλαγμα μετοχών (ονομαστικών ή ανώνυμων) ημεδαπής ανώνυμης εταιρίας εισηγμένης στο ΧΑΑ, τους λογιστικούς χειρισμούς που απαιτούνται για το συμψηφισμό του κέρδους αυτού με τη ζημία και γενικά για την εφαρμογή, από λογιστική άποψη, των νέων διατάξεων των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 38 του Ν.2238/1994, σας πληροφορούμε ότι έχει εκδοθεί η αριθμ. 288/6.3.1997 γνωμοδότηση του Εθνικού Συμβουλίου Λογιστικής, προς την οποία και σας παραπέμπουμε.

Οι νέες διατάξεις του άρθρου 38 του Ν.2238/1994, σύμφωνα με τη διάταξη της περίπτωσης ε' του άρθρου 40 του κοινοποιούμενου νόμου, ισχύουν από τη δημοσίευση αυτού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δηλαδή από την 18η Φεβρουαρίου 1997.

4. Με την παράγραφο 3° του άρθρου 15 του κοινοποιούμενου νόμου προστέθηκε νέα παράγραφος 4 στο άρθρο 79 του Ν.2238/1994. Οι διατάξεις αυτής της νέας παραγράφου διασφαλίζουν τη φορολόγηση του κέρδους ή της ωφέλειας η οποία προκύπτει από τη μεταβίβαση με αντάλλαγμα μετοχών (ονομαστικών ή ανώνυμων) ημεδαπής

ανώνυμης εταιρίας μη εισηγμένης στο Χρηματιστήριο Αθηνών, όπως αυτή ορίζεται με τις αναφερόμενες στην προηγούμενη παράγραφο 1 νέες διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του Ν.2238/1994.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τις διατάξεις της ως άνω νέας παραγράφου, η μεταβίβαση μετοχών (ονομαστικών ή ανώνυμων) ημεδαπής ανώνυμης εταιρίας μη εισηγμένης στο Χρηματιστήριο, ανεξάρτητα από ποιον γίνεται και της αιτίας στην οποία οφείλεται, πραγματοποιείται αποκλειστικά, είτε με συμβολαιογραφικό έγγραφο, είτε με ιδιωτικό έγγραφο, το τελευταίο, όμως, πρέπει απαραίτητα να είναι θεωρημένο από τον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας. Σε αντίθετη περίπτωση, η μεταβίβαση των συγκεκριμένων μετοχών είναι άκυρη και δεν παράγει κανένα έννομο αποτέλεσμα. Δηλαδή, εάν π.χ. φυσικό πρόσωπο αποκτήσει συνεπεία αγοράς μετοχές αυτής της κατηγορίας και η αγορά αυτή δεν στηρίζεται σε συμβολαιογραφικό έγγραφο ή στο κατά τα πιο πάνω ιδιωτικό έγγραφο, η εν λόγω αγορά θεωρείται άκυρη. Κατά συνέπεια, το φυσικό τούτο πρόσωπο του παραδείγματος δεν δικαιούται ούτε τα μερίσματα να εισπράξει, τα οποία αντιστοιχούν στις εν λόγω μετοχές, ούτε να συμμετάσχει στις γενικές συνελεύσεις των μετόχων της συγκεκριμένης ανώνυμης εταιρίας, ούτε να πωλήσει τις συγκεκριμένες μετοχές και γενικά δεν δικαιούται να ασκήσει κανένα δικαίωμα από εκείνα που θα δύνατο να ασκήσει ο νόμιμος κάτοχος αυτών των μετοχών.

Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζονται οι λεπτομέρειες που είναι αναγκαίες για την εφαρμογή των αναφερομένων στην παράγραφο αυτή.

Οι διατάξεις της νέας παραγράφου 4 του άρθρου 79 του Ν.2238/1994, σύμφωνα με τη διάταξη της περίπτωσης ε' του άρθρου 40 του κοινοποιούμενου νόμου, ισχύουν από τη δημοσίευση αυτού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δηλαδή από την 18^η Φεβρουαρίου

1997. Κατά συνέπεια, από της ημερομηνίας αυτής και μετά, κάθε μεταβίβαση μετοχών, είτε ονομαστικών, είτε ανωνύμων, μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο, θα γίνεται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 79 του Ν.2238/1994, με συμβολαιογραφικό ή ιδιωτικό έγγραφο.

5. Με την παράγραφο 4 του άρθρου 15 του κοινοποιούμενου νόμου ορίζεται ότι κάθε διάταξη, είτε γενική, είτε ειδική, η οποία αντίκειται στις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου του άρθρου αυτού, δηλαδή στις διατάξεις της νέας παραγράφου 4 του άρθρου 79 του Ν.2238/1994, παύει να ισχύει. Τούτο σημαίνει ότι από το χρόνο ισχύος των τελευταίων διατάξεων η μεταβίβαση μετοχών (ονομαστικών ή ανώνυμων) ημεδαπής ανώνυμης εταιρίας μη εισηγμένης στο Χρηματιστήριο, θα γίνει μόνο με τον τρόπο που ορίζεται από αυτές τις διατάξεις σχετικής με τον τρόπο μεταβίβασης των συγκεκριμένων μετοχών.

6. Με την παράγραφο 5 του άρθρου 15 του κοινοποιούμενου νόμου αντικαταστάθηκε η διάταξη του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 8 του άρθρου 81 του Ν.2238/1994. Η αντικατάσταση της εν λόγω διάταξης οφείλεται στην αντικατάσταση των διατάξεων της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του Ν.2238/1994, η οποία πραγματοποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 15 του κοινοποιούμενου νόμου, καθόσον υφίστατο ανάγκη εναρμόνισης της παλαιάς διάταξης αυτού του εδαφίου με τις νέες διατάξεις της ως άνω περίπτωσης.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τη νέα διάταξη του παραπάνω εδαφίου, οι συμβολαιογράφοι υποχρεούνται στις συμβολαιογραφικές πράξεις, τις οποίες συντάσσουν για τη μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων, που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του Ν.2238/1994, να μνημονεύουν το κέρδος ή την ωφέλεια, η οποία προέκυψε από τη μεταβίβαση ή εκχώρηση με αντάλλαγμα αυτών των περιουσιακών στοιχείων.

Η νέα διάταξη του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 8 του άρθρου 8 του Ν.2238/1994, σύμφωνα με τη διάταξη της περίπτωσης ε' του άρθρου 40 του κοινοποιούμενου νόμου, ισχύει από τη δημοσίευση αυτού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δηλαδή από την 18η Φεβρουαρίου 1997.

7. Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 15 του κοινοποιούμενου νόμου, ο τρόπος με τον οποίο προσδιορίζεται το κέρδος ή η ωφέλεια από τη μεταβίβαση με αντάλλαγμα μετοχών (ονομαστικών ή ανώνυμων) ημεδαπής ανώνυμης εταιρίας μη εισηγμένης στο Χρηματιστήριο, προκειμένου αυτό το κέρδος ή η ωφέλεια να φορολογηθεί αυτοτελώς με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%), κατά τα οριζόμενα από τις νέες διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του Ν.2238/1994, καθορίζεται με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών, Ανάπτυξης και Εμπορικής Ναυτιλίας, λαμβάνοντας ενδεικτικά υπόψη τον τιμάρριθμο και το χρόνο απόκτησης των εν λόγω μετοχών.

Οι παραπάνω διατάξεις, σύμφωνα με την περίπτωση ε' του άρθρου 40 του κοινοποιούμενου νόμου, ισχύουν από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δηλαδή από την 18η Φεβρουαρίου 1997.

Λαμβανομένου υπόψη ότι μέχρι του παρόντος δεν έχει εκδοθεί το κατά τα πιο πάνω προεδρικό διάταγμα, συνάγεται ότι, εάν από την 18η Φεβρουαρίου 1997 και μέχρι την έκδοση αυτού του διατάγματος μεταβιβασθούν με αντάλλαγμα μετοχές ανώνυμης εταιρίας μη εισηγμένης στο Χρηματιστήριο σε αυτοτελή φορολόγηση με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%), θα υπαχθεί το κέρδος ή η ωφέλεια η οποία θα προκύψει, όπως αυτό το κέρδος ή η ωφέλεια θα δηλωθεί από το πρόσωπο που μεταβιβάζει τις συγκεκριμένες μετοχές.

3. Παράρτημα

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΧΩΡΑΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΔΙΚΤΥΩΝ FRANCHISE

ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	%
ΑΓΓΛΙΑ	1,98%
ΒΕΛΓΙΟ	0,56%
ΓΑΛΛΙΑ	2,26%
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	1,41%
ΔΑΝΙΑ	0,85%
ΕΛΒΕΤΙΑ	0,28%
ΕΛΛΑΣ	80,51%
ΗΠΑ	5,08%
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	0,28%
ΙΣΠΑΝΙΑ	0,85%
ΙΤΑΛΙΑ	4,24%
ΚΑΝΑΔΑΣ	0,56%
ΚΥΠΡΟΣ	0,56%
ΣΟΥΗΔΙΑ	0,28%
ΟΛΜΑΝΔΙΑ	0,28%
Grand Total	100,00%

ΣΥΝΟΙΚΗ ΛΕΤΑ ΔΙΚΤΥΩΝ FRANCHISE

Category	Franchise	Αριθμ. Αλυσίδων	Ποσοτή επί Σενάριού	Σύνολο Μονάδων	M.O. Μεντόνες
Fast Food		3	3,07%	241	80,33
	Goody's	1	2,06%	162	16,00
	Mc Donald's	1	0,64%	50	50,00
	Αριστοφρέος	1	0,37%	29	29,00
Financial Services		2	0,42%	33	16,50
	DF Χρηματοπομπή	1	0,09%	7	7,00
	DGE BRUXELLES	1	0,33%	26	26,00
Internet Services		4	0,38%	30	7,50
	Cybernet	1	0,08%	6	6,00
	Worldsites	1	0,05%	4	4,00
	Comvios Net	1	0,05%	4	4,00
	e-Global	1	0,20%	16	16,00
Pet Shops		2	0,27%	21	10,50
	Pet City	1	0,09%	7	7,00
	Χαροπάκια	1	0,18%	14	14,00
Pizza		7	2,08%	163	23,29
	HELLO PIZZA!	1	0,06%	5	5,00
	Roma Pizza	1	0,95%	75	75,00
	Zio Pepe	1	0,18%	14	14,00
	L' Artigiano	1	0,15%	12	12,00
	Σταυρούλιανης	1	0,22%	17	17,00
	Domino's	1	0,22%	17	17,00
	Pizza Fan	1	0,29%	23	23,00
Sandwich - Takeaway		6	7,12%	559	93,17
	Everest	1	3,40%	267	267,00
	Subway	1	0,04%	3	3,00
	Top Τσίρια	1	0,24%	19	19,00
	Γρηγόρης - Μυρωνιάρας	1	2,83%	222	222,00
	Όντζα Ρόνκας	1	0,56%	44	44,00
	Snacker's Place	1	0,05%	4	4,00
Δημιουργικό προϊόντα		1	0,13%	10	10,00
	Αγροσοδόμη	1	0,13%	10	10,00
Αθλητικό Τζίρι		1	0,01%	1	1,00
	Sport Point	1	0,01%	1	1,00
Αρχαιοελληνικά		5	1,49%	117	23,40
	Αριστολές	1	0,19%	15	15,00
	Βιάντης	1	0,64%	50	50,00
	Karicēnēς	1	0,48%	38	38,00
	Art-O-Fresh	1	0,03%	2	2,00
	Χωριάτικο	1	0,15%	12	12,00
Λαϊκές - Κάρτας - Λέβη		2	1,99%	156	78,00
	Hallmark	1	0,19%	15	15,00
	Πετζερίζε	1	1,80%	141	141,00
Εκπλοπή - Εργο. Τζίρης		2	0,05%	4	2,00
	a Prima	1	0,03%	2	2,00
	Gallerie Paletta	1	0,03%	2	2,00
Γυμναστήρια		5	2,27%	178	35,00
	GYMNASIUM	1	0,47%	37	37,00
	Gymnet - Universal Studios - Vis Vitalis	1	1,41%	111	111,00
	Golden Gym	1	0,17%	13	13,00
	Joe Weider	1	0,11%	9	9,00
	Winners Health Clubs	1	0,10%	8	8,00
Αιόληρα		7	1,51%	103	14,51
	ECO House	1	0,06%	5	5,00
	ANIMAL SPIRIT	1	0,38%	30	30,00
	telemarketing Shop	1	0,08%	6	6,00

ΕΩΣ 12/2003

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΛΙΣΤΑ ΔΙΚΤΥΩΝ FRANCHISE

Διόπορος	HOLLYTOON	1	0,13%	10	10,00
	NIKKO MARKET	1	0,11%	9	9,00
	Bargain Store	1	0,48%	38	38,00
	Ola Stores	1	0,06%	5	5,00
Διάσκολος		2	0,19%	15	7,50
	Patis Music World	1	0,04%	3	3,00
	Virgin Megastores	1	0,15%	12	12,00
Επίπεδο		12	2,09%	164	13,67
	J20	1	0,05%	4	4,00
	Akteon	1	0,05%	4	4,00
	BO Concept	1	0,19%	15	15,00
	Divani & Divani	1	0,19%	15	15,00
	DOS Παγωμένης	1	0,03%	2	2,00
	Modeco	1	0,22%	17	17,00
	NEOSET	1	0,76%	60	60,00
	SOFA & HOUSE	1	0,01%	1	1,00
	DoPérgis	1	0,08%	6	6,00
	NEO KATOIKEIN	1	0,20%	16	16,00
	Συζευκτής	1	0,19%	15	15,00
	Gautier	1	0,11%	9	9,00
Επίπεδο κουζίνας		5	0,95%	72	15,00
	Si Cucine	1	0,04%	3	3,00
	oiokoset	1	0,08%	6	6,00
	Biente Cucine	1	0,20%	16	16,00
	Aveion	1	0,38%	30	30,00
	NEOSET Κουζίνα	1	0,25%	20	20,00
Εστιατόρια		9	0,69%	54	6,00
	Applebee's	1	0,05%	4	4,00
	La Pasteria	1	0,15%	12	12,00
	Santa Pasta	1	0,03%	2	2,00
	ΑΠΟΛΟΛΗ Η	1	0,22%	17	17,00
	KΑΣΤΕΛΑΟΡΙΚΟ	1	0,09%	7	7,00
	Ole - Ole	1	0,03%	2	2,00
	SBARRO	1	0,05%	4	4,00
	Masahua	1	0,05%	4	4,00
	TO KOYKAJKI	1	0,03%	2	2,00
Ζεσπανιστικά - Ζεσπρόδι		7	2,04%	160	22,86
	Despina	1	0,08%	6	6,00
	Fresh	1	0,10%	8	8,00
	La Frianderie	1	0,51%	40	40,00
	Leonidas	1	0,64%	50	50,00
	Papagalino	1	0,32%	25	25,00
	Zoom Serie	1	0,24%	19	19,00
	Αντέρπης (Γρηγορά)	1	0,15%	12	12,00
Θερμανση - Τρύπη - Κλιματισμός		3	0,28%	22	7,33
	KLIMATAIR	1	0,05%	4	4,00
	Themopolis	1	0,10%	8	8,00
	TECHNOTHERMA	1	0,13%	10	10,00
Καρδιοπνεύ		8	2,08%	163	20,38
	Crabtree & Evelyn	1	0,03%	2	2,00
	Nectar	1	0,19%	15	15,00
	The Bath Shop	1	0,06%	5	5,00
	The Body Shop	1	0,74%	58	58,00
	Hondos Center	1	0,67%	53	53,00
	Fresh Line	1	0,23%	18	18,00
	Applewood's	1	0,10%	8	8,00
	Matte Spa	1	0,05%	4	4,00
Κάλτερα - Καταστήματα ένδυσης		3	0,75%	59	19,67
	Calza di Scandalo	1	0,23%	18	18,00
	Calzedonia	1	0,37%	29	29,00
	Sock Shop	1	0,15%	12	12,00
Καφές - Καφετέρια		12	5,63%	442	36,88
	Brazilian Coffee Stores	1	0,05%	4	4,00
	Coffeeway	1	0,89%	70	70,00

ΕΩΣ 12/2003

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΛΕΤΑ ΔΙΚΤΥΩΝ FRANCHISE

Κοφέτες - Πάγος	Flocafe Haagen Dazs Igloo / Delifresh Ilio-Ilio La Chocolatiere Queen's Αιδονη	1 1 1 1 1 1 1	0,67% 0,27% 0,51% 0,45% 0,04% 0,08% 2,06%	53 21 40 35 3 6 162	53,00 21,00 40,00 35,00 3,00 6,00 162,00
Κέρπες Απαραίτησης - Διετηγμένο Κέρπε	Elisabeth Healthy Way Lipogen Nutrimed Laser Line Clinics Light	1 1 1 1 1 1	0,04% 0,18% 0,51% 0,13% 0,09% 0,13%	3 14 40 10 7 10	3,00 14,00 40,00 10,00 7,00 10,00
Κομμωτήρια	Mod's Hair Basil Nicolas Coiffure Free Style	1 1 1 1	0,10% 0,06% 0,24% 0,04%	8 5 19 3	8,00 5,00 19,00 3,00
Κομψήριτο	Bianca Verti Folli-Follie Jaloux Oxette ΖΩΑΣΙΤΑΣ LALAOUNIS Loisir	1 1 1 1 1 1 1	0,10% 1,31% 0,14% 0,25% 0,14% 0,25% 0,24%	8 103 11 20 11 20 19	8,00 103,00 11,00 20,00 11,00 20,00 19,00
Κουφώριτο	ΕΙΓΡΑΣ ΚΟΥΡ	5	0,66%	52	10,40
	EURALUMIN Protecta Compact ΕΛΑΜΙΟ Balomenos Doors	1 1 1 1 1	0,03% 0,11% 0,20% 0,17% 0,15%	2 9 16 13 12	2,00 9,00 16,00 13,00 12,00
Ακουτία Ειδών - Υαλοβάτε	Anthis House EPAVLIS ILLUSION QUILTS KA - International Χυτηράδης Πιεργιάδης Palladium GB Bianco	1 1 1 1 1 1 1 1	0,03% 0,50% 0,04% 0,05% 0,09% 0,08% 0,06% 0,03%	2 39 3 4 7 6 5 2	2,00 39,00 3,00 4,00 7,00 6,00 5,00 2,00
Μοκάτες - Ναζίτ Κ.Π.	ALBIO BICKAPPIET Sit-KYROS Shops	1 1	0,50% 0,39%	39 31	39,00 31,00
Μπύραριες	Beer Academy Craft	1 1	0,19% 0,03%	15 2	2,50 2,00
Σύγχρονες	Intelingua ΔΛΧΩΝ Ευρωγλωσσι ΕΓΓΙΣΕΙ ΑΓΟΡΑΣ ΣΥΝΗ Linguaphone ΕΒΑΡΝΑ ISON so easy Σ. ΚΑΛΟΓΡΙΔΑ	1 1 1 1 1 1 1 1 1	0,92% 1,53% 2,29% 0,11% 0,15% 0,32% 1,27% 0,23% 0,05%	72 120 180 9 12 25 100 18 4	72,00 120,00 180,00 9,00 12,00 25,00 100,00 18,00 4,00
Ποτόδοτοι	Ποτόκες γηράδες Balloons Πηριφερεντιάτι	2 1 1	0,32% 0,23% 0,09%	25 18 7	12,50 18,00 7,00

ΕΩΣ 12/2003

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΛΙΣΤΑ ΔΙΚΤΥΩΝ FRANCHISE

Ηαγινίδες		3	0,24%	19	6,33
The Cartoon Store	1	0,11%	9	9,00	
To Energyidit olala	1	0,08%	6	6,00	
	1	0,05%	4	4,00	
Συνολικό Μητρώο	6	5,54%	435	72,50	
BAZAAR	1	0,39%	31	31,00	
Dia	1	3,44%	270	270,00	
Eva	1	0,80%	63	63,00	
ΤΙΡΟΦΟ	1	0,11%	9	9,00	
Σ' ΜΑΠΙΝΟΙ ΗΟΥΑΣ	1	0,60%	47	47,00	
ΛΑΗ Βασιλόπουλος	1	0,19%	15	15,00	
Συρόπαντα - Κρήτης	6	1,44%	113	18,83	
Coco-mat	1	0,41%	32	32,00	
Elite Strom	1	0,09%	7	7,00	
Ideal Strom	1	0,19%	15	15,00	
Media Strom	1	0,61%	48	48,00	
Idas I dream and Sleep	1	0,01%	1	1,00	
ΥΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΥΙΕΙΑ	1	0,13%	10	10,00	
Σύμβαση Επιχειρήσεων	1	0,05%	4	4,00	
FC & D Franchise Consulting & Development	1	0,05%	4	4,00	
Τεχνολογία Βενζινέρινης	3	0,33%	26	8,67	
ALTER EGO	1	0,06%	5	5,00	
EST - EURO SERVICE TECHNICAL	1	0,09%	7	7,00	
Τεχνολ. Κάλυψη	1	0,18%	14	14,00	
Υαλούρια	2	0,18%	14	7,00	
Sider	1	0,13%	10	10,00	
Shooz	1	0,05%	4	4,00	
Φυσική Ζωή	2	0,17%	13	6,50	
Trekking Hellas	1	0,11%	9	9,00	
EY ZHN	1	0,05%	4	4,00	
Φυτό - Αγροί	1	0,03%	2	2,00	
LV Petridis	1	0,03%	2	2,00	
Φωτογραφικές Λίστες	2	0,74%	58	39,00	
Fotostar Technostores	1	0,14%	11	11,00	
Photo Experts	1	0,60%	47	47,00	
Χρηματικές Ειδών Συντηρού - Δόρας	17	4,43%	348	20,47	
Vef's House	1	0,25%	20	20,00	
Cook-Shop	1	0,69%	54	54,00	
Omnishop	1	0,39%	31	31,00	
Habitat	1	0,03%	2	2,00	
Sotrek	1	0,31%	24	24,00	
Pallet Stores	1	0,13%	10	10,00	
Skia	1	0,19%	15	15,00	
Le Shop	1	0,11%	9	9,00	
Happyland	1	0,17%	13	13,00	
ΔΙΑΦΑΝΟ	1	0,08%	6	6,00	
Kosta Boda Illum	1	0,59%	46	46,00	
WMF Ηλαπονίκον	1	0,76%	60	60,00	
www.home.com	1	0,20%	16	16,00	
OMNIA Armandos Moustakis	1	0,05%	4	4,00	
bodum	1	0,39%	31	31,00	
Pier Import	1	0,05%	4	4,00	
ΚΗΠΟΣΤΑΙΝΗΣ	1	0,04%	3	3,00	
Εθνική Εστιατορία	6	0,41%	32	5,33	
Won Ton	1	0,04%	3	3,00	
ΔΙΡΧΑΙΩΝ γεύσεων	1	0,06%	5	5,00	
Πατρινόσουσα	1	0,09%	7	7,00	
ΕΞ ΑΝΑΓΟΥΛΗΣ	1	0,08%	6	6,00	
ΟΥΖΟΥ ΜΕΛΑΘΡΩΝ	1	0,06%	5	5,00	
Wok 88	1	0,08%	6	6,00	
Τρόφιμοι	1	0,14%	11	11,00	

ΕΩΣ 12/2003

ΣΥΝΟΙΚΗ ΛΙΣΤΑ ΔΙΚΤΥΩΝ FRANCHISE

Τυρίανος	Ορθόπινος	1	0,14%	11	11,00
Διαφόρο - Ελάχιστης	Captain Hook	1	0,29%	23	23,00
		1	0,29%	23	23,00
Διαφόρο - Πίσινες	PISCINES IDEALES	1	0,11%	9	9,00
		1	0,11%	9	9,00
Είδη καθαρισμού	Glass Cleaning	1	0,84%	66	53,00
	Clean Stop	1	0,71%	56	56,00
		1	0,13%	10	10,00
Είδη καπνιστικού	Pávlos	1	0,03%	2	2,00
		1	0,03%	2	2,00
Εσόπουγια	EROS	7	0,81%	64	9,14
	INTIMISSIMI	1	0,23%	18	18,00
	M.E.D	1	0,15%	12	12,00
	Nota	1	0,08%	6	6,00
	HONEYMOON	1	0,06%	5	5,00
	Benetton Undercolors	1	0,05%	4	4,00
	La Meduse	1	0,13%	10	10,00
		1	0,11%	9	9,00
Επιχειρησιακό	ideal	3	0,42%	33	11,00
	RE/MAX	1	0,18%	14	14,00
	EPA	1	0,22%	17	17,00
		1	0,03%	2	2,00
Χαροπάζα	Pitta Pan	3	0,46%	36	12,00
	Nik	1	0,29%	23	23,00
	Dionisos The Quick Greek	1	0,13%	10	10,00
		1	0,04%	3	3,00
Σπορτισματικό	ORA-ORA	2	0,15%	12	6,00
	Watch Outlets	1	0,04%	3	3,00
		1	0,11%	9	9,00
Video club - DVD	Video Blue	8	1,94%	152	19,00
	DVD WORLD	1	0,66%	52	52,00
	SEVEN VIDEO NET	1	0,09%	7	7,00
	Videorama	1	0,23%	18	18,00
	24 Self Video	1	0,23%	18	18,00
	All Digital Club	1	0,46%	36	36,00
	24hrs Digital Club	1	0,03%	2	2,00
	Movieland	1	0,01%	1	1,00
		1	0,23%	18	18,00
Εμπορίου - Συλλόγος Χορωτών	Asters	2	0,31%	24	12,00
	GENE KELLY	1	0,04%	3	3,00
		1	0,27%	21	21,00
Εσότερο	Benetton	12	1,77%	139	11,58
	Coronet Tapioca	1	0,51%	40	40,00
	Red / Green Scandinavia	1	0,06%	5	5,00
	Replay Stores	1	0,06%	5	5,00
	SERGIO TACCHINI	1	0,09%	7	7,00
	Cotton Blue	1	0,25%	20	20,00
	MEXX	1	0,04%	3	3,00
	Esprit	1	0,01%	1	1,00
	Levi's	1	0,06%	5	5,00
	Billardi	1	0,08%	6	6,00
	Glo	1	0,13%	10	10,00
	Artisti Italiani	1	0,32%	25	25,00
		1	0,15%	12	12,00
Εργασιακό	Anna Riska	19	4,56%	358	18,84
	BSB club	1	0,38%	30	30,00
	Camomilla	1	0,47%	37	37,00
	Claire	1	0,05%	4	4,00
	Kookai	1	0,10%	8	8,00
	L' Atelier	1	0,24%	19	19,00
		1	0,08%	6	6,00

ΕΩΣ 12/2003

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΛΙΣΤΑ ΔΙΚΤΥΩΝ FRANCHISE

Ενότητα Γεννού	More - More MORGAN Rebecca Blu Sarah Lawrence Iff Ganas Lussile Laurel NAF NAF Raxevsky E-Play Stefanel Ysatis mi matimli	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	0,23% 0,28% 0,47% 0,32% 0,09% 0,17% 0,10% 0,24% 0,45% 0,06% 0,56% 0,24% 0,03%	18 22 37 25 7 13 8 19 35 5 44 19 2	18,00 22,00 37,00 25,00 7,00 13,00 8,00 19,00 35,00 5,00 44,00 19,00 2,00
Ενότητα Ανδρικού	4 You BLUMAN E-Phos MAN & MANETTI NAUTICA Oxford Company RANIMAMI Vardas Pioneer	9 1 1 1 1 1 1 1 1	1,86% 0,08% 0,11% 0,05% 0,27% 0,29% 0,38% 0,10% 0,42% 0,15%	146 6 9 4 21 23 30 8 33 12	16,22 6,00 9,00 4,00 21,00 23,00 30,00 8,00 33,00 12,00
Εποχικότητας	SaSec American Cleaners Presto	3 1 1	0,55%	43	14,33
Ογκομετρία	EIE YIELAN	1 1	0,01%	1 1	1,00 1,00
Ενότητα Παιδικού	Alouette Bravi Ragazzi Grant Marasil MATOU SAM 0-13 Tricoteen Lapin House -FRATTINA Rammer	9 1 1 1 1 1 1 1 1	3,17% 0,11% 0,06% 0,71% 0,18% 0,25% 0,83% 0,22% 0,55% 0,25%	249 9 5 56 14 20 65 17 43 20	27,67 9,00 5,00 56,00 14,00 20,00 65,00 17,00 43,00 20,00
Διάσφατα - Ηρόκοτα Σετάτι	Betanet	1 1	0,04%	3 3	3,00 3,00
Δερμάτινα Λιθρά Κάλα	Bag Stories Thiros KEM FOSSIL USA Hunter	5 1 1 1 1	1,03% 0,09% 0,39% 0,41% 0,01% 0,13%	81 7 31 32 1 10	16,20 7,00 31,00 32,00 1,00 10,00
Εσώ Εγκυποτόνια γ. κ.α.	Premaman Prenatal JPPA	3 1 1	0,70% 0,29% 0,10% 0,31%	55 23 8 24	18,33 23,00 8,00 24,00
Υγρότητα Βαρύτητα	Crocodilino MOY EPI Fomentini	3 1 1	1,71% 1,06% 0,33% 0,32%	154 83 26 25	44,67 83,00 26,00 25,00
Βιβλία- Εκδόσεις	Ελευθερούδης Μελάνις Παπαζητέας ΒΙΒΛΙΟΤΟΛΗ	4 1 1 1	0,42% 0,08% 0,05% 0,27% 0,03%	33 6 4 21 2	8,25 6,00 4,00 21,00 2,00
Συνθήσιμη ημερομηνία πατέντων	Aquarana	1 1	0,45% 0,48%	38 38	38,00 38,00

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΕΤΑ ΔΙΚΤΥΟΝ FRANCHISE

Διέφορα - Απόστη	3	0,75%	59	19,67
295 Βργ. Shop ΕΥΡΥΨΟΗ	1	0,08%	6	6,00
1 EURO SHOP	1	0,62%	49	49,00
Inter Shops	1	0,05%	4	4,00
Εσω Μουντίνγκ	2	0,48%	38	19,00
Musik Produktiv	1	0,03%	2	2,00
ΦΙΑΒΗΙΩΣ ΝΑΚΑΣ	1	0,46%	36	36,00
Πρωτότυπη Νέας Τεχνολογίας	10	7,66%	602	60,20
OTE-Shops	1	0,18%	14	14,00
Radiocomm Status	1	0,11%	9	9,00
Telefon Shops	1	0,64%	50	50,00
Γερμανός	1	4,33%	340	340,00
Αήγους	1	0,17%	13	13,00
Ιδαίου	1	0,18%	14	14,00
Βασιλάρης	1	0,88%	69	69,00
IMIENPOYMIH NET	1	0,33%	26	26,00
TELESTET	1	0,64%	50	50,00
Microland	1	0,22%	17	17,00
Εκπαιδευτική Πλατφόρμα	16	4,44%	349	21,83
Computer Explorers	1	0,23%	18	18,00
Computer International	1	0,45%	35	35,00
Computer Kids by Fourth R	1	0,23%	18	18,00
IMS	1	0,39%	31	31,00
IST Studies	1	0,01%	1	1,00
New Horizons	1	0,84%	3	3,00
TECHNOKIDS - TECHNOPLUS	1	0,45%	35	35,00
intered	1	0,18%	14	14,00
CYBER KIDS	1	0,38%	30	30,00
Interactive Learning	1	0,29%	23	23,00
KOREL Plus	1	0,03%	2	2,00
Canerra	1	0,39%	31	31,00
SIGMANET	1	0,32%	25	25,00
EUROLAB	1	0,64%	50	50,00
win.net	1	0,23%	18	18,00
Expert in	1	0,19%	15	15,00
Δασκαλικό Σύστημα	1	0,11%	9	9,00
ALTO	1	0,11%	9	9,00
Διεργατικοί Εκθίσκοι	1	0,05%	4	4,00
Money Show	1	0,05%	4	4,00
Τουριστικής Υπηρεσίας	1	0,10%	8	8,00
hit 360	1	0,10%	8	8,00
Γράφιμο	2	0,13%	19	5,80
KΡΕΟΤΟΗΛΑ	1	0,04%	3	3,00
Green Farm	1	0,09%	7	7,00
Εκπαιδευτική Σπονζός Μόδες	1	0,05%	4	4,00
PAN-Sik	1	0,05%	4	4,00
Εκπαιδευτική Επεχειρησιακή	1	0,01%	1	1,00
Interseminar	1	0,01%	1	1,00
Εκπαιδευτική Θέαφορη	1	0,03%	2	2,00
ΠΑ.ΣΧ.ΝΑ.	1	0,03%	2	2,00
Δυτικοανατολικά Κλεψύδρα	1	0,22%	17	17,00
Anti-smoking Centers	1	0,22%	17	17,00
Διεθνούς Χορών - Party	2	0,60%	47	23,50
Μετωπό Μαζεύοντας	1	0,41%	32	32,00
BALLOON PLANET	1	0,19%	15	15,00
Προσχολική Ανάπτυξη	1	0,01%	1	1,00
Cambridge	1	0,01%	1	1,00
Αξεσουάρ	3	0,53%	42	14,00
Alexi Andrioti Accessories	1	0,36%	28	28,00

ΕΟΣ 12/2003

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΛΙΣΤΑ ΔΙΚΤΥΩΝ FRANCHISE

Αξεσουάρ	KISS KISS MABO Accessories	1	0,08% 0,10%	6 8	6,00 8,00
Εμπορική συνένοχη	Vibed	1	0,06% 0,06%	5 5	5,00 5,00
Εμπορική συνένοχη	Skouropoulos	1	0,06% 0,06%	5 5	5,00 5,00
Κέντρα Αναπτύξεως	Dyslexia Centers	1	0,01% 0,01%	1 1	1,00 1,00
Κέντρα Ιποβολγής	JKALMED	1	0,09% 0,09%	7 7	7,00 7,00
Υγειονομική υπηρεσία	Hygiene Service	1	0,20% 0,20%	16 16	16,00 16,00
Grand Total		354	100,00%	7854	22,19

ΕΩΣ 12/2003

ΣΥΝΟΔΟ ΑΙΚΤΥΩΝ FRANCHISE ME >2 UNITS

Category	Franchise	Αριθμ. Άλυσίδων	Ποσοστό επί Συνόλου	Σύνολο Μενάδων	M.O. Μενάδων
Fast Food		3	3,10%	241	80,33
	Goody's	1	2,09%	162	162,00
	Mc Donald's	1	0,64%	50	50,00
	Αυλόγυρος	1	0,37%	29	29,00
Financial Services		2	0,43%	33	16,50
	IDF Χρηματοποιική	1	0,09%	7	7,00
	DGE BRUXELLES	1	0,33%	26	26,00
Internet Services		4	0,39%	30	7,50
	Cybernet	1	0,08%	6	6,00
	Worldsites	1	0,05%	4	4,00
	Comvias Net	1	0,05%	4	4,00
	e-Global	1	0,21%	16	16,00
Pet Shops		2	0,27%	21	10,50
	Pet City	1	0,09%	7	7,00
	Ζωοφίλια	1	0,18%	14	14,00
Pizza		7	2,10%	163	23,29
	HELLO PIZZA!	1	0,06%	5	5,00
	Roma Pizza	1	0,97%	75	75,00
	Zio Peppe	1	0,18%	14	14,00
	L'Artigiano	1	0,15%	12	12,00
	Σπαστάλιστας	1	0,22%	17	17,00
	Dominos'	1	0,22%	17	17,00
	Pizza Fan	1	0,30%	23	23,00
Sandwich - Take away		6	7,20%	559	93,17
	Everest	1	3,44%	267	267,00
	Subway	1	0,04%	3	3,00
	Top Τζάντε	1	0,24%	19	19,00
	Γρηγόρης - Μικρογεύματα	1	2,86%	222	222,00
	Θείος Βόνιος	1	0,57%	44	44,00
	Snacker's Place	1	0,05%	4	4,00
Αγροτικά προϊόντα		1	0,13%	10	10,00
	Αγροτεράσια	1	0,13%	10	10,00
Αρτοποιήματα		4	1,48%	115	28,75
	Αρτόπολις	1	0,19%	15	15,00
	Βενέτης	1	0,64%	50	50,00
	Καπσέλης	1	0,49%	38	38,00
	Χώρισπικό	1	0,15%	12	12,00
Αφίσες - Κάρτες - Δώρα		2	2,01%	156	78,00
	Hallmark	1	0,19%	15	15,00
	Ρεζέρβα	1	1,82%	141	141,00
Γυμναστήρια		5	2,29%	178	35,60
	GYMNASIUM	1	0,48%	37	37,00
	Gymnet - Universal Studios - Vis Vitalis	1	1,43%	111	111,00
	Golden Gym	1	0,17%	13	13,00
	Joe Weider	1	0,12%	9	9,00
	Winners Health Clubs	1	0,10%	8	8,00
Διάφορα		7	1,33%	103	14,71
	ECO House	1	0,06%	5	5,00
	ANIMAL SPIRIT	1	0,39%	30	30,00
	telemarketing Shop	1	0,08%	6	6,00
	HOLLYTOON	1	0,13%	10	10,00
	NIKKO MARKET	1	0,12%	9	9,00
	Bargain Store	1	0,49%	38	38,00
	Ola Stores	1	0,06%	5	5,00
Διοικοί - Καρσέτες		2	0,19%	15	7,50

ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΚΤΥΩΝ FRANCHISE ME >2 UNITS

Διοκοι-Κυρες	Patis Music World Virgin Megastores	1 1	0,04% 0,15%	3 12	3,00 12,00
Επιπλα	120 Akteon BO Concept Divani & Divani Modeco NEOSET Βοράγης ΝΕΟ ΚΑΤΟΙΚΕΙΝ Σιλβεστρίδης Gautier	10 1 1 1 1 1 1 1 1 1	2,07% 0,05% 0,05% 0,19% 0,19% 0,22% 0,77% 0,08% 0,21% 0,19%	161 4 4 15 15 17 60 6 16 15	16,10 4,00 4,00 15,00 15,00 17,00 60,00 6,00 16,00 15,00 9,00
Επιπλα κουζίνας	Si Cucine Ioikoset Biente Cucine Avelon NEOSET Κουζίνα	5 1 1 1 1	0,97% 0,04% 0,08% 0,21% 0,26%	75 3 6 16 20	15,00 3,00 6,00 16,00 20,00
Εστιατόρια	La Pasteria ΔΡΟΣΟΠΗΓΗ ΚΑΣΤΕΛΟΡΙΖΟ Masabuca ΤΟ ΚΟΥΚΛΑΚΙ	5 1 1 1 1	0,54% 0,15% 0,22% 0,09% 0,03%	42 12 17 7 2	8,40 12,00 17,00 7,00 2,00
Ζωγροπλαστεία - Ζωγρώδη	Despina Fresh La Frianderie Leonidas Papagalino Zoom Serie Ανδρέας (Τρίγωνα)	7 1 1 1 1 1 1	2,05% 0,08% 0,10% 0,52% 0,64% 0,32% 0,24% 0,15%	160 6 8 40 50 25 19 12	22,86 6,00 8,00 40,00 50,00 25,00 19,00 12,00
Θέρμανση - Ψύξη - Κλιματισμός	KLIMATAIR Thermopolis TECHNOTHERMA	3 1 1 1	0,28% 0,05% 0,10% 0,13%	22 4 8 10	7,33 4,00 8,00 10,00
Καλλυντικά	The Bath Shop The Body Shop Hondos Center Fresh Line Applewood's Mastic Spa	6 1 1 1 1 1	1,88% 0,06% 0,75% 0,68% 0,23% 0,10%	146 5 58 53 18 8	24,33 5,00 58,00 53,00 18,00 8,00
Κάλτσες - Καλτσόν κ. & ειδή ένδυσης	Calza di Scandalo Calzedonia Sock Shop	3 1 1 1	0,76% 0,23% 0,37% 0,15%	59 18 29 12	19,67 18,00 29,00 12,00
Καφές - Παγωτά κλπ	Brazilian Coffee Stores Coffeeway Flotecafe Haagen Dazs Igloo / Delifresh Illo-Illo La Chocolatiere Queen's Δωδώνη ΔΕΛΗΟΛΑΝΗΣ Coffeeright Le Palmie - Bistro	12 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	5,69% 0,05% 0,90% 0,68% 0,27% 0,52% 0,45% 0,04% 0,08% 2,09% 0,49% 0,05% 0,08%	442 4 70 53 21 40 35 3 6 162 38 4 6	36,83 4,00 70,00 53,00 21,00 40,00 35,00 3,00 6,00 162,00 38,00 4,00 6,00
Κέντρα Αδενοτισμάτων - Διαιτητικά Κέντρα		6	1,08%	84	14,00

ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΚΤΥΩΝ FRANCHISE ME >2 UNITS

Κέντρα Αδυτίας	Elisabeth Healthy Way Lipogen Nutrimed Laser Line Clinics Light	1 1 1 1 1 1	0,04% 0,18% 0,52% 0,13% 0,09% 0,13%	3 14 40 10 7 10	3,00 14,00 40,00 10,00 7,00 10,00
Κομητωτήρια	Mod's Hair Basti Nicolas Coiffure	3 1 1	0,41% 0,10% 0,06% 0,24%	32 8 5 19	10,67 8,00 5,00 19,00
Κοσμήματα	Bianca Verti Folli-Follie Jaloux Oxette ΖΩΑΣΤΑΣ LALAOUNIS Loisir	7 1 1 1 1 1 1	2,47% 0,10% 1,33% 0,14% 0,26% 0,14% 0,26% 0,24%	192 8 103 11 20 11 20 19	27,43 8,00 103,00 11,00 20,00 11,00 20,00 19,00
Κουφώματα - Πόρτες κλπ	Protecta Compact ΠΛΑΙΣΙΟ Balomenos Doors	4 1 1 1	0,610% 0,12% 0,21% 0,17% 0,15%	50 9 16 13 12	12,50 9,00 16,00 13,00 12,00
Λευκά Ειδή - Υφασμάτα	ΕΡΑΒΙΛΙΣ ILLUSION QUILTS KA - International Χυτηρούλου Πετρούχαλος Palladium	6 1 1 1 1 1	0,82% 0,50% 0,04% 0,05% 0,09% 0,06%	64 39 3 4 7 5	10,67 39,00 3,00 4,00 7,00 5,00
Μοκέτες - Χαλιά κλπ	ALBIO ΒΙΟΚΑΡΠΕΤ Sit-KYROS Shops	2 1 1	0,90% 0,50% 0,40%	70 39 31	35,00 39,00 31,00
Μπυραρίες	Beer Academy	1 1	0,17% 0,17%	13 13	13,00 13,00
Ξένες Γλώσσες	Interlingua AXON Ευρωγνώση ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ ΣΥΝΗ Linguaphone ΣΒΑΡΝΑ ISON so easy Σ. ΚΑΛΟΓΡΑΙΑ	9 1 1 1 1 1 1 1 1	6,96% 0,93% 1,55% 2,32% 0,12% 0,15% 0,32% 1,29% 0,23% 0,05%	540 72 120 180 9 12 25 100 18 4	60,00 72,00 120,00 180,00 9,00 12,00 25,00 100,00 18,00 4,00
Παιδότοποι - Παιδικές χαρές	Balloons Παραμυθούπολη	2 1 1	0,32% 0,23% 0,09%	25 18 7	12,50 18,00 7,00
Παιχνίδια	The Cartoon Store jolala	2 1	0,17% 0,12% 0,05%	13 9 4	6,50 9,00 4,00
Σούπερ Μάρκετ	BAZAAR Cia Eva ΤΡΟΦΟ Σ' ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ ΑΒ Βασιλόπουλος	6 1 1 1 1 1	5,60% 0,40% 3,49% 0,81% 0,12% 0,61% 0,19%	435 31 270 63 9 47 15	72,50 31,00 270,00 63,00 9,00 47,00 15,00
Στρώματα	Κρεβάτια Coco-mat	5 1	1,44% 0,41%	112 32	22,40 32,00

ΕΩΣ 2003

ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΚΤΥΩΝ FRANCHISE ME >2 UNITS

Στρώματα	Elite Strom	1	0,09%	7	7,00
	Ideal Strom	1	0,19%	15	15,00
	Media Strom	1	0,62%	48	48,00
	ΥΠΝΟΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ	1	0,13%	10	10,00
Σύμβουλοι Επιχειρήσεων		1	0,05%	4	4,00
	FC&D Franchise Consulting & Development	1	0,05%	4	4,00
Τεχνική Βοήθεια - Εξυπηρέτηση		3	0,33%	26	8,67
	ALTER EGO	1	0,06%	5	5,00
	EST - EURO SERVICE TECHNICAL	1	0,09%	7	7,00
	Τεχνική Κάλυψη	1	0,18%	14	14,00
Υπόδηση		2	0,18%	14	7,00
	Sider	1	0,13%	10	10,00
	Shooz	1	0,05%	4	4,00
Φυσική Ζωή		2	0,17%	13	6,50
	Trekking Hellas	1	0,12%	9	9,00
	EY ZHN	1	0,05%	4	4,00
Φωτογραφικά Είδη		2	0,75%	52	29,00
	Fotostar Technostores	1	0,14%	11	11,00
	Photo Experts	1	0,61%	47	47,00
Χρηστικά Είδη Σπιτιού - Δώρα		16	4,46%	346	21,63
	Vefal's House	1	0,26%	20	20,00
	Cook-Shop	1	0,70%	54	54,00
	Ornishop	1	0,40%	31	31,00
	Sotrek	1	0,31%	24	24,00
	Pallet Stores	1	0,13%	10	10,00
	ikia	1	0,19%	15	15,00
	Le Shop	1	0,12%	9	9,00
	Happyland	1	0,17%	13	13,00
	ΔΙΑΦΑΝΟ	1	0,08%	6	6,00
	Kosta Boda Illum	1	0,59%	46	46,00
	WMF Παρουσίαση	1	0,77%	60	60,00
	www.home.com	1	0,21%	16	16,00
	OMNIA Armandos Moustaki	1	0,05%	4	4,00
	bodum	1	0,40%	31	31,00
	Pier Import	1	0,05%	4	4,00
	ΙΧΡΟΣΤΑΤΗΣ	1	0,04%	3	3,00
Ethnik Εστιατόριο		6	0,41%	32	5,33
	Won Ton	1	0,04%	3	3,00
	ΑΡΧΑΙΩΝ γεύσεων	1	0,06%	5	5,00
	Πατριδογενεστά	1	0,09%	7	7,00
	ΞΑΝΑΤΟΛΗΣ	1	0,08%	6	6,00
	ΟΥΖΟΥ ΜΕΛΑΘΡΩΝ	1	0,06%	5	5,00
	Wok 88	1	0,08%	6	6,00
Γυαλιά		1	0,14%	11	11,00
	Οφθαλμός	1	0,14%	11	11,00
Διάφορα - Ειδη ψαρικής		1	0,30%	23	23,00
	Captain Hook	1	0,30%	23	23,00
Διάφορα - Πισίνες		1	0,12%	9	9,00
	PISCINES IDEALES	1	0,12%	9	9,00
Ειδη καθαρισμού		2	0,85%	66	33,00
	Glass Cleaning	1	0,72%	56	56,00
	Clean Stop	1	0,13%	10	10,00
Εσώρουχα		7	0,82%	64	9,14
	EROS	1	0,23%	18	18,00
	INTIMISSIMI	1	0,15%	12	12,00
	M.E.D	1	0,08%	6	6,00
	Nota	1	0,06%	5	5,00
	HONEYMOON	1	0,05%	4	4,00
	Benetton Undercolors	1	0,13%	10	10,00

ΕΩΣ 2003

ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΚΤΥΩΝ FRANCHISE ME >2 UNITS

Εσώρουχα	La Meduse	1	0,12%	9	9,00
Κτηματογεωπονικά		3	0,43%	33	11,00
ideal		1	0,18%	14	14,00
RE/MAX		1	0,22%	17	17,00
EPA		1	0,03%	2	2,00
Σαυβλάκι		3	0,46%	36	12,00
Pitta Pan		1	0,30%	23	23,00
Nik		1	0,13%	10	10,00
Dionisos The Quick Greek		1	0,04%	3	3,00
Ωρολόγια		2	0,15%	12	6,00
ORA-ORA		1	0,04%	3	3,00
Watch Outlet		1	0,12%	9	9,00
Video club - DVD		6	1,92%	149	24,83
Video Blue		1	0,67%	52	52,00
DVD WORLD		1	0,09%	7	7,00
SEVEN VIDEO NET		1	0,23%	18	18,00
Videorama		1	0,23%	18	18,00
24 Self Video		1	0,46%	36	36,00
Movieland		1	0,23%	18	18,00
Εκπαιδευση - Σχολές Χωρού		2	0,31%	24	12,00
Asters		1	0,04%	3	3,00
GENE KELLY		1	0,27%	21	21,00
Ενδυση		11	1,78%	138	12,55
Benetton		1	0,52%	40	40,00
Coronel Tapioca		1	0,06%	5	5,00
Red / Green Scandinavia		1	0,06%	5	5,00
Replay Stores		1	0,09%	7	7,00
SERGIO TACCHINI		1	0,26%	20	20,00
Cotton Blue		1	0,04%	3	3,00
Esprit		1	0,06%	5	5,00
Levi's		1	0,08%	6	6,00
Billardi		1	0,13%	10	10,00
Glo		1	0,32%	25	25,00
Artisti Italiani		1	0,15%	12	12,00
Ενδυση Γυναικεία		18	4,59%	356	19,78
Anna Riska		1	0,39%	30	30,00
BSB dub		1	0,48%	37	37,00
Camomilla		1	0,05%	4	4,00
Claire		1	0,10%	8	8,00
Kookai		1	0,24%	19	19,00
L' Atelier		1	0,08%	6	6,00
More - More		1	0,23%	18	18,00
MORGAN		1	0,28%	22	22,00
Rebecca Blu		1	0,48%	37	37,00
Sarah Lawrence		1	0,32%	25	25,00
If Ganas		1	0,09%	7	7,00
Lussile		1	0,17%	13	13,00
Laurel		1	0,10%	8	8,00
NAF NAF		1	0,24%	19	19,00
Raxevsky		1	0,45%	35	35,00
E-Play		1	0,06%	5	5,00
Stefanel		1	0,57%	44	44,00
Ysatis		1	0,24%	19	19,00
Ενδυση Ανδρική		8	1,78%	138	17,25
4 You		1	0,08%	6	6,00
BLUMAN		1	0,12%	9	9,00
E-Phos		1	0,05%	4	4,00
MAN & MANETTI		1	0,27%	21	21,00
NAUTICA		1	0,30%	23	23,00
Oxford Company		1	0,39%	30	30,00
Vardas		1	0,43%	33	33,00
Pioneer		1	0,15%	12	12,00

ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΚΤΥΩΝ FRANCHISE ME >2 UNITS

Καθαριστήρια	3	0,55%	43	14,33
SaSec	1	0,45%	35	35,00
American Cleaners	1	0,04%	3	3,00
Presso	1	0,06%	5	5,00
Ενδυση Παιδική	9	3,21%	249	27,67
Alouette	1	0,12%	9	9,00
Bravi Ragazzi	1	0,06%	5	5,00
Grant	1	0,72%	56	56,00
Marasil	1	0,18%	14	14,00
MATOU	1	0,26%	20	20,00
SAM 0-13	1	0,84%	65	65,00
Tricoteen	1	0,22%	17	17,00
Lapin House +FRATTINA	1	0,55%	43	43,00
Rammer	1	0,26%	20	20,00
Διάφορα -Προκάτ Σπίτι	1	0,01%	3	3,00
Betanet	1	0,04%	3	3,00
Δερμάτινα Είδη κλπ	4	1,03%	80	20,00
Bag Stories	1	0,09%	7	7,00
Thiros	1	0,40%	31	31,00
KEM	1	0,41%	32	32,00
Hunter	1	0,13%	10	10,00
Είδη Εγκυμοσύνης κ.ά.	3	0,71%	55	18,33
Premaman	1	0,30%	23	23,00
Prenatal	1	0,10%	8	8,00
HPA	1	0,31%	24	24,00
Υπόδηση Παιδική	3	1,73%	134	44,67
Crocodilino	1	1,07%	83	83,00
ΜΟΥΤΕΡ	1	0,33%	26	26,00
Formentini	1	0,32%	25	25,00
Βιβλία- Εκδόσεις	3	0,40%	31	10,33
Ελασθερουδάκης	1	0,08%	6	6,00
Μάλιστρης	1	0,05%	4	4,00
Παπασωτηρίου	1	0,27%	21	21,00
Σταθμοί καθαρισμού αυτ/των	1	0,49%	38	38,00
Aqua mama	1	0,49%	38	38,00
Διάφορα - Λιανική	3	0,76%	59	19,67
295 δρχ. Shop ΕΥΡΩΡΟΗ	1	0,08%	6	6,00
1 EURO SHOP	1	0,63%	49	49,00
Inter Shops	1	0,05%	4	4,00
Είδη Μουσικής	1	0,46%	36	36,00
ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΝΑΚΑΣ	1	0,46%	36	36,00
Προϊόντα Νέας Τεχνολογίας	10	7,75%	602	60,20
OTE-Shops	1	0,18%	14	14,00
Radiocomm Status	1	0,12%	9	9,00
Telefon Shops	1	0,64%	50	50,00
Γερμανός	1	4,38%	340	340,00
Δήμος	1	0,17%	13	13,00
Πλαίσιο	1	0,18%	14	14,00
Βασιλής	1	0,89%	69	69,00
ΜΠΕΝΡΟΥΜΠΗ NET	1	0,33%	26	26,00
TELESNET	1	0,64%	50	50,00
Microland	1	0,22%	17	17,00
Εκπαίδευση Πληροφορική	14	4,46%	346	24,71
Computer Explorers	1	0,23%	18	18,00
Computer International	1	0,45%	35	35,00
Computer Kids by Fourth R	1	0,23%	18	18,00
IMS	1	0,40%	31	31,00
New Horizons	1	0,04%	3	3,00
TECHNOKIDS - TECHNOPLUS	1	0,45%	35	35,00
Intered	1	0,18%	14	14,00

ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΚΤΥΩΝ FRANCHISE ME >2 UNITS

Εκπαίδευση	CYBER KIDS	1	0,39%	30	30,00
	Interactive Learning	1	0,30%	23	23,00
	Carierra	1	0,40%	31	31,00
	SIGMANET	1	0,32%	25	25,00
	EUROLAB	1	0,64%	50	50,00
	win.net	1	0,23%	18	18,00
	Expertin	1	0,19%	15	15,00
Δομικά Υλικά		1	0,12%	9	9,00
	ALTO	1	0,12%	9	9,00
Διοργάνωση Εκθέσεων		1	0,05%	4	4,00
	Money Show	1	0,05%	4	4,00
Τουριστικές Υπηρεσίες		1	0,10%	8	8,00
	hit 360	1	0,10%	8	8,00
Τρόφιμα		2	0,13%	10	5,00
	KREOTOPIA	1	0,04%	3	3,00
	Green Farm	1	0,09%	7	7,00
Εκπαίδευση - Σπουδές Μόδας		1	0,05%	4	4,00
	PAN-Sik	1	0,05%	4	4,00
Αντικαπνιστικά Κέντρα		1	0,22%	17	17,00
	Antismoking Centers	1	0,22%	17	17,00
Διακόσμηση ΧΩΡΩΝ - Party		2	0,61%	47	23,50
	Mουσείο Μηχανών	1	0,41%	32	32,00
	BALLOON PLANET	1	0,19%	15	15,00
Αξεσουάρ		3	0,54%	42	14,00
	Alexi Andrioti Accessories	1	0,36%	28	28,00
	KISS KISS	1	0,08%	6	6,00
	MABO Accessories	1	0,10%	8	8,00
Επιπλα παιδικά		1	0,06%	5	5,00
	Vibel	1	0,06%	5	5,00
Επιπλα γραφείου		1	0,06%	5	5,00
	Skouropoulos	1	0,06%	5	5,00
Κέντρα Ιριδολογίας		1	0,09%	7	7,00
	ΕΚΑΛΜΕΔ	1	0,09%	7	7,00
Υπηρεσίες καθαρισμού		1	0,21%	16	16,00
	Hygiene Service	1	0,21%	16	16,00
Grand Total		317	100,00%	7763	24,49

ΚΑΤΑ ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ

ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	Category	Franchise	Count of ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	Count of ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ
ΑΓΓΛΙΑ			2	0,78%
Κόλπος - Καλτσάνι κ. όποιη ένδυσης		Sock Shop	1	0,39%
Ένδυση Ανδρική		Pioneer	1	0,39%
ΒΕΛΓΙΟ			1	0,39%
Εβη Εγκυρούντων του		Premaman	1	0,39%
ΓΑΛΛΙΑ			5	1,94%
Έρμα		Gautier	1	0,39%
Ένδυση Γυναικεία		Kookai	1	0,39%
		MORGAN	1	0,39%
		NAF NAF	1	0,39%
Ένδυση Παιδική		Alouette	1	0,39%
ΓΕΡΜΑΝΙΑ			4	1,55%
Εβη Μουσικής		Music Produktiv	1	0,39%
Ένδυση		Esprit	1	0,39%
Ένδυση Γυναικεία		More - More	1	0,39%
		Laurel	1	0,39%
ΔΑΝΙΑ			3	1,16%
Έρμα		BO Concept	1	0,39%
Ένδυση		Red / Green Scandinavia	1	0,39%
Ένδυση Ανδρική		4 You	1	0,39%
ΕΛΛΑΣ			212	92,17%
Fast Food		Oody's	2	0,78%
		Λαζαρός	1	0,39%
Pet Shops		Pet City	1	0,39%
		Zucconi	1	0,39%
Pizza		HELLO PIZZAI	1	0,39%
		Roma Pizza	1	0,39%
		Zio Pepe	1	0,39%
		L' Artigiano	1	0,39%
		Στρατηλάτες	1	0,39%
		Pizza Fan	1	0,39%
Sandwich - Take away		Everest	1	0,39%
		Top Τζανι	1	0,39%
		Γριγορής - Μαρούσια	1	0,39%
		Θεος Βάνος	1	0,39%
		Snacker's Place	1	0,39%
Αγροτικά προϊόντα		Λυσσαφόδιο	1	0,39%
Αθλητικά Είδη		Sport Point	1	0,39%
Αφίσες - Κάρτες - Δώρα		Puzz3s	1	0,39%
Γκολερί - Έργα Τέχνης		Ia Prion	1	0,39%
		Gallerie Paletta	1	0,39%
Διάφορα		ANIMAL SPIRIT	1	0,39%
		Reemarketing Shop	1	0,39%
		NIKKO MARKET	1	0,39%
		HOLLYTOON	1	0,39%
		Bargain Store	1	0,39%
		Ola Stores	1	0,39%
Δισκος - Καστέλις		Patisie Music World	1	0,39%
Έρμα		120	1	0,39%
		Adeon	1	0,39%
		DOS Φαγεδόνες	1	0,39%
		Modoco	1	0,39%
		NEOSET	1	0,39%
		SOFA & HOUSE	1	0,39%

ΚΑΤΑ ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ

ΕΛΛΑΣ	Επιπλα	Barigas	1	0,39%
		NEO KATOIKEIN	1	0,39%
		ΣΙΑΒΕΣ πλάνς	1	0,39%
	Έπιπλα κουζίνας	Biente Cucine	1	0,39%
		Jolkoset	1	0,39%
		Avelan	1	0,39%
		NEOSET Κουζίνα	1	0,39%
	Εσπερόρια	La Pasteria	1	0,39%
		Santa Pasta	1	0,39%
		ΔΡΟΣΟΠΗΓΗ	1	0,39%
		ΚΑΣΤΕΛΟΡ ΖΟ	1	0,39%
		Ole - Ole	1	0,39%
		Masabura	1	0,39%
		ΤΟ ΚΟΥΚΙΑΚΙ	1	0,39%
	Θέρμανση - Ψύξη - Κλιματισμός	KLIMATAIR	1	0,39%
		TECHNOTHERMA	1	0,39%
		Thermopelis	1	0,39%
	Κάλτσες - Κάλτσον κ.ά σιδηρένωσης	Calza di Scandalo	1	0,39%
	Καφές - Παγωτά καπ	Brazilian Coffee Stores	1	0,39%
		Coffeeaway	1	0,39%
		Flocafe	1	0,39%
		Igloo / Delffresh	1	0,39%
		ib-lio	1	0,39%
		La Chocolatiere	1	0,39%
		Queen's	1	0,39%
		Διαδίκωνη	1	0,38%
		ΔΕΛΗΟΛΑΝΗΣ	1	0,39%
		Coffeenghi	1	0,39%
		Le Palmie - Bistro	1	0,39%
	Κουμπήρια	Blanca Verdi	1	0,39%
		Foll-Folie	1	0,39%
		Jalous	1	0,39%
		Oxette	1	0,39%
		ZΩΩΤΑΣ	1	0,39%
		LALAOUNIS	1	0,39%
		Lolstar	1	0,39%
	Κουφήριατα - Πόρτες καπ	Compact	1	0,39%
		EURALUMIN	1	0,39%
		ΠΛΑΙΣΙΟ	1	0,39%
		Protecta	1	0,39%
		Batomenos Doors	1	0,39%
	Λινάρια Είδη - Υφασμάτα	Anthis House	1	0,39%
		EPAVLIS	1	0,39%
		GB Blanco	1	0,39%
		ILLUSION QUILTS	1	0,39%
	Μπυραρίζες	Beer Academy	1	0,39%
		Craft	1	0,39%
	Σενες Γάλακτος	Interlingua	1	0,39%
		Linguphone	1	0,39%
		AKON	1	0,39%
		Ευρωγάλακτον	1	0,39%
		ΕΦΕΝΣ ΓΛΩΣΣΕΣ ΣΥΝΗ	1	0,39%
		ΣΙΒΑΡΝΑ	1	0,39%
		ISON	1	0,39%
		so easy	1	0,39%
		Σ. ΚΑΛΟΓΡΑΙΑ	1	0,39%
	Παιχνίδια	The Cartoon Store	1	0,39%
		Το Ρούχοι	1	0,39%
		Toto la	1	0,39%
	Σούπερ Μάρκετ	BAZAAR	1	0,39%
		Diia	1	0,39%
		AB Βασιλόπουλος	1	0,39%
		EVC	1	0,39%
		ΤΡΟΦΟ	1	0,39%
		Σ. ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ	1	0,39%
	Υπόδηση	Shooz	1	0,39%
	Φωτογραφικά Είδη	Fotostar Technostores	2	0,78%
		Photo Experts	1	0,39%
	Εθνικ Εσπερόρια	Μνη Ταν	1	0,39%
		ΑΡΧΑΙΟΝ ΥΠΕΡΙΟΣ	1	0,39%

ΚΑΤΑ ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ

ΕΛΛΑΣ	Εθνικ Εστιατόρια			
	ΕΛΑΝΑΤΟΛΗΣ	1	0,39%	
	Αγριδούσια	1	0,39%	
	ΟΥΖΟΥ ΝΕΑΣΠΟΝ	1	0,39%	
	Wok 88	1	0,39%	
Γυαλιά	Οφθαλμός	1	0,39%	
Διάφορα - Είδη ψερικής	Captain Hook	1	0,39%	
Διάφορα Μπανιές	PISCINES IDEALES	1	0,39%	
Είδη εσθαφήσμου	Glass Cleaning	1	0,39%	
	Clean Stop	1	0,39%	
Είδη καπνιστού	Πάνιος	1	0,39%	
Εσώρουχα	EROS	1	0,39%	
	M.E.D	1	0,39%	
	Nota	1	0,39%	
	HONEYMOON	1	0,39%	
	La Meduse	1	0,39%	
Σευθήσκι	Pitta Pan	3	1,16%	
	INIK	1	0,39%	
	Ideniso The Quick Greek	1	0,39%	
Ωραλόγια	IORA-OORA	2	0,78%	
	Watch Outlet	1	0,39%	
Video club - DVD	Video Blue	1	0,39%	
	DVD WORLD	1	0,39%	
	SEVEN VIDEO NET	1	0,39%	
	Videorama	1	0,39%	
	24 Self Video	1	0,39%	
	All Digital Club	1	0,39%	
	24hrs Digital Club	1	0,39%	
	Movieland	1	0,39%	
Βιβλία Εκδόσεις		4	1,55%	
	Ελαυθερουσάκης	1	0,39%	
	Μάδαληρης	1	0,39%	
	Επιστωτηρίου	1	0,39%	
	ΒΙΒΛΙΟΤΟΙΧΙΑ	1	0,39%	
Δημόσια Είδη ΚΑΠ		4	1,55%	
	Bag Stories	1	0,39%	
	Thiros	1	0,39%	
	XEM	1	0,39%	
	Hunter	1	0,39%	
Διάφορα - Λιανική		3	1,16%	
	285 grx. Shop ΕΥΡΩΠΟ-1	1	0,39%	
	1 EURO SHOP	1	0,39%	
	Inter Shops	1	0,39%	
Διάφορα - Προϊόντα Σπιτι	Betanet	1	0,39%	
Είδη Μουσικής	ΣΩΜΑΤΙΚΟΣ ΝΑΚΑΣ	1	0,39%	
Είδη Εγκυμοσύνης κ.α.	Prenatal	2	0,78%	
	ΣΠΑ	1	0,39%	
Εκπαιδευση - Ξεχύτε Χαρού	Asters	1	0,39%	
	GENE KELLY	1	0,39%	
Ένδυση	Cotton Blue	1	0,39%	
	Billardi	1	0,39%	
	Gotou	1	0,39%	
	Artisti Italiani	1	0,39%	
Ένδυση Ανδρική		6	2,33%	
	BLUMAN	1	0,39%	
	E-Phos	1	0,39%	
	MAN & MANETTI	1	0,39%	
	Oxford Company	1	0,39%	
	RANIAMI	1	0,39%	
	Vardas	1	0,39%	
Ένδυση Γυναικεία	Anna Riska	12	4,65%	
	968 club	1	0,39%	
	Carmomilla	1	0,39%	
	Claire	1	0,39%	
	L'Atelier	1	0,39%	
	Rebecca Blu	1	0,39%	
	Sarah Lawrence	1	0,39%	
	Si Ganas	1	0,39%	
	Lussile	1	0,39%	
	Raxevsky	1	0,39%	
	Stefanel	1	0,39%	

ΚΑΤΑ ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ

ΕΛΛΑΣ	Ενδυση Γυναικεία	Yessis	1	0,39%
	Ενδυση Παιδική		1	2,71%
	Bravi Ragazzi	1	0,39%	
	M arasi	1	0,39%	
	IMATOU	1	0,39%	
	ISAM 0-13	1	0,39%	
	Tricoteen	1	0,39%	
	Lapin House -FRATTINA	1	0,39%	
	Hammer	1	0,39%	
	Προϊόντα Νέας Τεχνολογίας		10	0,68%
	OTE-Shops	1	0,39%	
	Radiocomm Status	1	0,38%	
	Telefon Shops	1	0,39%	
	TELESTET	1	0,39%	
	Εκπαιδεύσης	1	0,39%	
	Γερμανός	1	0,39%	
	Δημος	1	0,39%	
	ΜΠΕΝΡΟΥΑΠΗ-NET	1	0,38%	
	Ελαστικό	1	0,38%	
	IM Ireland	1	0,39%	
	Εκπαίδευση Πληροφορική		11	4,26%
	Computer International	1	0,39%	
	iMS	1	0,39%	
	IST Studies	1	0,39%	
	infred	1	0,39%	
	Interactive Learning	1	0,39%	
	KOREL Plus	1	0,39%	
	Carterra	1	0,39%	
	SIGMANET	1	0,39%	
	EUROLAB	1	0,39%	
	iwin.net	1	0,39%	
	Expert in	1	0,39%	
	Ασφαλτά Υλικά		1	0,39%
	ALTO	1	0,39%	
	Οινοπαντεία		1	0,39%
	Σ.Ι.Σ. YILIAN	1	0,39%	
	Υπόδημα Πατώνια		3	1,16%
	Crocodilino	1	0,39%	
	Formentini	1	0,39%	
	MOYTER	1	0,39%	
	Εκπαίδευση Σιάμφουρα		1	0,39%
	Σ.Α.Σ.Χ.Ν.Α	1	0,39%	
	Εκπαίδευση Επιχειρησιακή		1	0,39%
	Interseminar	1	0,39%	
	Εκπαίδευση-Επαγγέλματος		1	0,39%
	PAN-Sik	1	0,39%	
	Προσχολική Ανάπτυξη		1	0,39%
	Cambridge	1	0,39%	
	Άξεσούρερ		3	1,16%
	Alexi Andritsi Accessories	1	0,39%	
	KISS KISS	1	0,39%	
	MAGO Accessories	1	0,39%	
	Επιπλα παιδικά		1	0,39%
	Vibel	1	0,39%	
	Επιπλα γραφείου		1	0,39%
	Skouropoulos	1	0,39%	
ΗΠΑ				
	Fast Food		1	5,43%
	Mc Donald's	1	0,39%	
	Pizza		1	0,39%
	Domino's	1	0,39%	
	Sandwich - Take away		1	0,39%
	Subway	1	0,39%	
	Αρτοσις - Κάρτες - Δώρα		1	0,39%
	Hallmark	1	0,39%	
	Διασκοτ-Καστέτς		1	0,39%
	Virgin Megastores	1	0,39%	
	Εσπεριόρια		2	0,78%
	Applebee's	1	0,39%	
	SBARRO	1	0,39%	
	Καφές- Παγωτά καπιτ		1	0,39%
	Haagen Dazs	1	0,39%	
	Δερματινά ΕΙδή καπιτ		1	0,39%
	FOSSIL USA	1	0,39%	
	Ένδυση		2	0,78%
	Colonel Tapioca	1	0,39%	
	Levi's	1	0,39%	
	Εκπαίδευση Πληροφορική		10	1,16%
	Computer Explorers	1	0,39%	
	Computer Kids by Fourth R	1	0,39%	
	New Horizons	1	0,39%	
ΙΣΠΑΝΙΑ				
	Ένδυση Γυναικεία		1	0,39%
	Ένδυση Παιδική		1	0,39%

ΚΑΤΑ ΧΩΡΑ ΠΡΟΣΛΕΥΣΗΣ

ΙΣΠΑΝΙΑ	Ενδιαφερομένη Γυναικεία	Προσλευση	Τιμή	Ποσοστό
ΙΤΑΛΙΑ				
Επιπλά	[Divani & Divani]	12	1	4,65%
Επιπλά κουζίνας	[SI Cucine]	1	1	0,39%
Κάθιστες - Καναπέδες από επιπλά	[Caledonia]	1	1	0,39%
Υπαλλήλου	[Sider]	1	1	0,39%
Εσώρουχα	[INTIMISSIMI] [Benetton Underclothes]	2	1	0,78%
Ενδιαφέρομενη	[Benetton] [Replay Stores] [SERGIO TACCHINI]	3	1	1,16%
Ενδιαφέρομενη Ανδρική	[NAUTICA]	1	1	0,39%
Ενδιαφερομένη Γυναικεία	[E-Play]	1	1	0,39%
Ενδιαφέρομενη Παιδική	[Grant]	1	1	0,39%
ΚΑΝΑΔΑΣ				
Επαγγελματική Πληροφορική		1	1	0,39%
	[TECHNOKIDS - TECHNOPLUS]	1	1	0,39%
ΚΥΠΡΟΣ				
Επαγγελματική Πληροφορική		1	1	0,39%
	[CYBER KIDS]	1	1	0,39%
ΣΟΥΗΔΙΑ				
Διάτροφα	[ECO House]	1	1	0,39%
ΟΜΑΝΔΙΑ				
Ενδιαφέρομενη	[MEXX]	1	1	0,39%
Grand Total		258		100,00%

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γεωργιάδης Σ. Απόστολος, «Νέες μορφές συμβάσεων της σύγχρονης οικονομίας leasing-factoring-franchising». Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα. Αθήνα - Κομοτηνή, 1995

Κωστάκης Στ. Δημήτριος, «Franchising: νομική και επιχειρηματική διάσταση». Νομική βιβλιοθήκη. Αθήνα, 1998

Σουφλερός Ευρ. Ηλίας «Οι συμβάσεις franchising στο Ελληνικό δίκαιο & στο κοινωνικό δίκαιο ανταγωνισμού». Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκουλα. Αθήνα - Κομοτηνή, 1989

ICAP, Καταγραφή της εξέλιξης του θεσμού του Franchising στην Ελλάδα, των πρακτικών που ήδη εφαρμόζονται και προσδιορισμός των τάσεων που αναδεικνύουν τη δυναμική και τις προοπτικές για το εγγύς μέλλον. Αθήνα, 2002

Longenecker Moore Petty, «Μάνατζμεντ μικρομεσαίων επιχειρήσεων». Εκδόσεις Ελλήν

N.Siropolis, «Διοίκηση μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων». Εκδόσεις Παπαζήση

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

www.franchising.gr
www.infofranchise.gr
www.europa.eu.int
www.taxheaven.gr
www.franchiseco.gr
www.fcd.gr

